

TÉRSÉGI AKTÍV TURISZTIKAI STRATÉGIA

MÁTRA

TARTALOM

I.	Bevezetés	5
II.	Helyzetfeltárás	6
II.1.	Lehatárolás	6
II.2.	Természetföldrajzi helyzet és területhasználat	7
II.3.	Védett területek.....	14
II.4.	Kulturális és épített örökség	17
II.5.	Elérhetőség.....	19
II.6.	Szolgáltatások.....	22
II.7.	Értékelés az egyes túratípusokra való alkalmasság szempontjából.....	27
II.7.1.	Gyalogos természetjárás.....	28
II.7.2.	Kerékpáros turizmus	35
II.7.3.	Sí turizmus	40
II.7.4.	Lovas turizmus	45
II.7.5.	Vízi turizmus	47
II.8.	Szervezeti háttér	48
II.8.1.	Állami- és önkormányzati szereplők	48
II.8.2.	Civil- és piaci szereplők	49
III.	Helyzetértékelés	50
III.1.	SWOT	50
III.2.	Térség profilja.....	53
III.3.	Konklúzió, célcsoportok, versenyképesség várható alakulása	54
IV.	Térségi Aktív Turisztikai Jövőkép és Célrendszer.....	59
IV.1.	Jövőkép	59
IV.2.	Célrendszer	63
IV.2.1.	Átfogó célok	64
IV.2.2.	Fejlesztési célok	67
IV.3.	Élménycsomagok – aktív turisztikai termék és marketing stratégia	68
V.	Intézkedések.....	70
V.1.	Vonzerőfejlesztés	71
V.2.	Infrastruktúra fejlesztése.....	81
V.3.	Szolgáltatásfejlesztés	87
V.4.	Marketing, információ és promóció fejlesztése	93
V.5.	Szervezetfejlesztés – Koordináció és menedzsment	97
V.6.	Kapcsolódó intézkedések.....	99
VI.	Megvalósításban résztvevők várható köre.....	103

I.	Melléklet – Élménycsomagok.....	105
I.1.	KékMátra	105
I.2.	MátraCsúcs	108
I.3.	Kékesi csillag.....	111
I.4.	ZöldMátra.....	114
I.5.	EzüstMátra.....	118
I.6.	Mátrai zarándok.....	121
I.7.	Mátra vizei.....	126
I.8.	KörMátra.....	131
I.9.	BringásMátra.....	133
I.10.	LovasMátra.....	135
I.11.	KalandMátra.....	137
I.12.	Mátrai vándor	138
I.13.	TéliMátra	140
I.14.	SportMátra	141
II.	Melléklet – Akcióterületek, Projektjavaslatok	143
II.1.	Akcióterületek	146
II.1.1.	Kékestető.....	149
II.1.2.	Felső-Mátra térsége.....	150
II.1.3.	A Mátra délnyugati kapuja	152
II.1.4.	A Mátra nyugati kapuja.....	155
II.1.5.	Sár-hegy.....	157
II.1.6.	Farkasmály	159
II.1.7.	Tarna-völgy.....	160
II.2.	Kiemelt projektek	161
II.3.	Továbbgondolásra javasolt projektek	183
II.4.	Hálózatos projektek	190

Ábrajegyzék

1. Ábra A tervezési terület elhelyezkedése és lehatárolása.....	6
2. Ábra A Mátra domborzati térképe	8
3. Ábra A Mátra-vidék kistájai	9
4. Ábra A Mátra-vidék kistájainak főbb jellemzői	11
5. Ábra A Mátra terülthasználati kategóriái.....	12
6. Ábra A legfontosabb természeti, táji attrakciók, értékek	14
7. Ábra Védett területek.....	15
8. Ábra Natura 2000 területek és aktív turisztikai fejlesztéseket korlátozó érzékeny területek	16
9. Ábra A legjelentősebb épített értékek és attrakciók.....	17
10. Ábra A Mátra főbb közlekedési kapcsolatai	20
11. ábra A települések közösségi közlekedési elérhetősége járatpár (balra) és utazási idő szerint	22
13. Ábra Szállodák és panziók a Mátrában.....	24
14. Ábra A főbb aktív turisztikai szálláshelyek	26
15. Ábra Vendéglátóhelyek	27
16. Ábra A Mátra-vidék jelzett turistaújtjai színek szerinti bontásban (fent), illetve a Központi-Mátra főbb turistaújtjai.....	30
17. Ábra Tanösvények	32
18. Ábra A Mátra kerékpáros útvonalai	37
19. Ábra A nagyobb teljesítménytúrák résztvevői létszáma 2019-ben (balra; fő) és a részvételi létszám változása (jobbra; bázisév: első megrendezés éve)	55
20. Ábra Mely tényezők miatt lenne visszatérő vendég egy adott desztinációban? (%).....	56
21. Ábra A Mátra aktív turisztikai térség fejlesztésének víziója a főbb élménycsomagok szerint.....	60
22. Ábra Aktív turisztikai élménylánc.....	63
23. Ábra A Mátra aktív turisztikai jövőképe és stratégiai célrendszere	64
24. Ábra A mátrai 13+1 élménycsomag túratípusonkénti rendszere	69
25. Ábra A fejlesztési célok és intézkedések összefoglalása	70
26. Ábra A KékMátra élménycsomag	105
27. Ábra Az útvonalak által érintett főbb látnivalók	106
28. Ábra A MátraCsúcs élménycsomag	108
29. Ábra A MátraCsúcs élménycsomag útvonalai	110
30. Ábra A Kékesi csillag élménycsomag.....	112
31. Ábra A ZöldMátra élménycsomag főbb útvonalai.....	114
32. Ábra A ZöldMátra élménycsomag látnivalói	115
33. Ábra Az EzüstMátra élménycsomag.....	118
34. Ábra Az EzüstMátra élménycsomag útvonalai.....	120
35. Ábra A Mátrai zarándok élménycsomag	121
36. Ábra Az élménycsomag szálláshelyei	125
37. Ábra A Mátra vizei élménycsomag.....	126
38. Ábra Sás-tó és térsége.....	127
39. Ábra A KörMátra élménycsomag	131
40. Ábra A BringásMátra élménycsomag.....	133
41. Ábra A Mátrai vándor élménycsomag.....	138
42. Ábra Projektlista	145
43. Ábra Akcióterületek a Mátrában.....	146

I. BEVEZETÉS

A Nemzeti Aktív Turisztikai Stratégiában megfogalmazott térségi gondolkodáshoz kapcsolódva, az aktív turizmus fejlesztése szempontjából fontos térségekben térségi fejlesztési programok készülnek. A Mátra térség aktív turisztikai fejlesztési program részeként valósult meg a Mátra Térségi Aktív Turisztikai Stratégia című dokumentum, mely 2034-ig terjedő időtávban határozza meg a Mátra térségének aktív turisztikai fejlesztési irányait, de nem minősül a 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet szerinti stratégiai tervdokumentumnak. A dokumentum 2023-ban került véglegesítésre annak érdekében, hogy a Kormány részére a stratégia elfogadásáról előterjesztés készüljön. A dokumentum célja, hogy kijelölje azokat a fejlesztési irányokat, melyek segítségével a Mátra erőteljesebben megjelenhet az ország aktív turisztikai térképén. A tervezés eredményeként a cél és intézkedési rendszeren túl konkrét fejlesztési javaslatok, projekttervek is kidolgozásra kerültek. A dokumentum időtávja magában foglalja a jelenlegi és a következő Európai Unió támogatási ciklust is, így a dokumentum a következő ciklus forrástervezését is segítheti.

A Nemzeti Aktív Turisztikai Stratégiában megfogalmazott térségi gondolkodáshoz kapcsolódva, az aktív turizmus fejlesztése szempontjából fontos térségekben önálló ágazati stratégiák készítése is zajlik. A tervezés eredményeként a cél és intézkedési rendszer megfogalmazásán túl minden térségben konkrét fejlesztési javaslatok, projektjavaslatok is megfogalmazásra kerültek.

A tervezés elsődleges fejlesztési területeit a Nemzeti Aktív Turisztikai Stratégiában kijelölt hat aktív turisztikai túratípus adja meg. Ezek közül a Mátrában kiemelt lehetőség van a gyalogos, a kerékpáros a sí, és a lovas turizmus fejlesztésére. A Mátra erdőszült magterülete adja a fő helyszíneit a szükséges fejlesztéseknek. A térségben elhelyezkedő településekről a magterület elérésére változatos útvonalak állnak rendelkezésre. A térségen áthalad az országos kékkör és az EUROVELO 14 is. A már meglévő aktív turisztikai infrastruktúrahálózatok megfelelő alapot adnak az aktív turizmus fejlesztéséhez, de a hálózati hiányosságok áthidalására szükség van ahhoz, hogy jelentősebb előrelépés történjen. A hálózathoz csatlakozó attrakciók és szolgáltatások fejlesztésére szintén hangsúlyt kell fektetni annak érdekében, hogy egyedi termékek, csomagajánlatok formájában jelenhessen meg az aktív turizmus a térség turisztikai kommunikációjában. Ezt a típusú kommunikációt is fejleszteni szükséges párhuzamosan a marketinggel. Térségi márkára van szükség, melyhez az aktív turizmus egyedi élményekkel tud hozzájárulni. Ennek a rengeteg feladatnak a koordinálására szükség van egy aktív turisztikai koordinációs szervezetre, mely egyszerre kommunikál a térségi partnerekkel és a látogatókkal.

A helyi ökoturizmus és az ilyen irányú törekvések szorosan összefonódnak a Mátra aktív turizmusával. A stratégia írásakor, a célok meghatározásakor e két szegmens kapcsolódási pontjainak kiaknázása is fontos szempont volt, mindezt úgy, hogy a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóság is kiemelt fontossággal jelenik meg.

A Mátra térségére készülő Aktív Turisztikai Stratégiával párhuzamosan a Kékestetőre és környékére külön részletes tanulmányterv, beruházási programterv készült. Az abban foglalt főbb megállapítások, fejlesztési elképzelések és programelemek a dokumentum stratégiai munkarészébe beépültek.

II. HELYZETFELTÁRÁS

II.1. Lehatárolás

A Mátra aktív turisztikai térségének lehatárolása természeti és táji adottságok, valamint az elérhetőségi tényezők alapján, a következő alapelvek mentén történt:

- az 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet által meghatározott Mátra-Bükk turisztikai térség lehatárolásához képest az aktív turisztikai fejlesztési térség lehatárolása a Mátrára fókuszál¹
- az aktív turisztikai fejlesztési térség lehatárolása a települések közigazgatási határait veszi alapul, de a magterület kijelölésekor a fő vezérelvet a kistérségek jelentették
- a térség nyugati-északnyugati ill. keleti határa a Zagyva ill. a Tarna völgye, északi és déli határát a hegylábi települések közigazgatási területe határozza meg

1. Ábra A tervezési terület elhelyezkedése és lehatárolása

¹ 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet a turisztikai marketing szempontjából jól beazonosítható 11 turisztikai térséget jelölt ki, köztük az 5. Mátra–Bükk turisztikai térséget (angolul: Eger region). Ezen belül az 5.b. Mátra térsége a következő településeket foglalja magába: Abasár, Bátonyterenye, Bükkszék, Domoszló, Gyöngyös (Mátrafüred, Kékestető, Sástó, Mátraháza), Gyöngyöstarján, Kisnána, Markaz, Mátradereske, Mátramentimre (Galyatető, Mátramentistván, Mátramentistván, Bagolyirtás, Fallóskút), Parád, Parádsasvár, Pálosvörösmart, Pásztó (Mátrakeresztes, Hasznos), Recsk, Sirok, Szuha (Mátraalmás), Szurdokpüspöki, Tar. A stratégia e területnél nagyobb térségre terjed ki.

Az ezen szempontok alapján definiált magterület 2 vármegye (Heves és Nógrád) 33 településének közigazgatási területét érinti².

A térség határvonalát képezi nyugatról a Zagyva és a völgyében futó 21. sz. főút, keletről a Tarna, északon a 23. sz főút, délen pedig a 3. sz. főút. A Zagyva-és Tarna-völgy táji szempontból ugyan nem része, mégis szorosan kapcsolódik a Mátrához, hiszen ott vannak a nagyobb települések (belépési pontok is), térségi utak, kerékpárutak, vasútvonal is. A térségkapukat a Máttra peremén elhelyezkedő jól megközelíthető járasszékhely városok (Gyöngyös, Pásztó, Bátorfyerenye, Pétervására) jelentik, de a térség szempontjából Eger, mint közösségi közlekedési gócpont, szintén fontos kapupontként definiálható.

A tervezési terület a Máttra-vidék középtáj hét kistáját öleli fel, amelyből öt a teljes területét lefedi, míg a Máttraalja két kistájának északi pereme tartozik bele. A magterület két megyét és 6 járást lefedő 33 településének többsége községi jogállású, a városok a peremterületeken találhatóak. A Máttra térségében közel 100 ezren laknak, noha az ezredforduló óta a lakosság létszáma több mint 15%-kal csökkent.

Turisztikai szempontból jelenleg a Magas-Máttra rendelkezik országos vonzeróval, az attrakciók és a turisztikai szolgáltatások többsége is itt koncentrálódik. A stratégia szempontjából cél a korábban kevésbé fókuszban lévő területek, így például a Nyugati-Máttra aktív turisztikai feltárása, potenciáljának hatékonyabb kihasználása; s ugyanígy a Parád-Recski-medence, a Mátralába és a Máttraalja kistájak turisztikai lehetőségeinek hatékonyabb bevonása. A stratégia-készítés során a Máttra egységes turisztikai márkaként történő kezelése, a már kiépült aktív turisztikai centrumterületek, így a Kékes és környezetének fejlesztése, attrakcióinak és szolgáltatás kínálatának minőségi bővítése továbbra is kiemelt figyelmet kap.

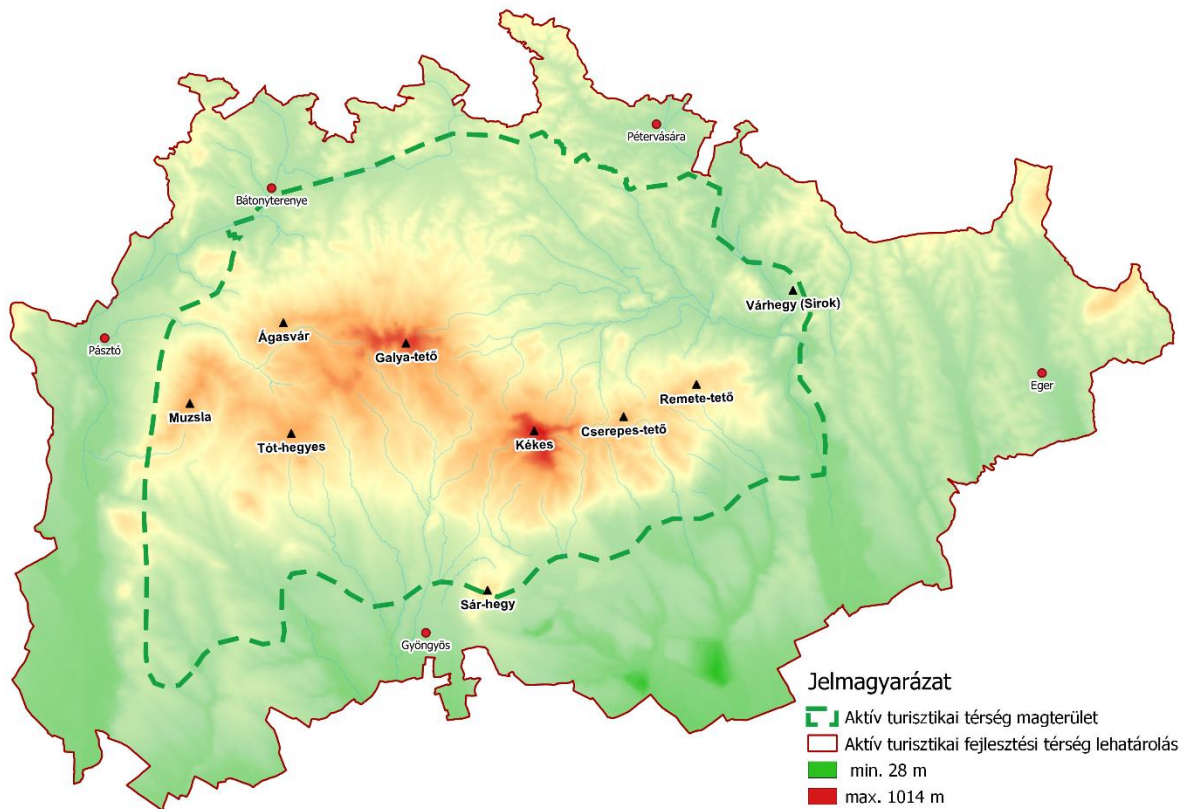
II.2. Természetföldrajzi helyzet és területhasználat

A Máttra változatos felszíni formáinak köszönhetően számos célcsoport számára nyújt aktív turisztikai kínálatot. Természeti, táji vonzeróit elsősorban a hegycsúcsok, geológiai képződmények, erdők, természeti értékek, tavak, források és vízesések alkotják. Nemzetközi jelentőséggel ugyan egyik sem bír, de országos viszonylatban meghatározók. Területhasználat tekintetében az erdő a legmeghatározóbb elem, de a hegység déli, nyugati lejtőin, a Mátrai Történelmi Borvidék településein a szőlő- és borkultúra is kiemelkedő – ugyan turisztikai szempontból még kevésbé kiaknázott – értéket képvisel.

A Máttra a Cserhát és a Bükk-vidék között közel 900 négyzetkilométeren elterülő vulkanikus eredetű hegység, amely a Kárpátok belső vulkáni övezetéhez tartozik. Legmagasabb pontja a Kékes (1014 m), amely egyben az ország legmagasabb pontja is. Észak-déli irányban 15-20 km, nyugat-keleti irányban 50 km kiterjedésű.

A Máttra az Északi-középhegység nagytáj, illetve a Máttra-vidék középtáj része. A középtájat nyugatról a Zagyva-völgy, keletről a Tarna-völgy határolja, délen a Gyöngyösi-sík felé markánsan, északon a Felső-Zagyva-Tarnaközi-dombságtól kevésbé élesen határolódik el.

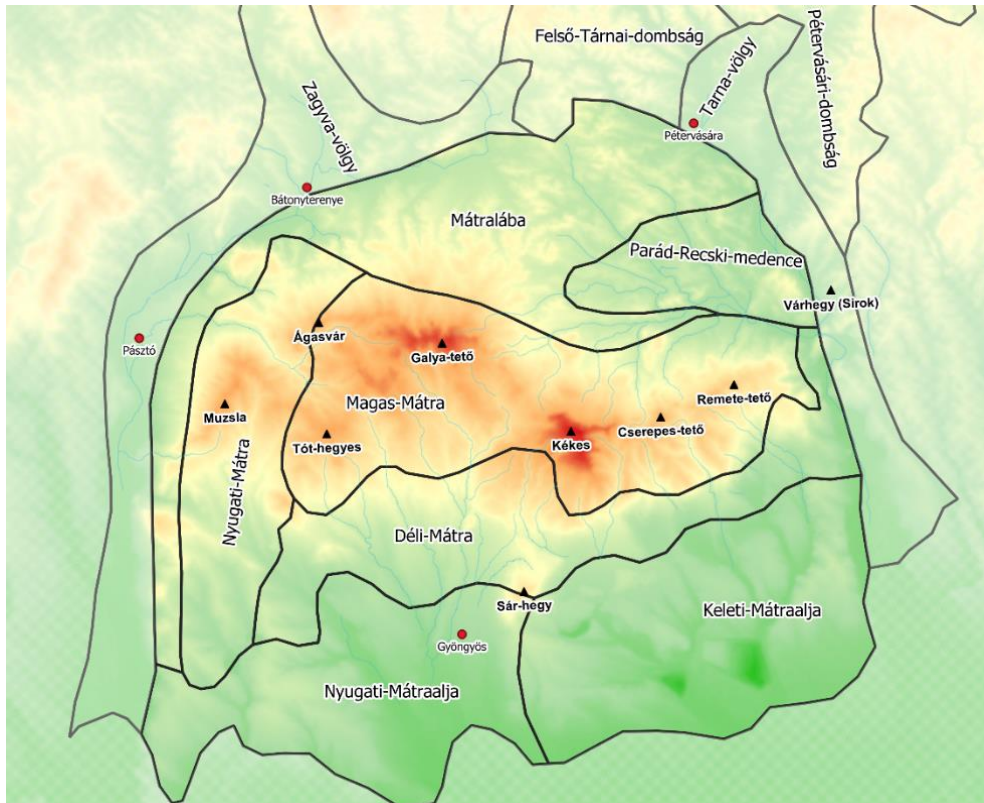
² Abasár, Bátorfyerenye, Bodony, Domszló, Dorogháza, Gyöngyös, Gyöngyösoroszi, Gyöngyöspata, Gyöngyössolymos, Gyöngyöstarján, Kiszfüzes, Kiszána, Markaz, Mátraballa, Mátraderecske, Mátramindszent, Mátraszentimre, Mátraterenye, Nagyréde, Pálosvörösmart, Parád, Parádsasvár, Pásztó, Recsk, Rózsaszentmárton, Sirok, Szajla, Szuha, Szurdokpüspöki, Szúcsi, Tar, Tarnaszentmária, Verpelét közigazgatási területe tartozik a Máttra Aktív Turisztikai Térség magterületéhez.

2. Ábra A Mátra domborzati térképe

A Mátra-vidék³ központi részének három kistája az Ágasvártól a Kékesig a legmagasabb részeket (50%-a 750 méternél magasabb) magában foglaló **Magas-Mátra**, a Nyikom (764 m) – Muzsla (805 m) – Nagy-Koncsúr (640 m) – Nagy-hársas (509 m) vonulata alkotta **Nyugati-Mátra**, valamint a Gyöngyöstarjától Kispánáig húzódó, a hegység déli, alacsonyabb (134–610 m) hegyei alkotta **Déli-Mátra**. A hegyvidék déli peremén helyezkedik el a hegység tagolt hegyláb felszínét képező, szőlő- és borkultúrájáról ismert Mátraalja kistájcsoport, amelyet **Nyugati-Mátraalja** és **Keleti-Mátraalja** kistájakra tagolnak. Közöttük a határt a Déli-Mátrából dél felé messze előrenyúló Sár-hegy (360 m) képezi. Az északi és nyugati lealacsonyodó, dombsági jellegű (250–400 m), részben erdőborította vonulatok a **Mátralába** nevet viselik. Ennek a kistájcsoportnak a keleti részét alkotja a Parádi-Tarna vízfolyása mentén kialakult **Parád-Recski-medence** kistáj, amely a Tarna-völgy felé nyitott medencedombság (217–368 m).

³ Forrás: Dövényi Zoltán (szerk.) (2010): Magyarország kistájainak katasztere. MTA Földrajztudományi Kutatóintézet. Budapest.

3. Ábra A Mátra-vidék kistájai

A Mátra aszimmetrikus felszínét a déli oldalon lankás, hosszú háta, déli-délkeleti futású völgyek tagolják, míg a meredek északi lejtőket suvadások, kipreparálódott sziklák és kőtengerek jellemzik. A főgerinc közelében lévő sziklaképződmények (Szamár-kő, Sas-kő, Disznó-kő) kemény, ellenálló anyagoknak köszönhetik fennmaradásukat. A Mátrában található Magyarország legnagyobb reliefű területeinek egy része: a Kékestől keletre, délkeletre a relatív szintkülönbség a négyzetkilométerenkénti 350-400 métert is meghaladja, de nem sokkal marad el ettől a Nyugati-Mátrában a Nyikom hegycsúcs (764 m) környéke sem. Viszonylag kevésbé tagolt, egyúttal nagyobb átlagmagasságú az Ágasvártól a Galya-tetőig terjedő Mátrabérc: a hegység 30 legmagasabb csúcsa közül 21 itt emelkedik.

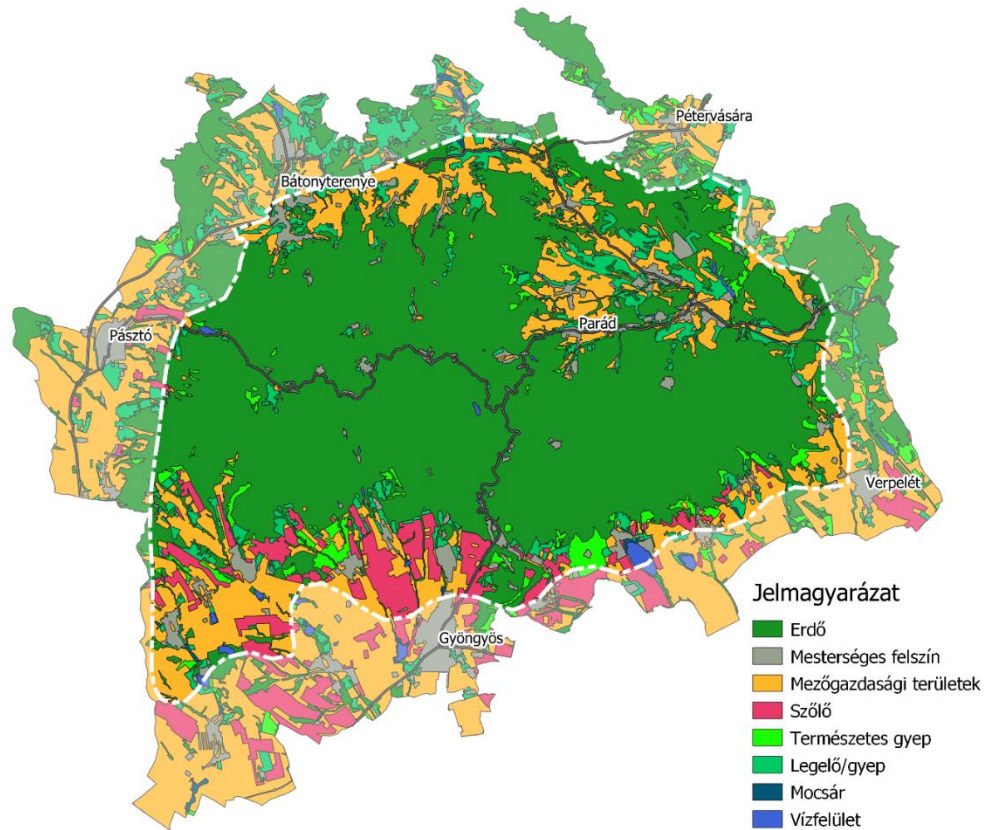
A délre fekvő, sűrűbben szabdalts Mátraalja lankásabb, kiterjedtebb; fokozatosan simul bele az Alföld részét képező Gyöngyösi-medencébe. A térséget kisebb vulkáni kúpmaradványok színezik, amelyek közül csaknem eredeti állapotában maradt meg a verpeléti Vár-hegy. Az utóvulkáni működés tanúi a Mátraalja hidrokvarcit gejzirkúpjai (Asztag-kő, Bába-kő), valamint a ma is működő csevicék és a mofetta.

Más vulkanikus eredetű hegységekhez képest viszonylag sok barlang, sziklaüreg ismert a Mátrában, amelyek közül a tektonikus eredetű Csörgő-lyuk a leghosszabb.

Kataszteri kód Kistáj neve (Területe)	Domborzati és geomorfológiai jellemzők	Jellemző területhasználat, növényzet	Települési környezet	Egyéb említendő adottságok
6.4.11. Magas-Mátra (234 km ²)	<ul style="list-style-type: none"> • középhegységi terület • 210 m és 1014 m közötti tszf magasság • itt található az ország két legmagasabb csúcsa (Kékes- 1014 m, Galya-tető – 965 m) • a hegygerinc északi része meredek, déli része lankás • itt található a Mátra legnagyobb és legismertebb barlangja, a Csörgő-lyuk 	<ul style="list-style-type: none"> • a kistáj 97%-át erdő borítja • a túlevelű erdők telepítettek, fő erdőalkotó fajuk a lucfenyő • a déli hegyoldalakon a tölgyesek jellemzők; a legmagasabb területeket bükkösök borítják • az északi, meredek hegyoldalakon kőfolyások, törmelékletjtők, suvadások váltogatják egymást 	<ul style="list-style-type: none"> • a települések a nyugati részen koncentrálódnak, a keleti rész lényegében lakatlan, • itt található Mátraszentimre, az ország legmagasabban fekvő települése, ill. Parádsasvár • további belterületi lakott helyek: Mátraháza, Kékestető, Parádóhuta 	<ul style="list-style-type: none"> • a Zagyva és a Tarna mellékpatakjainak forrásvidéke, vízvásztó • a vízfolyások általában sok vizet vezetnek, de igen nagy a vízhozamingadozásuk • legnagyobb állóvíze a Csórréti-tározó (12 ha); ezen kívül jelentős a Kőszörű-völgyi víztározó, valamint a Bence-völgyi tározó említhető • itt található hazánk legmagasabban fakadó forrása: a Disznó-kút (960 m), a Mátra legbővizűbb forrása: a Nagy-forrás, s a Mátra legjelentősebb vízesése: az Ilona-völgyi vízesés
6.4.12. Nyugati-Mátra (115 km ²)	<ul style="list-style-type: none"> • 153 és 805 m közötti tszf-i magasságú, észak felé emelkedő középhegységi terület • félkörívű nyugati gerince a Nyugati-Mátrával (Muzsla, 805 m) kezdődik, amelyet a Cserháttól a tektonikus eredetű Zagyva-árok választ el • nyugati oldala meredek, keleti és déli része enyhén lejt • üregszerű barlangokban viszonylag gazdag 	<ul style="list-style-type: none"> • területhasznosítás szempontjából az erdő (46%), a szántó (30%) és a szőlő (11%) a legmeghatározóbb • jellemzően tölgyesek borítják • a legmagasabb területeken kevés bükkös is kialakult 	<ul style="list-style-type: none"> • a kistáj betelepültsége alacsony • minden önálló település a térség déli, alacsonyabb részén fekszik (ill. a Zagyva-völgyében) (Gyöngyöspata, Szúcsi, Rózsaszentmárton) • északon található Mátrakeresztes (Pásztó), valamint Szorospatak (Bátonyterenye) 	<ul style="list-style-type: none"> • a Rédei-Nagy-patak, az Ágói-patak, valamint a Kövecses-patak forrásvidéke • legnagyobb állóvíze a Hasznosi-tározó (23 ha), a Rédei-tározó (21,3 ha), illetve az Ágói-tározó (11 ha) • a patakokon jelentős a villámárvizek veszélye
6.4.13. Déli-Mátra (132 km ²)	<ul style="list-style-type: none"> • 134 és 610 m közötti tszf-i magasságú, enyhén délnek lejtő, gerinces típusú, alacsony középhegységi terület • a Magas-Mátráról dél felé lefutó patakok (Tarján-, Toka-, Gyöngyös-, Bene-, Domoszlói-, Tarnóca-patak) párhuzamos, keskeny, mélyen bevágott völgyei tagolják 	<ul style="list-style-type: none"> • területhasznosítás szempontjából az erdő (36%), a szántó (24%), a szőlő (18%), valamint a rét, legelő (14%) a legmeghatározóbb • jellemzően cseres-tölgyes és molyhos tölgyes bokorerdők borítják • a gyepterületek a cseres-tölgyes állományok irtása révén jöttek létre • a hegylábbon elterjedtek a telepített akácok 	<ul style="list-style-type: none"> • a kistáj az átlagosnál sűrűbben betelepült • a települések a kistájon belül egyenletesen helyezkednek el (Gyöngyöstarján, Gyöngyösoroszi, Gyöngyössolymos, Pálosvörösmart, Markaz, Kisnána, Tarnaszentmária, valamint a Sirokhoz tartozó Kókútpusztá és a Gyöngyöshöz tartozó Mátrafüred) 	<ul style="list-style-type: none"> • a patakokon nyári záporok alkalmával heves árhullámok szaladnak le, kárt ritkán okoznak • a legnagyobb állóvíze a Sás-tó, valamint a Markazi-víztározó (170 ha); jelentős még a Gyöngyöspatai-víztározó • Gyöngyösoroszitól délre jelentős hordalékkúpok fedik a felszínt. Közepes mértékű talajerózió jellemző • Gyöngyösorosziban ércbányászat zajlott 1986-ig
6.4.21. Keleti-Mátraalja (201 km ²)	<ul style="list-style-type: none"> • 109 és 360 m közötti tszf-i hegyláb felszín, azaz közepes magasságú hegységelőtéri dombosság • enyhén dél-délkeleti lejtésű 	<ul style="list-style-type: none"> • területhasznosítás szempontjából a szántó (53%), valamint a szőlő (14%) a legmeghatározóbb • területén hatalmas kiterjedésű külszíni bányaterület található (Visonta) • növényzetét a telepített akácok és a spontán cserjésedő bozótos területek határozzák meg 	<ul style="list-style-type: none"> • a kistáj az átlagosnál viszonylag sűrűbben betelepült • a települések a kistáj peremén vagy ahhoz közel fekszenek, így a belső részek jórészt üresek • a magterülethez tartozik Abasár és Domoszló 	<ul style="list-style-type: none"> • a kistájat a Bene-, a Vár-, a Nyiget-, a Berek-, a Domoszlói-, a Forrás- és a Tarnóca-patak tagolja. • a patakok víztöbbletét a Markazi- (170 ha) és a Domoszlói-tározó (56 ha) hasznosítja • A kistáj egésze közepes mértékben erózióveszélyes.

Kataszteri kód Kistáj neve (Területe)	Domborzati és geomorfológiai jellemzők	Jellemző területhasználat, növényzet	Települési környezet	Egyéb említendő adottságok
6.4.22. Nyugati-Mátraalja (154 km ²)	<ul style="list-style-type: none"> • 119 és 360 m közötti tszf-i magasságú, enyhén délnek lejtő hegyláb felszín, előtéri domság 	<ul style="list-style-type: none"> • területhasznosítás szempontjából a szántó (58%), valamint a szőlő (16%), illetve a települési beépített terület (11%) a legmeghatározóbb • természetes növényzete alig van, néhány száraz gyepfolt, nedves rét említhető csupán • erdőállománya elakácosodott 	<ul style="list-style-type: none"> • a kistáj átlagos településsűrűségű • itt található a Mátra legnépesebb települése, Gyöngyös • a magterülethez tartozik Nagyréde 	<ul style="list-style-type: none"> • A kistajat az Ágói-, a Rédei-Nagy-, a Tarján-, a Toka-, a Gyöngyös- és a Külső-Mérgepatak szabdalja fel. • A patakok vízfeleslegét a nagyrédei (27,5ha), a gyöngyöstarjáni (13,3ha) és a Gyöngyös-Nagyrédei tározók gyűjtik össze
6.4.23. Mátralába (203 km ²)	<ul style="list-style-type: none"> • 182 és 517 m közötti tszf-i magasságú, erősen tagolt medencedomság, alacsony középhegység • a Mátra északi előterének hegyláb felszíne • eróziós-deráziós völgyek tagolják 	<ul style="list-style-type: none"> • területhasznosítás szempontjából az erdő (69%), a szántó (15%), valamint a rét, legelő (11%) a legmeghatározóbb • a magasabban fekvő területeket bükkösök, az alacsonyabbakat tölgyesek borítják • a völgyekben égerligetek, fűzesek, nedves rétek találhatóak 	<ul style="list-style-type: none"> • a kistáj az átlagosnál viszonylag sűrűbben betelepült • a nyugati keskeny sáv lényegében lakatlan (Hasznos és Tar keleti része található itt), a települések az északi részen koncentrálnak (Bátonyterenyé; Dorogháza, Szuha, Mátramindszent, Mátraballa, Parád) 	<ul style="list-style-type: none"> • keleti része a Parádi-Tarna, nyugati része a Felső-Zagyva bal parti vízgyűjtőjéhez tartozik. • a vízállások, vízhozamok szélsőségesek, így árvizek a tavaszi hóolvadáskor, s nyári záporok idején is bekövetkezhetnek • a nyugati sáv talajerózióval veszélyeztetett • legjelentősebb állóvíze a Maconkai-víztározó
6.4.24. Parád-Recski-medence (70 km ²)	<ul style="list-style-type: none"> • 217 és 368 m közötti tszf-i magasságú medencedomság • a domborzat kelet felé lejt • a legkisebb méretű, de markánsan elkülönülő mátrai kistáj • a kistajat két kismedence, a Parádi- és a Recski-medence alkotja 	<ul style="list-style-type: none"> • területhasznosítás szempontjából az erdő (42%), a szántó (26%), a rét, legelő (19%), valamint a települési lakott terület (11%) a legmeghatározóbb • Parádsasváron és Recskén egykor ércbányák működtek • meghatározó növényzete a cseres és gyertyános tölgyesek, de telepített akácokkal és fenyvesekkel is találkozhatunk • a siroki Nyírjes-tó az Északi-középhegység egyik legjelentősebb tőzegmohás lágja 	<ul style="list-style-type: none"> • a kistáj az átlagosnál jóval sűrűbben betelepült (Bodony, Recsk, Mátraderecske, Sirok) 	<ul style="list-style-type: none"> • a Parádi-Tarna vízgyűjtő rendszerébe tartozik • legjelentősebb állóvíze a Búzás-völgyi-tó • a kistáj ásványvízforrásokban gazdag; Parádfürdő környékén az utóvulkáni működés következtében kénhidrogén, szén-savas ásványvizek (csevice), széndioxidból álló gázok (mofetta) törnek fel. • a talajerózió Mátraderecskén jelentős

4. Ábra A Mátra-vidék kistájainak főbb jellemzői

5. Ábra A Mátra terülthasználati kategóriái

Területhasználat tekintetében az **erdő** a legmeghatározóbb elem, a Mátra közel 50%-át erdők borítják. Az erdőgazdálkodás mindig is meghatározó szegmensnek számított, amely hol nagy mértékű kitermeléssel (pl. üveghuták működése, üdülőterületek kialakítása), hol nagyarányú erdősítési és fásítási munkálatokkal (pl. az 1960-as években) társult. Mindennek eredményeképpen az övezetesség és a telepített erdők mozaikja váltakozik. Zonálisan az alacsonyabb hegyi részeken cseres-tölgyesek, majd északon 550 m, délen 650 m körül gyertyános-tölgyesek, később pedig bükkerdő alkotja a természetes erdőtársulásokat. A hegység túlevelű erdői telepítettek, fő erdőalkotó fajuk a lucfenyő. A térségben a telepített akácerdők miatt jelentős az elakácosodás.

A térségben közel 31 ezer hektár **szántó**terület van, amely elsősorban a Mátraalján jellemző (őszi búza, kukorica, napraforgó, repce vetéssel).

A **rétek, legelők** területe a Mátra-vidék 8,5%-a, mintegy 9500 hektár. Noha a Mátrában egykor jellemző volt az állattenyésztés, azon belül is elsősorban a szarvasmarhatartás, mára ez jelentősen visszaszorult. A legeltetés csak a háztáji szarvasmarha-állományra korlátozódik, amely nem elégséges a gyepek állapotának fenntartására. Ennek következtében sok helyen gyomosodás és bokrosodás tapasztalható, ezáltal az egykor gyönyörű hegyi rétek, a tradicionális mátrai tájkép elemei eltűnnek, beerdősülnek. A még meglévő legelők közül a legértékesebb a Bodony község határában elterülő ún. Lágyasi-legelő, valamint Parád határában a Somhegy-bükki-legelő. Természetvédelmi szempontból nagy értéket képviselnek a Nyugat-Mátrában található fallóskúti rétek (Tugár-rét), amelyek védett növények élőhelyeiként szolgálnak.

A több mint 9000 hektárnyi **szőlő**terület döntő része a Mátra hegység déli lejtőin, a Tarna és a Zagyva folyók által határolt területen, mintegy 15-20 km széles sávban helyezkedik el. A térség a Mátrai Történelmi Borvidékhez tartozik, amely az ország 22 borvidéke közül területnagyság alapján a második legnagyobb, a hegyvidékiek között pedig a legnagyobb. A borvidék borai a minőségi és a különleges minőségű kategóriába tartoznak. A Mátrai borvidék adja az ország szőlő-bor exportjának több mint egyharmadát, a nyugati exportnak pedig több mint 40 %-át. A térség exportban meghatározó üzemei a Nagyrédei Szőlőskert Zrt., és a gyöngyösi telephellyel rendelkező Danubiana Bt. Mindezek ellenére a szőlőterületek nagysága csökkenő tendenciát mutat.

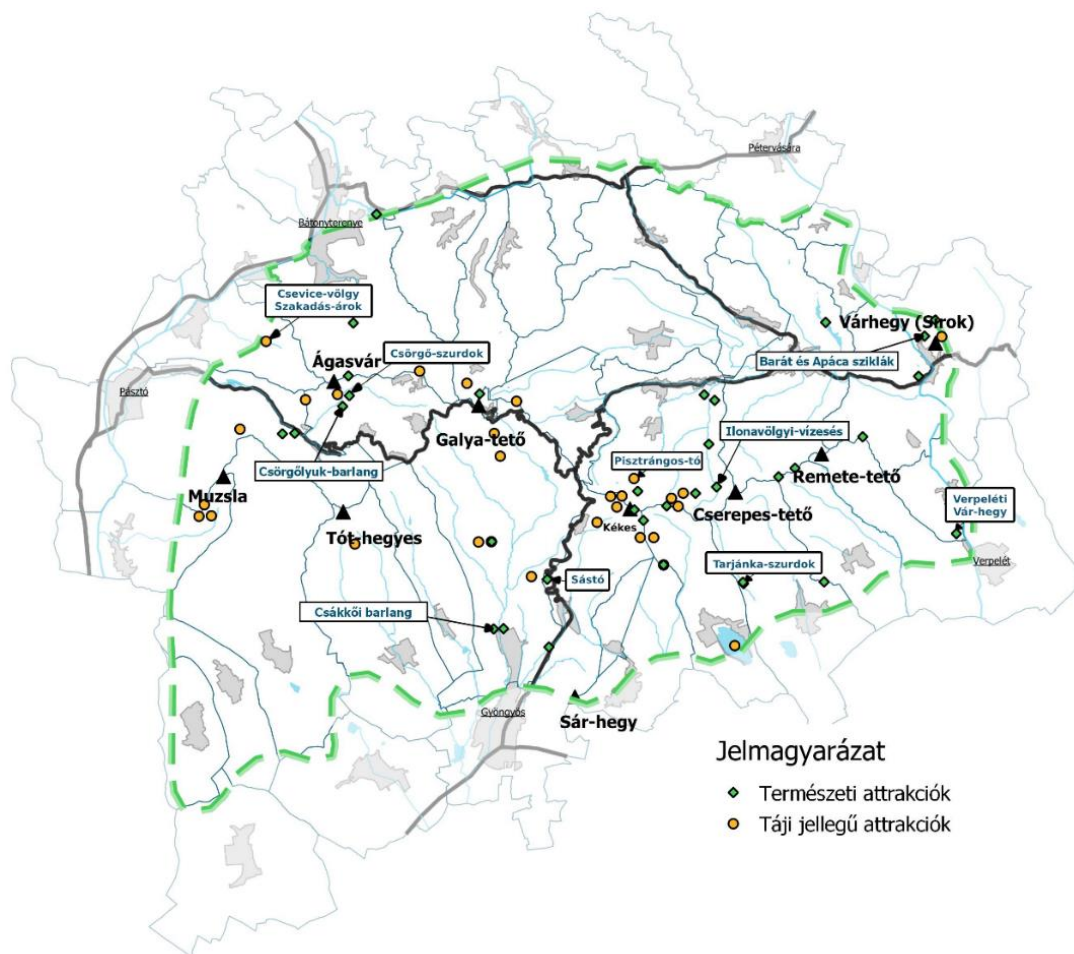
Területhasználat szempontjából meg kell említeni a **bányászatot** is. A gazdag érctelepek és a kiváló építőanyagok számító andezit miatt már a középkorban több bányát nyitottak a hegységben. A fő kitermelt nyersanyagok között a hegység északi ill. nyugati és déli lábánál található barnaszén és lignit, valamint a vulkanikus eredetű telérekben megjelenő réz és az azt kísérő színesfémek a legfontosabbak. Az egykori bányaterületek sebhelyei - Gyöngyösoroszi, Recsk, Rózsaszentmárton - a rekultiváció ellenére ma is meghatározzák a tájképet. A még működő visontai hatalmas külszíni fejtés (és az erómű) a Mátra több pontjáról is látható. A Mátrában található Magyarország egyik legnagyobb kovaföld-előfordulása. Az erősen porózus, sokoldalúan felhasználható üledékes kőzetet hatalmas külszíni bányában termelték a Szurdokpüspöki és Gyöngyöspata közötti Szurdok-völgyben. A kitermelés évtizedekkel ezelőtt megszűnt, de a bányaudvart ma is gyakran keresik fel ősmaradványai miatt. A térségben jelentős a kőbányászat is, a kitermelt andezitet sokszor helyben is felhasználják építőanyagként, de ideális útalapnak, vasúti töltés ágyazatának is. A recski kőbánya ma is üzemel. A gyöngyössolymosi Kis-hegy kőbányája a már felhagyott Asztag-kői bányával együtt geológiai gyűjtőhelyként is ismert.

Geológiai felépítését tekintve a Mátra kialakulása több vulkáni fázisban történt, amelynek eredményeként alakult ki hazánk egyik legszebb rétegvulkáni hegységtömege. **Természeti, táji vonzerőit** elsősorban a **hegycsúcsok, geológiai képződmények, természeti értékek, tavak, források és vízesések** alkotják. Nemzetközi jelentőséggel ugyan egyik sem bír, de országos viszonylatban meghatározók.

A Kékes, mint hazánk legmagasabb pontja önmagában is országos vonzerő, de emellett a Magas-Mátra számos további hegycsúcsa is jelentős attrakciót képvisel, amelyet az ide vezető túraútvonalak, a kialakított mesterséges kilátók tovább erősítenek. A földtani értékek közül kiemelkedik a Bába-kő, a Csák-kő, a Sziklakapu vagy más néven Lyukas-kő, valamint a Siroki vár szomszédságában található Barát- és Apáca-szikla, illetve Törökasztal. A Verpeléti Várhegyen a kőkitermelés során feltárták hazánk egyetlen, csaknem eredeti épségben megmaradt vulkáni kúpját. (A Várhegy térsége rendkívül elhanyagolt, több helyen balesetveszélyes.) A hegy azonban nem csak földtani, hanem botanikai jelentőséggel is bír, akárcsak a Tarjánka-szurdok vulkáni kőzetbe mélyülő patak völgye. A Tarjánka-szurdok látogatása a természeti értékek védelme és a balesetveszély miatt csak a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság által szervezett szakvezetések keretében lehetséges évente 6-12 alkalommal. Jelentős természeti értéket képviselnek az erdőrezervátumok (Csörgő-völgy, Kékestető), valamint az Északi-középhegység egyik legjelentősebb tőzegmohás lágjaként ismert siroki Nyírjes-tó.

Az utóvulkáni működés eredményei a ma is működő csevicék (savanyúvízforrások – Tar és Parád környéke) és a mofetta (Mátraderecske, Parád).

A bővebb csapadék és jó lefolyási viszonyok miatt a hegység forrásokban gazdag, vízhálózata sűrű. A 360 ismert forrás többségének vízhozama azonban igen változó, nagyban függ a csapadék mennyiségétől. A legbővizűbb közülük a Kékes északi oldalában a Pisztrángos-tavat tápláló Nagy-forrás. A Kékestől délkeletre, 960 méteres magasságban található hazánk legmagasabban fakadó forrása, a Disznókút. Kevés vízesés található a hegységben: legjelentősebb a Parádfürdőtől délre található Ilona-völgyi vízesés. A Mátrában nagyon kevés a természetes eredetű állóvíz. Elsősorban a Kékes tömbjétől északra maradtak meg kisebb vízfelületek: a Pisztrángos-tó és a Kőrismocsár láprétje, valamint az Ilona-völgy felett fekvő Fekete-tó. A déli oldal legnagyobb természetes tava a Sár-hegyen található Szent Anna-tó. A térség nagyobb tavai mesterséges eredetűek (Sás-tó - Magyarország legmagasabban fekvő tava, a Csór-réti- és Hasznosi-tározó). A Mátraalján és a Mátralába térségében is a mesterséges állóvizek jellemzőek, például a Markazi- (Visontai hőerőmű hűtőtava), a Maconkai- és a Búzás-völgyi-tó.

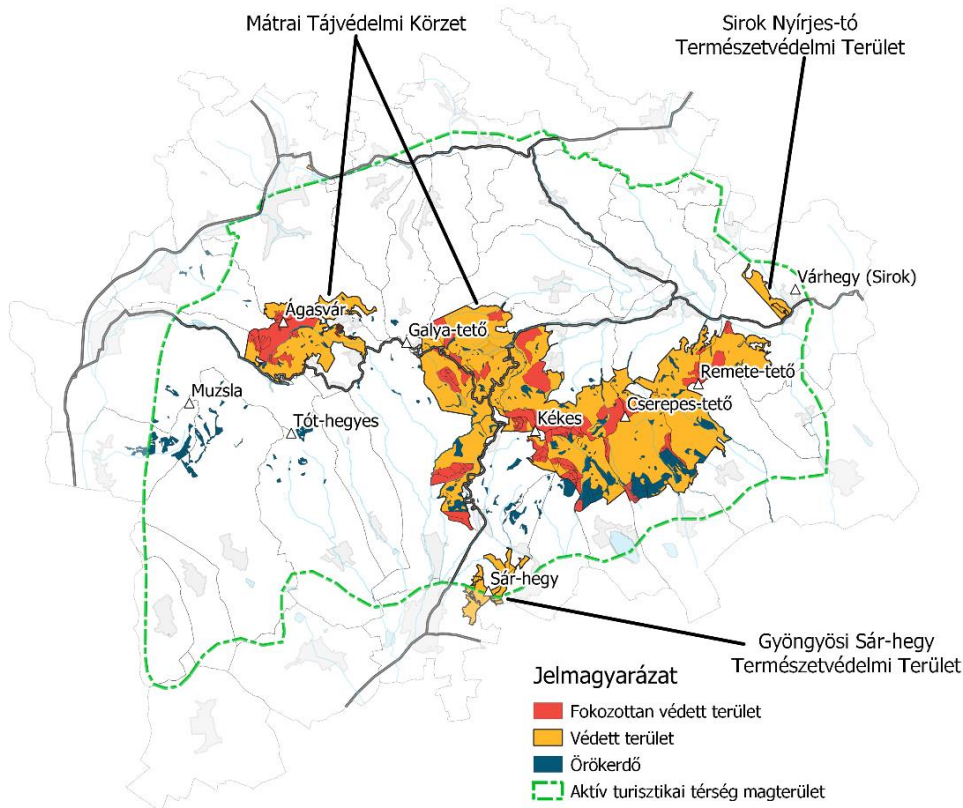
6. Ábra A legfontosabb természeti, táji attrakciók, értékek

II.3. Védett területek

A Mátra hegység természeti értékeinek megőrzésére 1985-ben létrehozták a több mint 12 ezer hektárra kiterjedő Mátrai Tájvédelmi Körzetet, amely a Bükk Nemzeti Park igazgatása alatt áll. A 10 település közigazgatási területét érintő Tájvédelmi Körzet két tömbben helyezkedik el. Az egyik Ágasvár környéke, a Mátra-bérc még védelemre érdemes része, a másik a Kékes tömbje a Keleti-Mátrával, viszonylag

nagyobb, összefüggő, természeti értékekben gazdag terület. Működési területéhez két országos (Gyöngyösi Sár-hegy TT, Siroki Nyírjes-tó TT) és 16⁴ helyi jelentőségű természetvédelmi terület (TT) tartozik (ezek közül turisztikai szempontból is említendő a verpeléti Vár-hegy, a siroki Vár és környéke, valamint a tari Tuzson-arborétum TT). A Mátrai Tájvédelmi Körzet területén belül számottevő a fokozottan védett természeti területek és erdőrezervátumuk kiterjedése, amelyek az aktív turizmus fejlesztésében is korlátot jelentenek (2,6 ezer hektár a fokozottan védett).

Ezeket az értékeket meg kell őrizni, így megismertetésük, bemutatásuk, aktív turizmusba történő bekapcsolásuk csak kellő körültekintéssel valósulhat meg.

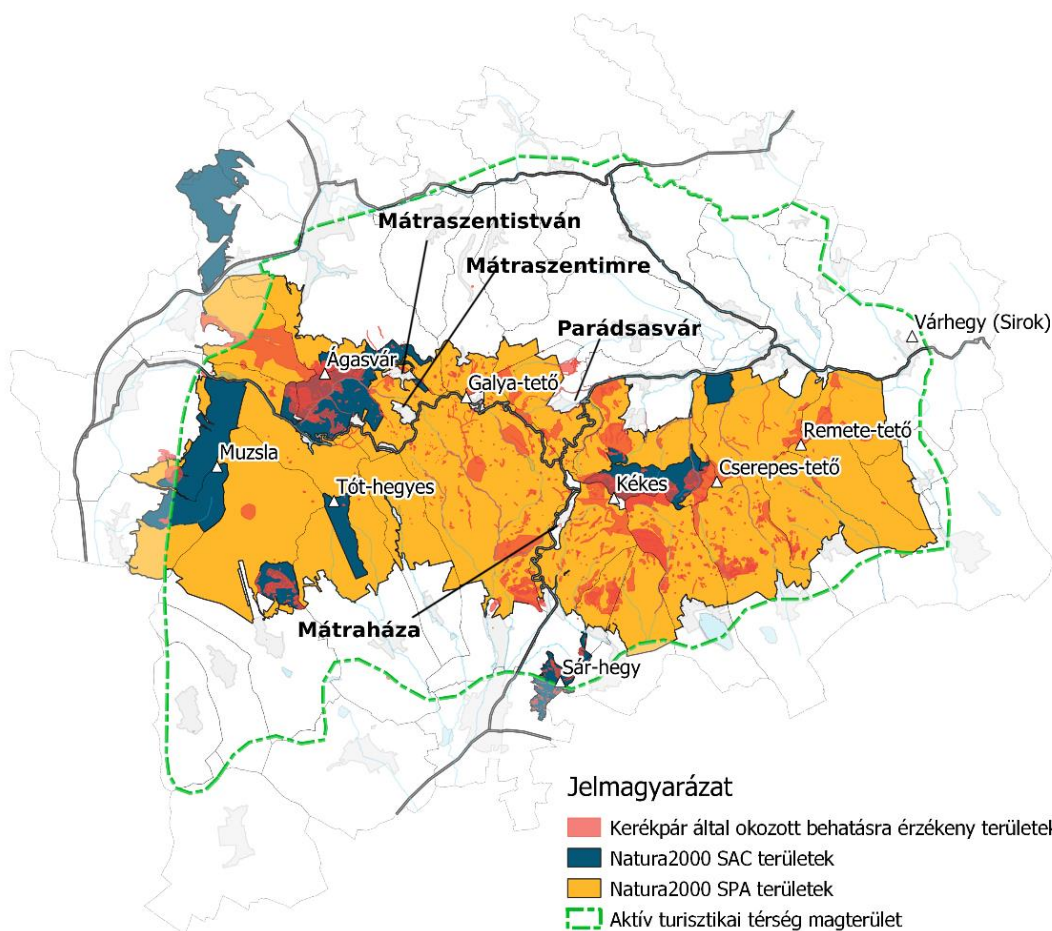

7. Ábra Védett területek

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 40 § (1) bekezdése szerint a fokozottan védett természeti területre csak a nemzeti park igazgatóság engedélyével szabad belépni, kivéve a jelzett turistautakra és kerékpárutakra, valamint a közforgalmi utakra, amelyeken engedély nélkül lehet közlekedni, kirándulni, az utakról azonban nem szabad letérni. Ilyen terület a túrázók körében is népszerű Tarjánka-völgy, hazánk egyik leglátványosabb szurdoka, amely csak korlátozottan, ősszel és télen havonta egy alkalommal, szakvezetéssel látogatható.

⁴ Gyöngyösi Orczy-kert; Gyöngyösi-Mátrafüredi védett fák; Gyöngyöstarján, Fajzatpusztai park; Gyöngyöstarjáni kastélypark (Sási rét); Gyöngyössolymosi Bábakő és Csák-kő; Parádi ősjuhar; Ilona-völgyi faszor; Parádfürdői park; Parád-Recski gesztenyefaszor; Recski Arborétum (Jámbor-tanya); Sirok, Vár és környéke; Fenyves pusztai Arborétum (Tar); Csevice-kutak (Tar); Bec-kút (Mátraszentistván); Bükkfa-forrás (Szuha); Jobbágyi andezitek (Nagy Hársas); Verpeléti várhegy.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 29 § (3) bekezdése szól az erdőrezervátummá nyilvánításról⁵. A 3/2000. (III. 24) KöM rendelet 8-9 § jelölte ki a Bükki Nemzeti Park erdőrezervátumait és azok magterületeit a Mátrában: a Csörgő-völgyi és a Kékes Erdőrezervátumot (Mátraszentimre, ill. Gyöngyös és Parád közigazgatási területén található). Az erdőrezervátumban a kiemelkedő természetvédelmi érték megóvását a magterület szolgálja, amely fokozottan védett természeti terület, és benne teljes használati korlátozás érvényesül. Az erdőrezervátumok fenntartása, céljainak érvényesülése érdekében meghatározó, hogy biztosítva legyen a magterületek teljes érintetlensége és zavartalansága, a látogatások fokozott tér- és időbeni korlátozása. A Máttra területén a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 6. és 7. számú melléklete alapján jelölték ki a Natura2000 területeket. 37 ezer hektáron, gyakorlatilag a Máttra teljes területét lefedő különleges madárvédelmi terület, valamint nyolc kisebb területű Kiemelt jelentőségű Természetmegőrzési Terület található.⁶ Ezek azonban a Verpeléti Vár-hegy kivételével máig nem rendelkeznek elfogadott Natura 2000 kezelési tervvel.

8. Ábra Natura 2000 területek és aktív turisztikai fejlesztéseket korlátozó érzékeny területek

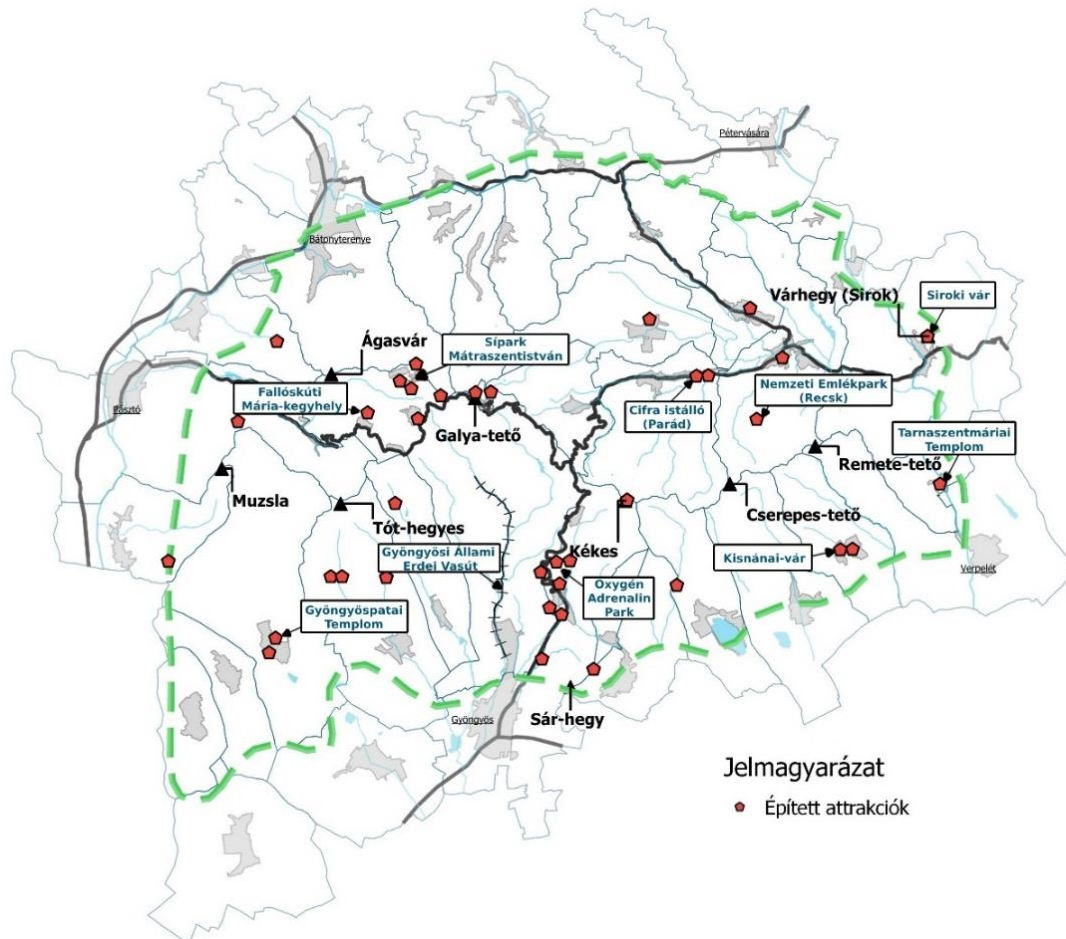
⁵ Az erdőrezervátumok a természetes vagy természetközeli állapotú erdei életközösség megóvását, a természetes folyamatok szabad érvényesülését, továbbá a kutatások folytatását szolgáló erdőterületek.

⁶ Recski Hegyes-hegy; Gyöngyösi Sár-hegy; Máttra északi letörése; Gyöngyöstarjáni Világos-hegy és Rossz-rétek; Mátrabérc-Fallóskúti-rétek; Gyöngyöspatai Havas; Nyugat-Máttra; Verpeléti Vár-hegy. A tervezési terület peremén található az elfogadott Natura 2000 kezelési tervvel rendelkező Apci Somlyó és a Petőfibányai Kopasz-hegy.

2017-ben elindult kezdeményezés a Bükk-vidék Geopark létrehozására, az UNESCO globális geopark cím elnyerésére. Ennek területe a Tarna-völgyi településeket is érinti, s a siroki Várhegy, a Bálványkövek és a Törökasztal (kaptárkö) geosite-ként, kiemelkedő földtudományi értéként is meghatározásra került. A világ első határon átnyúló geoparkja, a Novohrad-Nógrád Geopark 2015-ben került fel az UNESCO Globális Geopark listára. A 64 magyar és 28 szlovák település földtani, természeti, történeti és kulturális örökségét, palóc hagyományait ápoló és bemutató Geopark a térségből Bátorlyerence, Mátraverebély és Tar településeket érinti.

II.4. Kulturális és épített örökség

A Mátra térsége bővelkedik kulturális értékekben, amelyek közül kiemelkednek a templomok és kegyhelyek, a várak és kastélyok, a múzeumok, a tájházak és kiállítóhelyek, valamint a pincesorok. Az attrakciók ugyanakkor pontszerűen, atomizáltan vannak jelen a térségben, programcsomagokba szervezésük, aktív turisztikai elemekkel való összekapcsolásuk szinte alig valósult meg.

9. Ábra A legjelentősebb épített értékek és attrakciók

Egyházi épületek ugyan minden településen vannak, de tényleges vonzerővel ezeknek csupán egy része bír. A *Keresztek nyomában túramozgalom* a Gyöngyös térségében található 55 kőkeresztet gyűjti csokorba, amely elsődlegesen a zarándoturisták számára jelent attrakciót. A templomok közül a *fallóskúti kegyhely*, a *tarnaszentmáriai Árpád-kori templom*, a mátraszentimrei *Kodály kápolna* és a

Három falu temploma, a gyöngyöspatai Kisboldogasszony templom, a sár-hegyi Szent Anna kápolna, valamint a gyöngyösi Ferences Rendház és Szent Bertalan templom bír olyan vonzerővel, amelyek felkeresése – elhelyezkedése és/vagy a hitéletben betöltött szerepe miatt – egy-egy gyalogos vagy kerékpáros túra célpontja is lehet (ezek a Mária-úton is mind elérhetők). Kuriózumként említést érdemel a *gyöngyösi Zsinagóga*. A Mátra szomszédságában van a nagyon sok látogatót vonzó mátraverebély-szentkúti búcsújáráhely és a tari buddhista Kőrösi Csoma Emlékpark. Az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend – és hungarikum –, a Magyar Pálos Rend helyi kötődését hangsúlyozza a Pálosvörösmarton átadott Pálos tanösvény és Pálos fogadó.

A Mátra két legismertebb vára Sirokon és Kispánán található. A *siroki vár* állagmegóvása, majd fejlesztése közel húsz éve kezdődött meg. Korábban csak a természetes, romos, vadregényes szépsége vonzotta az erre járókat, de később megépült a hozzávezető út és a közműrendszer, majd az alsó vár falait is megerősítették, kiépítették a szociális blokkokat, kiállítóteret hoztak létre, és biztonságossá tették a vár alatti barlangjárásokat. Ezt követően a még feltárára és felújításra váró felső vár is kapott egy biztonságos körsétányt, amelyről csodálatos kilátás nyílik a környékre. Mindezen fejlesztések eredményeképpen a látogatószám a 2010-es évekből 10 ezerről mára éves szinten 55 ezer körüli szintre emelkedett. *Kispánán* 2010-2011 között valósult meg a Vár rekonstrukciója, amelynek eredményeképpen új, látogatóbarát, interaktív szolgáltatásokkal, programokkal bővült a kínálat. A látogatószám 40 ezer főre tehető évente. A térség többi várát a *Várak a Mátrában túramozgalom* fűzi fel. A várromok között őskori és középkori sáncok, valamint erőtemplomok is megtalálhatók. A hegység peremére épült középkori várak nagy része személygépkocsival is megközelíthető (bár magát a várat nem lehet autóval megközelíteni), míg a hegyvidék belsejében lévő várromok a Mátra legeldugottabb helyeire kalauzolják el a túrázókat. A várromok közül leromlott állapotuk miatt sok már nem vagy alig értelmezhető önálló épített attrakcióként, ezek leginkább természeti és táji környezetükkel együtt képeznek vonzerőt (pl. Markazi vár, Benevár, Nyesettvár, Cserteri vár, Ágasvár, Kanászvár stb.). Komoly fejlesztési potenciál van az abasári Aba Sámuel királyi palotájának, bencés monostor romjának feltárázásában, valamint a tari Tar Lőrinc udvarház és templom fejlesztésében, amelyek a belépési pontok közelében a Mátra turizmusában eddig kevésbé meghatározó települések megismerését is jelentené.

A **múzeumok, kiállítóhelyek** közül a Kispánai várhoz kapcsolódó *Vármúzeum*, a gyöngyösi *Szent Bertalan templom Egyházi Kincstára* és a *Mátra Múzeum* a legismertebb. Új elemként került fel a palettára a mátrafüredi *Harkály Ház*, amely ökoturisztikai és környezeti nevelési központként interaktív kiállítás keretében mutatja be a Mátra élővilágát, valamint környezeti nevelési programok keretében a Mátra természeti kincseit. A 2020 augusztusában átadott látogatóközpont egy Sástóra vezető tanösvény is kapcsolódik. A Mátra történeti múltját eleveníti fel a parádsasvári *Kristály Galéria és Kiállítóterem* (üvegmanufaktúra története), rózsaszentmártoni *Lignitbányászati Emlékház*, valamint a recski *Bányászati Kiállítás* (ércbányászat emlékei), amelyek jelenleg marginálisan kapcsolódnak be a Mátra turizmusába. Elhelyezkedésükből, megközelíthetőségükből, egyediségükből adódóan ugyanakkor fejlesztési potenciált hordoznak. Hasonló lehetőséget rejt a Gyöngyösorosziiban található *Ásványok Háza*, amely a település külterületén, a mára már bezárt ércbánya szomszédságában helyezkedik el. A kiállítás magját a Mátrában feltárt és több évtizeden keresztül bányászott ásványok, ércek adják. Az egyre bővülő, a kisgyermekes családok számára is érdekes magángyűjtemény leginkább a megközelíthetősége (út minősége), valamint a kitáblázottságának, „láthatóságának”

hiánya miatt kevésbé látogatott. Hasonlóan sokrétű a mátraszentimrei *Mátra Ásványház* gyűjteménye, az általuk szervezett ásványgyűjtő túrák országos népszerűségnek örvendenek. A lovas turisták, lovak iránt érdeklődők egyik kedvelt célpontja a *Cifra Istálló és Kocsimúzeum*, amelynek további fejlesztése, bővítése, interaktívabbá tétele, a kisgyermekes családok hatékonyabb megcélzása mindenképpen kívánatos lenne. A múzeumok, kiállítóhelyek között különleges értéket képvisel a *Recski Nemzeti Emlékpark*, amelyet a kormány 2012 januárjában nyilvánított történelmi emlékhellyé.

A Mátrában sok település sajátos palóc és szlovák néprajzi emlékekkel, kézműves hagyományokkal, szokásokkal, a népi építészet és a népi kultúra unikális értékeivel rendelkezik. Ezek megjelenési formái a **tájházak** (pl. *Markaz, Abasár, Parád, Nagyréde, Kisnána, valamint Domoszló, Sirok, Recsk, Mátraszentimre, Mátraballa, Gyöngyöspata, Bodony, Bátorterenyé*), amelyek építészeti értéként és helytörténi kiállításokként, rendszerint előzetes telefonos bejelentkezés alapján látogathatók. A jövőben ezek szélesebb körű hasznosítása (pl. gyalogos, kerékpáros pihenőhelyek kialakítása), tematikus és/vagy területi túraútvonalakba történő integrálása mindenképpen kívánatos lenne. A Tájház Hálózatba tartozó épületek közül több is szerepel a világörökségi várományos helyszínek között⁷, így fenntartható, értékálló hasznosításukra különös figyelmet kell fordítani.

A **kastélyok, kúriák** a hozzájuk tartozó **parkkal** egyetemben különleges kultúrtörténelmi értéket képviselnek. Sajnos a Mátrában több közülük elhanyagolt, alulhasznosított, funkció nélküli állapotban van (pl. a parádfürdői Károlyi-kastély⁸, a gyöngyöstarjáni (Fajzatpuszta) Almásy-kastély), így ezek hasznosítása az építészeti örökség megővését is eredményezné. A legismertebb mátrai, jó állapotú kastély a parádsasvári Károlyi-kastély, emellett a gyöngyösi Orczy-kastély és a gyöngyöstarjáni Borhi-kastély jelent önmagában is építészeti attrakciót.

Elsősorban a Mátraalján számtalan **pincesor** található, amelyek egyedi hangulatukkal tovább színesítik a Mátra kulturális értékeit. Ezek közül *a farkasmályi pincesor a legismertebb, de Gyöngyöspatán, Gyöngyöstarjában, Rózsaszentmártonban, Nagyrédén, Abasáron, Szűcsiben és Szurdokpüspökiben* is van lehetőség a bor- és aktív turizmus összekapcsolására.

A térségben van néhány olyan rendezvény, amely jelentős múltra tekint vissza, illetve sok látogatót vonz (pl. parádi Palóc fesztivál, Advent a Kékesen, SzurdRock fesztivál, Muzsikál az Erdő, Vad-Körte fesztivál, stb), de ezek az események is jellemzően csak vendégéjszaka nélküli, fél napos-egy napos itt-tartózkodást eredményeznek.

II.5. Elérhetőség

A Mátra közlekedéscéljaitól kedvező helyzetben van, hiszen - akár Budapestről is - több közlekedési eszközzel, több belépési ponton keresztül elérhető (Budapestről akár egy órán belül is). Ugyanakkor az elérhetőség szempontjából hátrányos, hogy vasúton csak átszállással közelíthető meg (ez a kerékpárszállítást is nehezkesebbé teszi), a közvetlen autóbusszjáratok pedig a belépési pontokra ugyan gyakori követéssel, de azon túl csak napi néhány járatpárral járnak. A turisták, idelátogató vendégek számára a legfőbb közlekedési eszköz a személygépjármű, ugyanakkor

⁷ A részletes listát a 27/2015. (VI.2.) MvM rendelet mellékletének 5. pontja tartalmazza. Eszerint Markaz, Abasár, Parád, Nagyréde, Kisnána tájháza várományos helyszín.

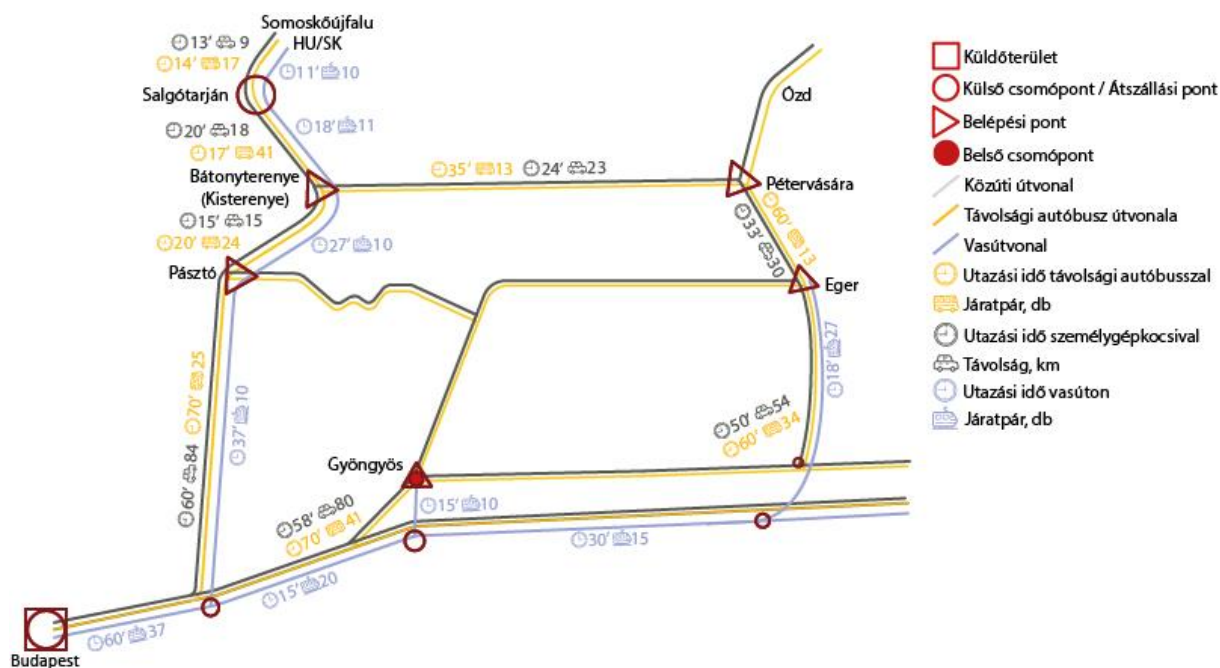
⁸ Ugyan nem kastély, de a Parádfürdői Kórház szomszédságában álló Freskó étterem és szálloda felújítása, funkcióval való megtöltése szintén kívánatos lenne.

sem a belépési pontokon, sem a főbb attrakciók környezetében nem áll rendelkezésre megfelelő parkolási kapacitás. A parkolási anomáliák miatt a legfőbb vonzerőt jelentő helyeknél (pl. Kékestető, Mátraháza) és eseményeknél (pl. teljesítménytúrák, rendezvények) a zsúfoltság is gyakori. Mivel a ráhordó kapacitások nem állnak rendelkezésre (pl. iránybuszok), ezért a személygépjárművek elhelyezése, a belső közösségi és alternatív közlekedési hálózatok kialakítása elsőrendű feladat.

A Mátra térségének déli fő közúti közlekedési tengelye az **M3 autópálya**, valamint az ezzel párhuzamosan futó **3. sz. főút**, amelynek révén Gyöngyös, a Mátra déli kapuja érhető el közvetlenül. A térség nyugati peremén, a Zagyva völgyében fut a **21. sz. főút**, amely az M3 autópályáról vagy a 3. sz. főútról Hatvannál leágazva Szurdokpüspöki, Pásztó Tar, Mátraverebély és *Bátonyterenye* érintésével éri el Nógrád vármegye székhelyét, Salgótarjánt, valamint észak felé továbbhaladva a szlovák-magyar határátkelőt, Somoskőújfalut. A Mátra északi lábánál halad a **23. sz. főút**, amely a 21. sz. főút kisterenyei (*Bátonyterenye*) elágazásánál *Pétervására* érintésével halad tovább Ózd és Bánréve (szlovák-magyar határátkelő) irányába. A térség keleti közlekedési tengelye a **25. sz. főút**, amely a 3. sz. főútból Kerecsendnél ágazik ki és Eger érintésével Tarnalelesznél kapcsolódik be a 23. sz. főútba.

A Mátravidék belső úthálózatának legfontosabb eleme a **24. sz. főút**. Ez a 3. sz. főútból Gyöngyös központjában ágazik ki és észak felé Mátrafüred, Mátraháza, valamint Parádsasvár érintésével, kelet felé továbbhaladva Parád, Recsk és *Sirok* irányába Egerben csatlakozik be a 25. sz. főútba.

A kedvező közúti kapcsolatoknak köszönhetően a térség személygépjárművel Budapestről (Gyöngyös, Pásztó belépési pontokon), Miskolcra (Gyöngyös) és Bánrévéről (*Sirok*) egy óra alatt elérhető, míg Egerből (*Sirok*) és Somoskőújfaluból (*Bátonyterenye*) 25 perc, Salgótarjánból (*Bátonyterenye*) pedig 20 perc alatt közelíthető meg.

10. Ábra A Mátra főbb közlekedési kapcsolatai

A térség belső elérhetőségét a főutakra felfűződő mellékutak szolgálják. Pásztórol indul ki Hasznoson keresztül a Kövecses-patak völgyén át Mátrakeresztesre, majd a Felső-Mátrán át Fallóskút, Bagolyirtás, Mátraszentimre, és Galyatető érintésével Mátraháza irányába a 24. sz. főúthoz átkötő, hosszabb szakaszon útminőségi problémákkal jellemezhető 2408. sz. hegyi út. Kékestető a 24. sz. főút mátraházai leágazásából (24134. sz. mellékút) érhető el. A Nyugati-Mátraalját a 21. sz. főútból leágazó Szurdokpüspöki-Pásztó-Gyöngyöspata-Gyöngyöstarján irányába haladó 2406. sz. mellékút köti össze Gyöngyössel. A várostól kelet felé, a 3. sz. főútból ágazik ki az Abasár - Markaz - Domoszló - Kisnána – Verpelét összekötő út (2416. sz. út), amely a Keleti-Mátra déli lejtőinek alját követve Egerszalók érintésével éri el Egert. A 24. sz. főútból Recsknél ágazik ki északi irányba a 2411. sz. mellékút, amely Mátraderecskén és Mátraballán keresztül kapcsolódik be a 23. sz. főútba. A 23. sz. főút leágazásairól érhető el Dorogháza, Szuha és Mátramindszent. A 24. sz. főútból Recsk és Sirok között ágazik ki déli irányba a 2415. sz. mellékút, amely Verpeléig a Tarna-völgyében haladva kijelöli a Mátra keleti határát.

A térség közösségi közlekedési elérhetőségét a távolsági autóbusz-hálózat, valamint a vasút segíti elő.

A térség minden települését **menetrendszerinti autóbusz-közlekedés** kapcsolja be a közösségi közlekedésbe. A járásszékhelyek Budapestről közvetlen járással, legalább napi 30 járatpárral elérhetők, míg a járásszékhelyek közötti kapcsolatot a (Budapest – Hatvan –) Gyöngyös – Eger, a (Salgótarján)– Bányaterenye – Pásztó – Gyöngyös, a (Budapest–) Bányaterenye – Pétervására – Ózd, az Eger – Pétervására – Bányaterenye – (Salgótarján) vonalak biztosítják. Ez utóbbi viszonylatok a Mátra peremén, a fő közlekedési tengelyeken fekvő településeket is érintik.

Belső elérhetőség szempontjából – és egyben turisztikailag is – a legfontosabb útvonal a (Budapest⁹) Gyöngyös¹⁰ - - Mátraháza, - Kékestető - Galyatető - Mátraszentimre járat. Hasonló jelentőséggel bír a (Gyöngyös¹¹) - Mátraháza¹² - Parád - Recsk – Sirok és a Pásztó-Mátraszentimre viszonylat¹³.

Az interjúk alapján a közösségi közlekedési szolgáltatás területén számos hiányosság van: a külső elérhetőség, a célállomás és szálláshely, a célállomás és a belépési, érkezési pont közötti viszonylatban egyaránt. A külső elérhetőségen a közösségi közlekedés menetrendjének összehangolása, a turisták tartózkodási idejének figyelembevétele javíthat (pl. hétfőn az utolsó közvetlen Mátraszentistván – Budapest buszjárat a korábbi 16 óra helyett 15:11-kor indul, amely a túrázók esetében túlságosan korai időpont). Egyéb szolgáltatások sincsenek a térségben (pl. akik a túrázókat a túra végeztével visszajuttatják a kiindulási pontra).

A **vasúthálózat** tekintetében a MÁV 80-as számú Budapest-Miskolc kétvágányú villamosított vasúti fővonal ugyan közvetlenül nem érinti a térséget, de a főváros irányából Vámosgyörkig közvetlen vasúti kapcsolatot biztosít. Itt átszállással a MÁV 85-ös számú Vámosgyörk-Gyöngyös 13 km hosszú egyvágányú villamosított mellékvonala révén érhető el Gyöngyös. Budapest – Gyöngyös viszonylatban napi 9-10 járat közlekedik, az utazási idő 90 percet vesz igénybe. Kerékpár mindkét vonalon szállítható.

⁹ Budapest – Mátraszentimre: hétfőn 10 járatpár, jellemzően egy átszállással, 2-2,5 órás menetidővel

¹⁰ Gyöngyös – Mátraszentimre: hétfőn 9 járatpár, átszállás nélkül, 70-80 perces menetidővel

¹¹ Gyöngyös – Sirok: hétfőn 19 járat, átszállással, 90 perc körüli menetidővel

¹² Mátraháza – Sirok: hétfőn 8 járatpár, átszállás nélkül, 40-50 perces menetidővel

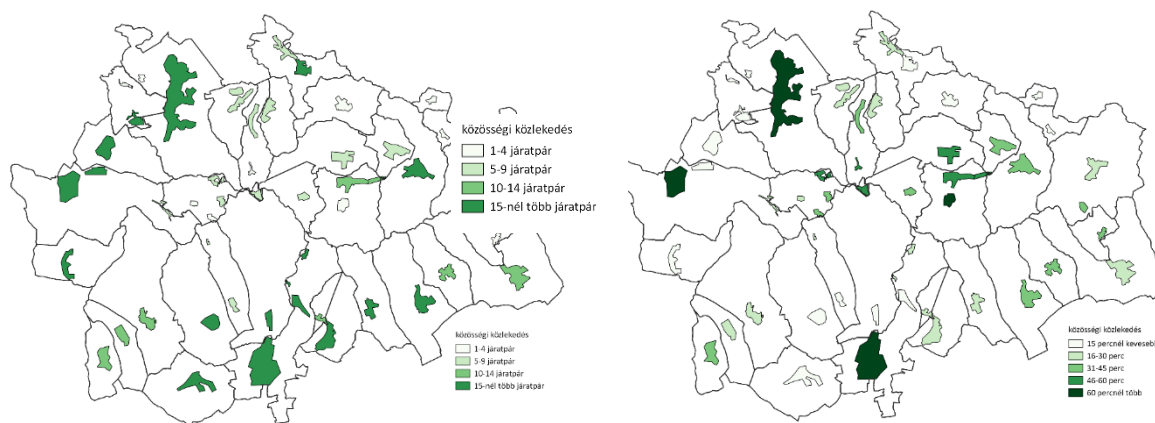
¹³ Pásztó-Mátraszentimre: hétfőn 4 járatpár, átszállás nélkül, 35-45 perces menetidővel

A Mátra nyugati sávjában, a Zagyva-völgyében fut a 81-es számú Hatvan – Somoskőújfalu vasút, amely Szurdokpüspöki, Pásztó, Tar, Mátraverebély és Nagybátony településeken biztosít vasúti kapcsolatot. A vonalon hétköznap napi 15, hétvégén 10 járat közlekedik, az utazási idő távolságtól függően Hatvanból 30-60 percet, Salgótarjánból 20-50 percet tesz ki.

Turisztikai szempontból lényeges az Egererdő Erdészeti Zrt. által üzemeltetett **Gyöngyösi Állami Erdei Vasút**, amely a 325-ös számú Gyöngyös-Mátrafüred (6,3 km; 22 perces menetidő) és a 324-es számú Gyöngyös-Gyöngyössolymos-Lajosháza-Szalajkaház (13,1 km; 50 perces menetidő, hétvégenként) szárnyvonalakból áll. A vonalakon kerékpárszállítás céljából nyitott, kabrió kocsik is üzembe álltak.

Kitáblázásra került az **Eurovelo 14**, így a Mátra Budapestről Gödöllő-Jászfényszaru-Hatvan útvonalon keresztül kerékpárral is biztonságosabban, közvetlenül elérhető válik (Mátrafüredig).

Külön említendők a **parkolóhelyek**, hiszen a gyalogos és kerékpáros túrázók jelentős része személygépjárművel közelítik meg a szálláshelyeket, túraútvonalakat. A nagyobb fogadópontokon (pl. túraútvonalak találkozásánál) a rendelkezésre álló kapacitás nem elégséges, ezáltal a hétvégeken, nagyobb rendezvények kapcsán több helyen kapacitásproblémák vannak, különösen az ilyen időszakokban olykor „túrturizmussal veszélyeztetett” területeken (pl. Kékestető, Mátraháza stb.).

11. ábra A települések közösségi közlekedési elérhetősége járatpár (balra) és utazási idő szerint

II.6. Szolgáltatások

A Mátrában több mint 300 szállásadással és vendéglátással foglalkozó szolgáltató működik. A térség aktív turisztikai szempontból jelentős szolgáltatóinak a többsége a 24-es főút, illetve a 24-es főutat Pásztóval összekötő 2408. sz. út közelében összpontosul, főként a Magas-Mátrában. Szabadidős programszervezésben a települési önkormányzatok, a TDM szervezet, különböző civil szervezetek, illetve az egyes szálláshelyek szolgáltatói vesznek részt. A programcsomagok összeállítása, kiajánlása, aktív turizmushoz kapcsolódó túrák szervezése, eszközök bérlése ugyanakkor a szálláshely-szolgáltatók többségénél csak marginálisan vagy egyáltalán nem jelenik meg. A vendéglátóhelyeken találkozhatunk helyi ízekkel, de a helyi termékek árusításában, népszerűsítésében (pl. Mátrai Borvidék borai, Parádi víz, helyi kézműves termékek stb.) még számos tennivaló van. Kiegészítő szolgáltatások közül a kerékpáros szervizpontok fejlesztése folyamatban van, míg a kártyás fizetés (bankkártya, hitelkártya, SZÉP-kártya) lehetőségeinek bővítése szintén szükségsszerű lenne.

Kiemelkedően fontos aktív turisztikai szolgáltató a mátrafüredi *High-tech Sportok Bázisa*¹⁴, amely 4 évszakra át szervez élményprogramokat a Mátrában. Ezek között a klasszikusabbnak mondható túrák (például tereplovaglás, e-bike túra, fáklyás gyalogos túra, nordic walking, sziklamászás, erdei sielés stb.) éppen úgy megtalálhatók, mint a speciálisabb programlehetőségek (például terepsegway, snowsegway, cross country, stb.) vagy a családok, nagyobb társaságok számára különleges kikapcsolódást nyújtó időtöltések (pl. high-tech kódjátzsma a Mátrában – a mátrai betyárlegendák nyomában, munzee, winecaching, stb.). Érdemes továbbá megemlíteni, hogy a Bázis saját étteremmel (Palóc Bistorant) és saját hotellel (Hegyhótel^{***}) rendelkezik, illetve a Bázison egy Tourinform Pont is üzemel (a térség egyetlen Tourinform Irodája Gyöngyös Fő terén található).

Az inkább attrakcióként értékelhető *Mátraszentistváni Síparkot* és az *Oxygen Adrenalin Parkot* érdemes még kiemelni az attrakció helyszínén, illetve közvetlen közelében található számos különféle szolgáltató koncentrációja miatt (szálláshelyek, étkezési lehetőségek stb.).

Szálláshely-szolgáltatás tekintetében széles a paletta, hiszen a 3* és 4*-os szállodáktól a panziókon és vendégházakon át a kempingig, magánszálláshelyekig és turistaházakig minden szállástípus megtalálható.

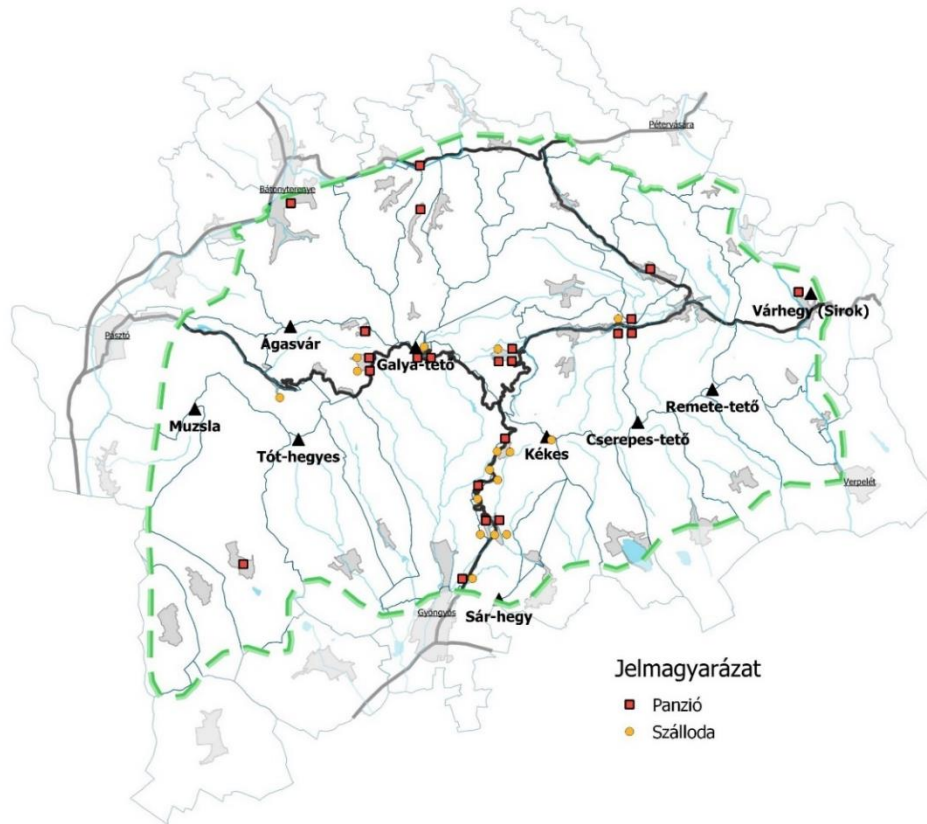
A **szállodák** a Magas-Mátrában (Mátrakeresztes, Mátraszentimre, Galyatető, Parádsasvár, Parád, Mátraháza, Kékestető), illetve a Déli-Mátra Gyöngyöshöz tartozó közigazgatási területén található (Sástó, Mátrafüred, Farkasmály, Gyöngyös). A hazai piacvezető szállásközvetítő, a Szállás.hu által évente megrendezett Év Szállása versenyen a korábbi években szakmai díjban részesült a Mátraházán található Hotel Residence Ózon ^{****} és a Lifestyle Hotel Mátra ^{***}, a mátrakeresztesi Templomvölgy Resort^{****} (2015-ben még rusztikus apartman/vendégház kategóriában), a parádfürdői Erzsébet Park Hotel^{***}, a parádsasvári Kastélyhotel Sasvár Resort^{****}, a nem szálloda típusú szálláshelyek közül pedig a Galyatető Turistacentrum. A Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége által 1993 óta kiosztott Zöld Szálloda címet az elmúlt években a Mátra térségéből a Hunguest Grandhotel Galya^{****} (2013-2020), a Lifestyle Hotel Mátra^{***} (2017-2018) és a Hotel Sástó (2017-2018 I. helyezette) viselhette. Érdekességgé megemlíthető továbbá, hogy a gyöngyösi Hotel Opál^{***} Magyarország első „mosolygós szállodája”.

A szállodák elsősorban a wellness, az üzleti és rendezvényturizmus helyszíneiként jelentkeznek, de kiegészítő jelleggel túratípus-specifikus szolgáltatásokat és általában pár órás – fél napos programokat is nyújtanak. Ezek közül a leggyakoribb a kerékpárbérlés, a kerékpáros és gyalogos túravezetés (ez utóbbiak általában meghatározott időpontban, bizonyos létszám felett vehetők igénybe). A főként a Magas-Mátrában található szállodák igényekhez igazodó infrastrukturális fejlesztése (például vezetékes gáz biztosítása, megfelelő minőségű internet) alapvető fontosságú a jövőre nézve. A 2015-ben felújított Mátraházi Edzőtábor speciális, szűk réteg számára biztosít szállást, ugyanakkor érdemes átgondolni, hogy a Mátra, illetve az aktív turizmus népszerűsítését mennyiben segíthetnék az itt megszálló sportolók.

A Mátravidék többi részén – különösen a belépőpontokon - hiányoznak a magas színvonalú szálláshelyek, valamint a meglévő szállodák egy része is fejlesztésre szorul. Ez utóbbi esetében az infrastrukturális korszerűsítések mellett a programcsomagok bővítése, túratípus- és/vagy célcsoportspecifikus kiejánlása, az egyéni utazók számára a megfelelő információval való ellátottság javítása

¹⁴ <https://4evszak.hu/matrafured/>

(túraútvonalak nehézsége, az egyes útvonalak érkezési pontjáról a szálláshelyre történő visszajutás megszervezése stb.) **elengedhetetlen.**

12. Ábra Szállodák és panziók a Mátrában

A **panziók** területi eloszlása nagyjából megegyezik a szállodáknál tapasztaltakkal, azzal a különbséggel, hogy a Sirok – Parádsasvár – Mátrászentimre tengely mentén nagyobb sűrűsödés tapasztalható, valamint néhány peremtelepülésen (a belépési pontként megjelenő Pásztón és Bátorfőnyéken, illetve Szuhán, Gyöngyöspatán, Verpeléten és Mátradereszkén) is megjelennek ezek a szálláshelyek. **A panziók többsége ugyanakkor nem nyújt aktív turisztikai kikapcsolódási lehetőségeket, programokat (illetve, ha nyújtanak is, ezek az információk előzetesen nem elérhetők a turisták számára).** Jó példaként említhető a mátrászentimrei Belle-Aire Pension, ahol a szálláshely weboldala alapján szerveznek gyalogos- és kerékpáros túrákat, bérelhető kerékpár, továbbá geocaching túrákhoz GPS eszköz, illetve kuriózumként megjelenik az erdőfürdő is (utóbbi japán eredetű erdei kirándulással egybekötött stresszűző és immunerősítő kikapcsolódási forma). A Mátra déli részén található panzióként is üzemelő pincészetek közül több is biztosít lehetőséget dűlőtúrára. **A panziók tehát alapvetően szálláshely-szolgáltatásra, étkezésre, gasztronómiára (borkóstolás, pincelátogatás, helyi ízek) rendezkedtek be, az aktív turisztikai programcsomagok kiejánlása, az ehhez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása még a frekvenciáltabb gyalogos, kerékpáros túraútvonalak mentén elhelyezkedő szálláshelyek esetében is hiányzik.**

Kempingből mindössze három található a térségben. Az országos kéktúra útvonalán fekvő siroki Várcampingben 200, sátorral vagy lakókocsival érkező vendég számára tudnak helyet biztosítani. Ezen felül a kemping faházai további 45 fő fogadását teszik lehetővé. A kemping csomagjainlatai között szerepel gyalogos túravezetés (pl.

kincsvadászat) és kerékpárbérlés, valamint a Siroki vár meglátogatása. (A Várcamping tulajdonosa alakította ki a siroki Barlanglakásokat, amelyek igazi kuriózumnak számítanak a térségben.) A 24. sz. főút mellett, Parád és Parádsasvár között található Túra Camping szállójában télen-nyáron 7 db 2 ágyas, 3 db 10 ágyas szobában és 1 db 3 ágyas szobában tudnak vendégeket elhelyezni. Csoportok részére lovaglást, illetve lovaskocsikázást, sítáborokhoz pedig szakképzett síoktatót is biztosítanak. A szintén a 24. sz. főút mellett található Mátra Kempingben komfortos faházak, lakókocsi- és sátorhelyek (200 darab) kaptak helyet (itt a 2010-es évek elején jelentős fejlesztések történtek). A kemping területén helyezkedik el a Sástó Hotel*** és egy motel is. Noha a térség kempingjei között a sástói a legmeghatározóbb, **a szállodához kapcsolódó szolgáltatások mellett háttérbe szorulnak az aktív turisztikai elemek és szolgáltatások, annak ellenére, hogy a kemping a sárga jelzésű túraútvonalak és tanösvények metszéspontjában fekszik.** Csupán ajánlat szintjén jelenik meg a Sás-tó, a kilátó és az Oxygén Adrenalin Park.

A Mátra vidékén a legelterjedtebb szálláshelytípus a **magánszálláshely** (vendégház, fizetővendéglátás), amely a térség szinte összes településén megjelenik (szerepüket Mátraderecske esetében érdemes kiemelni, ahol magas a számuk és más típusú szálláshely szinte egyáltalán nem jellemző). A többségük a települések belterületén található. **Túratípu-specifikus szolgáltatásokat nagy részük nem nyújt, a kijánlott programok tekintetében is igencsak szűkös a kínálat.** Az elérhető szolgáltatások közül a leggyakoribb a gyalogos és kerékpáros túrázáshoz kapcsolódik (pl. túravezetés, eszközbérlés), elsősorban Mátraszentimre térségében igen korlátozottan sieszközöket is lehet bérelni. Több szálláshely esetében kerékpártároló és sítároló is található a szálláshelyen.

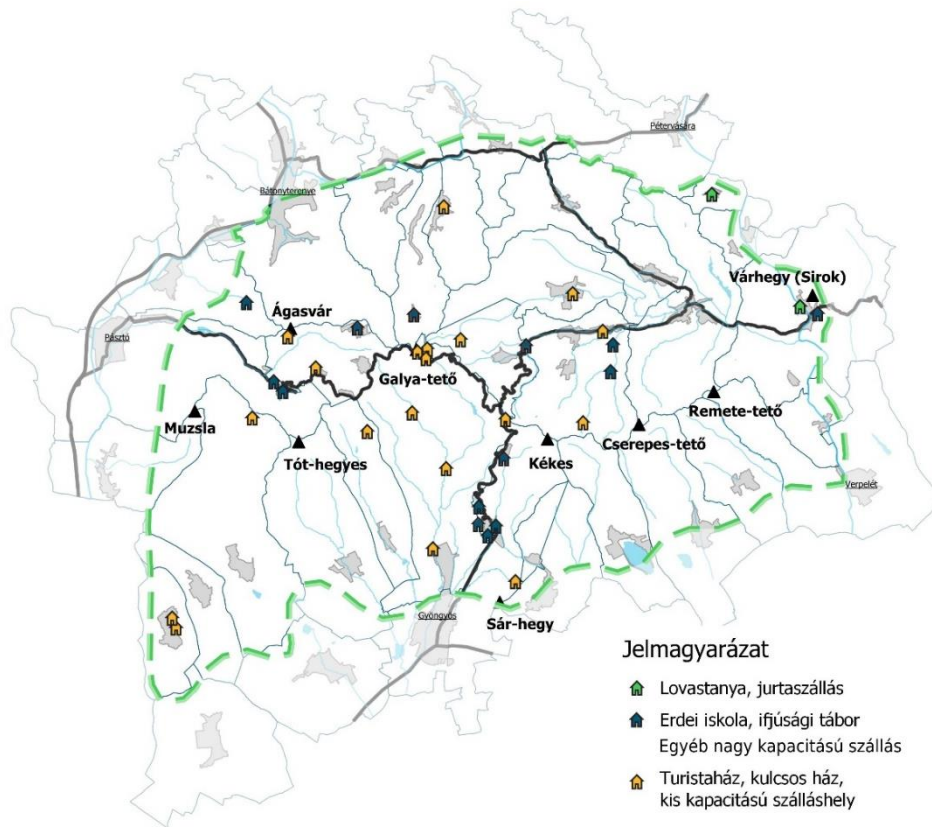
A szálláshelyek közül speciális szegmenst képviselnek a **turistaházak, kulcsosházak, erdőszházak**. Ezek a szálláshelyek jellemzően külterületen, a természetben, illetve a természet határán, túraútvonalak közelében találhatóak. 2020-ban a Mátrában található turistaházak közül kettő is – az *Ágasvári turistaház* és a *Rudolf-tanya* – bekerült az év TOP10 turistaháza közé. Utóbbi turistaháznál 2015-ben alakítottak ki a kor igényeit kielégítő kerékpáros pihenőhelyet és a Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési program keretében 2020-ra újabb felújítást, átalakítást végeztek rajta, amelynek eredményeképp jelenleg 4 szobában összesen 14 fő számára tud szálláshelyet biztosítani. Szintén a Téry Ödön Program keretében – az elsők között – újult meg a *Galyatető Turistacentrum*. Itt jelenleg öt különböző szállástípus közül választhatnak a vendégek: fürdőszobás szobák (20 férőhely összesen), apartmanház (12+3 férőhely), bakancsos szállás (32 férőhely), sátorhelyek, illetve bivak (összesen 15 férőhely a kilátó felső három emeletén – ennek kapcsán megemlíthető, hogy bivak szállást a 4 évszak Hegyihotel is nyújt). A bivakszálláshoz hasonlóan különleges szállástípus a Mátrában a barlang apartman, amelyet Sirokon lehet felkeresni (összesen 8 apartman). A *Hidegkúti Turistaház* teljes körű felújítása is megtörtént.

A térségben több **erdei iskola** is működik (pl. Parádfürdő, Mátrakeresztes, Mátrafüred, Tar-Fenyvespuszta, Rózsaszentmárton), amelyek elsősorban a fiatalabb generáció természeti-környezeti nevelését segítik elő, de nagyobb csoportok, baráti társaságok, családok számára is biztosítanak szálláshelyet. **Az erdei iskolák korszerűsítése, felújítása folyamatos, a szolgáltatások között a túraajánlatok is megjelennek.**

Ugyan a Mátrában a lovasturizmus jelenleg még gyerekcipőben jár, de a **lovasudvarok, lovastanyák, lovas szálláshelyek** (Mátraszentimre, Mátrafüred, Pásztó, Gyöngyössolymos, Gyöngyös, Gyöngyöspata, Nagyréde, Recsk, Parádsasvár, Kisfüzes)

jó kiindulási alapot szolgáltatnak a további fejlesztésnek. A lovastúra vezetés mellett lovaglásoktatás, lovastáborok állnak rendelkezésre.

Országos tendenciaként a Mátrában is megfigyelhető, hogy egyre többen utaznak kisállattal, így jelentősen megnőtt az érdeklődés a kisállatbarát szálláshelyek iránt. Hasonló trend rajzolódik ki a gyermekbarát és felnőttbarát szálláshelyekkel összefüggésben is. Az ilyen típusú szolgáltatási paletta szélesítése további aktív turistákat lenne képes a térségbe vonzani.

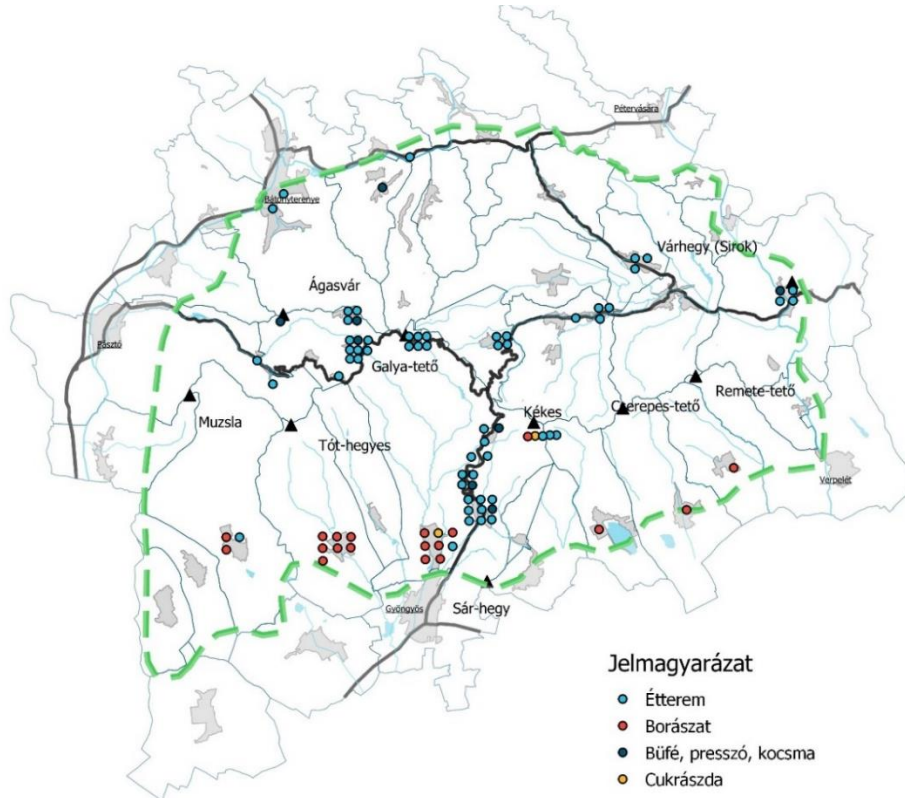
13. Ábra A főbb aktív turisztikai szálláshelyek

A **vendéglátóhelyek** közül kiemelkedő fontossággal bírnak az **éttermek**. Ezek többsége szálláshelyhez kapcsolódóan működik, azaz a vendéglátás mellett szálláshely-szolgáltatás is igénybe vehető. Területi eloszlás tekintetében elősorban a Gyöngyös-Parádsasvár, valamint a Mátrakeresztes – Parád – Sirok tengely mentén koncentrálnak. Az éttermek többségében helyi ízek (pl. palóc konyha), helyi termékek (pl. helyi borok, Parádi víz stb.) is megjelennek, bár ennek mértéke igen eltérő. Elismerései révén a térség éttermei közül kiemelkedik a gyöngyösi *Bori Mami*.

A Mátrai Borvidékhez tartozó településeken (Abasár, Domszló, Gyöngyös, Gyöngyösoroszi, Gyöngyöspata, Gyöngyössolymos, Gyöngyöstarján, Kispáns, Markaz, Nagyréde, Rózsaszentmárton, Szúcsi) **borászatok, pincészetek** is találhatóak. A legjelentősebb *Szőke Mátyás & Zoltán Pincészete*: Szőke Mátyás a Mátrai borvidék első borásza, aki 2017-ben elnyerte az Év Bortermelője díjat.

A helyi gasztronómia megismerését szolgálja a Mátra Jövője Turisztikai Egyesület által életre hívott MátrAsztal kezdeményezés, amely a helyi termelőknek kíván teret biztosítani (Detki chili és kender, Detki Almárium, Kispáns Lizy lekvár, galyatetői

fürjtojás, domoszlói méhészek, gyöngyösi mézeskalács, Szurdokpüspöki Bivalyrezervátum, helyi borászatok, kecskesajtosok, kolbász és borászatok). Összességében azonban a helyi termékek, borok ételek alig jelennek meg a szolgáltatók palettáján.

14. Ábra Vendéglátóhelyek

Kiegészítő turisztikai szolgáltatásokként értelmezhetők a **kerékpáros szervizpontok**. Az elsőt a Szalajkahnál adták át a TDM szervezet gesztorálásával 2018-ban, majd 2019-ben a Kékestetőn is létesült szervizpont. A TDM terve, hogy összesen 30 helyen legyen ilyen szervizpont a Mátra térségében. Ezen felül megemlíthetők az un. MOL bringapontok Gyöngyösön és Parádön.¹⁵

II.7.Értékelés az egyes túratípusokra való alkalmasság szempontjából

A Mátrában az aktív turizmushoz tartozó túratípusok közül meghatározó a gyalogos, a kerékpáros, a sí és a lovas, ill. kisebb potenciál lehet a ma még nem létező vízi turizmus fejlesztésében. A következőkben túratípusonként összefoglaljuk az adottságokat, értékeljük a jelenlegi helyzetet, s kiterünk a fejlesztési szükségletekre is. Az összefoglaló megállapításokat az I. 5. fejezet tartalmazza.

¹⁵ <https://mol.hu/hu/autozzon-velunk/bringapontok/>

II.7.1. Gyalogos természetjárás

A Mátra a gyalogos természetjárás egyik fontos hazai desztinációja, meglévő turistaúthálózata, természetjáráshoz kapcsolódó, jelentős múltra visszatekintő rendezvényei, évszázados túrakultúrája, az ehhez kiépített infrastruktúra országosan is kiemelkedő. A gyalogos túraútvonalak mennyisége már ma is kielégítő, ugyanakkor kiejánlásuk, programcsomaggá történő szervezésük még várat magára, s megközelíthetőségük is fejlesztendő.

Vonzerők

A Mátra a gyalogos turisták számára táji, természeti és mesterséges attrakciók tekintetében bőséges kínálatot nyújt. A legnagyobb vonzerők a hegycsúcsok (azok közül is kiemelkedően a Kékes, valamint a Galya-tető), a jó panorámát nyújtó természetes és mesterséges kilátók, az erdők, a várak, a zarándokturisták körében a fallóskúti kegyhely, a kalandot keresőknek pedig az Adrenalinpark.

Az **átlag kiránduló** számára a legtöbb mesterséges attrakció könnyen megközelíthető, hiszen ezek vagy a települések belterületén (pl. templomok, tájházak, múzeumok és kiállítóhelyek, pincesor) vagy jól karbantartott, megfelelően kitáblázott, könnyű terepviszonyokkal jellemezhető turistautak mentén (pl. kilátók, várromok) helyezkednek el. A természeti és táji értékek közül leginkább a tavak (pl. Szent Anna-tó, Maconkai víztározó, Sás-tó, Pisztrángos-tó), a beépített területekhez közel eső barlangok és források (pl. csevice-források, Remete-barlang), valamint az épített infrastruktúrával jól ellátott hegycsúcsok (pl. Kékes, Kopasz-hegy) közelíthetők meg. **Az attrakciók programcsomagba szervezésében, túraútvonalakra való felfűzésében és kiejánlásában, a tavak körbejárhatóságának javításában ugyanakkor számtalan kiaknázatlan fejlesztési potenciál húzódik.**

A **kihívást kereső túrázó** elsősorban a táji és természeti értékeket részesítik előnyben, illetve a nehezebben megközelíthető kilátókat, várromokat is előszeretettel látogatják. Területileg ez leginkább a Mátra nagy reliefű hegyoldalait (pl. Kalló-völgy, Mátra-nyereg, Nyírjes, Ágasvár) és/vagy a kevésbé népszerű attrakciókat (pl. Oroszlánvár, Nyesettvár) jelenti. Ennél szűkebb szegmenst jelentenek a **terepfutók**, akik a teljesítménytúrák mellett a változatos terepviszonyokkal ellátott hegyoldalakat keresik. Számukra az élményt maga az útvonal, a környezet nyújtja, a közben elhelyezkedő vonzerőkre kevésbé érzékenyek.

Különleges célcsoport a **nordic walking** túrázó. A Mátrában szervezett programként¹⁶ háromféle nehézségi szinten (piros – kék – fekete, azaz könnyű – közepes – nehéz), természeti értékek köré szerveződve (Pizskés-tető, Vörös-kő, Csörgő-patak, Galya-tető) speciális kínálat is biztosított számukra.

Speciális célcsoportot jelentenek a **mozgásukban akadályozottak**. Ők elsősorban a települések beépített környezetében elhelyezkedő, jellegükből adódóan mesterséges attrakciókat részesítik előnyben, viszont kisebb távok erejéig a táji, természeti vonzerőket is látogatják. Számukra kulcsfontosságú a parkoló, valamint kisebb részben a közösségi közlekedés közelsége, így a településektől távolabb eső attrakciókat csak korlátozott számban látogathatják.

Szintén speciális célcsoportot jelentenek a **fotós túrázó**ok, a **geocaching**-et művelők, de az általuk keresett attrakciók alig különböznek az átlagos kirándulótól. (A

¹⁶ Például: <https://4evszak.hu/matrafured/nordic-walking-turak-a-matraban/>,
<http://www.matraszentimre.hu/turaajanlatok/nordic-walking-turak>

geocachinggel kapcsolatban ugyanakkor számos természetvédelmi probléma merül fel pl. a geoláda fokozottan védett természeti területen, nem út mentén történő elhelyezése, a publikált/ajánlott útvonalak természetvédelmi szempontból megkérdőjelezhető megközelíthetősége stb.)

Az aktív turisztikai termékeken belül sikeresnek mondhatók a **kalandturisztikai parkok és túrák**, amely mind a családok, mind az egészségtudatos, aktivitás-központú fiatalok számára vonzóak. Kalandturisztikai elemek közül a **sziklamászás, sikklóernyőzés** jelen van (Pálosvörösmart határában a Hollókő kedvelt sziklamászó hely, a Gyöngyös melletti Cseplye-tetőn, s Pásztó mellett a Nyikom-hegyen népszerű sikklóernyős starthely); via ferrata útvonalak nincsenek a Mátrában.

Útvonalak

A Mátra közel 1000 km jelzett turistaút-hálózattal rendelkezik; a térség turistautakkal való feltártsága átlagon felüli. A Mátrafüred és Mátraháza közötti ún. Széky István utat még 1888-ban építette ki az akkoriban megalakult Mátra Egylet. A ma is meghatározó főbb útvonalak 1930-ig kiépültek, ezeken azóta csak kisebb korrekciók történtek. A főjelzéseket összekötő mellékúthálózat az 1950-es évektől kezdődően folyamatosan bővült.

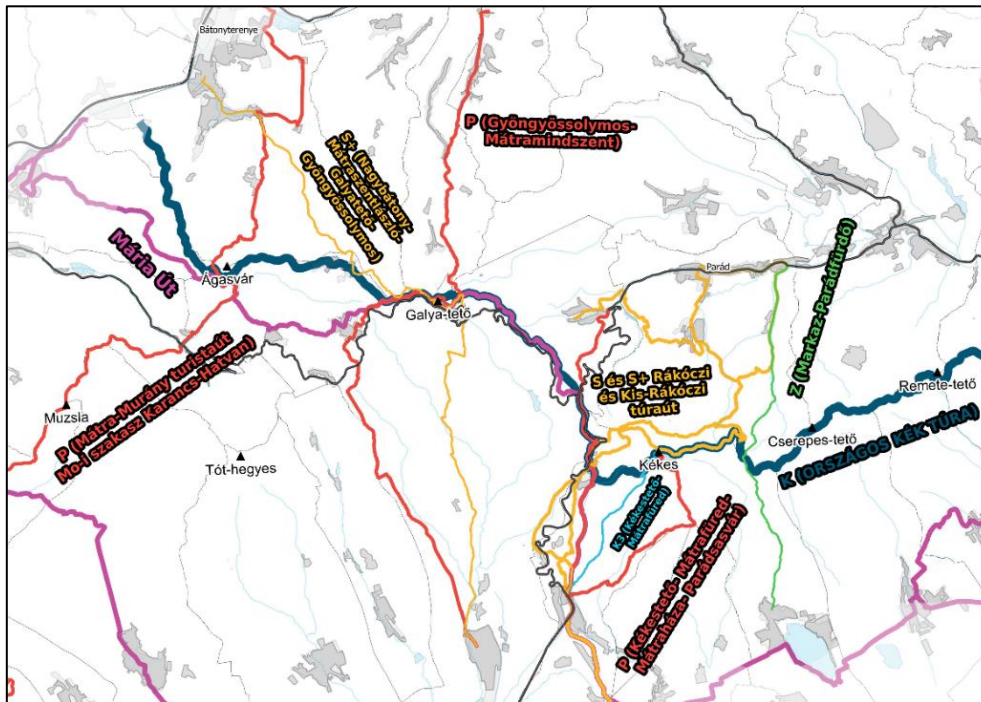
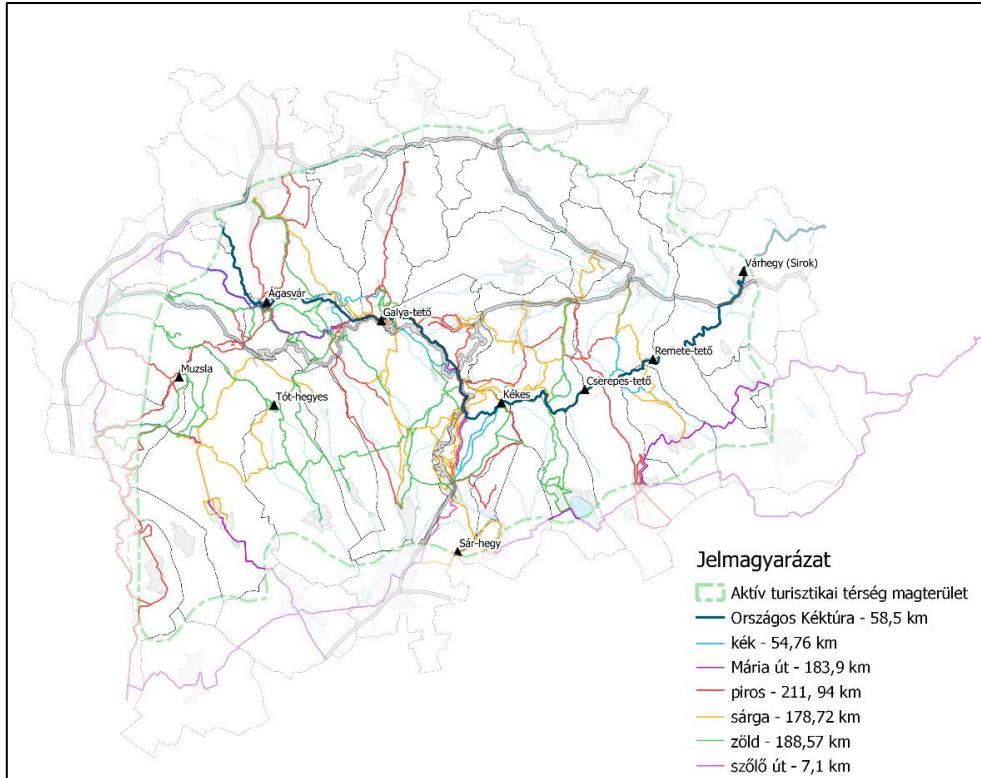
A jelzett utak a hegyvidék domborzati adottságait követik, csomópontjaik egyrészt az ún. belépési pontoknál (elsősorban Pásztó és Gyöngyös), másrészt a belső közlekedési gócpontoknál (Mátraháza, Kékestető, Galyatető, Mátraszentimre) alakultak ki. A hegyvidék leglátogatottabb részének – Magas-Mátra és a Nyugat-Mátra északi területeinek – turistaúthálózata igen sűrű, számos túrakombinációra ad lehetőséget, ugyanakkor a peremterületek – Mátralába, Parád-Recski-medence – bejárhatósága szegényes. A Mátraalja a Mária út déli vonalával, illetve a Gyöngyös – Mátrafüred közötti sárga szőlő jelzéssel kapcsolódik a hálózatra.

A Mátra turistajelzései illeszkednek az országos jelzésrendszerhez; a **jelölőrendszer állapota** összességében jónak mondható, a hiányosságokat a Magyar Természetjáró Szövetség folyamatosan számolja fel, valamint a meglévő jelzésrendszer karbantartásáról is gondoskodik. A Magas-Mátrában a frekvenciát több útvonalak főbb csomópontjainál már néhol „túlfestés” tapasztalható, további útvonalak felfestése nem szükséges, hiszen a Mátra feltártsága turistautakkal átlagon felüli. Legfeljebb táblázással, de elsősorban digitálisan érdemes új tematikus útvonalakat kijelölni, a túraútvonalak további fejlesztése, továbbiak kijelölése kevésbé indokolt, sőt, akár a „racionalizálás” is felmerülhet. Speciális útvonalként jelenik meg a hagyományos jelzésrendszerbe nem illeszkedő, sárga szőlő jelzéssel ellátott útvonall¹⁷, amely a jövőben egy potenciális bortúra útvonalaként is szolgálhat.

A **jelzett turistautak** infrastruktúrájára épülve számos túraútvonal tárja fel a Mátravidéket, amelyek vagy önálló jelzésen, vagy több jelzés kombinációján futnak. Ezek közül a legjelentősebb az *Országos Kéktúra* útvonala, amely a Cserhát felől érkezve Mátraverebélytől a Mátra-bércen át Galyatetőn, a Kékesen és a Kelet-Mátra gerincén egészen Sirokig nyugatról keletre szinte teljes hosszában végigjárja a Mátravidéket, majd a Bükk felé folytatódik. A Kékes TE által szervezett *Rákóczi turistaút* (jelvénytulajdonos túramozgalom) Parádsasvár-Parádfüred-Kékes-Mátraháza-Mátrafüred-Sár-hegy-Gyöngyös között vezet a sárga sáv jelzésen, amelyet a *Kis Rákóczi turistaút* Parádóhuta - Mátrafüred között, Parádfüred és a Kékes

¹⁷ A 7 km-es túra a Sár-hegy aljában halad, érinti a farkasmályi pincésort, majd a pipis-hegyi kisvasúti megállótól elkanyarodik a repülőtér felé, ezután Mátrafüreden, az erdészeti szakiskolánál beletorkollik a sárga jelzésbe.

elkerülésével rövidít le. A számos fontos, a hegységet észak-déli irányból átszelő sávjelzés közül kiemelendő a *Nagybátony vá.-Galyatető-Gyöngyössolymos*, a *Mátramindszent-Galyatető-Mátraszentimre-Gyöngyössolymos* és a *Kisterenye-Nagybátony-Ágasvári th.-Mátrakeresztes-Szurdokpüspöki-Rózsaszentmárton* útvonal.

15. Ábra A Mátra-vidék jelzett turistaútjai színek szerinti bontásban (fent), illetve a Központi-Mátra főbb turistaútjai

A túraútvonalak **nehézségi foka** a könnyűtől a nehézig a teljes spektrumot lefedi. A nehéz vagy középnehéz útvonalak leginkább a Mátra északi oldalán futnak (pl. Parádsasvár – Kékes – Mátraháza; Recsk – Oroszlánvár – Parádfürdő; Mátrafüred – Kalló-völgy – Mátraháza; Parádfürdő – Pisztrángos-tó – Mátraháza; Kékes – Nyírjes – Galyatető), míg a könnyebbek jellemzően vagy településen belüli körtúra formájában jelennek meg (pl. Abasári, Siroki, Mátrafüredi körtúra, Kis Galya-kör, stb.), vagy a hegycsúcsokról lefelé vezető, ereszkedő útvonalakon haladnak (pl. Kékes – Pisztrángos-tó – Vörösmarty th. – Lajosháza vá.; Kékes – Remete-bérc – Mátrafüred; Mátraháza – Sás-tó – Mátrafüred, Galyatető – Parádsasvár stb.). A nehézségi fok a túraleírások alapján értékelhető, helyszínen erről nem kap információt a túrázó, ugyanakkor a „digitális elérhetőség” miatt ez nem is feltétlenül szükséges.

A gyalogos turizmust az időjárás igen erősen befolyásolja, így a **preferált időszakokat** is elsősorban a jó kirándulóidőhöz köthető (hosszú) hétvégék jelentik. Zsúfoltság leginkább a rövidebb és népszerű túraútvonalak mentén tapasztalható (Kékestető-Mátraháza-Mátrafüred tengely, Sástó, illetve Galyatető környéke). A zsúfoltság enyhítésére jó megoldás lehet a körtúrák szervezése, hiszen ez egyrészt lehetővé teszi a tömeg cél szerinti mozgatását és a turistaáradat elosztását, valamint a hosszabb-rövidebb körtúrákra felfűzött attrakciók az élményszerűséget is fokozzák (a körséta út-jelzés szerepel az MTSZ jelzései között).

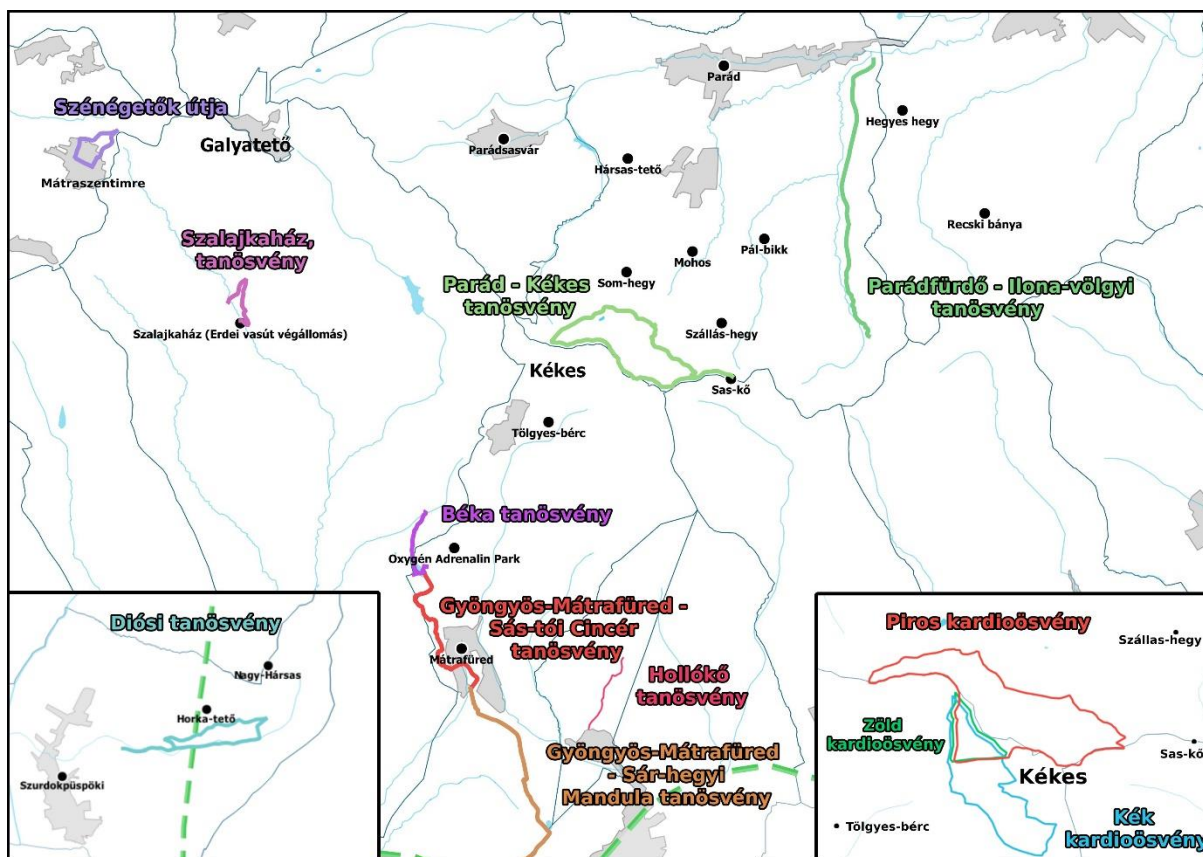
A Mátrában működő túraegyesületek, természetjáró szervezetek és túravezetők előre megadott időpontokban számtalan **túrát szerveznek**. Ezek különböző tematika mentén leginkább egy napos itt-tartózkodást tesznek lehetővé, azaz a vendégéjszakák számában jelentős növekedést nem eredményez. A Mátrában is működnek **jelvénytörző túramozgalmak**, amelyek rendszerbe foglalt lehetőséget adnak a tervszerű, folyamatos természetjáró tevékenységre. Ezek közül kiemelkedik a korábban már említett *Rákóczi túra*, a *Vörösmarty Mihály Mátrai Emléktúra*, a *Kodály Zoltán Emléktúra*, valamint a *Mátrai templomok lovagja* névre hallgató túra. (Ebbe a körbe tartozik a *Várak a Mátrában*, valamint a *Keresztek nyomában* túramozgalmak is, de ezek inkább a pontszerűen elhelyezkedő attrakciók felkeresését helyezik fókuszba.) A teljesítés legtöbbször nincs határidőhöz kötve, de vannak időszakosan kiírt túramozgalmak is. Az erről szóló adatokat a túramozgalmak kiírása (pl. Kékes TE) mindig tartalmazza.

A Mátra Ásványház szervezésében évente több alkalommal is rendeznek **ásványgyűjtő túrákat**, amely a csoportos utazók körében egyre nagyobb népszerűségnek örvend. 10 fő feletti csoportok esetén kérés szerinti időpontokban is indítanak gyűjtőutakat.

Említést érdemelnek az ún. **instant túrák**, amelyek a teljesítménytúrákhoz hasonlíthatók, azaz meghatározott útvonalon, meghatározott szintidőn belül kell teljesíteni. Lényeges különbség, hogy a túra nem rendezvényként kerülnek meghirdetésre, így egyénileg bármikor teljesíthető. Ilyen túra a Nyugat-Mátrában a Békés Harcos útja vagy az Ágasvár Kör.

A Mátrában jelenleg tíz, nagyobb területi egységen áthaladó **tanösvény** található, amelyek nagy része újonnan létesült, a régebbiek megújítása, kitáblázása, az információs táblák, jelzések karbantartása az utóbbi években folyamatos volt. A tanösvények többsége a Magas-Mátra egy-egy természeti értékét mutatja be (pl. Kékesi, Ilona-völgyi, Szalajkaház tanösvény, Szénégetők útja) vagy Mátrafüred térségére fókuszál (Cincér, Mandula és Béka tanösvény) ill. ehhez közel a pálosvörösmarti tanösvény. Területi szempontból kuriózumnak számít a Diósi tanösvény, amely Szurdokpüspököt kapcsolja be a Mátra vérkeringésébe, a Kékesi

tanösvény, amely az ország legmagasabban fekvő tanösvénye, míg tematikáját illetően a 2020 szeptemberében átadott Kékestetői kardió tanösvény 3 útvonala emelendő ki.

16. Ábra Tanösvények

Pihenők, megállók a főbb turisztikai útvonalak mentén épültek ki. A jelentősebb belépési pontok, desztinációk közelében erős koncentrációt tapasztalhatunk. Bátönyterenyre, Pásztó és Gyöngyös bővelkedik ilyen létesítményekben, míg a Mátrában elsősorban Mátrafüred, Mátraszentimre, Mátraszentistván és Markaz térségében, illetve ezekre a településekre vezető turistautak mentén találhatunk leggyakrabban paddal és asztallal ellátott pihenőket. A Parád-Recski-medence településein egyenletesen, a főbb útvonalak és látnivalók környezetében oszlanak el a megállók, míg a Mátralába térségében elsősorban Szuha és Mátramindszent belterületén találhatók, azaz a külterületi ellátottság hiányosnak mondható. Hasonlóan jellemezhető a Nyugat-Mátra déli része, ahol Gyöngyöspata és Rózsaszentmárton belterületén létesítettek pihenőket. Speciális megállóként értelmezhetőek a Mária út mentén, valamint a Gyöngyös környéki települések külterületein található útmenti keresztek, amelyek a zarándokturizmus mellett a gyalogos kirándulóknak is pihenőpontként szolgálhatnak. A Mátrában található *források, csevicék, mint vízvételi helyszínek* szintén megállópontként értelmezhetőek (gyakran legalább pad, asztal is található mellettük), ugyanakkor a Mátrában a vízvételi lehetőség a források bizonytalan vízmennyisége miatt korlátozott¹⁸. Az elmúlt években a települések belterületén működő közutak közül többet is lezártak, így a vízvételi lehetőség a boltok, vendéglátóhelyek, valamint a temetők

¹⁸ A túrázók a kozkutak.hu alkalmazás segítségével is tájékozódhatnak a vízvételi lehetőségekről.

kútjainak kivételével korlátozott. A gyalogos túrázást népszerűsítő és/vagy tudatosító kampányok során kiemelt figyelmet kell fordítani az ivóvíz fontosságára, annak környezetkímélő, minimális hulladékkal járó biztosítására (pl. palackozott ásványvíz helyett a kulacs preferálása). A környezettudatosság tekintetében az utóbbi években sok előrelépés történt, a túrázók egy része igyekszik minél kevesebb szemetet „termelni”, illetve a keletkezett hulladékot nem hátrahagyni. A bakancsos turizmus azonban még mindig túl nagy hulladékterhelést eredményez.

Szintén hiátusként jelentkezik, hogy a mátrai települések zöme, a Felső-Mátra pedig szinte egyáltalán nem rendelkezik nyilvános mosdókkal, amelyek a Mátrában nagyszámban megforduló bakancsos és kerékpáros turisták komfortérzetéhez elengedhetetlenek.

Szolgáltatások

A Mátrában a szálláshelyek széles spektruma rendelkezésre áll, de a gyalogos túrázók számára csak elenyésző számuk nyújt különböző szolgáltatásokat. Vezetett túravezetést leginkább a nagyobb szállodák és/vagy a frekventáltabb túraútvonalak (pl. országos kéktúra vagy a Mátrafüred – Mátraháza – Parádsasvár tengely) mentén elhelyezkedő szálláshelyek (pl. Ágasvári th.) ajánlanak. Említést érdemel a Mátra Jövője Turisztikai Egyesület; az általuk szervezett túrákon az elmúlt 5 év alatt több ezer látogató fordult meg.

A wellness, egészségturizmus céljából érkező turisták jellemzően a pár órás – fél napos túrákat preferálják, ugyanakkor számukra a megfelelő információval való ellátottság (túra hossza, nehézségi foka, terepviszonyok, tájékozódás, szükséges ruházat, időjárás stb.) alapvető fontossággal bír: csak akkor vesznek részt egy-egy szervezett túrán, ha az információ teljeskörűen, lehetőség szerint még az utazás előtt elérhető és megfelelő élményígérettel társul. Számukra a túrázás a fő motivációjuk mellett (pihenés, wellness) kiegészítő elem, így az attraktivitás, egyediség, élményszerűség hangsúlyozása a programcsomagok szervezésénél és kiajánlásánál is kiemelkedő fontosságú.

A gyalogos túrázók számára a különböző szálláshelyek felszereltsége (pl. vízellátottság, étkezési lehetőségek), a szálláshelyeken a közösségi terek megléte (pl. nyáron vagy jó időben terasz, tűzrakó hely, télen pedig zárt, fűtött helyiség), a kisgyermekkel túrázók körében az eszközellátottság (pl. etetőszék) fontos tényező. Az olcsóbb turistaházakra egyre nagyobb igény jelentkezik, különösen a nagyobb társaságokat elszállásolni képes létesítményekre.

Vendéglátóhelyek tekintetében a Mátra összességében jól ellátott, az éttermek, büfék, boltok nyitvatartási ideje – különösen a frekventált túraútvonalak mentén – többé-kevésbé igazodik a túrázók igényeihez. Hiányosság a kisebb, turisztikailag kevésbé jelentős desztinációk esetében tapasztalható. Negatívum, hogy a vendéglátóhelyek, éttermek nem minden esetben fogadják szívesen a túra végeztével „koszosan” betérő vendégeket, valamint a kártyás fizetési lehetőség is korlátozott (ugyanakkor a COVID miatt is várható az érintésmentes fizetési lehetőségek gyorsabb terjedése).

A Mátrában egyhetes **erdei vándortáborokat** is szerveznek felső tagozatos és középiskolás diákok számára. A mátrai útvonal a legnehezebb útvonal az Erdei Vándortáborok között

Információ, események

A Mátra, mint aktív gyalogos turisztikai desztináció, országos vonzerővel bír mind a gyalogos túrázók, mind a teljesítménytúrázók körében. A Mátra **turistatérképek** (Szarvas 2020, Cartographia 2018, 2020) és a Cartographia turistakalauz (2020) tartalmazzák a jelzett gyalogos útvonalakat, valamint ezekhez kapcsolódóan túraajánlatok is részletesen megjelennek bennük. A Mátra gyalogos túraajánlatairól online felületen a **Mátra információs oldalon** (matrahegy.hu), vagy a **TDM szervezet weboldalán** (<https://www.gyongyos-matra.hu/>) lehet tájékozódni. Az utóbbi esetében a túrakereső menüpont (<https://www.gyongyos-matra.hu/turakereso/>) segítségével részletes információkat¹⁹ lehet találni az egyes túraútvonalakról. A Mátra információs oldalon lehet helyszín szerint szűkíteni (túraajánlatok menüpont), de lehetőség van tematikák és időpontok szerinti megoszlásban is válogatni (eseménynaptár menüpont). A weboldal előnye, hogy egy felületen gyűjti össze a legnépszerűbb programokat, azok leírásait, főbb ismérveit, hátránya viszont, hogy a felület telefonra nincs optimalizálva, illetve a túraleírások nem tartalmazzak térképes ismertetőket. Ez utóbbira az MTSZ applikációja, a termeszetjaro.hu, valamint a tekeregi.hu is lehetőséget nyújt, ahol régióra és/vagy kategóriára, valamint túrahosszra és nehézségi fokozatra szűrve is lehet a túraútvonalak között válogatni. A túraleírások mellett lehetőség van az útvonal letöltésére (gpx formátumban), valamint az adott térképszelvény kinyomtatására is.

A teljesítménytúrákról²⁰ a teljesitmenyturazoktarsasaga.hu, valamint a **szervezők weboldalain** lehet tájékozódni (Hérics Természetjáró és Turisztika SE - matra-tura.hu; Hanák Kolos Turistaegyesület - matraberc.hu). Az általuk szolgáltatott adatok és információk alapján megállapítható, hogy a teljesítménytúrák egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek (a magyarországi öt legnépszerűbb teljesítménytúrából négyet a Mátrában tartanak). Ezekre az eseményekre leginkább a fővárosból, a budapesti agglomerációból, valamint Heves és Nógrád megyéből érkeznek nagyobb számban résztvevők. A már régóta megrendezett, nagyobb ismertségre szert tevő túrákon – a 2020-as, pandémiával sújtott évtől eltekintve – távtól függően 1-4000 fős részvétellel kell számolni, míg az újabb túrákon átlagban 200 fő vesz részt. A teljesítménytúrázók szinte kivétel nélkül személygépkocsival érkeznek a helyszínre, így a versenyek időszakában megnövekedett gépjárműforgalommal kell számolni. Ha a világvágy előtti tendencia folytatódik, akkor hosszabb távon a résztvevők létszámának emelkedése prognosztizálható, amely a versenyek zökkenőmentes lebonyolítását is veszélyeztetheti (pl. parkolási problémák, hosszúra nyúlt regisztráció, tömeg, zsúfoltság főleg a rövidebb, népszerűbb távokon).

Üdvözlendő kezdeményezés, hogy a Gyöngyös-Mátra Turisztikai Közhasznú Egyesület átvállalja a kijelölt kereskedelmi szálláshelyeken megszálló teljesítménytúra indulóknak a nevezési díját. Ezzel ösztönzik az indulókat, hogy legalább 2 éjszakát a Mátrában töltsenek.

¹⁹ a túra nehézségi foka, időtartam, hossz, emelkedés, minősítés, részletes leírás, letölthető útvonal gpx-ben és pdf-ben

²⁰ pl. Mátrabérc TT (első megrendezés éve: 1987), Hanák Kolos TT (1991), Téli Mátra TT (1994), Mátrai Csillagok TT (2004), Muzsla TT (2005), Kiss Péter Emléktúra (2014), Koncsúr Kör (2017), Pokoljáró Tar Lőrinc TT (2017), Őszi MTR (2019), stb.

II.7.2. Kerékpáros turizmus

A Mátra jelenleg csak korlátozottan nevezhető kerékpárosturisztikai desztinációnak, noha a Mátrában való kerékpározás (pl. a Kékesre való felbiciklizés) a legnagyobb hazai kihívások közé tartozik a szabadidős sportok tekintetében. Sokak szemében még mindig az a kép él a Mátráról, hogy csak edzett kerékpárosoknak ajánlott, pedig ez koránt sincs így. Számtalan olyan útvonal van a Mátrában, amely a családok, fiatalok számára is vonzó lehet, nemcsak fél-egynapos túrákra, hanem akár többnapos programként is. Jelenleg azonban az infrastrukturális és szolgáltatási szint még hiányos, térségi kerékpárutak alig épültek ki, a jelzett kerékpáros útvonalak nagy részét az elmúlt években festették fel. A Mátra egyelőre inkább regionális vonzással rendelkezik, bár néhány esemény révén már országos és nemzetközi vonatkozásban is javul az ismertsége és imázsa. A kerékpáros turizmus fejlesztését a mátrai települések nagy része kiemelten fontosnak ítéli meg.

Vonzerők

A Mátra és térségének adottságai kiválóak a kerékpáros turizmus szempontjából, hiszen változatos, látványos táji értékekkel rendelkezik, amelyek egymáshoz viszonylagos közelségben vannak, hosszabb kerékpáros túrával, vagy fél-egynapos csillagtúrákkal felfűzhetők, élményt kínálva az országúti és az erdei kerékpáros útvonalakat kedvelők számára is. A kerékpáros túrák feltételei így széles körben, akár családok számára is adóttak, de ehhez további fejlesztések szükségesek.

A kerékpáros turisták közül vannak olyan célcsoportok, amelyek számára maga az út a vonzerő, mások viszont vagy kifejezetten bizonyos attrakciókat keresnek fel, vagy túrájuk során ejtik útba azokat. A Mátra térségében az utóbbi célcsoportok esetében más vonzerők érdekesebbek a kiépített kerékpárforgalmi létesítményeket, esetleg alacsony forgalmú utakat használók számára, s mások az erdei kerékpáros útvonalakat használók számára. Előbbi esetben a vízfolyások (Zagyva és Tarnavölgy), állóvizek (Maconkai, Markazi), a hegylábi tájkép (hegyek, szőlők, pincesorok), a településeken belüli látványosságok (épített emlékek, fasorok) a fő vonzerő a kerékpárosok számára. Az erdei kerékpáros útvonalakat használók számára a geomorfológiai érdekességek, a források, vízesések, zúgók, kilátást biztosító tisztások, erdészházak stb. jelentkeznek fő attrakcióként. Maguk a mátrai utak, szerpentinekkel, meredekségükkel, vadregényességükkel az országúti és a hegyikerékpárosok számára önmagukban is vonzerőt és kihívást jelentenek (a minőségi problémák ellenére is).

Útvonalak

A Mátra térsége egyelőre **nem bővelkedik kerékpárforgalmi létesítményekben**, noha a fizikai útvonalhálózat hossza a tágabb térség vonatkozásában már meghaladja a 150 km-t, ennek döntő része kijelölt erdei kerékpáros útvonal. Kiépített kerékpárutak a Gyöngyös-Mátrafüred szakasz kivételével csak nagyon rövid szakaszokon, periferikus helyszíneken készültek el, elsősorban közlekedésbiztonsági céllal. Ez a Mátra kerékpáros megközelítését erősen korlátozza, s szerepet játszik abban, hogy **a Mátrába érkező kerékpározni vágyók jellemzően autóval** (ritkábban vasúton) **keresik fel a hegységet**, amely parkolási gondokat, növekvő forgalmat stb. eredményez. Hálózatról jelenleg az erdei kerékpáros útvonalak esetén beszélhetünk, ill. országúti kerékpározás tekintetében (utóbbi viszont az év jelentős részében korlátozza a 24. sz. főút nagy forgalma, valamint bizonyos szakaszokon a

karbantartás hiánya miatti alacsony minőség). A meglévő kerékpárutak általában jó állapotúak, az 1997-ben létesített Gyöngyös-Mátrafüred kerékpárutat 2019-ben újították fel és szélesítették ki, ill. kerékpárral kerékpáros nyommal kijelölve a kis forgalmú utcákon a Fő tér is elérhetővé vált. Pálosvörösmart belterületén 2020-ban 1 kilométeres jó minőségű kerékpárút létesült.

A folyamatban lévő (előkészítés vagy kivitelezés alatt álló) fejlesztések révén **jelentős előrelépés történhet a belépési pontok, útvonalak kialakításában** a Zagyva- és Tarna-völgyi kerékpárutakkal valamint a már elkészült **EuroVelo 14 kitáblázásával**. Néhány szakaszokon önálló nyomvonalú kerékpárút tervezése is folyamatban van, vagy építési engedéllyel rendelkezik. A 2021-27 közötti időszakban jelentős források állnak rendelkezésre a kerékpáros infrastruktúrahálózat fejlesztésre (s tervezési, előkészítési feladatokra is biztosítottak a források), a hálózati hiányok megszüntetésére, az összekapcsoltság javítására. A fejlesztések tekintetében további beruházásként felmerül a Mátra keresztülkerékpározhatóságának (ez elsősorban útfelújításokat jelent), bizonyos tavak, hegyek biztonságos körülkerékpározhatóságának javítása (pl. Markazi-tó, Maconkai-tó, Sár-hegy). Mindezen fejlesztések révén egy nagy, és több kisebb kerékpáros körút teljeskörű kiépítése megvalósulhat.

A 24. sz. út mentén Mátrafüred és Parádsasvár között, valamint Mátrafüred és Pálosvörösmart között szintén fontos lenne megoldani a hálózati hiányt. A Mátra kerékpáros turizmusának fejlődését gátolja, hogy a fő attrakció, a **Kékes jelzett úton kerékpárral ma biztonságosan nem elérhető**: Mátrafüredtől csak a nagy forgalmú 24. sz. főút használható, Négyeshatár felől pedig a kék jelzésről nincs felfestett kerékpáros útvonal az erdőgazdasági úton. **Noha a Kékesre való feljutás komoly kihívást jelent, Kékestetőt érdemes lenne bekapcsolni a kerékpáros útvonalakba**. A megoldás lehetőség szerint nem az aszfalt vagy betonburkolatú önálló kerékpárút, hanem valamilyen erdei útvonal kialakítása (amelyre tervezett nyomvonal is van²¹). Indokolt lehet a Gyöngyös-Mátrafüred kerékpárút valamilyen formában történő meghosszabbítása a Görgői útig/Sástóig a családok biztonságos feljutása érdekében. A Kékestető térségében felmerül egy terepkerékpáros panorámaút kialakítása is a családok számára.

Ugyanígy probléma a Felső-Mátra elérhetősége, bár az erdei kerékpáros úthálózat már valamelyest bekapcsolta Mátraszentimrét, de a nyugat-keleti **2408. sz. út minősége** Mátraszentimre és Mátrakeresztes között egy 4-6 km hosszú szakaszon annyira rossz minőségű, hogy az amúgy alacsony forgalmú aszfaltút kerékpározásra szinte alkalmatlan (e szakasz felújítása nemcsak a kerékpáros turizmust serkentené, hanem a versenysportot is, hiszen akár egy nemzetközi szinten is versenyképes potenciális országúti versenyhelyszínt is eredményezne).

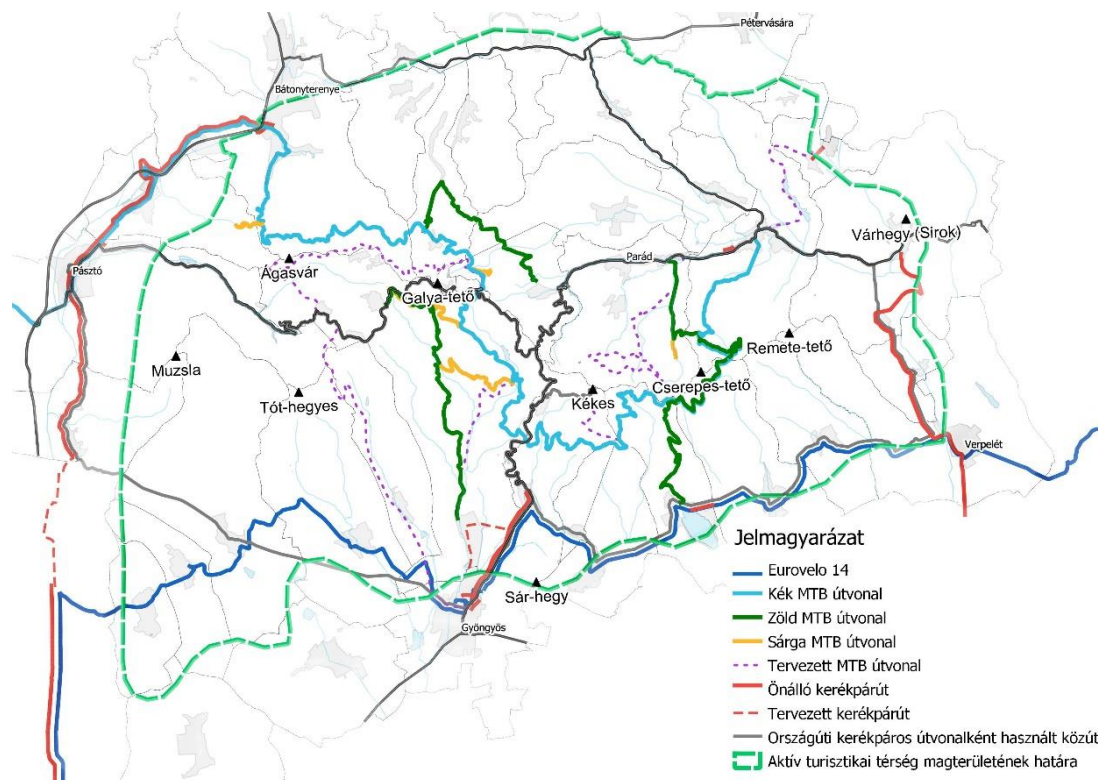
A térségben az alacsony forgalmú utak használata a legtöbb helyen megoldást jelent, s nem szükséges önálló kerékpárforgalmi létesítmények kialakítása.

Az **erdei kerékpárúthálózat** mind hosszában, mind kijelölésében kiemelkedő, már komoly térségi hálózat jött létre: 139 km²² (az utóbbi években, jó minőségben) felfestett úthálózat van a Mátrában: az *Országos Kerékpáros Kéktúra* (OKK, Bányaterenye-Szorospatak-Mátreaalmas-Görgői út-Hármashatárhegy-Várbükk-

²¹ Mátrafüred-Kékestető/ Sípálya (piros) 13 km-es szakasz a Vizes-Keszőn keresztül <https://www.bikemap.net/en/r/5628293/#13.2/47.86252/20.00698>

²² a Cartographia 2021-ben kiadott térképe már 210 km kerékpározható utat jelöl, ebben viszont már a kerékpáros útvonalakba illeszkedő 4-5 számjegyű utak szakaszait is beleértik

Recsk szakaszon²³) mellett *helyi kerékpáros utak* (zöld jelzéssel, Mátraalmás-Parádsasvár, Markaz-Parádfürdő, Gyöngyössolymos-Mátraszentistván, utóbbit az OKK-val két helyen is sárga jelzésű átkötő utakkal elérve), amelyek a Mátra átjárhatóságát, feltárását is segítik. További új útvonalak, tematikus körutak kialakítására is vannak lehetőségek és tervek a jelenlegi adottságok felhasználásával. Az új útvonalak kialakítása azonban engedélyhez kötött, a meglévő elképzelések végigvitele ugyanakkor sokszor adminisztratív akadályokba ütközik, noha a szabályozási környezet (a módosított Erdőtörvény) már megfelelő jogi keretet ad a terepkerékpározáshoz, az erdei utak kialakításához (természetesen a BNPI-vel, Egererdővel együttműködve). Az Egererdő törekszik arra, hogy ne aszfaltburkolatú utak kerüljenek kialakításra, hanem korszerű, természetközeli megoldások. Ugyanakkor a jelenlegi adottságok felhasználásával kialakítható kerékpáros útvonalak esetében néhol nehézséget jelenthet az utak meredeksége, a munkagépek jelenléte, ami korlátozó tényező. Az erdei kerékpározható utak minősége sok helyen fejlesztendő, a települések jelentős része negatívan minősíti a karbantartottságot, noha a legnépszerűbb útvonalak közül a Görgői út jó minőségű, onnan Markaz, Szuha ill. a Szalajkaház felé viszont vannak javítandó szakaszok. Az erdei útvonalakon a burkolatjavítás, néhol a nem burkolt utak burkolása, murvával való felszórása is felmerülhet. Az erdei kerékpárutak mentén vannak **pihenők** (pl. Görgői, de a Rudolf-tanya kulcsosház, a Szalajkaház, a Fenyvespusztai, Várbükki turistaház, ill. néhány forrás és csomópont közelében vannak pihenőpadok, védkunyhók), melyek közül több felújításra vár. Ezek sűrűsége megfelelő, néhány kilométerenként rendelkezésre állnak, bár kapacitásuk inkább egyéni kerékpározókra, s kevésbé csoportokra méretezett. A pihenőknél alig jellemző kerékpártámasz megléte.

17. Ábra A Mátra kerékpáros útvonalai

²³ a korábban OKK nyomvonalként létező Pásztó - Gyöngyöspata - Gyöngyös - Gyöngyössolymos - Mátrafüred - Abasár - Markaz - Domoszló - Kiszána - Verpelét - Eger útvonal egy részén az Eurovelo 14 került kijelölésre

A **terepkerékpározás** népszerűbbé válása, attrakciókkal történő fejlesztése sok lehetőséget kínál. Szurdokpüspökiben már kidolgozott tervek vannak egy terepkerékpáros paradicsom létesítésére (ez Magyarország első ilyen objektuma lenne, 60 kilométernyi terepkerékpárhálózat kialakításával, évente 30-35 ezer látogatóval; a kezdőtől a profiig; 5-90 éves korig, gyermekek részére külön kerékpáros terület kialakításával).

A **downhill** szakág vonatkozásában a Kékes aljától Mátrafüredig tartó, a BNPI és az Egererdő által jóváhagyott 7 km hosszú, downhill ösvényt a HSB buszos transzferrel használja (ez rollerpályaként is működik).²⁴

Szolgáltatások

A Mátrában jelenleg **nincs kerékpáros centrum (turisztikai látogatóközpont)**, amely a célcsoport különböző igényeit (kölcsonzés, e-töltés, vendéglátás, szervizpont, öltöző, zuhanyzó, információ, túraútvonal ajánlatok) egy helyen kielégíti, s kiváló belépési pontot is jelent a Mátra térségébe²⁵. A Mátrában erre a 24. sz. főút mellett lenne a legmegfelelőbb helyszín.

A térség fontos kerékpáros szervezete a száz egyesületi taggal rendelkező **Mátra Biker Sport Club**, melynek tagjai sokat tesznek a Mátra kerékpáros jelenéért és jövőjéért: jelfestést végeznek, információs táblákat helyeznek el, szervizpontokat telepítenek, elektromos töltőállomásokat létesítenek, előadásokat tartanak, gyermekrajz- és fotópályázatot hirdettek „Kerékpárral a Mátrában” címmel stb.

A Mátra térségében nagyon **kevés kerékpárosbarát szállás és vendéglátóhely** található, a területi lefedettség is egyoldalú. A kerékpárosbarát szálláshelyek zárható, fedett kerékpártárolóval rendelkeznek, ideális esetben ruhamosási-, és szárítási lehetőséget biztosítanak, kerékpárszerelésre, esetleg kerékpárkölcsonzésre is van lehetőség. Ilyenek alig vannak a Mátra térségében, s ezek nincsenek hálózatba szervezve, egymásról is kevés az információjuk. Jó példaként a mátraszentlászlói Kétkerék Vendégház emelhető ki, ahol a fent említett szolgáltatásokon kívül nagynyomású kerékpármosó, kerékpáros szakirodalom, magazinok, valamint kölcsönözhető és megvásárolható térképek is a vendégek rendelkezésére állnak, továbbá igény szerint kerékpáros túrákat is szerveznek.

A kerékpáros turizmus fejlesztése megkívánja, hogy a **kerékpárkölcsonzési, szervizelési lehetőségek** megfelelő sűrűséggel kialakításra kerüljenek, de ez a Mátrában egyelőre komoly korlátként jelentkezik. Szervizpontok egyelőre nagyon kis számban állnak rendelkezésre (Gyöngyös, Farkasmály, Mátrafüred, Sástó, Kékestető, Szalajkaház, MOL bringapontok Gyöngyösön és Parádon), bár fejlesztési tervek több helyre vannak (Mátraszentistvánon, valamint a Mátraalján a Gyöngyösi járás településein is tervben van kialakításuk²⁶). Kerékpárkölcsonzésre is korlátozottan van lehetőség (Mátraszentlászlón, Mátrafüreden, Sirokon és Gyöngyösön), de ezek jellemzően napi bérlést jelentenek, s nincs hálózat-szervezés, azaz a felvételi és a leadási pont egybeesik.

²⁴ <https://hsb.hu/matrafured/cross-country-turak-a-matraban/>

²⁵ erre példa a Tisza-tavi Kerékpáros Centrum <http://www.ttkc.hu/>

²⁶ Gyöngyöspata, Gyöngyöstarján, Gyöngyösoroszi, Nagyréde, Abasár, Domszló, Pálosvörösmart, Markaz, Kisanána

Szervezett kerékpártúrák közül kiemelkedik a Mátra Biker által szervezett *Tekerj a zöldbe*, mely önálló honlappal is rendelkezik²⁷. Országúti, hegyi kerékpáros és e-bike túrákat szerveznek havi rendszerességgel, részben a rendezvényekhez is kapcsolódva. A Bike4Fun évente egy alkalommal 90 km-es országúti túrát szervez Gyöngyösről. Korábban kerékpáros országúti teljesítménytúrát is rendeztek Rózsaszentmártonban. Ezen felül számos túraajánlat is megjelenik az internetes oldalakon²⁸. A kerékpártúrák turisztikai termékek, egyben vonzerőt is jelentenek.

Új célcsoportként jelennek meg az **e-bike**-ot használók, s az e-bike bérlés, e-bike túra szervezés is igényként merülhet fel. A BNPI-nek már vannak e-bike-jai Szilvásváradon, a Hegyi Sportok Bázisánál (HSB) is van bérleti lehetőség, s várhatók további fejlesztések, hiszen a Mátra ideális terep az e-bike használatra. A BNPI Harkály-háza kerékpáros váltópont is lehetne, e-bike-ok idetelepítésével. Ugyanakkor kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az e-bike-ok használata csak a kijelölt kerékpáros útvonalakon valósuljon meg, mivel az utakról eltérve teljesítményükből adódóan használatuk hasonló veszélyeket rejt természetvédelmi szempontból, mint a terepmotorozás.

A jövőben nagy lehetőségek lesznek **bike parkok**²⁹ létesítésére, amelyek attrakciók is egyben. Olyan helyen érdemes ilyet kialakítani, mely kerékpárúton is elérhető (pl. a 24. sz. főút menti kerékpárút mellett), vagy már kialakított infrastruktúrához kapcsolható pl. a Mátraszentistván Síparkban, ahol a sílifttel fel lehet vinni a kerékpárt. Kerékpáros downhill pályák építése a sípályákon egyre gyakoribb a négyévszakos hasznosítás érdekében, a téli sílejtőkre épített nyári kerékpár pályák egyre több fiatalat vonzzanak a területre

Fontos kérdés a **kerékpárszállítás** kérdése, mely jelenleg kevésbé megoldott a közösségi közlekedésben³⁰. A Mátra vasúti elérhetősége nehézkes, kényelmetlen: Gyöngyös ill. Szurdokpüspöki, Pásztó, Tar, Bátorfyerenye állomások Budapestről csak vámosgyörki ill. hatvani átszállással lehetséges (a kerékpárszállítás korlátozott számban lehetséges, de a vonatok nem alacsonypadlósak), közvetlen járaton mindössze Budapest és Eger között lehet eljutni (ide az óránként közlekedő interregió vonatokon 6-12 db kerékpár szállítható). Ugyanakkor Egerből a Mátra csak kerékpárral közelíthető meg, hiszen a Volánbusz járatain jelenleg nem lehet kerékpárt szállítani (legfeljebb összecsucskoztatva). Gyöngyösről a Mátravasúton szállítható kerékpár Mátrafüredig, Lajosházáig, a Szalajkaházig, de a gyöngyösi vasútállomás és a kisvasút állomása egymástól pár száz méternyire található, mely szintén nem előnyös. Azaz a Mátrába a legtöbben autón szállítják a kerékpárt, mely a nyári hétvégéken ill. rendezvények esetén jelentős zsúfoltságot, parkolási nehézségeket eredményez.

A fejlesztések során az egyes attrakciók, szálláshelyek, vendéglátóhelyek közvetlen megközelíthetőségének, környezete fejlesztésének, kialakításának szempontjait is fontos figyelembe venni (pl. parkolók és kerékpártárolók kialakítása).

²⁷ <https://www.tekerjazoldbe.matrabikersc.hu/>

²⁸ Ezek közül külön kiemelhető a www.mozgasvilag.hu oldalon a Kékestető országúti kerékpártúra, a 32 km-es csendes mátrai bringakör, a 32 km-es Családi Galyatető kerékpártúra, a 19 km-es Mátraszentlászló - Galyatető családi MTB kerékpártúra; a www.matrahegy.hu oldalon említett 26 km-es Panoráma körtúra a Felső-Mátrában, a www.termeszetjaro.hu-n 12 km-es családi túra a Felső-Mátrában; a www.holkereparozzak.hu-n jelzett 44 km-es Mátrafüred-Mátraszentimre-Gyöngyös kerékpártúra

²⁹ pumpa pálya; erdei kerékpáros singletrail/egynyomos pálya; dirt/freeride pálya, BMX cross pálya lehet

³⁰ Ugyanakkor a MÁV zRt.-nél van lehetőség kerékpárszállító vagon rendelésére. Emellett időszakos akciókkal (pl. az autómentes napon ingyenes kerékpárszállítás) is segítik a kerékpáros közlekedést.

Információk, események

A Mátra **turistatérképek** (Szarvas 2020, Cartographia 2018, 2020) és a Cartographia turistakalauz (2020) tartalmazzák a kerékpárutakat, jelzett kerékpáros útvonalakat. A jelfestések jelentős részét végző Mátra Biker által készített erdei kerékpáros úthálózati térkép (ábra) rendszeresen felülvizsgálta, aktuális állapotokat mutat be, jelezve a szervizpontokat, szállásokat, látnivalókat is, valamint az utak burkolati jellemzőit is. Az **online információk** mennyisége bőséges, több honlap is rendelkezésre áll (openstreetmap.hu, merretekerjek.hu, kenyi.hu, flowcycle.hu, terkepem.hu, holkerekparozzak.hu, bikemap.net³¹), ezek többsége jellemzően a kerékpárutakat és az erdei kerékpáros útvonalakat is tartalmazzák, némely a parkolókat, látnivalókat, szolgáltatásokat is. Azaz **a tájékozódást segítő információforrások az egyéni túrázók analóg és digitális formában is jó minőségben rendelkezésre állnak a Mátra egészére.**

A Mátra kerékpáros image-ét nagymértékben meghatározzák és javítják az egyre ismertebb és népszerűbb, **attrakciót jelentő események**. Ezek közül is kiemelkednek az országúti versenyek (a Mátrát rendszeresen érintő *Tour de Hongrie*, a *Mátra Kör*, a 2009-2017 között nyolcszor megrendezett *Kékesi csúcstámadás*). A TdH szerepel a Nemzetközi Kerékpáros Szövetség (UCI) naptárában is. Mindezek hatalmas érdeklődéssel zajlanak, nemzetközi részvétellel. A Mátra Kör mára fesztivállá fejlődött családi programokkal, kiegészítő eseményekkel, az országúti mellett MTB versennyel. Speciális eseményként Domoszlón 2017 óta kerül megrendezésre a decemberi *Global FatBike Day* a 25 km-es Domoszló-Kékestető-Domoszló útvonalon. 2021-ban először került megrendezésre a két napos *Tour de Gyöngyös*, kapcsolódva a *Tour de Hongrie*-hoz, de elsősorban a hazai versenyzőket mozgósítva, mely a térség új attrakciója lehet. A hegyi kerékpárosoknak a már kijelölt *Szalajka-kör* lehet egy vonzó panoráma útvonal és akár jövőbeli esemény (ehhez kisebb infrastruktúrafejlesztés szükséges).

II.7.3. Sí turizmus

A Mátra a hazai síturizmus kiemelkedő, legnépszerűbb központja, hiszen mint az ország legmagasabban fekvő sípályái egyrészt komoly ismertséggel rendelkeznek, másrészt a hazai sítérek közül a leginkább hóbiztosak voltak az elmúlt években. Ugyanakkor a klímaváltozás miatt a kiszámíthatatlanság nő, az utóbbi években mesterséges hópótlás nélkül gyakorlatilag már alig használhatók a sípályák, emiatt a síturizmus igen érzékeny területe a Mátra turizmusának. A síturizmus a síelés mellett magába foglal kapcsolódó tevékenységeket is (snowboard, hótalp, görsí, szánkózás), s fontos jellemzője, hogy a résztvevők használják az infrastruktúrát és a szolgáltatásokat. Noha a síelés és a snowboardozás jellemzően többnapos tevékenység, Magyarországon gyakoribb a fél- és egynapos látogatás.

Közel ötszázezer **hazai síelő** van, akik célcsoportként jelennek meg, noha többségük inkább a külföldi sítérepeket preferálja. A fejlődő infrastruktúrával és a hóbiztossággal azonban egy részük (különösen a kisgyerekes családok) biztosan elérhető a hazai sítérek, így a Mátra számára is, mely akár jelentős mértékben bővítheti a vendégforgalmat. Mivel az elmúlt évek tendenciája a rövidebb (3 napos) síprogramok iránti igény növekedése (többször, rövidebb időtartam), ez felértékeli a

³¹ a terkepem.hu csak a kerékpárforgalmi létesítményeket és parkolókat tartalmazza; a holkerekparozzak.hu túraajánlatokat tartalmaz; a bikemap útvonaltrack-eket és azok főbb jellemzőit (hossz, szintemelkedés stb.) mutatja, pl. Gyöngyöst érintően 487 útvonalat tartalmaz

hazai síterepeket, különösen a tanulási, rekreációs célok tekintetében (pl. iskolai táborok, kis gyermekes családok, idősek). A 2020/21-es téli szezont megelőzően jellemző volt, hogy elő- és utószezonban ill. a hétköznapiokon a hazai síelés kevésbé volt népszerű, alacsony volt a látogatottság, e tekintetben a marketingtevékenység (köztük a térségi iskolai síoktatáshoz) is szükséges, mert a látogatók zöme így igazából tucatszámú hétvégére összpontosul (amikor viszont gyakori a kapacitáshiány).

A hazai sípályák fejlesztésének jövőjét a **négyévszakos turisztikai attrakciók** bővítése teremtheti meg (s az ehhez kapcsolódó vendéglátás, szállás, attraktív turisztikai programok stb.), csökkentve így a szezonalitást, s javítva az üzemeltetés gazdaságosságát. E téren még gyerekcipőben jár a Mátra, bár a Mátraszentistváni Sípark nemrég beruházott egy 4 üléses négyévszakos felvonóba. Fontos a természetvédelmi prioritások figyelembevétele, azaz a négyévszakosságot leginkább segítő épített kerékpárpályák kialakításánál az alacsony természetességű helyeket vagy meglévő nyomvonalakat kell előtérbe helyezni, kerülve a természetvédelmi szempontból értékes területeket (különösen a fokozottan védett gyepeket).

Magyarországon a síelés jelenét és jövőjét alapvetően meghatározza a **mesterséges hópótlás** (hóagyúzás) lehetősége, stabil üzletmenet csak hóagyú berendezések kiépítésével biztosítható (az elmúlt 100 évből az utóbbi 10 évben volt a 9 legmelegebb, és a tendencia nyilvánvalóan nem áll meg). Ez viszont bizonyos területeken nem engedélyezett (pl. Kékes Észak). Hóagyúzással a szezon nemcsak biztosabbá tehető, hanem 3-5 hónaposra is kiterjeszhető. Ugyanakkor a vízigények biztosítása jelentős fejlesztéseket igényel. Fontos a természeti hatások minimalizálása is (a természetvédelem által a hóagyúzásra javasolt időszak nov. 15. és február 28. közötti; a zajhatások csökkentése, adalékanyagok kerülése, a műhóvastagság racionalizálása, az eredeti gyepruktúra védelme stb.).

A síturizmus legnagyobb problémája ma a rendkívüli módon **megnövekvő személyautóforgalom** miatti romló megközelíthetőség (parkolóhiány stb.), így kiemelten fontos a parkolási problémák kezelésének megoldása, lehetőség szerint a Mátra minél alacsonyabb zónáiban, s onnan a sípályák ill. azok környékének tisztább eszközökkel (ülő-, és kabinos liftek, elektromos busz) való elérése, esetleg a távolsági, szezonális közösségi közlekedés (pl. síbuszok, sívonatok) erősítése.

A szektor fejlődése szempontjából meghatározó a különböző ágazati szereplők **együtműködése**. 2014-ben (20 alapító taggal, köztük a mátraszentistváni Síparkot működtető Digitroll Automatizálási Kft., a Kékestető Nonprofit Kft., a mátraszentimrei Felső-Mátrai DSE és a Magyar Síakadémia Egyesület) létrejött a hazai szereplőket összefogó Chernel István Sí és Turisztikai Klaszter, melynek célja a sport- és fizikai aktivitás hazai népszerűsítése, a havas sportok kultúrájának, a biztonságos téli sportolás ismereteinek széles körű terjesztése, sípályák biztosítása, a síélet fejlesztése Magyarországon.

Vonzerők

A síturizmus szempontjából a legfontosabb vonzerőnek maga a sípálya tekinthető, annak hóbiztossága, minősége, a kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások, valamint a programok. A Mátrában esély van arra, hogy „**négyévszakos sípályák**” mint turisztikai attrakciók jöjjenek létre. A vonzerők között az ülőlift, kabinos lift extra attrakciónak is számít, melyek már nemcsak sízőknek megfelelő (mint a ma jellemző húzólift), hanem más célú hasznosítása is lehetséges. Ez ma már Mátraszentistvánon elérhető.

A Mátra ma elsősorban az alpesi sízőknek nyújt lehetőséget, az északi sí (sífutás, biatlon) visszafejlődött. Jelenleg a Mátrában két helyen lehet alpesi síelni: Mátraszentistvánon és Kékestetőn. Korábban felvonóval rendelkező sípálya üzemelt Mátraszentimréren, Mátraszentlászlón, Galyatetőn és Bagolyirtáson is, de jelenleg ezek nem üzemelnek. Galyatetőn korábban igen jelentős sífutó és biatlon bázis is volt, ez ma a hóhiány miatt nem igazán működőképes (bár a sítájfutó országos bajnokságot 2017-ben itt rendezték). Korábban kialakítottak síugrósáncot is, a Kékes tövében lévő vasszerkezet ma már inkább ipari rom/urbex látnivaló.

Útvonalak

A Mátrában ma három helyszínen beszélhetünk a síturizmusról: Mátraszentistván, Kékes és Galyatető esetében, bár utóbbi esetében inkább csak potenciálról.

A 2003 óta működő **Mátraszentistváni Sípark** az ország legtöbb szolgáltatást nyújtó családi síterepe. A Sípark pályarendszere a Három falu diplomával szemben a Sztepan-réti 200 férőhelyes parkolótól indul, s a Rubonya-hegy (821 m) észak-északnyugati oldalán halad a Hutahelyi-patak (676 m) völgyébe. Évente átlagosan 90 napon át lehet itt síelni. A síközpont elsősorban a családi síelésre összpontosít, ezért különféle nehézségi fokú (a kék pályáktól a fekete lejtőig) és meredekségű terep is található itt (köztük a Mátra egyik legmeredekebb sípályája is). A lankás síterületen létesült egy síóvoda, melyhez tanulólift tartozik. Az éjszakai világítással felszerelt sípályák több mint 1 km hosszúak.

A Sípark 10 különböző nehézségű sípályával, 8 felvonóval (szállító kapacitása 5810 fő/óra, köztük hazánk legmodernebb négyszemélyes 2200 fő/óra kapacitású ülőszékes felvonója), hóágyúrendszerrel (jelenleg 22 db hóágyú, 2020-ban felújított vezetékrendszerrel), négy víztározóval (összesen 17.000 m³) és saját síiskolával rendelkezik. A tíz sípálya hossza összesen 4300 méter. A sípályák mellett hócsúszda, snowtubing pálya üzemel, s a közel 100 méter hosszú Hósport pályán Skibike és a Skiroller eszközöket lehet kipróbálni.

A Síparkban folyamatosan zajlanak a fejlesztések, melyről részletesen tájékoztatják a³² látogatókat is, mely önmagában vonzó, hiszen egyre korszerűsödő infrastruktúrárt és szolgáltatásokat is jelez a síelni vágyók számára.

A Sípark egy több mint 9 hektáros hegyi kaszálókon terül el, egyre inkább négyévszakos kínálat jellemzi, amit lehetővé tesz a terület parkszerű kialakítása. A turisták által látogatható turisztikai célú víztározók tavi pihenőkkel és tematikus sétányokkal rekreációs lehetőséget nyújtanak, a 60 méteres summer tubing pálya a négyévszakos hasznosítás első fontos lépése, de további tervek vannak kerékpárral és gyalogosan bejárható attrakciók létesítésére. A fejlesztések néhány hektáros terület bevonását még lehetővé teszik (ahol nincs erdő, ill. nincs erdő tervezve). Ugyanakkor a Nyugat-Mátrában a mátraszentistváni sípálya az egyik legértékesebb gyep.

Kékestetőn két sípálya van, az Északi és a Déli (de 10 pályát különböztet meg a Kékestető Sícentrum, azonban ezek egy része ugyanazon az útvonalon van kijelölve). A Déli pálya Magyarország második leghosszabb, 1,8 km hosszú lesiklópályája (Kékestetőn a sípályák összhossza több mint 3 km). A pálya felső szakaszán 700 méter hosszú tányéros felvonó, valamint két tanulólift üzemel. A déli pálya teljes hosszán végigsízők a Veronika-réttől síbuszokkal juthatnak vissza Kékestetőre. A

³² <https://sipark.hu/fejlesztések>

lesiklopálya enyhe lejtésű, így kezdő síelők, családok számára kiválóan alkalmas. A hóutánpótlás biztosítására 8 db hóágyú ugyan rendelkezésre áll, ugyanakkor a vízigények kielégítése jelenleg szűk keresztmetszet (a vízhiány miatt csak kis kapacitással lehet hóágyúzni, így nehezen lehet síelhető vastagságú havat produkálni), mely a fejlődését nagyban korlátozza, hiszen emiatt a pályák hóbiztossága csekély, s csak a felső 700 méter hóágyúzható. A déli sípálya teljes hosszában kivilágított és hangosítással van felszerelve.

Az északi pályák (egy fekete és egy piros) meglehetősen rövidek (400 és 600 méter), ezeket egy 1000 fő/óra kapacitású csákányos felvonó szolgálja ki. Ugyanakkor az erdőrezervátummal határos Északi pályát ma már a természetvédelmi korlátozások miatt alig lehet használni, hiszen nem hóágyúzható, s a fejlesztési lehetőség nagyon korlátozott (a BNPI nem támogatja).

Galyatetőn a sífutásnak és a biatlonnak jelentős hagyományai vannak, de mivel nincs megfelelő, hóágyúzott sífutópálya, így a sífutás az elmúlt évtizedekben visszaszorult, a létesítmények elhanyagoltak. Ugyanakkor Galyatető hidegzugos, jó hótartó képességű mikroklímája lehetővé teszi, hogy hóágyúzással a szezon 3-4 hónaposra is kiterjeszthető (s ehhez a vízbázis is rendelkezésre áll). Hazánkban a sífutást űzők létszáma 10-20 ezer fő, sok sportoló számára a sífutás kiegészítő sportág.

Noha korábban más helyszíneken is voltak sípályák, egyelőre azok fejlesztése nincs napirenden. A változó klimatikus viszonyok miatt a Mátra északi oldala hosszabb távon kedvezőbb helyszín lehet további fejlesztésekre. Sífutó-útvonalak fejlesztésére korlátos lehetőségek vannak (infrastruktúra nehézségek miatt). A szánkózási lehetőség igen korlátozott: Mátrafüred és Mátraháza közelében két szánkópálya is használatban van, hivatalos kijelölése és biztosítása azonban egyelőre nem megoldott, így kevésbé biztonságos. A kékestetői siugrósánc már csak veszélyes ipari emlék, bár egyéb célú hasznosítására vannak elképzelések.

Szolgáltatások

A sípályákhoz kapcsolódó szolgáltatások fontos szerepet játszanak a turisták vonzásában, megtartásában, e téren a fejlesztési szükségletek kirajzolódnak, noha az elmúlt években minőségi előrelépés történt.

A Mátra síterepeinek közelében számos **szállás** áll rendelkezésre a síturisták számára, Kékestetőn, Mátraszentistvánon, Mátraszentlászlón és Galyatetőn is.

A **vendéglátás** tekintetében kiemelendő, hogy mind az újabb gasztronómiai trendek, mind a hagyományos helyi ételkínálat, mind a síelésnél külföldi terepeken megszokott hűttzés területén történt előrelépés az elmúlt években, s különböző igények is kielégíthetők. A Mátraszentistváni Síparkban egy teraszos rönkbüfé és 60 fős, fedett önkiszolgáló étterem (hütte) működik, mely palóc és szlovák ételeket is kínál. Kékestetőn a pálya alsó és felső pontján is vannak szolgáltató és szociális épületek. A vendéglátási lehetőségek terén a Déli pálya mentén a HE-DO körbár és a Kékesi Vendégház 50 férőhelyes étterme, az északi pálya mellett az önkiszolgáló Tető Étterem, valamint a TV Torony Kilátóban működő étterem áll rendelkezésre. A Kékesi Vendégházban korlátozott szálláslehetőség is van, ill. egyéb szolgáltatásokat is nyújtanak (télen pl. motorszán túrákat).

Síoktatás mindkét helyen működik. E tekintetben nagyon fontos, hogy a hazai terepeken magyar nyelvű oktatás van, ami megkönnyíti a tanulást. A Síparkban a Síiskola és a Saint Pista Funpark a kezdőknek és a kicsiknek is lehetőséget biztosít a tanulásra, gyakorlásra. Kékesen a felújított Dózsa-Nordica Síházban működik sísuló

és **kölcsönző** pont. Az eszkozbérlés mindkét helyszínen lehetséges (síléc, sítákos, sító; snowboard, snowboard cipő; bukósizak; Kékestetőn szánkó is), az eszkozvásárlásra viszont korlátozott a lehetőség a Mátrában. Mivel Magyarországon a sítákosok tizede oktatást is kér, s jellemzően felszerelést is kölcsönöz, így ezek a szolgáltatások igen fontosak. Gyöngyösön és Kékestetőn sítaszerviz is működik. **Sítákosok** tekintetében a Mátra még nem alternatívája a külföldi sítákosoknak, de a Magyar Sítákos Akadémia a térség iskoláit évek óta segíti a sítákosok szervezésében a “Tanuljon meg minden mátrai gyerek sítani!” akció keretében. A Magyar Sít és Snowboard Szövetség viszont már edzéseket is tart a Sítákosban. A HSB hótalptúrákat is szervez, s a **kutyaszán** is rendelkezésre áll.

Jelenleg nincs **regionális együttműködés** a két sítákospont között pl. kedvezménykártya, melyet mindkét helyszínen lehet használni. Noha a térségi közelség miatt ebben nagyobb lehetőség lenne, hiszen van alternatíva az ideérkezők számára. Ugyanakkor a Chernel István Sít és Turisztikai Klaszter **Sítákoslevelet** bocsátott ki, amelynek az a célja, hogy minél többen sítákoskörbe (a kitöltött útlevéllel sítákosvéget, sítákosítást, mátrászentistváni és eplényi szezonsítákoslevelet lehet nyerni).

A közlekedési lehetőségek terén a közösségi közlekedés háttérbe szorult, **sítákosok** nincsenek.

Információ, események

A sítákosokkal kapcsolatban több összefoglaló **honlap, portál** elérhető: az ÁÖFK oldala a <https://www.sieljunkitthon.hu/> (2020 óta), a hazai ágazati szereplők által létrehozott Chernel István Sít és Turisztikai Klaszter oldala a <https://sieljitthon.hu/> (2014 óta), valamint a több mint 20 éve működő <https://sielok.hu/> portál. A sítákosokkal kapcsolatos információhoz jutás elsősorban online formában történik, a fenti honlapok mellett a sítákosok oldalán (<https://www.sipark.hu/>; <https://kekesteto.hu/>), illetve a sítákosítást végző oldalakon (<http://sioktatás.hu/>; <http://siakademia.hu/>) keresztül. Ezen felül néhány applikáció is rendelkezésre áll (pl. az OSM alapú OSMAND), de a nemzetközi appokban nem szerepelnek a mátrai sítákosok, mivel nem ők a hazai sítákosok célcsoportjai.

A **hójelentés/időjárás** minden hazai sítákos kapcsán egy honlapon elérhető (<https://sielok.hu/hojelentes/magyarorszag/>), mely a működő liftek számáról, a hó minőségéről is nyújt szöveges és webkamerás információt. Az egyes sítákosok honlapjai is tartalmazzák ezeket az információkat. Az utazás tervezése kapcsán fontos a havazás előre

jelzés, mely egy hétre előre minden sítákosra rendelkezésre áll (<https://sieljitthon.hu/hazai-sipalyak-6-napos-hoelorejelzese/>).

A sítákosokon számos **rendezvényt** tartanak, melyek országos tematikákba is kapcsolódnak (pl. Sítákosok éjszakája, jellemzően Valentin-nyapon, ehhez a Sítákos, Kékestető és a HSB is csatlakozott – esti sítákos, a Sítákosban Mátra Kupa esti szlalom verseny, a HSB-nél Fejlámpás SnowSegway túrák; Libegők Éjszakája – ebbe még nem kapcsolódtak be a mátrai helyszínek). Ugyanakkor számos helyi rendezvény is vonzerőként szolgál (pl. Boszorkányok éjszakája fátyalos sítákosokkal).

A **sportesemények** közül fontos kiemelni az Alpési Sítákos Diákolimpiát, melyet Ausztriából visszahoztak a Mátrászentistváni Sítákosba.

II.7.4. Lovas turizmus

A Mátra térsége jelenleg nem a lovas turizmus kiemelt desztinációja, de vannak olyan potenciáljai, melyre a jövőben fejlesztésekkel lehet alapozni. Gyöngyösön és Parádfürdön nagy hagyományai vannak a lovassportnak. Jelenleg a lovasturisztikai kínálat hiányos, nem kellően komplex, nem kínálja a lovaglás, sportolás, szállás, vendéglátás, kulturális programok összekapcsolt rendszerét, lovasturisztikai útvonalak kialakítása kezdeti stádiumban van.

Vonzerő

A Mátrában kevés olyan attrakció van, amely a lovas turizmus szempontjából meghatározó lehet. A túralovaglás jellemzően nem attrakciók felkereséséről szól, s jellemzően nem is erdei utakon, hanem inkább nyílt, hegylábi területeken zajlik. Korlátozott méretű az a célcsoport, akik számára az élményt az erdei lovas túrázás jelenti. Az élményszerzés szempontjából a magas szintű, lovasbarát szolgáltatások lehetnek a meghatározók (lovardák, lovas szálláshelyek). Ismertsége miatt a parádfürdői Cifra-istálló azonban mindenféleképpen említhető (Kocsimúzeum, lovaskocsikázási lehetőséggel).

Útvonalak

A Mátrában jelenleg nincs kialakított, kijelölt lovas túraútvonal, a belovagolható utak feltárása is csak kis területekre szorítkozik. Ugyanakkor vannak hagyományai a tereplovaglásnak, hiszen már 1962-ben működött a Főnix-lovastúra Gyöngyös és Szilvásvár között. A Lóska János által a Cserháttól a Bükkig vezető, kétszer is a világ tíz legjobb lovas túrája közé választott Attila nyomában túra Sirok érintésével halad a Mátra peremén.³³ Az alacsonyabb hegységperemi dombok és a turistaútvonalak is ideálisak a lovas közlekedésre.

2021-ben készült el a *GINOP-7.1.2-15-2017-00016 - Aktív lovasturisztikai hálózat létrehozása Észak-Magyarország és Észak-Alföld régiók területén* c. projekt részeként az a kijelölt (GPS adatok rögzítésével megvalósuló) **lovastúra útvonalhálózat**, amely a Mátra-térség peremét is érinti: Mátranovák felől Ivád (piknik megálló) – Kisfüzes – Bükkszék útvonalon halad Szilvásvár felé (azaz Ivád, Pétervására és Kisfüzes településeken kb. 10 km hosszú a térségi kijelölt útvonal). Ez egyben az EuroHorse 1 útvonal része is lesz, azaz Magyarország körbe és átlovagolhatóságát célzó hálózati elem, ahol az egyes megállók egymástól lovagolható távolságban vannak, s szolgáltatási pontokhoz kapcsolódnak. Az útvonalon a turisták szakképzett vezetővel, vagy akár vezető nélkül is lovagolhatnak.

A projekt keretében 2020-ban Kisfüzesen új építéssel lovak pihenésére is alkalmas lovasturisztikai megállóponthoz létesült. Parádon információs pont került kialakításra (táblák, padok, fedetlen lóikötő). A lovas turisztikai lehetőségek leginkább Parád-Kisfüzes térségében jelentenek potenciált, elsősorban az EuroHorse főhálózati elemre mellékutakkal rákapcsolódva. E tekintetben a Cifra Istálló, mint attrakció is bevonható. A Parád-Kisfüzes térség előnye amellet, hogy lóval jól járható terepek vannak, az útvonalak elkerülik a gyalogos és túrakerékpáros útvonalakat, így a túratípusok nem zavarják egymást. **Kisfüzes** már ma is lovastúra megállóhely, ehhez kapcsolódóan 2020-ban TOP projekt részeként látogatóközpont épült konferenciateremmel, a lótartról, lovaséletéről állandó és időszakos kiállítások

³³ http://www.mltsz.hu/magyar_lovasturisztikai_terkep_1._resz_eszak_-_magyarorszag_des

helyszínéül és lószimulátorral (ezzel kipróbálható a lovaglás élménye). A GINOP projektben megvalósult fedeles lovardában lovasbemutatókat is tartanak majd. Ezzel Kisfüzesen megvalósul a szálláshelyek, lovas mesterségek, kapcsolódó turisztikai szolgáltatások szervezett összekapcsolása. **Parádon** a BNPI kezelésében lévő, jelenleg üzemben kívüli állattartó telep alkalmas lehet a további útvonalfejlesztésekhez kapcsolódó fejlesztésekre. A BNPI tulajdonában álló (a Borsodi-Mezőségben tartott) 100 egyedből álló őshonos, lovagoltatásra is alkalmas furioso-north star loállomány egy részének idetelepítésével komolyabb kínálat is kialakítható. **Sirokon** a Darnói Lovastanya kiépített lovastúra megállóhely, de lovastúra szolgáltatást nem nyújt.

Hegyi lovas túraútvonallal a Mátra észak-déli átlovagolhatósága is biztosítható például az egykori Főnix-lovastúra felelevenítésével (Gyöngyös – Parádfürdő – Eger – Szilvásvár útvonalon), elsősorban erdészeti dózerutakon lovas piktogram felfestéssel (ebben az esetben a 24. sz. főúton való átkelés problémás, csak útlezárással valósítható meg). **Jelenleg nincsenek kijelölt hegyi lovas túraútvonalak.**

Szolgáltatások

A lovas turizmussal kapcsolatos szolgáltatások³⁴ a Mátra térségében kis számban, pontszerűen található, inkább helyi igényeket elégítenek ki, s kevésbé a tereplovagláshoz, inkább a lovardai lovagoltatáshoz, bértartáshoz kapcsolódnak, esetleg lovas táborokat rendeznek.

Hatósági nyilvántartásba vett, **lovas szolgáltató** tevékenységet üzletszerűen folytató szolgáltató a Mátrában mindössze kettő található: a gyöngyösi Zsákai Lovasudvar és a 3 patkós minősítésű gyöngyöspatai Tóth Tanya. A tágabb térségben még a szintén 3 patkós minősítésű a Petőfibányai Lóbarát, Természetvédő Hagyományörző Közhasznú Egyesület említhető, de ezek egyike sem szerepel a mátrai turisztikai információs honlapokon. Túra- és tereplovaglást utóbbi kettő végez. A GINOP projekt végén a Kisfüzesi Lovasudvar is vállalta a lovas szolgáltatói tevékenység bejelentését (itt jelenleg is vannak vezetett lovastúrák, s szerepel a gyűjtőhonlapokon³⁵).

Tereplovaglásra egyelőre az igények is kevésbé jelentkeztek. Jelenleg a Központi-Mátrában a HSB kínál még **tereplovaglási** lehetőséget, de ez nem Mátrafüreden, hanem transzferrel a Mátraalján, Abasáron zajlik hétvége (1-1,5 órás túra), elsősorban a szállodai vendégek számára. (A lovas turizmushoz kapcsolódik a HSB téli időszaki szolgáltatása, a lovasszánózás és ski jorking (lovassielés). **Lovaspihenők** most jönnek létre a fent jelzett projekteken, viszont több településen is felmerült ennek igénye, újonnan kialakítandó lovas utakhoz kapcsolódva (pl. Tar, Parád, Mátraszentimre).

A Mátra térségében van még néhány **lovas udvar, lovas tanya**, melyek bértartást, lovaglás-oktatást és nyáron többen lovas tábort szerveznek, de ezek nem szerepelnek a nyilvántartásba vett lovas szolgáltatók listáján. **Vezetett lovastúrákat** azonban szerveznek Pásztón a Sidi tanyáról Mátrakeresztesre (25 km), a Nagyrédei Lovasudvarban, Abasáron a Solus Farmon, Sirokon a Darnói Lovastanyán és Recsken

³⁴ A lovas szolgáltató tevékenységről szóló 14/2008. (XII.20.) ÖM rendelet értelmében Budapest Főváros Kormányhivatala hatósági nyilvántartást vezet a lovas szolgáltató tevékenységet üzletszerűen folytató szolgáltatókról.

³⁵ A gyűjtőhonlapokon ugyan szerepel, de Gyöngyössolymoson a Diana Lovasudvar és Parádsasváron a Fényes Major Lovastanya jelenleg nem üzemel

a Fényes Puszta Lovastanyán. Alkalmadtán Parádfürdőn is van lehetőség lovaglásra a Cifra istállóban. A lovastúra-lehetőségek nincsenek kapcsolatban egymással.

Lovasok számára **szálláshely** a fenti helyszínek közül Pásztón, Mátraszentimrén (Mátra Lovas Tábor), Sirokon és Kisfüzesen vannak, utóbbi két helyszínen jurtasátrakat is kialakítottak. Ezek a szálláshelyek jelenleg nem rendelkeznek patkós minősítéssel, s nincs kapcsolatuk egymással.

Információ, események

A Mátra jelenleg alig ismert lovas helyszín, a térségben kevés a lovas esemény. Gyöngyösön ugyan több mint egy évtizedes hagyománya, s rendszeresen több mint száz résztvevője van a Gyöngyösi Lovas Klub szervezte nyári Vak Bottyán János Díjugrató Lovasversenynek.

A Mátra térségi lovastúrákról az **információ** két online felületen rendelkezésre áll, de nem aktuális, s éppen a legfontosabb szereplők maradnak ki.³⁶ Az Eurohorse útvonal a projekt megvalósulását követően online módon applikációval elérhető lesz (az applikációban tájékoztatást kapnak az út közelében lévő egyéb szolgáltatásokról, idegenforgalmi jelentőségű programokról, látnivalókról is). Papír alapú kiadványokban egyáltalán nem jelennek meg a túralovaglási lehetőségek. A <https://www.gyongyos-matra.hu/> nem tartalmaz információt a lovastúra- és szálláslehetőségekről.

II.7.5. Vízi turizmus

Az aktív turisztikai stratégia csak azon, a lakhelytől különböző településen vízen végzett tevékenységgel foglalkozik, amelyhez „komolyabb” eszközhasználat kapcsolódik. A Mátra térségében nincsenek olyan **folyóvizek**, melyeken vízi turizmus folytatható, mivel azok **nem hajózhatók**. Tavi turizmusra is minimális lehetőség adódik, noha a Mátra térségében több olyan vízfelület van, mely potenciált jelenhet. **Jelenleg vízi turizmusról a Mátra térségében nem beszélhetünk.** A tavakon ma elsősorban a horgászturizmus kap prioritást (pl. Maconkai, Búzásvölgyi, Gyöngyös-Nagyrédei víztározó, Markazi-tó), esetleg csónakázás (pl. Sástó) van jelen, vízi élményturizmusról nem beszélhetünk. Eszközkölcsonzésre is csak a Sástónál van lehetőség. A térségi tavak vízi turizmus szempontjából legfeljebb egy-két órás desztinációk lehetnek. Ugyanakkor **a tavak csomóponti szerepe** kiemelendő, hiszen különböző túratípusok találkozási pontjaiként, elsősorban **a tavakat körüljáró gyalogos és kerékpáros turizmusra építve** tudna attrakciót, rekreációs lehetőségeket nyújtani.

³⁶ http://www.matrainfo.hu/szabadido_lovaglas.php
<https://matrahegy.hu/sportok/lovaglas>

II.8. Szervezeti háttér

II.8.1. *Állami- és önkormányzati szereplők*

A mátrai fejlesztések tekintetében az országgyűlési képviselők kiemelkedő kezdeményező és támogató szerepet töltenek be, e tekintetben különösen kiemelkedő a szerepe Heves vármegye 2. és 3. választókerületi ill. Nógrád vármegye 1. sz. választókerületi képviselőinek.

A Mátra térségében a fejlesztési magterület vonatkozásában a következő állami és önkormányzati szereplők a meghatározóak az aktív turizmus fejlesztésében:

Vármegyei önkormányzatok: Heves és Nógrád vármegye önkormányzata, melyek a területfejlesztési feladatok területi szintű és hatáskörű szereplői.

Települési önkormányzatok: Abasár, Bodony, Bátortereny, Domszló, Dorogháza, Gyöngyös, Gyöngyöspata, Gyöngyössolymos, Gyöngyöstarján, Kiszána, Markáz, Mátraballa, Mátradercske, Mátramindszent, Mátraszentimre, Mátratereny, Nagyréde, Pálosvörösmart, Parád, Parádsasvár, Pásztó, Recsk, Rózsaszentmárton, Sirok, Szajla, Suha, Szurdokpüspöki, Szúcsi, Tar, Tarnaszentmária, Verpelét területe tartozik a Mátra Aktív Turisztikai Térség magterületéhez, a 33 település közigazgatási határain belül a fejlesztések egy jelentős részét az önkormányzatok valósítják meg ill. üzemeltetik. Az önkormányzatok egy része a TDM szervezetek és az Önkormányzatok Mátrai Szövetségének tagjai

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság: ellátja az országos védelem alatt álló területek és értékek kezelési feladatait, szemléletformálást végez, s szolgálja a természeti és kultúrártékek megismerésére irányuló turizmust, valamint természetvédelmi őrszolgálatot lát el (a Mátrai és Tarna-Lázberci tájegység, a BNPI-nek ökoturisztikai osztálya is van). Látogató-, oktatási- és kezelőközpontja van Mátrafüreden, négy tanösvényt (Sár-hegy, Sástó, Ilonavölgy, Kékes) tart fenn. A BNPI a Bükk-vidéki Geopark kapcsán is érintett, hiszen az területileg magába foglal néhány mátravidéki települést is (Verpelét, Tarnaszentmária, Sirok, Szajla)

Egererdő Zrt., mely erdőgazdálkodási, vadgazdálkodási és közjóléti feladatokat lát el a térségben négy erdészeti keretében (Bátorterenyi, Mátrafüredi, Parádfürdői, Pétervásárai Erdészeti), valamint kisvasúti vonalhálózatot (Mátravasút), szálláshelyet (Fenyvespusztai Vendégház, Rudolftanya, Szalajka-Ház), kilátót (Galya-kilátó), arborétumot (Fenyvespusztai és Recski), tanösvényt (Diósi), környezeti nevelési központként erdei iskolát működtet (Fenyvespusztai és a Mátrafüredi Erdészeti Erdei Iskola), s tulajdonában van a gyöngyösi telephelyű Mátraparkett üzem.

Magyar Közút Nonprofit Zrt., mely az országos közúthálózat és az országos kerékpárút-törzshálózat, illetve a főutakkal párhuzamos lakott területen kívüli kerékpárutak üzemeltetését és karbantartását végzi, a Magyar Falu Program keretében teljes körű útfelújítási projekteket végez³⁷

Eszterházy Károly Egyetem Gyöngyösi Károly Róbert Campus szakemberei (és részben infrastruktúrája) révén fontos szereplő

Antenna Hungária Zrt. mint a kékestetői tévétorony tulajdonosa

³⁷ az MFP I. ütem esetében a 24. sz. főúti siroki közel 5 km-es szakasza és a Mátraalmás bekötő út felújítása történik meg, s az MK Zrt. végezte a közelmúltban a Gyöngyös-Mátrafüred kerékpárút felújítását is

II.8.2. Civil- és piaci szereplők

A Mátra turizmusának két legfontosabb szereplője a két térségi Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezet:

- **Gyöngyös-Mátra Turisztikai Közhasznú Egyesület** – a térségben a TDM rendszer helyi szintjét ellátó egyesületnek 98 tagja van, köztük 10 helyi önkormányzat is és együttműködő partnere az Önkormányzatok Mátrai Szövetsége. Alapvető feladata a helyi értékek, turisztikai attrakciók összegyűjtése, és csomagjá alakítása.
- **Mátra Jövője Turisztikai Egyesület** - a térségben a turisztikában érdekelteket fogja össze, szintén TDM szervezetként, az egyesületnek 102 tagja van, önkormányzatok, a vállalkozói szféra, civil szervezetek és magánszemélyek.

A mátrai aktív turizmusban számos vállalkozás említhető fontos szereplőként, ezek közül a legfontosabb, a kiemelt attrakciókhoz és túratípusokhoz is kapcsolódó szereplők a következők:

- Kékestető Nonprofit Kft. – a kékestetői sípálya üzemeltetője, mely a Kékestetőn lévő objektumok fejlesztését és üzemeltetését is végzi
- Mátra Gasztronómia Kft. - a kékestetői vendéglátó egységek és a parkolók üzemeltetője
- Mátraszentistváni Sípark - Digitroll Kft. mint üzemeltető
- Hegyi Sportok Bázisa - Mátra Túrakerékpár és Segway Klub, mint üzemeltető
- Mátra Adrenalin Park Kft. – az adrenalin park tulajdonosa és üzemeltetője
- Magyar Síakadémia Síiskola Kékestető
- Bozsik sífutóiskola

A térségben számos olyan civil szervezet van, mely az egyes túratípusok, ill. a kapcsolódó szolgáltatások vonatkozásában szerepet vállal:

- Ágasvári Turista Egyesület
- Hanák Kolos Turistaegyesület
- Hérics Természetjáró és Turisztikai Sportegyesület
- Gyöngyösi Tájéfutó Klub
- GYÖTRI Gyöngyösi Triatlon Atlétikai és Szabadidősport Klub
- Kékes Kutató-Mentő Alapítvány
- Kékes Turista Egyesület
- Mátra-Alpok Egyesület
- Mátra Biker Sport Club
- Mátra SE Alpesisí, Természetjáró és Vízi szakosztály
- Mátrai Borászok Egyesülete
- Gyöngyösi Lovas Klub Sportegyesület
- Nógrád Vármegyei Lovassport Egyesület
- Heves Vármegyei Lovassport Egyesület

Ezen felül országos civil és sportszervezetek is említendők:

- Chernel István Sí és Turisztikai Klaszter
- Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetség
- Magyar Lovas Turisztikai Közhasznú Szövetség
- Magyar Természetjáró Szövetség
- Nemzeti Sportközpontok Mátraházi Edzőtábor

III. HELYZETÉRTÉKELÉS

III.1. SWOT

	S Erősség	W Gyengeség	O Lehetőség	T Veszély
Elérhetőség, megközelíthetőség	<ul style="list-style-type: none"> Budapesthez közeli fekvés, a térség autóval való jó megközelíthetősége felújított kisvasútvonalak, mint attrakciók 	<ul style="list-style-type: none"> nincsenek megfelelő belépési pontok, minőségi szolgáltatást nyújtó turistaközpontok közösségi közlekedéssel történő megközelíthetőség nehézsége (átszállás, ritka követés) parkolási nehézségek, hétvégi zsúfoltság közzutak és erdei utak minőségi problémái 	<ul style="list-style-type: none"> a Mátra környezetbarát közlekedési rendszerének kialakítása (mint attrakció is) pl. felvonó(k), a főbb fogadópontokon nagy kapacitású parkolókkal vagy sűrű járatrend szerint közlekedő (elektromos) buszok közösségi közlekedési menetrendek összehangolása, igényekhez igazítása 	<ul style="list-style-type: none"> a közösségi közlekedés továbbra sem lesz versenyképes alternatíva az aktív turizmus népszerűsödésével egyre nagyobb nyomás nehezedik a térség fő közlekedési tengelyeire
Természeti adottságok, vonzerők, attrakciók	<ul style="list-style-type: none"> belföldi ismertség, a Kékes, mint mindenki által legalább egyszer meglátogatandó cél gazdag természeti és táji vonzerő vonzó a jelentős erdősültség több országos és nemzetközi szintű, az aktív turizmushoz és sporthoz kapcsolódó egynapos rendezvény Adrenalin park és a Sípark mint kiemelt attrakció 	<ul style="list-style-type: none"> kevés aktív turisztikai attrakció a meglévő attrakciók nem szolgálják ki megfelelően a célcsoport igényeit (alacsony élményszerűség) az attrakciók, vonzerők túlzottan a Központi-Mátrában koncentrálnak a peremtérségek alacsony ismertsége nincsenek „látható” programcsomagok 	<ul style="list-style-type: none"> Kékestető komplex megújításának zászlóshajó-szerepe attrakciófejlesztések multiplikátor hatása nemzetközi sportversenyek vonzereje recski Nemzeti Emlékhely, abasári királyi központ fejlesztésének turistavonzó szerepe kapcsolódó turisztikai szegmensekben lévő fejlesztési potenciál (bor-, zarándokturizmus, gasztronómia, mofetta) keresztthatása 	<ul style="list-style-type: none"> a klímaváltozás negatív hatásai a fejlesztések eredményeként épp a Mátra fő vonzereje sérülhet (levegőminőség, csend, nyugalom, természetközelség) tradicionális mátrai tájkép elemeinek eltűnése (rétek, legelők beerdősülése, bükkösök eltűnése) a túrázás, egészséges életmód népszerűsödésével a közismert desztinációkban megnő a túlturizmus veszélye

	S Erősség	W Gyengeség	O Lehetőség	T Veszély
Szolgáltatások	<ul style="list-style-type: none"> • jelentős számú három- és négycsillagos hegyi szálloda • jelentős számú hegyi wellness turista, akik megszólíthatók • helyi termékek és specialitások léte (pl. Mátra Történelmi Borvidék borai, mofetta, csevice) • High Tech Sportok Bázisa, mint bejáratott aktív turisztikai programszervező jelenléte 	<ul style="list-style-type: none"> • Kékestető és Mátraháza szegényes turisztikai kínálata • aktív turisztikai csomagok, garantált programok hiánya; a helyi termékekben rejlő lehetőségek kiaknázatlansága • hálózatosodás hiánya mind az attrakciók, mind a szolgáltatások esetében • a kerékpáros és lovasbarát szolgáltatások alacsony szintje • a turistaforgalom a hétvégékre koncentrálódik 	<ul style="list-style-type: none"> • turistaházak felújítása, fejlesztése Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési Program keretében • erdei iskolák programkínálatának fejlesztése - a pozitív élmények miatt a gyerekek már családjukkal is visszatérnek 	<ul style="list-style-type: none"> • a „hegyen” található szolgáltatások iránti kereslet bővülésével nem tud lépést tartani a közmű-infrastruktúra • speciális szolgáltatások (pl. kalandpark) iránti kereslet visszaesése (nem feltétlen a térségben történő) balesetek miatt • munkaerőhiány
Szervezeti rendszer	<ul style="list-style-type: none"> • erős kormányzati elköteleződés a Mátra turizmusának fejlesztésére • aktív együttműködés a térségi szereplők között • az egész térség 1 Nemzeti Parkhoz, 1 Erdőgazdasághoz tartozik - egységesen szabályozható • aktív civil szervezetek, egyesületek 	<ul style="list-style-type: none"> • eltérő területi lefedettségű “mátrai” szervezetek 	<ul style="list-style-type: none"> • együttműködés fokozása, közös projektmegvalósítások, aktív hálózatosodás • a térségi szereplők nyitottsága, elköteleződése az együttműködések irányában 	<ul style="list-style-type: none"> • érdekellentétek (pl. természet-gazdaság) nehezíthetik az együttműködést • vármegyei szinten más térségek élveznek prioritást a Mátrához képest (pl. Bükk Hevesben, Karancs-Medves Nógrádban)
Gyalogos természetjárás Bakancsos turizmus	<ul style="list-style-type: none"> • a Mátra a túrázók kedvelt célpontja • meglévő, több különböző célcsoport számára kijelölt turistautak (például Kéktúra, Mária út, kardió-tanösvény) • népszerű, nagy hagyományra visszatekintő teljesítménytúrák 	<ul style="list-style-type: none"> • információhiány a turistautakról, kitáblázottság különösen a peremterületeken problémás • korlátozott vízvételi lehetőség 	<ul style="list-style-type: none"> • körtúrák szervezése a zsúfoltság enyhítése érdekében • a jelenleg még marginális helyzetű települések összekapcsolása tematikus útvonalakkal • attrakciófejlesztés vonzereje 	<ul style="list-style-type: none"> • turisták nem megfelelő viselkedése a természetben (például szemetelés) • a gyalogos turizmus népszerűsödésével járó tömeg károsítja a természeti környezetet

	S Erősség	W Gyengeség	O Lehetőség	T Veszély
Kerékpáros turizmus	<ul style="list-style-type: none"> változatos terep- és útviszonyok különböző célcsoportok számára jelentős erdei kerékpáros úthálózat információk analóg és digitális formában egyaránt elérhetők jelentős sportesemények 	<ul style="list-style-type: none"> kerékpárutak (hálózati) hiánya 24. sz. főút nagy forgalmú, nem kerékpárosbarát nincs kerékpáros centrum kevés kerékpárosbarát szálláshely, szolgáltatás kerékpárbérlési, szervizelési lehetőségek korlátosak nincsenek bringás vándortáborok, melyek a gyerekekkel megszeretnék a mátrai kerékpározást 	<ul style="list-style-type: none"> Eurovelo útvonal kialakítása a Mátra körül- és átkerékpározhatóságának infrastrukturális kialakítása e-bike mint új célcsoport erősödése kerékpáros élményhelyszínek kialakítása, fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> Kerékpáros-gyalogos (és autós) ellentétek miatt további kerékpáros fejlesztések korlátozása
Sí turizmus	<ul style="list-style-type: none"> országos szinten egyedülálló adottságok síturizmusban érintett szereplők együttműködése (Chernel István Sí és Turisztikai Klaszter) 	<ul style="list-style-type: none"> mesterséges hópótlás nélkül gyakorlatilag nem működik térben, időben rendkívül koncentrált (népszerű időszakokban kapacitáshiány, zsúfoltság, egyes időszakokban alacsony kihasználtság) 	<ul style="list-style-type: none"> rövid (1-3 napos) síprogram iránti igény növekedése hazai sielés marketingjének javítása négévszakosság biztosítása révén javuló pénzügyi stabilitás fejlesztéseket generálhat együttműködés a mátrai síközpontok között (pl. kedvezménykártya) szánkózási lehetőségek biztosításával családok vonzása 	<ul style="list-style-type: none"> a klímaváltozás negatív hatásai a hóagyúzás igényeihez szükséges vízigény egyre kevésbé elegendő a természeti területek sérülékenysége, degradációja fokozódik
Lovas turizmus	<ul style="list-style-type: none"> több helyen kiváló terepviszonyok lovagláshoz meglévő lovas hagyományok 	<ul style="list-style-type: none"> hiányos kínálat, nincsenek kijelölt lovas túraútvonalak, a fejlesztések gyerekcipőben járnak kevés lovas turisztikai szolgáltató kevés elérhető információ 	<ul style="list-style-type: none"> Eurohorse útvonalak kialakítása BNPI meglévő lóállomáyanak Mátrába telepítése 	<ul style="list-style-type: none"> túratípusok közötti konfliktusok (gyalogosokkal, terepkerékpárosokkal) korlátozhatják a lovas fejlesztések területét

III.2. Térség profilja

A Mátra az aktív turizmus területén **jó adottságokkal**, ugyanakkor számos területen **kihasználatlan potenciállal rendelkezik**. Noha vannak nemzetközi szinten is vonzó rendezvényei, de a Mátra elsősorban a magyarok hegye, a belföldi célcsoportok számára lehet még vonzóbbá tenni több túratípus esetében is. Ugyanakkor bizonyos attrakciói (Országos Kéktúra, kerékpáros attrakciók, esetleg a középtávon kiépülő lovas turizmusa) révén a nemzetközi szint is megcélózható. A Mátra jelenleg inkább tavasztól őszig népszerű, télen elsősorban a Kékest és a sípályákat keresik fel.

	Nem releváns	Helyi	Regionális	Országos	Nemzetközi szinten is releváns
Gyalogos			(+)	++	+
Kerékpáros			+	++	+
Sí			+	(+)+	
Lovas		+	+		(+)
Vízi	+	+			

+ a jelenlegi **+** az elérni kívánt szint

A **gyalogos természetjárás** lehetőségei egyértelműen országos szintű desztinációvá teszik a Mátrát, hiszen hazánk legmagasabb csúcsai itt találhatóak. Ugyanakkor az országos szintet valójában csak egyes célcsoportok, egyes attrakciók (elsősorban az OKK és a Kékes elérése) és rendezvények garantálják, a Mátra egyes részei, ill. bizonyos célcsoportok tekintetében inkább regionális szintről beszélhetünk, azaz alapvetően kihasználatlan lehetőségekről. Nemzetközi szintű versenyképességet nem egyszerű elérni a környező országok domborzati adottságai és túrakultúrája miatt, de bizonyos szegmensekben az attrakciók fejlesztése révén megcélózható.

A **kerékpáros turizmus** területén a Mátra ma elsősorban a hazai országúti kerékpárosok és mountain bike-osok számára jelent országos szintű (egynapos) desztinációt, ugyanakkor a hosszú távú kerékpáros utak, a kerékpáros nyaralás, de igazából a nyaralás közbeni kerékpározás szempontjából is inkább fehér foltnak tekinthető, s e tekintetben legfeljebb regionális jelentőségű. A kiépülő infrastrukturális és szolgáltatási háttér révén középtávon már elérhető az országos, s rendezvényekkel, attrakciókkal akár a nemzetközi szint is. Fontos fejlesztési potenciált jelent az e-bike-ok térnyerése.

A **síturizmus** nemzetközi szintű versenyképessége nem reális cél, de a Mátra, mint országos szintű sídesztináció elérése, visszaállítása egyértelmű feladat, melyet az elmúlt évek folyamatai már megalapoznak. Ugyanakkor a Mátra mai vonzása 100 km-en túlra alig terjed ki.

A **lovasturizmus** jelenlegi helyzete alapján legfeljebb lokális jelentőséggel bír, még, ha egyes táborok ezen esetleg túl is mutatnak. A térség adottságai Magyarországon akár egyedülállónak is nevezhetők egy szűk célcsoport számára, s jelentős fejlesztési ugrással akár ambíciózusabb célok is megfogalmazhatók hosszabb időtávon. A

stratégia időtávján belül azonban legalább **egy stabil regionális szint és hálózat elérése** szükségszerű.

Vízi turizmus terén legfeljebb **lokális attraktivitás** érhető el. Ugyanakkor a **tavak csomóponti szerepe különböző túratípusok találkozási pontjaiként** rendelkezik fejlesztési potenciállal, elsősorban a tavakat körüljáró gyalogos és kerékpáros turizmusra építve tudna attrakciót, rekreációs lehetőségeket nyújtani.

III.3. Konklúzió, célcsoportok, versenyképesség várható alakulása

A Mátra turizmusa az elmúlt években dinamikus fejlődésen ment keresztül mind a vendégszám, mind a vendégéjszakák tekintetében. A külföldi turisták is egyre nagyobb számban keresik fel a desztinációt, bár számarányuk még messze elmarad a belföldi vendégek mögött. A dinamikus növekedés ellenére a térség továbbra is leginkább a pár órás, fél napos kirándulások célállomása, vendégéjszakát is generáló itt-tartózkodás elsősorban a gyógy- és wellness szolgáltatást nyújtó szállodákhoz kapcsolódik. Ez utóbbiak esetében az aktív turisztikai termékek kiegészítő jelleggel jelennek meg. Az épített és természeti vonzerők mellett egyre népszerűbbek a térség rendezvényei, a gyalogos és kerékpáros teljesítménytúrák, versenyek. A turizmusban prognosztizálható jövőbeli trendek előremutató kiaknázásával a Mátra turizmusa fenntartható növekedési pályára állítható.

A KSH adatai szerint a stratégia lehatárolásába tartozó településekre **érkező turisták** 2022-ben a kereskedelmi szálláshelyeken több mint 850 ezer vendégéjszakát, míg az üzleti célú egyéb szálláshelyeken közel 450 ezer vendégéjszakát tölthettek el.³⁸ Igaz előbbi adatból Eger és Egerszalók (melyek elsősorban a Mátra belépőpontjai és nem a magterület részei) együttesen több mint 500 ezer, míg utóbbiból közel 300 ezer vendégéjszakát vesz ki. Ezek az adatok jelentősen növekedtek a 2010-es évekhez képest. Az átlagos tartózkodási idő számottevően nem változott, jellemzően átlagosan 2,2-2,5 vendégéjszaka realizálódik a térségben.

A Mátra elsősorban a belföldi turisták körében kedvelt úticél, bár az elmúlt 10 évben növekedés volt tapasztalható mind a külföldi vendégek, mind az általuk eltöltött vendégéjszakák tekintetében (A KSH adatai szerint 2022-ben a külföldi vendégek több mint 200 ezer vendégéjszakát tölthettek el a térségben.).

A 2020 novemberében lezajlott kérdőíves felmérés³⁹ alapján a nyár és az ősz számít a **leglátogatottabb időszakoknak**, ezen belül is elsősorban a (hosszú) hétvégék alkalmával keresik fel a legtöbben a desztinációt. A **legfontosabb küldőterületnek** Budapest és agglomerációja számít, de az Alföldről is egyre nagyobb számban érkeznek turisták. A **leglátogatottabb attrakciónak** egyértelműen Kékestető tekinthető: a területre éves szinten több mint 60 ezer gépjármű érkezik, mintegy 100 ezren látogatják meg a TV-torony kilátóját és 15 ezren síelnek itt egy szezonban a 2020-as adatok alapján. A téli sportok tekintetében a Mátraszentimrei Sípark az évi több mint 40 ezres látogatottságával kiemelkedő vonzerőnek számít. Négy évszakos kikapcsolódást nyújt a High-Tech Sportok Bázisa és az Oxygen Adrenalin Park. Az épített attrakciók közül igen népszerű a Siroki (több mint 55 ezer fő) és a Kismánai Vár (több mint 40 ezer fő), valamint a parádi Cifra Istálló és Kocsimúzeum (több

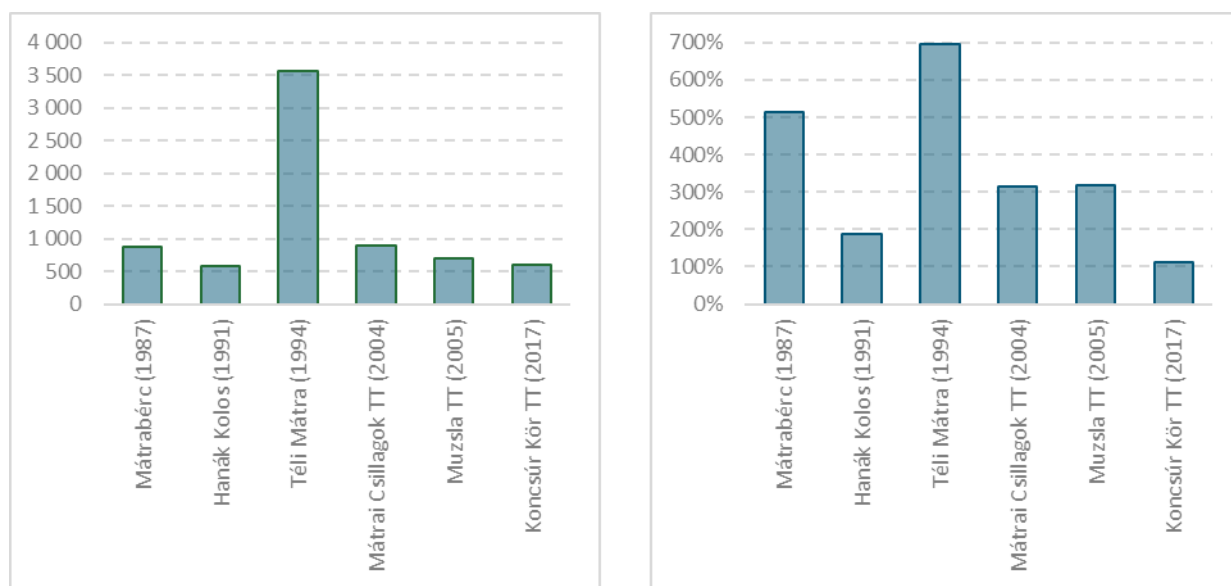
³⁸ Meg kell jegyezni ugyanakkor, hogy a KSH Tájékoztatási adatbázisa az adatvédelmi szabályok miatt több település esetében nem ad közre teljes körű adatokat. A polgármesterekkel lefolytatott interjúk, workshopok és tanulmányok alapján a vendégéjszakák száma a kereskedelmi és magán szálláshelyeken jóval többre tehető.

³⁹ Lekérdezés ideje: 2020. november 19 – december 3., célcsoport: települési polgármesterek; kérdőívzés formája: online

mint 20 ezer fő); a mátraderecskei Mofetta Gyógyászati Központba gyógykezelésre évente kb. 12-13 ezer fő érkezik, míg a természeti-táji attrakciók közül legnagyobb számban a Maconkai- és a Markazi-tó vonzza a látogatókat. Mindezek mellett a Mátra települései számos közönségvonzó rendezvénynek is otthont adnak (pl. Gyöngyös-Kékesi Advent; Parádi Palócnapok; Szurdokpüspöki – SzurdRock Fesztivál: 1500 fő, Libafesztivál: 3000 fő, Muzsikál az Erdő: 1000 fő; Abasár – Rügyfakadás ünnepe és nyitott pince napok: 2000 fő; Szuha – Vad-Körte fesztivál: 2000 fő).

A Mátra Jövője Turisztikai Egyesület 2006-os megalakulása óta több komplex programot is szervezett. Ezek között említést érdemel a Mátrai múzeumok éjszakája (2008-tól évente), a Mátrai turizmus napja (2017-től évente gyalogtúrával, ásványgyűjtő túrával egybekötött kétnapos program keretében), valamint a Hálósákos éjszaka a Mátrában 2016-tól évente, egyre több helyszín bekapcsolásával.) 2020-tól szállodák részére garantált hétvégi programokat is kínálnak autóbusszos mátrai körutazásokkal autóbusszal, idegenvezetéssel.

A Mátrában komoly teljesítménytúra-mozgalmak vannak, s a teljesítménytúrák egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek. A legtöbb résztvevő az 1994 óta, 4 távon megrendezett (S: 19 km, M: 25km, L: 34 km és XL: 40,5 km) Téli Mátra TT-n indul, de a többi megmérettetésen – pl. Kékes csúcsfutás – is 600-800 fő megjelenik. A túrákat teljesítők aránya fokozatosan javul, azaz az indulók 70-90%-a sikerrel teljesíti a távot.

18. Ábra A nagyobb teljesítménytúrák résztvevői létszáma 2019-ben (balra; fő) és a részvételi létszám változása (jobbra; bázisév: első megrendezés éve)
(Forrás: túraszervezők adatszolgáltatása)

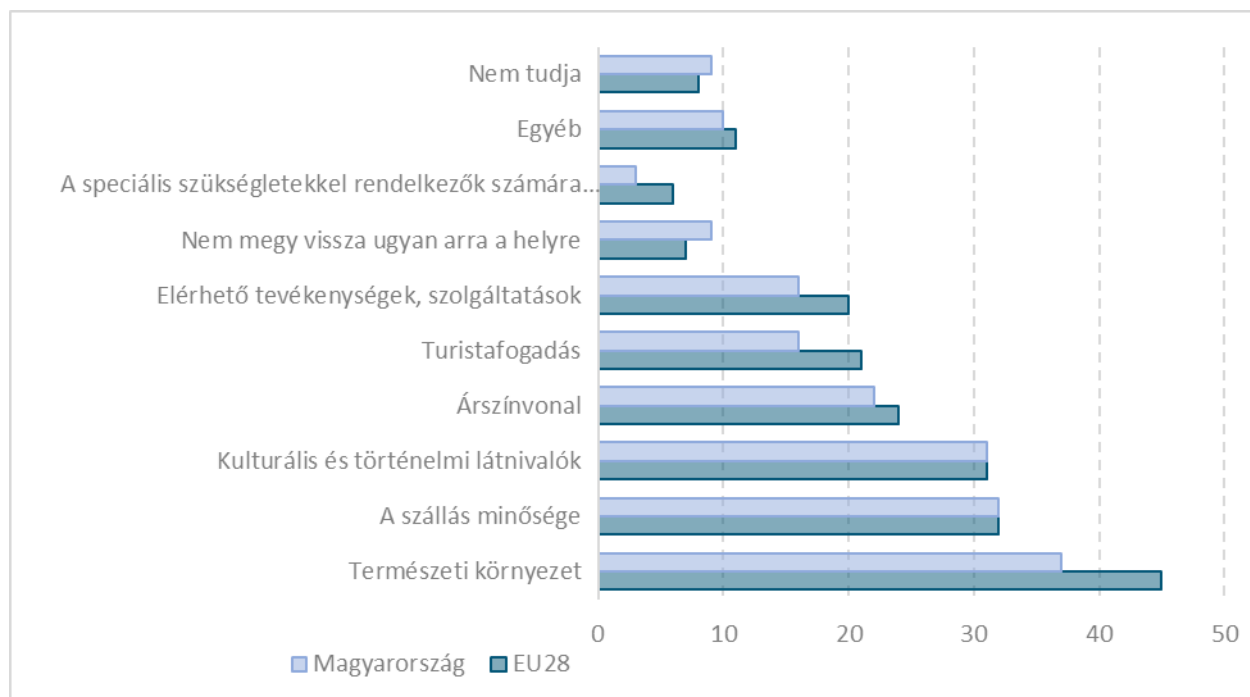
Fontos cél, hogy a teljesítménytúrákon részt vevő sportolók, illetve a sportolókat kísérő családtagok, szurkolók stb. számára is aktív turisztikai kínálatot lehessen nyújtani, s a Mátrában tartózkodás ne csak a verseny idejére szorítkozzon, hanem meghosszabbodjon akár 1-2 nappal is.

Motiváció szempontjából a Mátrában két markánsan elkülöníthető trend rajzolódik ki. A vendégéjszakát generáló wellness- és egészségturizmus a Központi-Mátrára jellemző, ahol a minőségi szálláshelyek és a kapcsolódó szolgáltatások is kiépültek. Itt a pihenés mellett az aktív turisztikai termékek (pl. gyalogos, kerékpáros túrák) kiegészítő jelleggel jelennek meg. Az aktív élményt keresők (pl. gyalogos túrázók,

kerékpározók, teljesítménytúrázók) között egyre nagyobb népszerűségnek örvend a Mátra, de ehhez ritkábban társul vendégéjszaka.

Célcsoport tekintetében a Mátra jelenleg szinte minden korosztályt megcéloz. A települési kérdőívek tanúsága szerint leginkább a középkorúak (baráti társaságok, párok) és a fiatal felnőttek (baráti társaságok) keresik fel a desztinációt, de a nyugdíjasok és a kisgyermekes családok is előszeretettel látogatják. A kapcsolódó szolgáltatások, vonzerők és attrakciók, azok élményszerűsége ugyanakkor nem elégséges. A pontszerűen jelen lévő programok, az atomizált szolgáltatások miatt a Mátra még mindig pár órás, fél napos desztinációnak számít.

Az Európai Bizottság 2016-ban publikált,⁴⁰ a főbb utazási szokásokat vizsgáló felmérése alapján Európában **a nyaralások fő indítékai** a napfény/vízpart (39%), valamint a család- és rokonlátogatások (38%) voltak, megelőzve a **természeti vonzerőket** (31%) és a városnézést (27%). A magyarok esetében hasonló eredmények születtek (a természeti vonzerők esetében 30%), bár a gyógy- és wellnessturizmust, egészségmegőrzést (28%), valamint a városnézést (31%) a hazai turisták az európaiaknál jobban preferálják. **Visszatérő vendégek** tekintetében azonban elsősorban **a természeti környezet jelent vonzerőt**, ami fontosabb, mint a szállás minősége vagy a kulturális és történelmi látnivalók.

19. Ábra Mely tényezők miatt lenne visszatérő vendég egy adott desztinációban? (%)
(Forrás: Flash Eurobarometer 432; Q7T)

⁴⁰ Flash Eurobarometer 432 – January 2016: Preferences of Europeans towards Tourism. Letölthető: <https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/FLASH/yearFrom/1974/yearTo/2016/surveyKy/2065>

Világszerte számos olyan tendencia van kialakulóban, amelyek jelentősen befolyásolják a társadalmakat, helyi közösségeket. Ezek közül a legjelentősebb ún. megatrendek nagy léptékű és hosszú távú – általában legalább két évtizedig releváns – változásokat generálnak. Az OECD⁴¹ a turizmus jövőbeli megatrendjeit négy kulcsfontosságú kategória⁴² mentén vizsgálta. Ezek közül a Mátra turizmusát az elkövetkezendő években-évtizedekben az alábbi prognózisok befolyásolhatják:

- A várható élettartam növekedése és a termékenységi ráta csökkenése miatt a **népesség elöregedése** várható. Az idősödő, 60 év feletti generáció sokkal inkább **igényli a szabadidő-orientált élményeket, a szabadidős tevékenységeket és utazásokat**, mint a korábbi nemzedékek, és ehhez **az anyagi háttérük is biztosított**. Ha ez a korosztály rendelkezik megfelelő jövedelemmel, viszonylag jó egészségi állapottal, sok szabadidővel és kevesebb otthoni „kötöttséggel”, akkor fontos turisztikai szegmenst képeznek, és minden más korcsoportnál többet költenek az utazásra. Az idősödő népesség turistaként való megjelenése **az infrastruktúrák fejlesztését is magával hozza**: az idegenforgalommal kapcsolatos infrastruktúrát, a közlekedési módokat és az információszolgáltatást gondosan meg kell tervezni és működtetni.
- Gyakori, hogy a családi utazásokat **több generáció együtt** teszi meg, mely a desztinációnak is kihívás, hiszen olyan **élményeket, attrakciókat, szolgáltatásokat kell egy időben és egy helyen** nyújtaniuk, amely a család minden tagja számára élményt nyújt.
- Az **Y és a Z generáció** egyre fontosabb fogyasztói szegmenssé válik a turisztikai piacon és a korábbi nemzedékekhez képest **a fogyasztói kosara is más jellemzőkkel bír**: sokkal nagyobb hangsúlyt helyeznek az utazásra, az élményekre, mint az ingatlan- vagy autóvásárlásra. Mivel a technológiákkal, internettel együtt nőttek fel, így számukra kulcsfontosságú, hogyan férnek hozzá a turisztikai termékekhez és szolgáltatásokhoz, ezekkel szemben különösen nagy elvárásokat támasztanak, ezáltal sokkal önállóbbak, az utazásaikat is önmaguk szervezik meg. Évente több, de rövidebb időtartamú nyaralást terveznek, és a korábbi generációkhoz képest egyedi élményeket keresnek.
- A középosztály növekedésével a munkaidő is átstrukturálódik, amely a munkaórák csökkenését, s a rugalmas munkaidő terjedését eredményezi. Hosszú távon tehát a javuló életszínvonal magasabb jövedelemmel és **több szabadidővel** társul. Ez előnyösen hat a turizmusra, hiszen növeli a keresletet, ugyanakkor a rendelkezésre álló szabadidő miatt **megváltozik az utazások időtartama és gyakorisága**: az utazók egyre inkább a rövidebb utazásokat preferálják, azokat viszont évente többször, akár szezonon kívül is.
- Mivel az utazás egyre szélesebb rétegek számára válik elérhetővé, ezért ez a tendencia magával hozta az **overtourism** jelenségét is, amely a környezetet, a helyi közösségeket is negatívan befolyásolja: a zsúfoltság együtt jár az infrastruktúrák túlterheltségével, a magasabb megélhetési költségekkel.

⁴¹ OECD (2018), OECD Tourism Trends and Policies 2018, OECD Publishing, Paris.

<http://dx.doi.org/10.1787/tour-2018-en>

⁴² Az ún. 4P-modell az emberekre (**people**), a bolygóra (**planet**), a termelékenységre (**productivity**) és a politikai-szabályozási viszonyokra (**polity**) fókuszál. Ezek a tényezők nem önmagukban állnak, hanem tovagyűrűző hatásuk miatt a többi tényezőt is kisebb-nagyobb mértékben befolyásolják.

- A gyakoribbá váló **szélsőséges időjárási események** átalakítják a desztinációk mai térképét, s szezonális változásokat is eredményezhetnek. A prognózisok szerint gyakoribbá válnak a hóhullámok, s tovább csökkenhet a havas napok száma. A hirtelen jött viharok, villámárvizek fokozzák az épített és természeti környezet sérülékenységét, s az extrém időjárási jelenségek a kültéri rendezvényeket, fesztiválokat is kihívások elé állítják.
- A turizmus **globalizálódása** uniformizálódó turisztikai termékeket eredményezett. Az utazók tudatában egy-egy attrakció vagy termék a területi identitást nélkülözve, csupán egy felkeresendő, érdekes, trendi területként képződik le. Az utazási döntésekben nem a régió egyedisége, hanem a turisztikai tevékenység válik elsődlegessé, **a kínálat nem tájegységenként, hanem turisztikai termékenként tematizálódik.** (Michalkó-Vizi, 2011⁴³) Ugyanakkor ezzel **párhuzamosan növekvő igény jelentkezik az egyediség iránt,** amely a tradíciók felértékelődését is jelenti.
- A „rohanós” társasutazásokkal, tömegturizmussal szemben egyre nagyobb népszerűségnek örvend az ún. **slow turizmus,** amely **a kevésbé ismert desztinációk felfutását eredményezheti.**
- A **technológiai fejlődés** megfizethetőbbé, hozzáférhetőbbé és egyszerűbbé tette az utazást. A turisták az utazás teljes spektruma alatt – az információgyűjtéstől és tervezéstől a hazaérkezésig és utólagos értékelésig, a tapasztalatok megosztásáig – **online platformokat** használnak. A vendégek a nyaralásukról hazatérve ugyanazon közösségi hálózaton (Facebook, Twitter, Instagram) és csatornákon (Tripadvisor, Booking, Airbnb) keresztül nyújtanak visszajelzést tapasztalataikról, amelyekkel először információkat gyűjtöttek utazásukról. Mindezeknek jelentős marketingértéke is van az új túrázók bevonásában is.
- A közösségi média terjedésével megjelent a **virtuális térben való állandó jelenlét,** az állandó „kapcsolatban lét”, a „megosztási kényszer”, amely a folyamatos élmények és impulzusok iránti szükségletet is jelenti. Kifejezett igény az utazó részéről az **élmények azonnali online megosztása, a visszacsatolás, a termékek és szolgáltatások online felületen való értékelése.**
- A technológiai trendek hatására megszületett az interneten utazási információkat kereső és turisztikai szolgáltatásokat foglaló **e-turista,** akit az alábbiak jellemeznek:
 - informáltság, önálló szervezés, tudatos ár-összehasonlítás;
 - minőségi, testreszabott információk keresése, autentikus kínálat és programelemek fontossága;
 - jóval informáltabban indul útnak (vagy arra törekszik), mint a korábbi „tömegturista”, amely csökkenti kockázatérzetét is;
 - az interneten megjelenő mérhetetlen információtömeget igyekszik szelektálni (ez alapvető fontosságú);
 - az utazási döntés meghozatalakor a közösségi oldalakat keresi fel utazói élmények, vélemények, vonzó képek megismerése végett;
 - mobil-alkalmazások igénye;
 - sharing economy előnyben részesítése.

⁴³ Michalkó G. – Vizi I.: A turizmus, mint globalizációs jelenség Magyarországon. in: Iskolakultúra 2001/1., p.10-19.

IV. TÉRSÉGI AKTÍV TURISZTIKAI JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER

IV.1. Jövőkép

2034-re a Mátra Magyarország legnépszerűbb négyévszakos aktív turisztikai desztinációja lesz, illeszkedve a mátrai turizmus mottójához: „Magasan a legjobb, minden évszakban!”

A Mátra mind a négy évszakban növekvő számban vonzza a kihívásra és feltöltődésre vágyó fiatal és idősebb túrázókat, kerékpárosokat, sízőket, akik egyre nagyobb arányban legalább két-három napot is a térségben töltenek, amelyhez hozzájárul, hogy az aktív turisták igényeit kielégítő, térségi hálózatba szerveződött szolgáltatók és vendéglátók a Mátra egész területén vonzó kínálatot nyújtanak. A térség vonzerejét javítja az egyre színvonalasabb infrastrukturális helyzet (kiemelten a fenntartható közlekedési módokra alapozó elérhetőség), a tematikus utak, attrakciók és programok színes kínálata a Mátra teljes területén. Az egyre bőségebb aktív turisztikai és szolgáltatási kínálattal rendelkező, arculatilag is megújult Kékes továbbra is a Mátra aktív turizmusának kiemelkedő és legfontosabb csomópontja, de az aktív turisták és a „hegyi élményeket keresők” egyre növekvő hányada már a Mátra más részeit keresi fel.

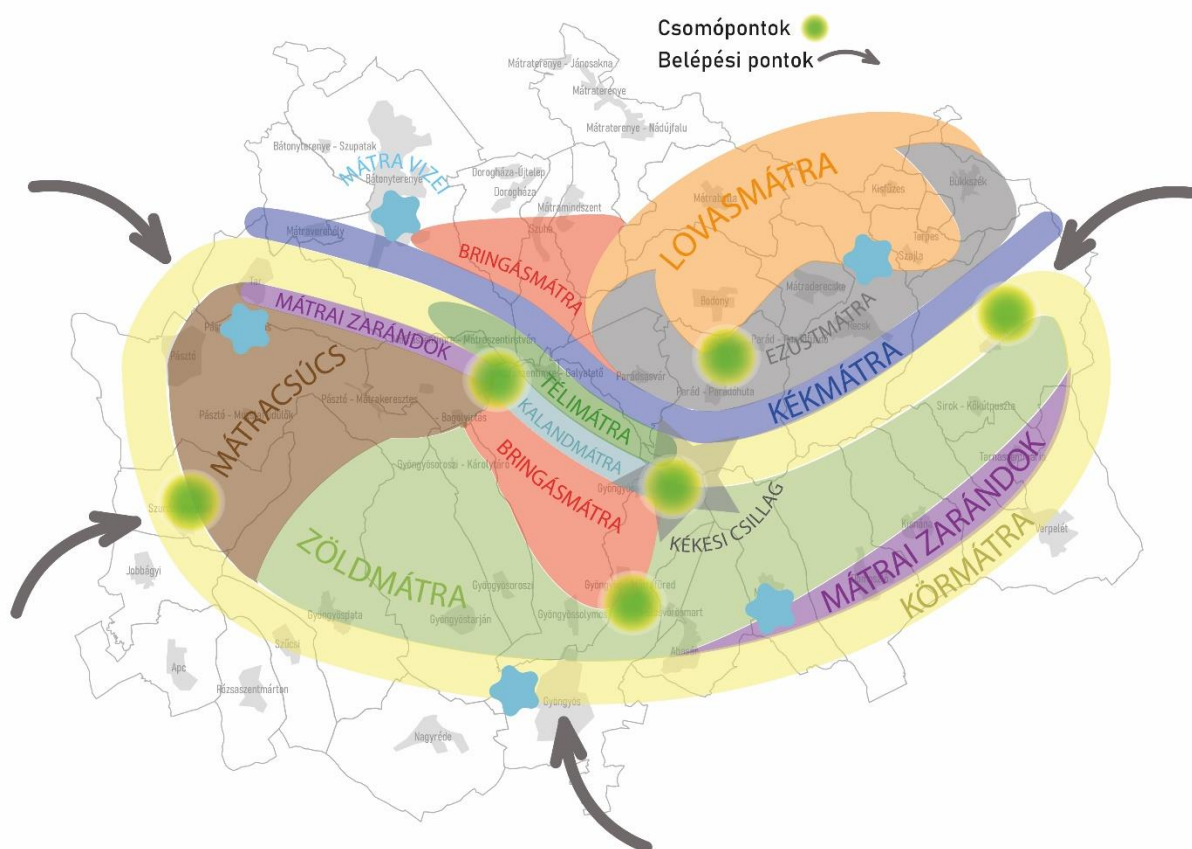
2034-re a Mátra Magyarország legfontosabb síterepe és hegyikerékpáros desztinációja, a fővárosi és alföldi természetjárók legnépszerűbb gyalogos kirándulóhelye, az extrém kihívásokat keresők „kánaánja”, valamint a kapcsolódó sportrendezvények (teljesítménytúrák, országúti és MTB versenyek, síversenyek) hazai zászlóshajója. A Kékes Magyarország leglátványosabb, nemzetközi szinten is ismert és versenyképes, számos turisztikai attrakcióval rendelkező, egyre növekvő számú látogatót vonzó, emblemikus hegycsúcsa, melyet mindezek ellenére, a fejlődő közlekedési és parkolási infrastruktúrájának köszönhetően mégis kisebb környezetterhelés jellemez, megőrizve annak természetközelségét. A Mátrában a Kékes mellett számos turisztikai csomópont is fejlődik, ahol több aktív turisztikai túratípus fejlesztése is összekapcsolódik és a közlekedési elérhetőségi, a parkolási feltételek is megfelelőek.

A Mátra továbbra is a **gyalogtúrázók paradicsoma**, akik már nemcsak a kihívást, a teljesítményt, valamint a legfrekvenciáltabb, leglátványosabb regionális útvonalakat és attrakciókat keresik, hanem kifejezetten a Mátra adta – s egyre többek számára egyre fontosabbá és elérendő céllá váló - **nyugalmat, tiszta levegőt és csendet** is, így felértékelődnek a korábban kevéssé látogatott, a fő túraútvonalaktól távolabbi területek is. A Mátra **rendkívül vonzó lesz a fiatalok körében**, akik a hegyekben történő gyalogtúrázás élményeit egyre nagyobb számban itt ismerik meg, s újra és újra itt keresik családjukkal és kortársaikkal, megalapozva a következő évtizedekre is a mátrai túrázás stabil ill. növekvő vonzerejét. Ehhez a korszerű technológiák alkalmazása, a körtúrák és a szervezett programok is fontos eszközök lesznek. Ugyanakkor az **idősebb korosztály**, a **Mátrában gyógyulni vágyók** és a **wellness-szolgáltatásokért ide érkezők** is, mindannyian egyre többet sétálnak a mátrai erdőkben, településeken, jobban megismerve a térség szépségeit, **természetközeli élményekkel gazdagítva pihenésüket vagy gyógykezelésüket**. A Mátra egyre többek számára tud értéket is közvetíteni: a fiatalok környezeti nevelésében országos vonzáskörűvé válik, s a hazai zarándoklatoknak is egyre ismertebb helyszíne.

A kerékpárosok egyre szélesebb köre számára a **Mátra körbe- és keresztülkerékpározása elérhető és vonzó lesz**, egyre gazdagabb többnapos programot kínál, melyet színvonalas szolgáltatási és infrastrukturális háttér támogat, s vonzó attrakciók, élményhelyszínek teszik még tartalmasabbá, **viasszacsábítva őket újra és újra**. A kihívást, kalandot kereső kerékpárosok számára a mátrai útvonalak, attrakciók és rendezvények Magyarországon is **egyedülálló élményeket tartogatnak**, melyekért rendszeresen visszatérnek. A **térségben és a környéken élők egyre többet kerékpároznak szabadidejükben**, a javuló adottságoknak és a vonzó programoknak köszönhetően. A kerékpárosok között egyre markánsabb az e-bike-ot használók aránya is, akik számára bérlési lehetőségek a Mátra több településén, hálózatos formában, akár túravezetéssel is elérhetőek.

A Mátra a téli szezonban Magyarország vezető aktív turisztikai desztinációja, ahova növekvő számban jönnek a látogatók a havas és a nem havas napokon egyaránt. A kiépülő infrastrukturális adottságoknak köszönhetően az alpesi és északi sízés, valamint a szánkózás területén is az ország vezető terepévé válik, ahol profik és amatőrök, családok, idős és gyerekcsoportok is olyan szolgáltatási kínálatot kapnak, mely egyre gyakrabban, s növekvő arányban **egy napnál hosszabb időre is a Mátrába vonzza őket**. A téli időszakban még nagyobb élményt nyújtanak a kiépülő felvonók, a síelést kiegészítő attrakciók, a sítúrázás.

A Mátrában egyre gyakrabban lehet találkozni lovastúrázókkal, csoportokkal, a lovagolni vágyók egyre több, magas minőségű térségi lovas turisztikai szolgáltató kínálatából választhatnak, kényelmesen végigjárhatják a megfelelően kialakított lovasturisztikai útvonalakat.

20. Ábra A Mátra aktív turisztikai térség fejlesztésének víziója a főbb élménycsomagok szerint

A Mátra kaputérsegeiben létrejövő szolgáltatóbázisok megfelelő mennyiségű parkolási lehetőséggel, eszkbérlési lehetőséggel, vonzó szolgáltatásokkal állítják meg a térségbe érkezőket, s indítják útra a hegy belseje felé, személyre szabottan felkínálva nekik a legmaradandóbb élményeket nyújtó programcsomagokat. A Mátra minden csomópontjában minden aktív turista igényeinek **megfelelő szállás- és vendéglátóhelykínálat** áll rendelkezésre. Egyre több szolgáltató kapcsolódik be a speciális védjeggyel rendelkező, az aktív turisztikai túratípusok számára minőségi kínálatot biztosító hálózatokba, mely számukra is növekvő vendégforgalmat generál.

Az aktív turizmus fejlesztése a Mátra egészére kiterjed, az egyes térségek között kialakul egyfajta munkamegosztás, specializálódás. Az egyes túratípusok fejlődése egymástól területileg is elkülönül, bár vannak találkozási pontok, de az egyes túratípusok egymást nem zavarják, a konfliktusok elenyészők, miközben a nagyobb csomópontokban lehetőséget is kínálnak a „módváltásra” (attrakciók, eszkbérlés, szolgáltatások stb.). Ilyen csomópontok a leglátogatottabb attrakciók környezetében, több túratípus találkozási pontjainál, valamint a tavak térségében fejlődnek.

2034-ben a Mátra már valóban egy zöld táj, mely nem szenved az autóforgalom zajától, levegőszennyezésétől és a zsúfoltságtól, mivel az idelátogató turisták egyre nagyobb része már a hegy tövében megválnak gépjárművétől. A Mátrában kerékpárszállításra is alkalmas nullemissziós közösségi járművek szállítják a vándorokat, melyek nemcsak napközben, hanem a kora reggeli és késő délutáni, esti órákban is elérhetőek. A Mátra százéves erdei, védett területei hosszú távon is biztosítják és fenntartják ezt a „zöld” vonzerőt, s a helyi szereplők továbbra is támogatják, hogy megőrizzék a Mátra jelentős részét a túlhasználattól, fenntartva a hagyományos tájszerkezetet, tájképet. A Mátrában található tavak a gyalogos és kerékpáros túrázók számára rendezett aktív turisztikai élményközpontokká válnak, de mindehhez kevés építési tevékenység kapcsolódik, megőrizve a tavak természetközeli környezetét és hangulatát.

A Mátrában lévő, sokáig elhagyatott, leromlott állagú természeti és mesterséges **attrakciók, szállás- és vendéglátóhelyek megújulnak, arculatukban is illeszkedve a mátrai kulturális hagyományokhoz.** Egyre több olyan szálláshely létesül, melyek a turisták számára egyedi élményt is nyújtanak. Az aktív turistákat célzó szálláshelykínálat egyre bőségesebb számban és spektrumban, jó minőségben áll rendelkezésre. Az újonnan létrehozott és megújított épületek a hagyományos helyi építőanyagokat felhasználva, külalakjukban is illeszkednek a hegyi környezethez. A vendéglátóhelyek palóc és szlovák gasztronómiai jegyei és minőségi helyi termék-kínálata az egész térségben jellemzővé és elérhetővé válik. A turisták egyre magasabb minőségű bemutatóhelyeken ismerhetik meg a térség természeti, bányászati-ipari, kulturális és építészeti tradícióit, miközben olyan új attrakciók is létesülnek, melyek országos, sőt nemzetközi szinten is egyre ismertebbé teszik a Mátrát az aktív turisták körében. A nagyberuházások nem zavarják meg a Mátra természeti környezetét, emberléptékűek és illeszkednek a hegy szelleméhez.

Az aktív turizmusban egyre több vállalkozás tud működni, fennmaradni, a Mátra több pontján olyan szolgáltatásokat nyújtva, mely egyrészt a szervezett, vezetett túrákra is egyre nagyobb minőségi kínálatot biztosít, másrészt az egyéni túrázók számára is élménydúsabbá teszi a látogatást. Mindez **a térségben élők helybenmaradását, a térségi identitás erősödését is eredményezi,** s a „mátraiság” és annak közösségformáló ereje mind az egyes településeken élők, s oda beköltözők, mind az egész térség kohéziója szempontjából fontossá válik.

A Mátrát nem aktív turisztikai céllal felkeresők (gyógykezelésen lévők, wellness, bor, konferenciaturisták, autós turisták, a recski, siroki vagy abasári országos hírnévvel rendelkező történelmi emlékekhez érkezők stb.) **is egyre nagyobb számban érdeklődnek az aktív turisztikai lehetőségek és programcsomagok iránt**, s személyre szabott tájékoztatással, szolgáltatások fejlesztésével egyre nagyobb arányukat sikerül elérni.

A mátrai aktív turizmus kínálata online és offline módon, országos és térségi/helyi felületeken megfelelő minőségű és mélységű, praktikus szöveges és esztétikus képi információval, hasznos jótanácsokkal, az elérhető szolgáltatási paletta bemutatásával tájékoztatja a látogatást tervezőket és az ideérkezőket. A szolgáltatók számára fontos lesz, hogy ezeken a platformokon láthatóvá váljanak. A térség információs és promóciós rendszere mind a négy fentebb kiemelt túratípust (gyalogos, kerékpáros, sí, lovas) megjeleníti. Mindezt egy életképes, megfelelő szakértelemmel rendelkező és lelkes humán kapacitásokkal bíró, a térség egészségét koordináló szervezet menedzseli.

IV.2. Célszisztéma

A megfogalmazott aktív turisztikai jövőképet eléréséhez szükséges a célok meghatározása. A célok tekintetében a stratégia megfogalmaz **átfogó célokat**, melyekhez illeszkedve komplex turisztikai **élménycsomagot** kapcsol, melyekbe **területi célokat** is belefoglal. Az élménycsomagok fejlesztésével kívánja operatív módon elérni a kívánatos jövőképet. Ugyanakkor mindezekhez **fejlesztési célok** kapcsolhatók, melyek szükségesek az élménycsomagok elemeinek megfelelő és vonzó kialakításához.

A megfogalmazott átfogó célokban tükröződik a Mátra térség aktív turisztikai fejlődéséhez szükséges értékválasztás is a következő alapelvekben:

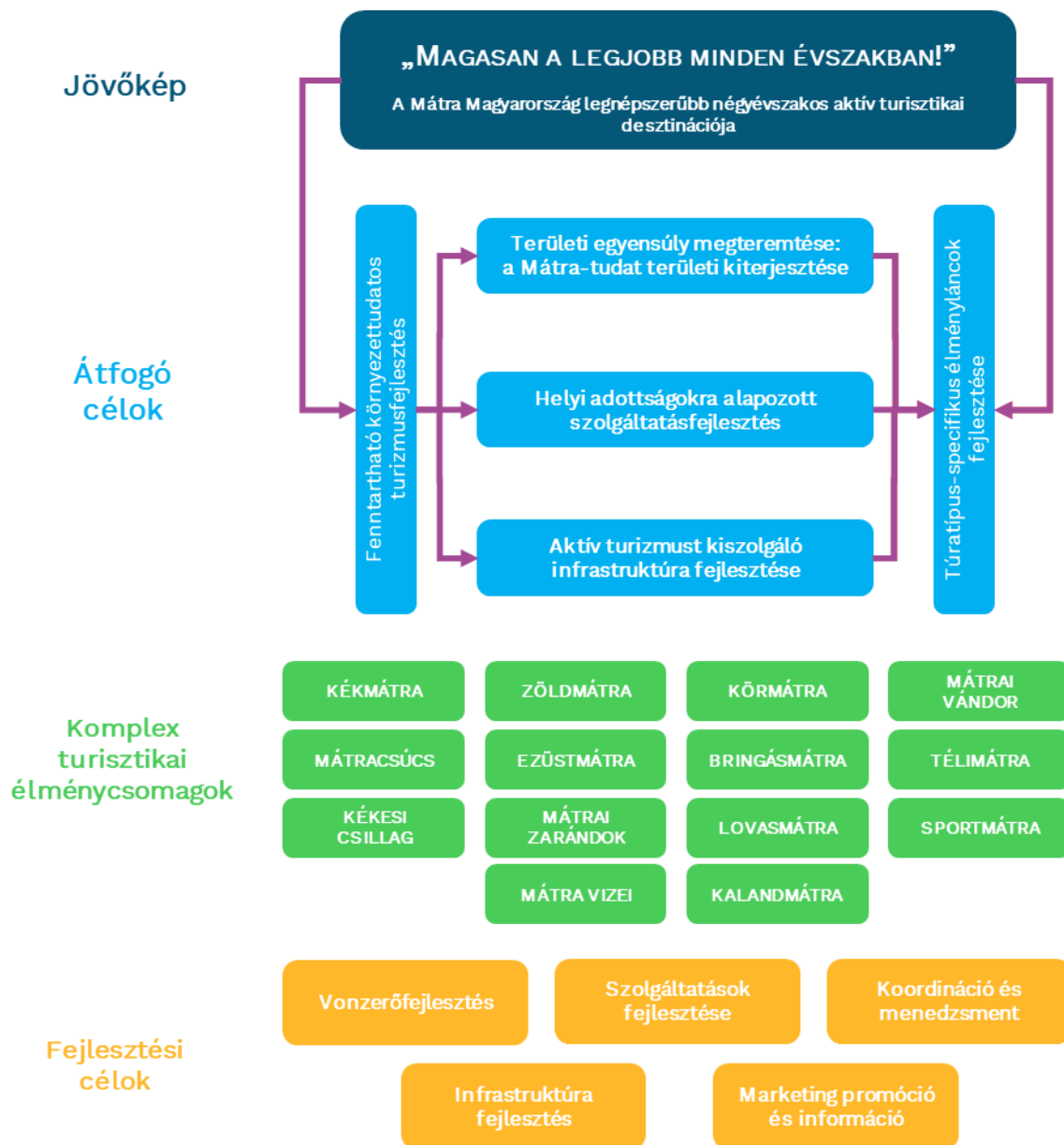
- a fenntarthatóságra, a természet és a környezet védelmére való törekvés, a Mátra meglévő, a fő vonzerőt jelentő természeti értékeinek védelme;
- a helyi adottságokra, vonzerőkre, hagyományokra, erőforrásokra, arculati elemekre való alapozás;
- a térség fejlődéséhez mindenféleképpen szükséges **infrastrukturális színvonal elérése**, mely támogatja a környezetterhelés csökkenését, az ellátásbiztonságot és a javuló színvonalat, valamint a fejlesztésekhez is keretet biztosít (mindezek az infrastrukturális fejlesztések nemcsak aktív turisztikai, hanem össz-idegenforgalmi és társadalmi-gazdasági szempontból is elengedhetetlenek), ugyanakkor biztosítja az egyenlő hozzáférés alkotmányos jogait is;
- **magas színvonalú, aktív turisztikai élményláncok kialakítása**: a stratégia komplexitásra törekszik, a láncolatba minden olyan elemet bekapcsol, amelyekkel a turista utazása során találkozhat, hiszen ezen tényezők összessége alapján alkot benyomást a térségről, így a lánc minden szegmensében fontos az elégedettség elérése.

21. Ábra Aktív turisztikai élménylánc

(Forrás: Nemzeti Aktív Turisztikai Stratégia)

Mindezen alapelvek alapján a következő célrendszer határozható meg a Mátra aktív turisztikai térség egészére:

22. Ábra A Mátra aktív turisztikai jövőképe és stratégiai célrendszere

IV.2.1. Átfogó célok

A stratégia a jövőkép eléréséhez kapcsolódóan, a fejlesztési alapelvekhez illeszkedően négy átfogó célt fogalmaz meg. A négy cél kijelöli a helyzetértékelésben is megfogalmazott kihívásokra adott válaszok irányait:

Fenntartható és környezettudatos turizmusfejlesztés

Az átfogó cél azt a fentebb kiemelt alapelv érvényesítését célozza, mely kiemelt hangsúlyt helyez azon értékek védelmére, megőrzésére, melyek a Mátrát turisztikai desztinációvá teszik: az erdők, a vizek, a csend, a nyugalom, a tiszta levegő, s természetesen a meglévő táji és természeti attrakciók. A mátrai aktív turizmus

fejlesztésének kiemelt célja, hogy a beavatkozások révén **a környezetminőség ne romoljon, sőt, ahol lehet javuljon.**

A cél fontos eleme, hogy úgy növekedjen a Mátra turizmusa, úgy valósuljanak meg – **fenntartható léptékű – attrakciófejlesztések**, hogy ez **ne veszélyeztesse a környezet eltartóképességét, egyensúlyát.** Alapvető, hogy minden fejlesztés a környezetvédelem és a fenntarthatóság szempontjai mentén történjen: az újonnan létrehozott és meglévő infrastruktúrák üzemeltetése ne okozzon túlzott terhelést a környezeti elemekre. Ehhez kapcsolódóan fontos szempont a nem, vagy nem hatékonyan használt infrastruktúrák újrahasználatának a prioritása (pl. épületek, objektumok).

Mindezek alapján, noha fontos cél a vendégforgalom bővülése, az itt töltött vendégéjszakák számának a növelése, de a stratégia **a tömegturizmus helyett a szelíd turizmust helyezi fókuszba.** A szelíd turizmus fontos célja a környezet megóvása, a természeti, társadalmi és kulturális értékek megőrzése és összehangolásuk a turizmussal. A szelíd turizmus része az ökoturizmus, mely hozzájárul a helyi értékek megőrzéséhez, s minimalizálja a turisták negatív környezeti hatásait ill. erősíti a pozitívokat (pl. a helyi közösség számára elégedettséget és gazdasági előnyöket nyújt, miközben biztosítja a turista elégedettségét is).

Az elmúlt évek tapasztalatai jelzik, hogy nélkülözhetetlen a turisták edukálása, szemléletformálása is: **meg kell őrizni a Mátrát tisztán és hulladékmentesen.** A turisztikai vendégforgalom növelésének láthatóan negatív velejárója, hogy egyre több olyan látogató jelenik meg, akik számára nem elsőrendű vagy evidens a természetjáráshoz kapcsolódóan a környezet védelme, mely a fejlesztések szempontjából is kontraproduktív lehet: a vonzó Mátra-kép sérül, s az imázs visszaállítása sokkal nehezebb. Környezeti nevelési eszközökkel, tájékoztatással, kampányokkal és egyéb eszközökkel szükséges ezen elvek érvényesítése, különösen a legfrekvenciáltabb helyszínek, útvonalak térségében.

Területi egyensúly megteremtése: a Mátra-tudat területi kiterjesztése

A Mátrai turizmus legnagyobb ellentmondása, hogy **Magyarországon mindenki ismeri és szeretné felkeresni a Kékest, de a Mátrán belül szinte mindenki csak a Kékest szeretné felkeresni.** Ennek köszönhetőn a Kékes térségében jelentősen megnövekedett a környezetterhelés, miközben a Kékes által nyújtott eddigi „kínálat” ezt a „keresletet” nem támasztotta alá. Ezzel szemben a Mátra jelentős része alig ismert, feltáratlan, miközben akár a Kékesnél jelentősebb „kínálattal” is bír az aktív turisztikai célcsoportok számára. A **stratégia kiemelt célja, hogy megteremtse a területi egyensúlyt a Mátra aktív turisztikai fejlesztésében,** mely egyben hozzájárul a vendégforgalom szétterítéséhez, a Nyugati- és Keleti-Mátra, a Mátraalja és a Mátralába, vagy a Parádi-medence turisztikai potenciáljának jobb hasznosításával. Ehhez szükséges a helyi értékek, adottságok hangsúlyozása, a szolgáltatási kínálat fejlesztése, a jobb területi marketing. Mindez természetesen **nem jelentheti a Kékes háttérbe szorítását, sőt, a Kékesnek a fejlesztések terén élen kell járni,** de a fejlesztési források elosztásánál, a megvalósuló beruházásoknál törekedni kell a területileg kiegyenlítettebb szerkezetre. A **Mátráról való komplex kép bemutatása** a promóciós-kommunikációs tevékenységben hangsúlyosan kell, hogy megjelenjen, melyhez nagy segítséget tudnak nyújtani a területi fókusszal kialakított élménycsomagok is.

Helyi adottságokra alapozott szolgáltatásfejlesztés

Az aktív turisztikai fejlesztések eredményességének alapvető feltétele a **helyben elérhető szolgáltatások mennyiségének, minőségének és választékának térbelileg is egyenletes fejlődése**, miközben a szolgáltatásfejlesztés önmagában is keresletet generál. Átfogó célként kell megfogalmazni, hogy az egyes célcsoportok igényeinek megfelelő minőségű és kapacitású, széles spektrumú szállás- és vendéglátóhelykínálat, valamint az egyes túratípusokhoz kapcsolódó egyéb szolgáltatások rendelkezésre álljanak, a kor igényeinek megfelelő színvonalon. A minőségi szolgáltatások révén a szezonális csökkenhet, a tartózkodási idő növelhető.

A Mátra aktív turisztikai fejlesztése csak úgy lehet eredményes, ha minél jobban **be tudja vonni a helyi szereplőket, vállalkozókat, szolgáltatókat**. Fontos, hogy olyan szolgáltatások, új attrakciók jöjjenek létre, melyeknek hosszú távon megoldható a fenntartása, üzemeltetése, amelyben lelkes és elhivatott, a Mátrához hű és aktív, **elsősorban helyben lakó emberek a kulcsszereplők**. Ugyanakkor fontos, hogy kialakuljon egy olyan **szervezeti, intézményi struktúra** is, mely segíti a promóciót, kommunikációt, s információt biztosít. A különböző **szolgáltatások közötti kapcsolatrendszer erősítése**, a kooperatív verseny előnyeinek érvényesítése, a **szolgáltatói hálózatok kialakítása** alapvető a turisták minőségi kiszolgálása és hosszabb itt-tartózkodásra való ösztönzése tekintetében. Ez az egyes túratípusok esetében önállóan is értelmezhető. A turizmus fejlesztése lehetővé teszi, hogy a helyi termékek iránti kereslet növekedjen, ami a helyi gazdaság, termelés megerősödéséhez is vezet, munkahelyeket teremt, lassítja az elvándorlást.

Aktív turizmust kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése

A Mátra jelenleg is vonzó az aktív turisták számára, mely elsősorban Magyarországon egyedülálló adottságainak és „márkájának” köszönhető. Ugyanakkor az ehhez kapcsolódó infrastruktúra jelenleg még féloldalas. A gyalogos túraútvonalak tekintetében sűrű és változatos hálózat jellemzi, ezzel kapcsolatban elsősorban karbantartási, kisebb fejlesztési feladatok vannak. A többi túratípus esetében viszont jelentősebb előrelépés szükséges. A Sípark és Kékes folyamatosan fejlődő síinfrastruktúrája, a kijelölt erdei kerékpáros útvonalhálózat gyors bővülése, a jelenleg fejlesztés alatt álló kerékpárút- és lovas túraútvonalfejlesztések jelzik az előrehaladást, de elengedhetetlen a szintlépés. Ugyanakkor **a térség elérhetőségének javítása, a belépési-fogadóponatokon a parkolási infrastruktúra fejlesztése, a közösségi közlekedés és a közútfejlesztés-karbantartás feladatai** alapvető feltétele az aktív turizmus fejlődésének. A belépési pontok, aktív turisztikai csomópontok kialakítása, fejlesztése praktikus és promóciós szempontból is fontos. Ugyanígy szükséges **az aktív turisztikai igényekhez igazodó szálláshely- és vendéglátóhely-kínálat és az egyéb kapcsolódó szolgáltatások megteremtése, fejlesztése, a különböző túratípusokhoz, célcsoportokhoz, árszintekhez igazodva**. Erősíteni szükséges a minőségbiztosított országos védjegyű – jelenleg kialakítás alatt lévő túratípus-specifikus – szolgáltatói hálózatokba való integrációt.

Túratípus-specifikus élményláncok fejlesztése

A fejlesztéseknek és a promóciónak az adott térség vagy útvonal releváns célcsoportjaira szabottan kell megvalósulnia. A hatékony tervezés mindig a túrázók igényeire szabott. Az adott térségnek túratípusonként többféle, különböző nehézségű, változatos tematikájú, egyedi élményt kell biztosítania egy jól lehatárolt célcsoport számára.

IV.2.2. Fejlesztési célok

Mindezen átfogó célokhoz igazodva öt olyan stratégiai fejlesztési cél körvonalazódik, ahol középtávon jelentős fejlesztés, előrelépés fogalmazható meg: (1) Vonzerőfejlesztés; (2) Infrastruktúrafejlesztés; (3) Szolgáltatások fejlesztése (4) Marketing, promóció, információ; (5) Koordináció és menedzsment fejlesztés. A fejlesztési célok a stratégiában felvázolt élménycsomagokhoz is illeszkednek.

Vonzerőfejlesztés

A Mátra ma is számos vonzerővel rendelkezik, de ezek jelentős része valójában nem eléggé attraktív vagy nem eléggé ismert. A vendégforgalom növeléséhez új attrakciók létrehozása, meglévő attrakciók megújítása is szükséges. Mindezeket a térség hagyományaihoz illeszkedve, de korszerűen kell megvalósítani, hogy illeszkedjen a Mátra arculatához, s minél hosszabb időtartamú ottartózkodást eredményezzen. A vonzerőfejlesztés terén a következő fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- új vendég-vonzó látványosságok létrehozása, elsősorban a már természetből korábban elvett helyszíneken, objektumokban;
- a meglévő vonzerők attraktivitásának erősítése, szolgáltatási színvonalának növelése;
- a természeti értékek fenntartható, de látványos módon történő bemutatása;
- pontszerű fejlesztések helyett a hálózati gondolkodás erősítése;
- a vonzerők élménycsomagba szervezése, bemutatása;

Infrastruktúra fejlesztése

Az aktív turizmus fejlesztése alapvető területfejlesztési feladatokat igényel, melyben a közmű- és közösségi infrastrukturális állapot javítása elsőrendű. Ugyanakkor az aktív turisztikai útvonalhálózatok minőségi és mennyiségi fejlesztése is szükséges. Az infrastruktúrafejlesztés terén a következő fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- külső belső megközelíthetőség javítása (úthálózat minőségi fejlesztése, parkolási infrastruktúra, közösségi közlekedés feltételeinek javítása);
- összefüggő, vonzó, jó minőségű és megfelelő kiterjedésű útvonalhálózat kialakítása (és rendszeres karbantartása) minden kiemelt túratípus esetében.

Szolgáltatások fejlesztése

Biztosítani kell a turisták igényeihez kapcsolódó szolgáltatások, szolgáltató-hálózatok kialakítását, fejlesztését. A szolgáltatások fejlesztése terén a következő fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- fogadópontok, látogatóközpontok kialakítása, fejlesztése;
- túratípus-specifikus szolgáltatások fejlesztése;
- túratípus-specifikus minősített szolgáltatói hálózat kialakítása, minél több szolgáltató bevonása;
- szálláshely és vendéglátóhely-fejlesztések, közvetlenül az aktív turizmushoz kapcsolódóan;
- túravezetés humán és szervezeti feltételeinek fejlesztése;
- csomagajánlatok.

Marketing, promóció, információ

A marketing, promóció, információ terén a következő fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- egységes, jól beazonosítható brand és arculat a mátrai aktív turizmusban a Mátra teljes területét lefedően;
- stakeholderek bevonása, aktivitásuk ösztönzése (win-win helyzetek kialakítása);
- online és offline jelenlét fejlesztése (desztinációs weboldal, közösségi média felületek, médiakampányok, tematikus kiadványok);
- hagyományos aktív turisztikai események, rendezvények erősítése, újak bevezetése.

Koordináció és menedzsment fejlesztés

A mátrai aktív turizmus menedzselését professzionális menedzsmentszervezetnek kell koordinálnia, önálló, a területért, egyes túratípusokért felelős szakemberekkel, megfelelő kapacitásokkal, országos rendszerbe illesztve. A koordináció és menedzsment fejlesztés terén a következő fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- menedzsmentszervezet kiválasztása;
- finanszírozási és humán feltételek biztosítása;
- monitoring és értékelési tevékenység feltételeinek biztosítása.

IV.3. Élménycsomagok – aktív turisztikai termék és marketing stratégia

A stratégia megközelítése, hogy a Mátra egész területe vonatkozásában olyan területileg is értelmezhető, tematikus élménycsomagokat fogalmaz meg, amely célcsoportonként és túratípusonként kínál aktív turisztikai élményeket.

A célcsoportok szegmentálása életfázis, motiváció és attitűd alapján történt. Mindezek alapján az élménycsomagok fő célszegmensét a diákok, fiatal felnőttek, a középkorúak és az aktív nyugdíjasok alkotják, akik egészségtudatos életmódot folytatnak, s számukra az aktív időtöltés – gyalogos túrázás, kerékpározás, lovaglás, sielés – jelent kikapcsolódást.

Célpiacon tekintetében a mátrai aktív turizmus elsősorban a hazai vendégeket célozza meg, a külföldi célcsoportok elsősorban a SportMátra élménycsomagban kapnak nagyobb teret.

A turisztikai termék egy olyan komplex, élmény alapú csomagot jelent, amely az alapszolgáltatásokon kívül a különféle kiegészítő szolgáltatásokat és/vagy programokat is tartalmazza.

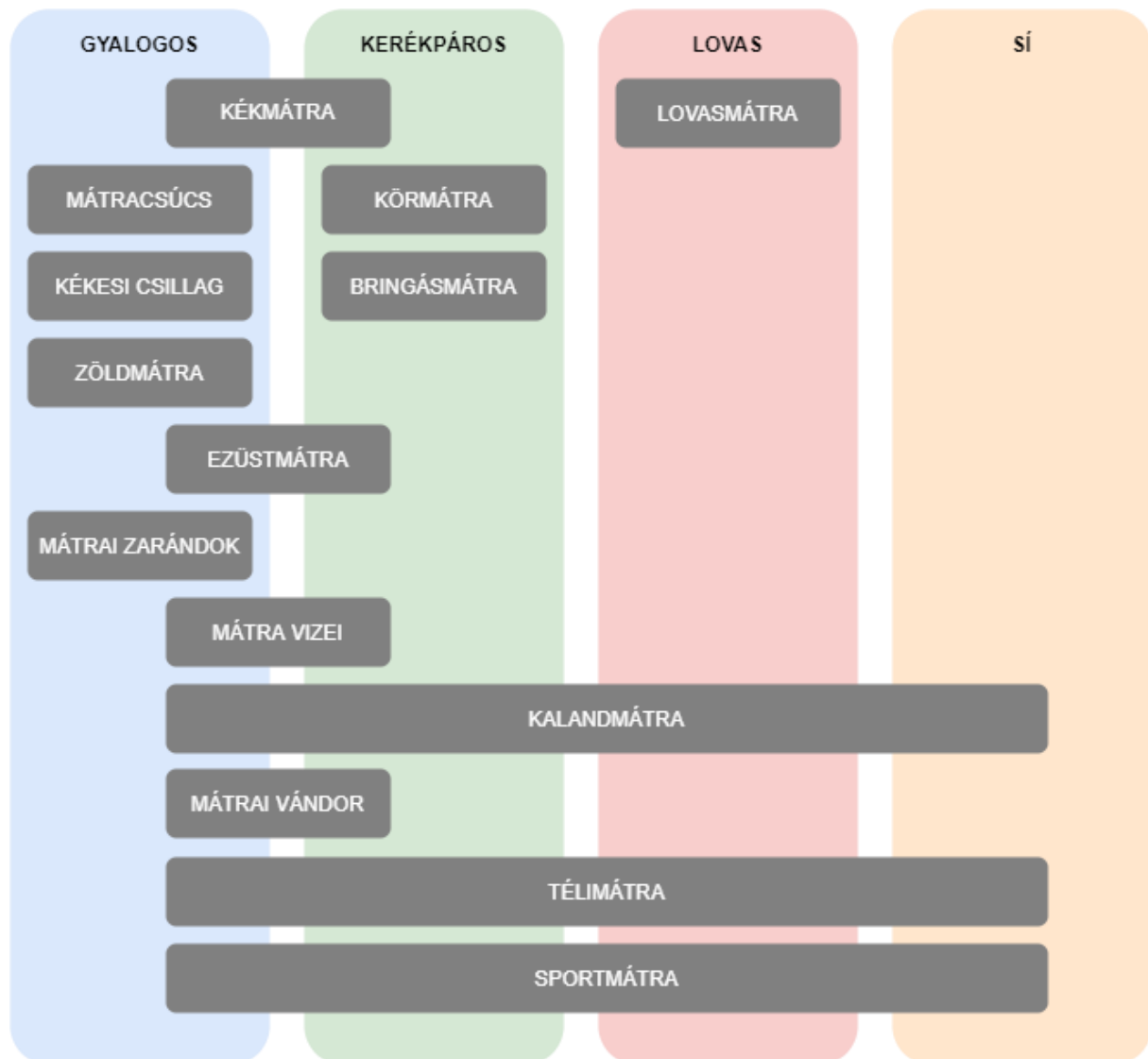
A stratégia középpontjában a néhány órától a több naposig terjedő, egy vagy több túratípust érintő versenyképes és vonzó élmény megteremtését szolgáló élménycsomagok állnak.

Az élménycsomagok a turisztikai termék minden elemére (vonzerők, szolgáltatások, infrastruktúra, információ, imázs, promóció stb.) kiterjedően lettek meghatározva, az élmények koncepciózus (célcsoportra szabott) felfűzésével, a helyi kezdeményezések, szolgáltatások beépítésével. Az élménycsomagokban a hálózatszerűség térségi szinten és túratípusként egyaránt biztosított, összekapcsolva a vonzerőket és szolgáltatásokat, akár új attrakciók fejlesztésével is, becsatornázza a túrázók mentális térképeibe a kevésbé ismerteket is.

Fontos kijelenteni, hogy a stratégia által megfogalmazott élménycsomagok a későbbiekben bővíthetők, akár új élménycsomagok is megfogalmazhatóak. A lényeg, hogy az adott élménycsomagok mindig lefedjék a rendelkezésre álló attrakciók, infrastruktúra és szolgáltatások által nyújtott lehetőségek lehető legnagyobb körét. Ezzel garantálható a megvalósult fejlesztések és a működő szolgáltatások hosszútávú fenntartása.

A mátrai 13+1 élménycsomag kialakításánál figyelembe vettük a helyzetértékelésben bemutatott adottságokat és a jövőben várható turisztikai trendeket, kihívásokat. Ezek mentén olyan élménycsomagok kialakítására törekedtünk, amelyek oldják a Mátrára ma oly’ jellemző területi koncentrációt, jól definiált célcsoportoknak szólnak, több napos itt-tartózkodást generálnak, valamint további programelemek beemelésével tovább fejleszthetők, színesíthetők.

Az egyes élménycsomagok részletesebb leírása a stratégia [1. számú Mellékletében](#) található.

23. Ábra A mátrai 13+1 élménycsomag túratípusonkénti rendszere

V. INTÉZKEDÉSEK

Vonzerőfejlesztés	Infrastruktúra fejlesztése	Szolgáltatásfejlesztés	Marketing, promóció, információ	Koordináció és menedzsment	Kapcsolódó intézkedések
<ul style="list-style-type: none"> •V1: Kékestető attraktivitásának növelése •V2: Galyatető környezetének rendezése •V3: Kaland-és élményparkok, -útvonalak kialakítása, fejlesztése •V4: Látogatóközpontok, információs pontok fejlesztése •V5: Komplex kilátóhely-fejlesztés •V6: Tavak bekapcsolása az aktív turizmusba •V7: Arborétumok, egyéb természeti területek aktív turisztikai fejlesztése •V8: A múlt értékeinek felújítása, bemutatása, attrakcióvá fejlesztése •V9: Bányászati hagyományok megismerése, bányák látogathatóvá tétele, új funkcióval való megtöltése •V10: Tájházak felújítása, aktív turizmusba történő bekapcsolása •V11_ Borászati hagyományok bemutatása •V12: Kastélyok, kúriák és környezetük megújítása, aktív turisztikai hasznosítása 	<ul style="list-style-type: none"> •I1: Tematikus gyalogos útvonalak, (digitális) tanösvények kialakítása, fejlesztése •I2: Kerékpárutak tervezése, megvalósítása •I3: Erdei kerékpáros útvonalak fejlesztése, új szakaszok kijelölése •I4: Bringaparkok, kerékpáros attrakciók kialakítása •I5: Lovasturisztikai hálózat fejlesztése •I6: Sípályák téli-nyári fejlesztése •I7: Pihenőhelyek és kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése •I8: Szelfipontok, landartok kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> •SZ1: Erdei szálláshelyek fejlesztése •SZ2: Zarándokszállások létesítése •SZ3: Ifjúsági táborok, erdei iskolák fejlesztése •SZ4: Étkezési lehetőségek fejlesztése •SZ5: Kerékpár és e-bike kölcsönzési térségi hálózat, kerékpáros centrum kialakítása, kerékpáros szervízpontok telepítése •SZ6: Mátrai kerékpárosbarát szolgáltatói hálózat kialakítása •SZ7: Kerékpárszállítás feltételeinek javítása a közösségi közlekedésben •SZ8: Síeléshez kapcsolódó szolgáltatásfejlesztés •SZ9: Hegyimentéshez kapcsolódó szolgáltatás-fejlesztés 	<ul style="list-style-type: none"> •M1: Online jelenlét és kommunikáció •M2: Offline promóció és információ •M3: Egyéb marketingelemek 	<ul style="list-style-type: none"> •KM1: Mátra aktív turisztikai márkagondnokság és menedzsmentszervezet működtetése •KM2: Monitoringrendszer kialakítása •KM3: Szálláshelyek (és egyéb szolgáltatók) minősítési rendszerének kidolgozása, alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> •K1: Mátrai úthálózat minőségének javítása az aktív turizmus feltételeinek javításához •K2: Fenntartható közösségi közlekedés fejlesztése •K3: Parkolásfejlesztés •K4: Kékestető behajtási övezet kialakítása

24. Ábra A fejlesztési célok és intézkedések összefoglalása

A célrendszerhez illeszkedve, az élménycsomagok létrehozását, fejlesztését, megalapozását segítve kerülnek meghatározásra az intézkedések, amelyek két nagy csoportra oszthatók:

Közvetlen aktív turisztikai intézkedések: azok az intézkedések, amelyeknek a fő indoka az aktív turizmus fejlesztése

Kapcsolódó intézkedések: azon intézkedések, amelyek szükségesek a sikeres aktív turisztikai térség létrehozásához, de az indokoltságuk nagyobb részt nem az aktív turizmushoz kapcsolódik

Az intézkedések alá tartozó feladatok ütemezései három kategóriában kerültek meghatározásra, rövid, közép és hosszútávon. Rövid táv alatt a kis költségvetésből viszonylag gyorsan megvalósítható feladatok szerepelnek (elfogadását követő 2-3 év), középtávon a kisebb beruházás jellegű feladatok (4-7 év), míg hosszútávon a komplexebb elsősorban nagyobb beruházások (8-10 év) szerepelnek. Negyedik kategóriaként több helyen szerepel a folyamatos, mint ütemezés. Ez a kategória azt jelzi, hogy a stratégia elfogadását követően az adott feladat végét nem lehet meghatározni.

Az érintett szervezetek esetében mivel jelenleg még nem áll rendelkezésre egy térségi koordináló szervezet, ezért nem került feltüntetésre, ugyanakkor ki kell emelni, hogy a felsorol intézkedések megvalósításában kulcsszerepet kell játszson egy ilyen szervezet.

V.1. Vonzerőfejlesztés

Az aktív turizmushoz közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó **vonzerőfejlesztést 12 intézkedés** segíti elő.

Területi fókuszú intézkedésként szerepel a térség két kiemelkedő hegyének, a **Kékestető (V1)** és a **Galyatető (V2) környezeti rendezése, attraktivitásuk növelése**, a szolgáltatások színvonalának emelése, létesítmények, épületek megújítása, funkcióbővítése, a szükséges infrastruktúra kiépítése, bővítése. Kékestető esetében a közlekedés-parkolás rendezése is önálló intézkedésként kapcsolódik.

Az egyes térségek attraktivitásának növelése, a túraútvonalakhoz kapcsolódó élményelemek bővítése érdekében a Mátra több pontján „adrenalindús” kalandot és élményt kínáló attrakciók, aktivitások, **kaland- és élményparkok, útvonalak kialakítása (V3)** javasolt, elsősorban a Központi-Mátra környezetében, valamint a turisztikailag jelenleg még kevésbé frekventált területeken. Az intézkedés keretében a már működő kaland- és élményparkok, útvonalak **továbbfejlesztése** is megvalósul.

A belépési pontokon és/vagy a különböző túratípusok csomópontjaiban komplex szolgáltatást és egyedi élményt nyújtó **látogatóközpontok, információs pontok kialakítása, fejlesztése (V4)** szükséges, ugyanakkor nagy hangsúlyt kell helyezni az üzemeltethetőségre, fenntarthatóságra.

A Mátra attraktív kilátást nyújtó magaslati pontjain – noha jelentős előrelépés történt a közelmúltban – elengedhetetlen a **kilátóhelyek, kilátópontok komplex fejlesztése és megújítása (V5)** a természeti adottságok és a környezeti fenntarthatóság figyelembevételével. A komplex szemlélet magában foglalja az odavezető turistautak állapotának és a kialakított pihenőnek a rendezését, tájékoztató- és információs táblák kihelyezését, karbantartását, valamint opcionálisan erdei tornapályák, játszóterek létesítését is. Elsődleges cél a természetes kilátópontok kialakítása; új kilátók építése csak indokolt esetben, egyedi kilátást nyújtó pontokon támogatandó.

A Mátrában, jellemzően a peremterületeken található **tavak** élmény alapú aktív felfedezése eddig kihasználatlan. Cél ezeknek a tavaknak a **gyalogos és kerékpáros turizmusba való bekapcsolása (V6)**, de egyes tavaknál a vízi turisztikai lehetőségek és nagyobb szabású fejlesztések révén jelentős öko-, lovas- és sportturisztikai idegenforgalom is kialakulhat.

A térségben számos olyan térségi vagy helyi jelentőségű, akár természetvédelmi oltalom alatt is álló **természeti látványosság** (pl. arborétum, őspark, kastélykert, egyéb értékes zöldfelület) található, amely **aktív turisztikai vonzerővé (V7)** tehető, de ehhez fejlesztésre, környezetrendezésre van szükség. Az intézkedés célja - a természetvédelmi elvek figyelembevételével - ezeknek az értékes természeti, táji és kultúrtörténeti örökségeknek a megóvása, rekonstrukciója, elérhetőségének, megközelíthetőségének, bemutathatóságának javítása, illetve a lehetőségekhez mérten tematikus sétaútvonalak, pihenők kialakítása, vezetett túrák szervezése.

A Mátra a természeti értékek mellett számos épített, történelmi örökséggel (pl. várromok, földvárak, temetkezési helyek, középkori udvarházak, huták, templomok, egyházi létesítmények) is rendelkezik. Ezek az **építészeti emlékek** jórészt túraútvonalak mentén találhatóak, így **attrakciókká történő fejlesztésük**, bemutathatóságuk tematikus, **túratípus-specifikus túrákhoz kapcsolódhat (V8)**. A természeti környezetben álló értékek (részleges) helyreállítása ugyanakkor komplex módon, csak a természetvédelmi és környezeti fenntarthatósági elvek figyelembevételével valósulhat meg.

A Mátra kultúrtörténeti örökségét jelentik a bányák, a bányászati emlékek. Az intézkedés keretében a térségben található, **felhagyott bányák látogathatóvá tétele**, **aktív turizmusba történő integrálása**, egyedi attrakcióvá történő fejlesztése, valamint a **bányászati hagyományok**, geológiai és kultúrtörténeti értékek élményalapú, interaktív **megismerése és bemutatása (V9)** valósul meg.

A Mátrában sok település palóc és szlovák néprajzi emlékekkel, kézműves hagyományokkal, szokásokkal, a népi építészet és a népi kultúra unikális értékeivel rendelkezik. Ezek megjelenési formái a **tájházak** (világörökség várományos helyszíneként Markaz, Abasár, Kiszána, Parád és Nagyréde, ezen túlmenően Domszló, Sirok, Recsk, Mátraszentimre, Mátraballa, Gyöngyöspata, Bodony, Bátortereny), amelyek építészeti értéként és helytörténeti kiállításként, rendszerint előzetes telefonos bejelentkezés alapján látogathatók. Az intézkedés keretében cél ezek szélesebb körű hasznosítása (pl. gyalogos, kerékpáros pihenőhelyek kialakítása), tematikus és/vagy térségi **aktív turisztikai túraútvonalakba történő integrálása, látogatottságuk növelése (V10)**.

A Mátra déli részén több mint 6000 hektárnyi szőlőterület húzódik, amely döntő része a Mátraaljai Történelmi Borvidékhez tartozik. Ezen a területen számtalan pincesor található, amelyek egyedi hangulatukkal színesítik a Mátra kulturális értékeit. Ezek közül a Farkasmályi pincesor a legismertebb, de Gyöngyöspatán, Gyöngyöstarjában, Rózsaszentmártonban, Nagyrédén, Abasáron, Szúcsiben és Szurdokpüspökiben is van lehetőség a **bor- és aktív turizmus integrálására, a borászati hagyományok bemutatására (V11)**, a pincészetek tematikus túrák keretében történő összekapcsolására.

A Mátra vidékén több alulhasznosított, funkció nélküli, helyi jelentőségű **kastély, kúria** található. Ezek építészeti megújítás és **környezetrendezés (V12)** után akár szálláshelyként, **több túratípust összefogó** látogató- és információs központként is működhetnek, ahol a szükséges infrastruktúra (pl. vizesblokk, kerékpáros szervizpont stb.) is kiépíthető. A kastélyparkokban lehetőség kínálkozik bivakszállások kialakítására is.

INTÉZKEDÉS	V1-Kékestető attraktivitásának növelése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>V1-T1: Közlekedési problémák attraktív megoldása Elérhetőség javítása attraktív, kis környezeti terhelést okozó megoldások (kabinos felvonó) kialakításával, a parkolási problémák megoldásával. Mindehhez a közlekedés-parkolás rendezése önálló intézkedésként (K4) kapcsolódik.</p> <p>V1-T2: Kékestető attrakciófejlesztése A Kékestetőn elérhető szolgáltatások minőségének javítása, a csúcskő környezetének megújítása, a kihasználatlan épületekben új funkciók kiépítése a csúcs környezetében. Attraktivitással rendelkező egyedi kilátást is biztosító lomkoronasétány kiépítése.</p> <p>V1-T3: Kékestető aktív turisztikai útvonalainak fejlesztése A meglévő túraútvonalakon elérhető élmények (kilátópontok, gyerekek számára is élményt nyújtó attrakciók, tematikus túrák) bővítése. A kerékpáros túrázás feltételeinek javítása a jelenlegi elérhetőségi problémák megoldása.</p> <p>V1-T4: Téli sportolási lehetőségek fejlesztése A meglévő mátraházai pálya biztonságosabbá, komfortosabbá tétele, egy új szánkópálya kialakítása, valamint a meglévő síugrósánc funkciókkal való megtöltése.</p> <p>V1-T5: Közműrendszerek fejlesztése Kékestető tágabb térségének víz és áramellátásának fejlesztése elengedhetetlen a tervezett fejlesztések ellátásához. Ösztönözni kell a szürkevízhasználatot a beruházásoknál, valamint az internetszolgáltatás is fejlesztendő.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Kékestetőt érintő közösségi közlekedési kapcsolatok száma (járatpár/hétköznapi; járatpár/hétféle) • Kiépített parkolók száma (db) • Közösségi, szolgáltatói terek, megújult közterek mérete (m²) • Újonnan kialakított tematikus gyalogtúra-útvonalak hossza (km) • Újonnan kialakított kerékpáros túraútvonal hossza (km) • Off-road kerékpáros pálya hossza (km) • Síelhető/szánkózható, hóbiztos útvonalak hossza (km) • Fejlesztésen átesett közműrendszer hossza (km) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • Közösségi közlekedési kapcsolatok (autóbusz) fejlesztése (rövidtáv) • Intelligens parkolási és behajtási rendszer kialakítása (középtáv) • A Kékestető környezetének rendezésére, kabinos felvonó létrehozására részletes tervek elkészítése (középtáv) • Alulhasznosított épületek funkcióbővítése, vagy elbontása (középtáv) • Élményelemek (lomkorona sétány, motorik park) kialakítása (középtáv) • Tematikus gyalogos túraútvonalak kialakítása (rövidtáv) • Kerékpáros útvonalak összekötése, biztonság növelése, erdei kerékpáros túraútvonal és off-road pálya fejlesztése (középtáv) • Déli sípálya és szánkópályák fejlesztése (középtáv) • A meglévő síugrósánc kilátóként való hasznosítása (középtáv) • Közművek fejlesztése (középtáv) • Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
AÖFK, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Illetékes Erdőgazdaság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó szolgáltatók, civil szervezetek, Közösségi közlekedést koordináló szervezetek	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT1: Kékestető	

INTÉZKEDÉS	V2-Felső-Mátra környezetének rendezése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>V2-T1: Elérhetőség, megközelíthetőség javítása a Felső-Mátra térségében A Felső-Mátra megközelíthetőségének javítása, amely észak felé akár új közúti kapcsolatot, illetve a meglévő úthálózat karbantartását (különösen Pásztó-Galyatető között), új parkolóhelyek kialakítását is magában foglalhatja, de alternatív megoldások is vizsgálандók.</p> <p>V2-T2: Szolgáltatási színvonal javítása a Felső-Mátra térségében A Felső-Mátra országos ismertségű desztináció, ugyanakkor a jelenlegi arculata számottevően javítandó. Kiemelt cél a környezet rendezése, különösen a közterületek, túraútvonalak, pihenők környezetének rendbetétele, a turisztikai információk és a tájékoztatás javítása.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Fejlesztésen átesett közutak hossza (km) • Kihelyezett új, egységes arculatú pihenőelemek, információs és útbaigazító táblák száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • Az úthálózat minőségi problémáinak javítása (folyamatos) • Parkolási infrastruktúra fejlesztése (középtáv) • Közlekedési kapcsolatok fejlesztési lehetőségének vizsgálata Mátraalmás (Szuha) irányába, a szükséges egyeztetések lefolytatása (rövidtáv) • Engedélyes és kiviteli tervek elkészítése (középtáv) • Megvalósítás (hosszútáv) • Települési zöldterületek rendbetétele (rövidtáv) • Pihenőelemek, létesítmények cseréje (rövidtáv) • Információs és tájékoztató táblák kihelyezése (rövidtáv) • Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
AÖFK, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Illetékes Erdőgazdaság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó szolgáltatók, civil szervezetek, Közútkezelő	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT2: Felső-Mátra térsége	

INTÉZKEDÉS	V3-Kaland-és élményparkok, -útvonalak kialakítása, fejlesztése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>V3-T1: Kaland- és élményparkok kialakítása A turisztikailag kevésbé frekvenciált területeken „adrenalindús” élményt kínáló attrakciók, kalandparkok kialakítása.</p> <p>V3-T2: Kaland-útvonalak fejlesztése, kialakítása Túratípus-specifikus, attrakcióként is értelmezhető útvonalak fejlesztése (zipline, via ferrata útvonalak, szurdoktúra útvonal, fal- és sziklamászó útvonalak, longboard és rollerpályák, hajtánypálya).</p>	

INDIKÁTOR
<ul style="list-style-type: none"> Létrehozott kalandparkok száma (db) Újonnan létesített, túratípus-specifikus attrakció száma (db)
FELADATOK, ÜTEMEZÉS
<ul style="list-style-type: none"> Projektek validálása, szükséges egyeztetések lefolytatása (rövidtáv) A kiválasztott projektekre részletes megvalósíthatósági tanulmány és költség-haszon elemzés készítése (rövidtáv) Zipline pálya létesítése (rövidtáv) Via ferrata utak, fal- és sziklamászó útvonalak fejlesztése (rövidtáv) Felhagyott vasútvonalak hasznosítási lehetőségének vizsgálata (rövidtáv) Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos)
ÉRINTETTEK
AÖFK, TDM-ek, „Mátra Térségi TDM” Nonprofit Kft., BNPI, Egererdő Zrt., önkormányzatok, tulajdonosok
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)
AT2: Felső-Mátra térsége AT3: A Mátra délnyugati kapuja AT6: Farkasmály

INTÉZKEDÉS	Látogató-központok fejlesztése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>V4-T1: Új látogatóközpontok, információs pontok fejlesztése A létrejövő új fejlesztésekhez kapcsolódóan, illetve a főbb belépési pontokon új fogadótér, információs pontok kialakítása elsősorban üresen álló vagy alulhasznosított ingatlanok funkcióváltásával.</p> <p>V4-T2: Meglévő központok fejlesztése A már meglévő turisztikai központként funkcionáló épületek funkcióbővítésével, további fejlesztésével még magasabb látogatói élményt nyújtó központok kialakítása.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> Újonnan kialakított látogatóközpontok száma (db) Funkcióbővítéssel fejlesztett látogatóközpontok száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> Látogatóközponttá, információs ponttá fejleszthető, már meglévő épületek kataszterének összeállítása (rövidtáv) Térségi jelentőségű látogatóközpontok, információs pontok helyszíneinek meghatározása, koncepció kialakítása (középtáv) Látogatóközpontok kialakítása, tartalomfejlesztés (hosszútáv) Fejlesztésekhez kapcsolódóan információs pontok kialakítása (rövidtáv) Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Illetékes Erdőgazdaság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó szolgáltatók, civil szervezetek	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT1: Kékestető AT2: Felső-Mátra térsége AT4: Mátra nyugati kapuja	

INTÉZKEDÉS	V5-Komplex kilátóhely-fejlesztés
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
V5-T1: Természetes kilátópontok környezetének rendezése	
A természetes kilátópontok és környezetük komplex, a környezeti fenntarthatóságot szem előtt tartó rendezése. A turistautak által felfűzött, jó panorámát nyújtó természetes kilátópontokon a kilátáshoz való jobb hozzáférés biztosítása.	
V5-T2: Kilátók létesítése	
Egyedi kilátást nyújtó pontokon és/vagy attrakciószegény területeken új kilátók építése és ehhez kapcsolódó komplex környezetrendezés elsősorban a Mátra peremterületein.	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Rendezett, megújított kilátópontok száma (db) • Épített kilátók száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • Meglévő és potenciális természetes kilátópontok és környezetük állapotfelmérése (rövidtáv) • Cselekvési-fenntartási terv és ütemezés elkészítése, szükséges egyeztetések lefolytatása (rövidtáv) • Komplex környezetrendezés, karbantartás (folyamatos) • Projektek, projektötletek összegyűjtése (rövidtáv) • Helyszínek, tervek. elképzelések összehangolása, validálása (rövidtáv) • A kiválasztott helyszínekre/tervekre részletes környezeti fenntarthatósági terv készítése (rövidtáv) • Megvalósítás (középtáv) • Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Illetékes Erdőgazdaság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó civil szervezetek	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT5: Sár-hegy AT7: Tarna-völgy AT1: Kékestető AT3: Mátra délnyugati kapuja	

INTÉZKEDÉS	V6-Tavak bekapcsolása az aktív turizmusba
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
V6-T1: Tavak és környezetük komplex aktív turisztikai fejlesztése	
A mátrai peremterületeken található tavak aktív turisztikai hasznosítása, az aktív turizmusba történő szerves bekapcsolása.	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Aktív turisztikai túratípussal körbejárható tavak száma (db) 	

FELADATOK, ÜTEMEZÉS

- Fejlesztési koncepciók elkészítése, szükséges egyeztetések lefolytatása (rövidtáv)
- Szent Anna-tó tágabb térségének (Sár-hegy) komplex aktív turisztikai fejlesztése (középtáv)
- Markazi-tó környékének infrastrukturális fejlesztése (útvonalak stb.), a tavon a nem motoros vízisport lehetőségek fejlesztésének vizsgálata (vitorlázás, wakeboard) (középtáv)
- Maconkai-tavon víziturisztikai központ és ökopark kialakítása (középtáv)
- Gyöngyös-Nagyrédei víztározó körüljárásának biztosítása, kerékpárút építése, futópálya és fotóles kialakítása (középtáv)
- Búzásvölgyi-tó többcélú, aktív turisztikai fejlesztése (középtáv)
- Hasznosi víztározóra komplex turisztikai fejlesztési program kidolgozása, megvalósítása (hosszútáv)
- Rekreációs terület kialakítása az Abasári Vízmű védterületen (középtáv)
- Aktív turisztikai élménycsomagok kialakítása, promotálása (folyamatos)
- Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos)

ÉRINTETTEK

Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Illetékes Erdőgazdaság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó civil szervezetek

KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)

AT4: Mátra nyugati kapuja

AT6: Sár-hegy

INTÉZKEDÉS

V7- Arborétumok, egyéb természeti területek aktív turisztikai fejlesztése

TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK

V7-T1: Erdőrezervátumok tematikus túrákkal történő felfedezése szakvezetéssel

Az erdőrezervátumok szakvezetéssel történő megismerése, a lehetőségekhez mérten tematikus sétaútvonalak kialakítása, amelyek szakvezetéssel látogathatók.

V7-T2: Arborétumok, egyéb természeti értékek megóvása, fejlesztése aktív turisztikai bemutatása

Az értékes természeti, táji és kultúrtörténeti örökségeknek a megóvása, rekonstrukciója, elérhetőségének, bemutatathatóságának javítása.

INDIKÁTOR

- Vezetett túrák száma / év (db)
- megújított természeti érték száma (db)

FELADATOK, ÜTEMEZÉS

- Túraútvonalak kialakítása (rövidtáv)
- Túrák promotálása (folyamatos)
- Aktív turisztikai hasznosítás lehetőségeinek számbavétele (rövidtáv)
- Rekonstrukciós tervek elkészítése (középtáv)
- Arborétumok, kastélykertek felújítása (középtáv)
- Egyéb, települési zöldfelületek megújítása (középtáv)
- Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos)

ÉRINTETTEK

Örökségvédelemért felelős szervezetek, Magyar Természettudományi Múzeum, Települési és vármegyei önkormányzatok, Erdőgazdaságok, Vagyonkezelő szervezetek, Kapcsolódó civil szervezetek

KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)

AT1: Kékestető
AT4: Mátra nyugati kapuja-völgy
AT7: Tarna-völgy

INTÉZKEDÉS

V8- A múlt értékeinek felújítása, bemutatása, attrakcióvá fejlesztése

TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK

V8-T1: Meglévő épített értékek felújítása, fejlesztése

A Mátrában található, túraútvonalakhoz kapcsolódó és/vagy tematikus útvonalakba bekapcsolható épített értékek felújítása, attrakcióvá fejlesztése.

V8-T2: Új attrakciók kialakítása, aktív turizmusba történő bekapcsolása

A múlt örökségének, történelmi hagyományainak (pl. avar kori, pálos és Aba Sámuelhez kapcsolódó) bemutatathatóságát lehetővé tevő attrakciófejlesztés, azok aktív turizmusba történő bekapcsolása.

INDIKÁTOR

- Felújított épített értékek száma (db)
- Újonnan kialakított történelmi emlékpark száma (db)

FELADATOK, ÜTEMEZÉS

- Az aktív turizmusba bekapcsolható örökségek felmérése (rövidtáv)
- Régészeti feltárás, szükséges egyeztetések lefolytatása (középtáv)
- Jelentős vonzerőt jelentő egyházi létesítmények felújítása (középtáv)
- Középkori udvarházak látogathatóvá tétele (középtáv)
- Várromok részleges helyreállítása, látogathatóvá tétele (közép és hosszútáv)
- Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos)

ÉRINTETTEK

Örökségvédelemért felelős szervezetek, egyházak, Települési és vármegyei önkormányzatok, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Vagyonkezelő szervezetek, Kapcsolódó civil szervezetek

KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)

AT1: Kékestető
AT3: Mátra délnyugati kapuja
AT5: Sár-hegy

INTÉZKEDÉS	V9- Bányászati hagyományok megismerése, bányák látogathatóvá tétele, új funkcióval való megtöltése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>V9-T1: Felhagyott, rekultivált bányaterületek hasznosítása aktív turisztikai célokra A Mátrában található, felhagyott bányák látogathatóvá tétele, aktív turizmusba történő integrálása, egyedi attrakcióvá történő fejlesztése.</p> <p>V9-T2: Bányászati hagyományok és geológiai értékek bemutatása a Mátra vidéken A bányászati hagyományok, geológiai és kultúrtörténeti értékek megismerése és élményalapú, interaktív bemutatása.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Aktív turizmus számára hasznosított bányaterület száma (db) • Élményalapú, interaktív bányászati kiállítóhelyek száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • A felhagyott bányák állapotának felmérése (rövidtáv) • A felhagyott bányák komplex turisztikai hasznosítására tanulmánytervek kidolgozása (rövidtáv) • Pilot projekt keretében egy látványbánya-bemutató megvalósítása (középtáv) • Bányászati múzeum és kiállítóhely létrehozása, fejlesztése (középtáv) • Ásványgyűjtő és egyéb tematikus túrák szervezése (folyamatos) • Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
AÖFK, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Vagyonkezelő szervezetek, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó civil szervezetek	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT6: Farkasmály	

INTÉZKEDÉS	V10- Tájházak felújítása, aktív turizmusba történő bekapcsolása
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>V10-T1: Mátrai falumúzeumok hálózatának fejlesztése, promóciója, aktív turisztikai kapcsolatok javítása A tájházak, falumúzeumok szélesebb körű hasznosítása (pl. gyalogos, kerékpáros pihenőhelyek kialakítása), tematikus és/vagy térségi aktív turisztikai túraútvonalakba történő integrálása, látogatottságuk növelése.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Tájházakban létrehozott aktív turisztikai szolgáltatások száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • Tájházak állapotának, aktív turisztikai hasznosításának felmérése (rövidtáv) • Aktív turisztikai szolgáltatások kiépítése (rövidtáv) • Szolgáltatások promóciója (folyamatos) • Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
Kapcsolódó civil szervezetek, Tulajdonosok, Települési és vármegyei önkormányzatok	

INTÉZKEDÉS	V11-Borászati hagyományok bemutatása
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>V11-T1: Pincefalvak, pincesorok megújítása, borászati múzeum kialakítása, aktív turisztikai integrációja</p> <p>A Mátrai Történelmi Borvidék területén található pincefalvak, pincesorok megújítása, az aktív turisták számára történő megnyitása, borászati múzeum kialakítása, a bor- és aktív turizmus integrálása. A pincék felújítása egy elkülönített fejlesztési alpból valósulhat meg, pályázati rendszerben.</p> <p>V11-T2: Mátrai borok és pincék aktív turisztikai integrálása</p> <p>A mátrai borvidék borainak ismertté tétele tematikus túrákkal, aktív turizmushoz kapcsolódó rendezvényekkel, a vendéglátóhelyeken a kínálat bővítésével.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Megújított és látogatható pincészetek száma (db) • Tematikus, szervezett bortúrák száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • Forrásteremtés, a fejlesztési alap létrehozása (középtáv) • Pincék megújításának ösztönzése pályázati forrásokkal (középtáv) • Tematikus gyalogos és kerékpáros bortúrák, borutak szervezése, élménycsomagok kialakítása (folyamatos) • Vendéglátóhelyek és borászatok együttműködésének erősítése (folyamatos) • Promóció, értékesítés (folyamatos) • Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
MTÜ, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó civil szervezetek és szolgáltatók	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT3: Mátra délnyugati kapuja AT6: Farkasmály	

INTÉZKEDÉS	V12- Kastélyok, kúriák és környezetük megújítása, aktív turisztikai hasznosítása
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>V12-T1: Kastélyok, kúriák és környezetük aktív turisztikai hasznosítása</p> <p>A Mátrában több, jelenleg funkció nélküli és/vagy alulhasznosított kastély található, amelyek a szálláshely-szolgáltatás mellett akár több túratípust összefogó látogató- és információs központként is működhetnek, ahol a szükséges infrastruktúra (pl. vizesblokk, kerékpáros szervizpont stb.) is kiépíthető. A kastélyparkokban lehetőség van bivakszállások kialakítására is. (Az épületek és környezetük megújítása a Nemzeti Kastélyprogram keretében támogatható.)</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Aktív turisztikai hasznosítású kastélyok, kúriák száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • Tervek, megvalósíthatósági tanulmányok, elemzések elkészítése (rövidtáv) • Megvalósítás, funkcióbővítés (középtáv) 	
ÉRINTETTEK	
Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó civil szervezetek, Örökségvédelemért felelős szervezetek, Tulajdonosok	

V.2. Infrastruktúra fejlesztése

Az aktív turizmus fejlődéséhez szükséges **infrastruktúra fejlesztését összesen 8 intézkedés** segíti elő.

A meglévő természeti, táji, kultúrtörténeti értékekre alapozva olyan élményközpontú **(digitális) tanösvények, tematikus utak kialakítása (I1)** szükséges, amelyek megfelelnek a XXI. század követelményeinek. A kevesebb néha több elve alapján azonban ezek a fejlesztések csak olyan helyen támogatandók, amelyek (a digitalizáció vívmányaira is építve) a térség egyedülálló értékeit mutatják be, illetve a Mátra eddig kevésbé ismert desztinációjában valósulnak meg. Kerülni kell az azonos tematika mentén, nagy területi koncentrációban megvalósuló, erőforrásigényes fenntartással járó, nem élményközpontú útvonalak kialakítását.

A kerékpáros turizmus fejlesztése során az egyik kiemelt cél a Mátra körbekerékpározhatóságának javítása, amelyhez a hiányzó szakaszokon a hálózati hiányok megszüntetése, a **kerékpáros infrastruktúra kialakítása (I2)**, ill. közlekedésbiztonsági fejlesztések szükségesek. Prioritást élvez az Eurovelo 14 mátrai szakaszának kiépítése, valamint a Mátra körbekerékpározhatóságához szükséges és forgalmilag indokolt hiányzó szakaszok megvalósításával összefüggő hálózat kialakítása.

A kerékpáros turizmus fejlesztéséhez a Mátra átkerékpározhatóságának javítása is szükséges, amely a már kijelölt **erdei kerékpáros útvonalainak minőségfejlesztése, új szakaszok kijelölése (I3)** szükséges. A fejlesztések révén a meglévő szakaszokról, elsősorban a kék MTB útvonalról a főbb hegycsúcsok, látnivalók, kisvasúti végállomások, vasútállomások elérhetővé válnak, s lehetőség nyílik a Kékestető kerékpáros útvonalakba történő bekapcsolására, kerékpáros útvonalak, körtúrák kijelölésére, a tavak körbekerékpározására is.

A Mátra jó adottságokkal rendelkezik **bringaparkok kialakítására (I4)** is. Az intézkedés keretében a kerékpáros szabadidős és sport infrastruktúra kínálat bővítése, a fiatalok, gyerekek kerékpárkezelésének fejlesztése, az erdei kerékpározás élményének legális helyszínen történő biztosítása valósul meg, a meglévő adottságok (pl. felvonók) felhasználásával. További előny, hogy a bringaparkok révén a sípályák négyévszakossá tehetőek, ezáltal új, akár országos vonzerőt jelentő attrakciók jöhetnek létre, amelyek jelentős kerékpáros vendégforgalmat is generálhatnak.

A Mátra térségében a lovasturizmus fejlesztéséhez **lovastúraútvonalak kialakítása** (felfestéssel, digitális útvonallal stb.) szükséges, amelyek részben a kiépülő Eurohorse útvonalhoz kapcsolódnak, részben pedig a Mátra belovaglását segítik elő. Mindehhez a lovasszolgáltatók bevonásával, fedetlen lovaskikötők, lovaspihenők kialakításával, információs táblákkal, a kijelölt útvonalak minőségi problémáinak megszüntetésével stb. az **infrastrukturális feltételek megteremtése (I5)** is szükséges. Az útvonalakat úgy javasolt kialakítani, hogy a kerékpáros és a frekventált gyalogosútvonalakat ill. közutakat a lehető legkevesebb alkalommal keresztezze. Fontos feladat a Mátra térségében növelni a lovasszolgáltatói kínálatot, amelyhez a hatósági nyilvántartásba vett, lovas szolgáltató tevékenységet üzletszerűen folytató szolgáltatók számának növelése, valamint a lovasszálláshelyek bővítése is szükséges. A túra- és tereplovaglók számára mindenképpen szükséges legalább egy online térkép kialakítása a javasolt és/vagy felfestett lovastúra útvonalokról, amely hozzájárulhat a kereslet növeléséhez.

A Mátra, mint kiemelt téli desztináció a növekvő vendégforgalom bevonására bővülő és növekvő színvonalú kínálatot nyújt a sícentrumokban. Az intézkedés keretében cél a **sípályák négyévszakos hasznosítása (I6)**, a síszezon 100 napra való

meghosszabbítása, az egykori, ma már nem használt sípályák más célú (pl. szánkó, kerékpár) hasznosítása.

Az aktív turizmushoz kapcsolódóan szükséges a túraútvonalak mentén található **pihenőhelyek és a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése (I7)** is. Ahol lehetőség van rá, ott a pihenőhelyeken ivókutak, csevice-források felújítására, okospadok kihelyezésére, a vízvételi lehetőségek bővítésére, vizesblokk vagy nyilvános WC kiépítésére, erdei játszóterek kialakítására is sort kell keríteni.

A legújabb trendekhez igazodva a Mátrában is lehetőség nyílik egyedi arculatú **szelfipontok, landartok kialakítására (I8)**, elsősorban kilátópontokon, valamint az aktív turizmus szempontjából kevésbé feltárt, de látványos helyszíneken.

INTÉZKEDÉS	I1-Tematikus gyalogos útvonalak, (digitális) tanösvények kialakítása, fejlesztése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>I1-T1: (Digitális) tanösvények kialakítása, fejlesztése A térségben már kialakított tanösvények élményalapú fejlesztése, kis számban egyedülálló értékeket bemutató (digitális) tanösvények kialakítása, a kialakítás lehetőségeinek (és szükségességének) vizsgálata, valamint a meglévő tanösvények egységes minőségbiztosítási rendszer alapján történő felmérése.</p> <p>I1-T2: Tematikus gyalogos útvonalak fejlesztése Tematikus gyalogos és terepfutó útvonalak kijelölése elsősorban a Mátra eddig kevésbé ismert desztinációiban. A felfestések helyett – ahol lehetséges – a digitális útvonal kijelölések élveznek prioritást.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Felújított tanösvények száma (db) • Újonnan kialakított (digitális) tanösvények száma (db) • Újonnan kialakított tematikus utak száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • Meglévő tanösvények állapotának felmérése (rövidtáv) • Meglévő tanösvények élményközpontú fejlesztése, felújítása, új tanösvények kialakítása (rövidtáv) • Új tematikus utak térségi koncepció alapján történő előkészítése, az igények térségi szintű összehangolása (rövidtáv) • Új tematikus utak, Terepfutó trail-ek létrehozása (rövidtáv) • Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
AÖFK, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Illetékes Erdőgazdaság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó civil szervezetek, MTSZ	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT1: Kékestető AT3: Mátra délnyugati kapuja AT4: Mátra nyugati kapuja AT5: Sár-hegy	

INTÉZKEDÉS	I2- Kerékpárutak tervezése, megvalósítása
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>I2-T1: EuroVelo 14 útvonal kialakítása A Mátra térségét az országos és európai kerékpáros útvonalakba bekapcsoló EuroVelo 14 kitáblázása, kiépítése, a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése (szervizpontok létesítése, kerékpáros pihenők kialakítása).</p> <p>I2-T2: Mátra körbekerékpározásához szükséges hálózati hiányok megszüntetése A Mátra körbekerékpározhatóságának javítása, a kerékpáros infrastruktúra kialakítása a hiányzó szakaszokon, ill. közlekedésbiztonsági fejlesztések. Kiemelt cél (az Eurovelo 14 mátrai szakaszának kiépítése mellett) a Mátra körbekerékpározhatóságához szükséges és forgalmilag indokolt hiányzó szakaszok megvalósításával összefüggő hálózat kialakítása.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Kiépített EuroVelo kerékpárút hossza (km) • Kiépített térségi kerékpárút hálózat hossza (km) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • EV14 Kerékpáros útvonal kitáblázása (rövidtáv) • Kerékpárutak tervezése, előkészítése (középtáv) • Kerékpárutak kialakítása (középtáv) • Kerékpáros pihenők kialakítása (középtáv) • Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
AÖFK, Települési és vármegyei önkormányzatok, Közútkezelő, MAKETUSZ	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT3: Mátra délnyugati kapuja	

INTÉZKEDÉS	I3- Erdei kerékpáros útvonalak fejlesztése, új szakaszok kijelölése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>I3-T1: Új erdei kerékpáros útvonalak kialakítása A Mátra átkerékpározhatóságának javítása érdekében új erdei kerékpáros útvonalak kialakítása, kijelölése a meglévő szakaszokról, elsősorban a kék MTB útvonalról főbb hegycsúcsok, látnivalók, kisvasúti végállomások, vasútállomások irányába, körtúrák létesítéséhez megfelelően. Kerékpáros útvonalak, körtúrák kijelölése, kialakítása javasolt egyes tavak esetében is. Kiemelt cél Kékestető bekapcsolása a kerékpáros útvonalakba. Az erdei kerékpárutakat a természetvédelmi érdekek szem előtt tartásával, a gyalogos és kerékpáros útvonalak lehetőség szerinti szétválasztásával kell megvalósítani.</p> <p>I3-T2: Kerékpározásra kijelölt erdészeti utak felújítása A Mátra már kijelölt erdei kerékpáros útvonalainak minőségfejlesztése számos szakaszon szükséges. A jelenleg burkolt (aszfalt, kövezett) utak burkolatának felújítása mellett a jelenleg még burkolatlan (időjárásfüggő) földutak (Soproni Egyetem által vizsgált lehetséges burkolattípusai közül a megfelelő technológiájú) kiépítése. Az utak mentén pihenők, megállók létesítése is, ahol lehet.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Újonnan kijelölt erdei kerékpárutak hossza (km) 	

<ul style="list-style-type: none"> • Felújított kerékpározásra kijelölt erdészeti utak hossza (km)
FELADATOK, ÜTEMEZÉS
<ul style="list-style-type: none"> • Hiányzó szakaszok engedélyeztetése (rövidtáv) • Jelölések felújítása, irányító táblák kihelyezése, kerékpáros körtúrák, összekötő túraútvonalak jelölése (rövidtáv) • Túracsomagok, körtúrák összeállítása, promóció (folyamatos) • Tárolók, parkolók kialakítása (rövidtáv) • Erdei kerékpáros útvonalak (burkolat)fejlesztése (folyamatos) • Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos)
ÉRINTETTEK
Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Illetékes Erdőgazdaság, MAKETUSZ
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)
AT1: Kékestető AT2: Felső-Mátra térsége AT4: Mátra nyugati kapuja AT5: Sár-hegy AT7: Tarna-völgy

INTÉZKEDÉS	I4- Bringaparkok, kerékpáros attrakciók kialakítása
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
I4-T1: Terepkerékpáros trailpark létesítése	
A kerékpáros szabadidős és sport infrastruktúra kínálat bővítése, a terepkerékpározás élménygazdag fejlesztése különböző célcsoportok számára vonzó útvonal-kínálattal.	
I4-T2: Bikepark létesítése	
A kerékpáros szabadidős infrastruktúra kínálat bővítése, az erdei kerékpározáshoz legális helyszínek biztosítása, a meglévő adottságok (pl. felvonók) felhasználásával. Bringaparkok révén a sípályák is négyévszakossá tehetők.	
I4-T3: Pumpapályák kialakítása	
A kerékpáros szabadidős és sport infrastruktúra kínálat bővítése, a fiatalok, gyerekek kerékpárkezelésének fejlesztése.	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Létrehozott trailparkok, bringaparkok, pumpapályák száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • Projektek validálása, egyeztetések, helyszínek kiválasztása (rövidtáv) • Tervek elkészítése, engedélyezés (középtáv) • Megvalósítás (középtáv) • Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
AÖFK, MAKETUSZ, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Illetékes Erdőgazdaság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó szolgáltatók	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT3: Mátra délnyugati kapuja AT2: Felső-Mátra térsége AT5: Sár-hegy	

INTÉZKEDÉS	I5- Lovas turisztikai hálózat fejlesztése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>I5-T1: Lovasturisztikai útvonalak kijelölése, kialakítása Cél a Mátra térségében lovastúraútvonalak kialakítása (felfestéssel, digitális útvonallal stb.), kapcsolódva a tervezett Eurohorse útvonalhoz és a Mátra belovaglıhatóságát célzó törekvéshez. Az útvonalakat úgy javasolt kialakítani, hogy a kerékpáros és a frekvenciált gyalogosútvonalakat ill. közutakat a lehető legkevesebb alkalommal keresztezze. A lovastúra útvonalokról legalább online térkép is szükséges.</p> <p>I5-T2: Lovasturisztikai szolgáltatási kínálat bővítése Fontos feladat a Mátra térségében növelni a lovasszolgáltatói kínálatot, amelyhez a hatósági nyilvántartásba vett, lovas szolgáltató tevékenységet üzletszerűen folytató szolgáltatók számának növelése, valamint a lovasszálláshelyek bővítése is szükséges.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Kialakított, jelzéssel ellátott lovas túraútvonalak hossza (km) • Új lovasturisztikai szolgáltatók száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • Lovastúraútvonalak kialakítása (felfestéssel, digitális útvonallal stb.), lovasszálláshelyek kialakításával, információs táblákkal (középtáv) • Online térkép lovastúra útvonalokról és szolgáltatásokról (rövidtáv) • Lovasszálláshelyek bővítése, lovasbarát szálláshelyek minősítése (folyamatos) • Lovastúrázáshoz szükséges alapvető eszközök beszerzése (folyamatos) • Túravezetés szervezése, túravezetők képzése (folyamatos) • Vezetett lovastúrák lehetőségeinek hirdetése (folyamatos) • Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
MLTSZ, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Illetékes Erdőgazdaság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó szolgáltatók és civil szervezetek	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT2: Felső-Mátra térsége AT3: Mátra délnyugati kapuja AT7: Tarna-völgy	

INTÉZKEDÉS	I6- Sípályák téli-nyári fejlesztése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>I6-T1: Sí- és szánkópálya-fejlesztések (alpesi, északi sí, szánkó) A jelenleg használható sítérek fejlesztése, az egykori, ma nem használt sípályák más célú (pl. szánkó) hasznosítására átfogó vizsgálat készítése.</p> <p>I6-T2: Négyévszakosság fejlesztése az alpesi sípályákon A sípályák négyévszakos hasznosítása, elsősorban a gyalogos és kerékpáros, a sífutópályák esetében nordic walking, futó vagy rolleres területen a szükséges infrastruktúra és feltételek megteremtésével.</p> <p>I6-T3: Hóbiztosság fejlesztése az alpesi sípályákon A síszezon meghosszabbítása 100 napra gazdaságosan üzemeltethető síinfrastruktúra kialakításával, hópótlás feltételeinek megteremtésével.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Fejlesztett sí- és szánkópályák (db) • A sípályák nyári szolgáltatásait igénybe vevők száma (fő) • Az elmúlt 3 évben átlagosan síelhető napok száma (db) 	

FELADATOK, ÜTEMEZÉS

- Meglévő és új alpesi sípályák fejlesztése (középtáv)
- Sífutó és biatlonpályák fejlesztése (középtáv)
- Szánkópályák fejlesztése (rövidtáv)
- Eszközbeszerzés (folyamatos)
- Hópótláshoz szükséges üzemi-technológiai vízbiztosítás feltételeinek vizsgálata és megvalósítása (2023-tól)
- Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos)

ÉRINTETTEK

Chernel István Sí és Turisztikai Klaszter, Magyar Sí Szövetség, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó szolgáltatók

KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)

AT1: Kékestető

AT2: Felső-Mátra térsége

INTÉZKEDÉS

I7- Pihenőhelyek és kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése

TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK

I7-T1: Erdei játszóterek, interaktív játszóterek, szabadtéri tornapályák kialakítása

A túraútvonalakhoz, meglévő pihenőhelyekhez kapcsolódóan erdei játszóterek, tornapályák kialakítása.

I7-T2: Nyilvános mosdók kialakítása

A térség főbb belépési pontjain, a parkolók közelében, illetve a pihenők környezetében megfelelő kapacitású nyilvános mosdók kialakítása. A mosdóban pelenkázóhelyiséget, mozgáskorlátozott WC-re is szükség van. A kialakítás során ügyelni kell a környezeti fenntarthatóságra mind a megvalósítás, mind az üzemeltetés vonatkozásában.

I7-T3: Csevice-kutak felújítása

A térség egyedi értékeit képezik a csevicék, amelyek túrázás során vízvételi lehetőségként is funkcionálnak. A még nem felújított kutak megújítására, környezetük rendezése szükséges.

INDIKÁTOR

- Kialakított erdei játszóterek száma (db)
- Kialakított nyilvános mosdók száma (db)
- Felújított csevicék száma (db)

FELADATOK, ÜTEMEZÉS

- Erdei játszóterek, tornapályák helyszínének kiválasztása (rövidtáv)
- Szükséges egyeztetések lefolytatása (rövidtáv)
- Tervek elkészítése (rövidtáv)
- Megvalósítás (középtáv)
- Fenntartás, üzemeltetés (folyamatos)

ÉRINTETTEK

AÖFK, MTSZ, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Illetékes Erdőgazdaság

KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)

AT2: Felső-Mátra térsége

AT5: Sár-hegy

INTÉZKEDÉS	I8- Szelfipontok, landartok kialakítása
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>I8-T1: Szelfipontok tervezése, kialakítása A legújabb trendekhez igazodva a Mátrában is szükséges egyedi arculatú szelfipontok kialakítására elsősorban a kilátópontokon, valamint az aktív turizmus szempontjából kevésbé feltárt helyszíneken.</p> <p>I8-T2: Landartok kialakítása Az attrakciószegény területeken olyan ún. landartok kialakítása, amelyek megjelenésükben önmagában is attrakciót képezhetnek.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Kialakított szelfipontok, landartok száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS (ÉVEK)	
<ul style="list-style-type: none"> • Helyszínek meghatározása (rövidtáv) • Szükséges egyeztetések lefolytatása (rövidtáv) • Arculati ötletpályázat (rövidtáv) • Megvalósítás (rövidtáv) • Fenntartás (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
AÖFK, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Illetékes Erdőgazdaság, Kapcsolódó civil szervezetek	

V.3. Szolgáltatásfejlesztés

Az aktív turizmushoz kapcsolódó **szolgáltatásfejlesztést összesen 8 db intézkedés támogatja.**

Az aktív turisztikai szolgáltatások közül kiemelkedően fontos a szálláshelyek fejlesztése, az elérhető paletta bővítése. A meglévő **erdei szálláshelyek**, különösen a kulcsosházak, erdészházak, turistaházak, kempingek **felújítása**, túratípus-specifikus **szolgáltatások bővítése (SZ1)** mindenképpen szükséges, kiemelt hangsúlyt helyezve az egyedi kínálatot és attrakciót jelentő szálláshelyfejlesztésekre. A természeti környezetben lévő szálláshelyek esetében különösen fontos a természetvédelmi szempontok betartása, mind a megvalósítás, mind a fenntartás és üzemeltetés során.

A zárandokturizmushoz kapcsolódóan **zarándokszálláshelyek kialakítása (SZ2)** is szükséges, különösen a Gyöngyös – Tarnaszentmária tengely mentén. A kialakítandó zarándokszállások a zárandokutak egymást követő szakaszaihoz kapcsolódva családok, kisebb baráti társaságok, osztályok, vándortáborok részére megfelelő szálláshelykapacitást nyújtanak. A meglévő zarándokszállások (pl. Fallóskút, Bagolyirtás) zárandokutakba való integrálása is cél.

A táborok, osztálykirándulások részére jelenleg sem mennyiségben, sem minőségben nincs nagyobb csoportok elszállásolására alkalmas szálláshely-kínálat. Az intézkedés célja a meglévő **ifjúsági szálláshelyek, erdei iskolák felújítása, újak létesítése (SZ3)** elsősorban a jelenleg funkció nélkül, üresen álló épületek hasznosításával. Az ifjúsági szálláshelyek, erdei iskolák fejlesztését a meglévő és potenciális vándortáborok helyszíneire kapcsolva javasolt megkezdeni.

A Mátra túraútvonalai mentén, az élménycsomagokhoz igazodóan szükséges az **étkezési lehetőségek bővítése (SZ4)**, minőségük növelése. Mindez magában foglalja a túrázók igényeinek megfelelő kínálat kialakítását, a nyitvatartás hozzájuk igazítását.

A térségben a kerékpáros turizmus számtalan fejlesztési lehetőséget rejt magában. A mátrai kerékpározás feltételeinek megteremtéséhez fontos a **térségi kerékpárkölcsonzó-hálózat kialakítása (SZ5)**, hogy bérelhető eszközök is elérhetőek legyenek, s azokat ne kelljen visszavinni feltétlenül a felvételi helyre, hanem más ponton is leadhatóak legyenek. Szükséges bérelhető **e-bike flotta beszerzése**, s a térségi hálózat kialakítása, hiszen az e-bike révén a kerékpáros turizmusba szélesebb célcsoportok bevonhatók. A kerékpáros szolgáltatások minőségi fejlesztéséhez szükséges a Mátrába való belépési ponton **kerékpáros centrum kialakítása**, elsősorban a Gyöngyös-Mátrafüred kerékpárút mentén.

A Mátrában jelenleg kevés szálláshely tekinthető **kerékpárosbarátnak**, fontos lenne a **minősítési rendszer bevezetése (SZ6)**, s a szolgáltatások bővítésével egyre több minősített szálláshely **kialakítása**. Ezt különösen a nagyobb kerékpáros attrakciók, csomópontok térségében javasolt ösztönözni.

A Mátrában kerékpározni kívánók számára minél több **közösségi közlekedési eszközön** (vasút, kisvasút, busz) és viszonylaton kell lehetővé tenni megfelelő kapacitással a **kerékpárok szállítását (SZ7)**, legalább hétfévente, hogy a kerékpározni vágyók közül minél többen az autóval történő érkezés helyett a közösségi közlekedést preferálják.

A **síturizmushoz** kapcsolódóan is szükséges a **szolgáltatások fejlesztése (SZ8)**, amely magában foglalja a sípályák oktatási célú használatának erősítését, a környező vendéglátóhelyek fejlesztését, szolgáltatási színvonalának növelését, valamint az egyes sípályák közötti együttműködések ösztönzését egyaránt.

A növekvő látogatószám szükségessé teszi a **hegyimentéshez kapcsolódó szolgáltatásfejlesztést is (SZ9)**, hiszen egyre többen, egyre nagyobb területeken jelennek meg, a balesetek valószínűsége is növekszik, melyre megfelelő és gyors válaszadó-kapacitás helyi jelenléte szükséges.

INTÉZKEDÉS	SZ1- Erdei szálláshelyek fejlesztése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
SZ1-T1: Meglévő erdei szálláshelyek fejlesztése	
A meglévő kulcsosházak, erdészházak, turistaházak, kempingek felújítása, túratípus-specifikus szolgáltatások bővítése, kiemelt hangsúlyt helyezve az egyedi kínálatot és attrakciót jelentő szálláshelyfejlesztésekre. A természeti környezetben lévő szálláshelyek esetében kiemelkedően fontos a természetvédelmi szempontok betartása, mind a megvalósítás, mind a fenntartás és üzemeltetés során.	
SZ1-T2: Új szálláshelyek kialakítása	
Az aktív turisták igényeit kielégítendő új erdei szálláshelyek kialakítására – különösen turistaházak, kulcsosházak, bivakszállások, lombkoronaszállások, matracszállások –, túratípus-specifikus szolgáltatások bővítésére kerül sor. A meglévő létesítmények szálláshelypalettája is bővíthető. Megfelelő helyszíneken az újonnan kialakított esőbeálló padlásterében bivakszállások létesítendőek. A természeti környezetben lévő szálláshelyek esetében kiemelkedően fontos a természetvédelmi szempontok betartása, mind a megvalósítás, mind a fenntartás és üzemeltetés során.	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Felújított erdei szálláshelyek szálláskapacitása (db) • Felújított erdei szálláshelyek túratípus-specifikus szolgáltatásainak száma (db) 	

<ul style="list-style-type: none"> • Újonnan létesített erdei szálláshelyek szálláskapacitása (db) • Újonnan létesített erdei szálláshelyek túratípus-specifikus szolgáltatásai (db)
FELADATOK, ÜTEMEZÉS (ÉVEK)
<ul style="list-style-type: none"> • Szükséges egyeztetések lefolytatása (rövidtáv) • Turistaházak, kulcsosházak, szálláshelyként is működő erdészházak bivakszállások, lombkoronaszállás, matracszállások bővítése, fejlesztése (középtáv) • Aktív turisztikai szolgáltatások körének bővítése (folyamatos)
ÉRINTETTEK
Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Illetékes Erdőgazdaság, Kapcsolódó szolgáltatók, tulajdonosok
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)
AT3: Mátra délnyugati kapuja AT4: Mátra nyugati kapuja AT45: Sár-hegy

INTÉZKEDÉS	SZ2- Zarándokszállások létesítése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
SZ2-T1: Új zarándok-szállások kialakítása	
A zarándokútvonalak mentén zarándokszállások kialakítása, amely családok, kisebb baráti társaságok, osztálykirándulások és vándortáborok részére is megfelelő mennyiségű és minőségű kapacitást biztosítanak. A szállásfejlesztés elsősorban a Gyöngyös – Tarnaszentmária közötti zarándokút mentén javasolt.	
SZ2-T2: Meglévő zarándok-szállások aktív turisztikai integrálása	
A zarándokturizmus népszerűsítésével a már meglévő zarándokszállások is szervesen integrálódhatnak az aktív turizmusba.	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Újonnan kialakított zarándokszállások száma (db) • Zarándokszállások éves átlagos foglaltsága (%) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS (ÉVEK)	
<ul style="list-style-type: none"> • Igények felmérése, potenciális fejlesztendő épületek keresése (rövidtáv) • Megvalósítás (középtáv) • Zarándokturizmus népszerűsítése (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Települési és vármegyei önkormányzatok, egyházak	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT3: Mátra délnyugati kapuja AT4: Mátra nyugati kapuja AT5: Sár-hegy AT7: Tarna-völgy AT2: Felső-Mátra térsége AT3: Mátra délnyugati kapuja AT4: Mátra nyugati kapuja	

INTÉZKEDÉS	SZ3- Ifjúsági táborok, erdei iskolák fejlesztése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>SZ3-T1: Egykori ifjúsági táborok, üresen álló épületek, munkásszállók turisztikai szálláshelyé alakítása, fejlesztése</p> <p>Cél a meglévő és potenciális vándortáborok helyszíneihez kapcsolva korábbi ifjúsági szálláshelyek, erdei iskolák megújítása ill. a jelenleg funkció nélkül, üresen álló épületek, munkásszállók hasznosítása. A természeti környezetben lévő táborok esetében kiemelkedően fontos a természetvédelmi szempontok betartása, mind a megvalósítás, mind a fenntartás és üzemeltetés során.</p> <p>SZ3-T2: Meglévő táborhelyek fejlesztése</p> <p>Ma is működő ifjúsági táborok, erdei iskolák infrastrukturális fejlesztése, programszervezés, táborok szervezése. A természeti környezetben lévő táborok esetében kiemelkedően fontos a természetvédelmi szempontok betartása, mind a megvalósítás, mind a fenntartás és üzemeltetés során.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Megújult ifjúsági szálláshelyek száma (db) • Felújított ifjúsági táborok száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS (ÉVEK)	
<ul style="list-style-type: none"> • Nem megfelelő állapotú, ill. üresen álló ingatlanok felmérése (rövidtáv) • Tervezés, szükséges egyeztetések lefolytatása (középtáv) • Ifjúsági szálláshelyek, erdei iskolák fejlesztése (hosszútáv) 	
ÉRINTETTEK	
Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Illetékes Erdőgazdaság, Kapcsolódó szolgáltatók, tulajdonosok	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT3: Mátra délnyugati kapuja	

INTÉZKEDÉS	SZ4- Étkezési lehetőségek fejlesztése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>SZ4-T1: Mátra-menü promotálása</p> <p>A vendéglátóhelyeken a túrázók számára laktató, egyszerű, gyorsan elfogyasztható menük kialakítása és népszerűsítése, amely a helyi hagyományokra, ízekre, ételekre és italokra épül (pl. palóclevés, sztrapacska, macok, mátrai borvidék borai, parádi víz stb.). Mindezzel párhuzamosan az éttermek, büfék nyitvatartását is szükséges a túrázók igényéhez igazítani.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Mátra-menüt kínáló éttermek számának növekedése (%) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS (ÉVEK)	
<ul style="list-style-type: none"> • Aktív turistákat kiszolgáló térség-specifikus, elvihető „Mátra menü” bevezetése, több helyszínen történő biztosítása (rövidtáv) • A helyi termelőknek helyet biztosító MátrAsztal élelmiszereinek, valamint helyi boroknak és ásványvizeinek bevonása a turisták számára hozzáférhető kínálatba (rövidtáv) • Vendéglőegységekkel a nyitvatartási idő koordinációja (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
Kapcsolódó civil szervezetek és szolgáltatók	

INTÉZKEDÉS	SZ5- Kerékpár és e-bike kölcsönzési térségi hálózat, kerékpáros centrum kialakítása, kerékpáros szervizpontok telepítése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>SZ5-T1: Kerékpárkölcsönző- rendszer kiépítése A kerékpáros turizmus fejlesztéséhez kapcsolódóan térségi kerékpárkölcsönző-rendszer kiépítése szükséges, ahol az eszközök nem csupán a kölcsönzőpontokon, hanem szálláshelyeken, dokkolópontokon is leadhatók legyenek. A terepviszonyok miatt e-bike flotta beszerzése is indokolt.</p> <p>SZ5-T2: Kerékpáros centrum kialakítása, szervizpontok létesítése Olyan kerékpáros túraközpont(ok) kialakítása, ahol a kerékpáros túrázáshoz kapcsolódó szolgáltatások teljes palettája (kerékpár bérlet, javítás, kerékpáros pihenő étkezéssel, túravezetés, kerékpáros versenyek, kerékpártúrák központja, ajándékbolt stb.) elérhető. (Első ütemben a Gyöngyös-Mátrafüred kerékpárút mentén javasolt egy ilyen központ kialakítása.). A főbb kerékpáros túraútvonalak mentén kerékpáros szervizpontok telepítése szükséges.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Bérelhető e-bike-ok száma (db) • Létrehozott kerékpáros centrum száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS (ÉVEK)	
<ul style="list-style-type: none"> • Térségi kerékpárkölcsönző hálózat kialakítása, a szükséges egyeztetések lefolytatása (középtáv) • E-bike beszerzés, szerződéses partnerek bevonása (folyamatos) • Kerékpáros centrum kialakításához tervek, engedélyek elkészítése (középtáv) • Kerékpáros centrum megvalósítása (hosszútáv) • Szervizpontok helyszíneinek meghatározása, szükséges egyeztetések lefolytatása (rövidtáv) • Szervizpontok telepítése (rövidtáv) 	
ÉRINTETTEK	
AÖFK, MAKETUSZ, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó szolgáltatók	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT2: Felső-Mátra térsége AT6: Farkasmály	

INTÉZKEDÉS	SZ6- Mátrai kerékpárosbarát szolgáltatói hálózat kialakítása
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>SZ6-T1: Kerékpárosbarát minősítés megszerzésének ösztönzése A Mátrában jelenleg kevés szálláshely tekinthető kerékpárosbarátnak, fontos lenne a minősítés bevezetése, s egyre több minősített szálláshely kialakítása a szolgáltatások bővítésével. Ezt különösen a nagyobb kerékpáros attrakciók, csomópontok térségében javasolt ösztönözni.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Kerékpárosbarát szolgáltatók száma (db) 	

FELADATOK, ÜTEMEZÉS (ÉVEK)

- Kerékpárosbarát minősítés alkalmazása (rövidtáv)
- Kommunikáció (folyamatos)

ÉRINTETTEK

AÖFK, MAKETUSZ, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Illetékes Erdőgazdaság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó szolgáltatók

INTÉZKEDÉS

SZ7- Kerékpárszállítás feltételeinek javítása a közösségi közlekedésben

TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK

SZ7-T1: Volánbuszokon kerékpárszállítás megteremtése bizonyos viszonylatokon

Ahhoz, hogy a Mátrában a kerékpározni vágyók minél nagyobb hányada válassza az autózás helyett a közösségi közlekedést, lehetővé kell tenni a népszerű kerékpáros útvonalak mentén haladó Volánbusz járatokon a kerékpárok szállítását legalább hétvégeken és a frekvenciált időszakokban.

INDIKÁTOR

- Kerékpárszállításra alkalmas járatpárok száma (db)

FELADATOK, ÜTEMEZÉS (ÉVEK)

- Előkészítés (rövidtáv)
- Eszközbeszerzés (folyamatos)

ÉRINTETTEK

Volánbusz, MÁV

INTÉZKEDÉS

SZ8- Síeléshez kapcsolódó szolgáltatásfejlesztés

TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK

SZ8-T1: Sípályák oktatási célú használatának erősítése

A mátrai sípályák elsősorban a fiatalok, kezdők számára kínálhatnak versenyképes kínálatot, így ösztönözni kell, hogy a síoktatásban minél többen részt tudjanak venni akár iskolai, akár azon kívüli formában. Ennek szervezése, kommunikációja fontos feladat, melybe a síiskolák mellett egyéb szervezetek és önkormányzatok is részt vehetnek.

SZ8-T2: Sípályák környezetében lévő vendéglátás fejlesztése

A Mátra inkább egynapos sídesztináció, de a vendégek növekvő igényeinek kielégítésére nemcsak a vendéglátóhelyek, hanem a szálláshelyek minőségi fejlesztése is növelheti az attraktivitást.

SZ8-T3: Sípályák közötti együttműködések fejlesztése

Jelenleg nincs regionális együttműködés a két síközpont között pl. kedvezménykártya, melyet mindkét helyszínen lehet használni, noha a térbeli közelség miatt ebben nagyobb lehetőség lenne, hiszen van alternatíva az ideérkezők számára. Ez kapcsolódhatna akár a Chernel István Sí és Turisztikai Klaszter Síútleveléhez, amelynek az a célja, hogy minél többen sieljék körbe (a kitöltött útlevéllel síhétvégét, síoktatást, mátraszentistváni és eplényi szezonbérletet lehet nyerni).

INDIKÁTOR

- Mátrai sípályákon síoktatásban részt vettek számának növekedése (%/év)
- Sípályák térségében lévő megújult vendéglátóhelyek száma (db)

<ul style="list-style-type: none"> Mátraszentistváni és kékestetői sípályákhoz kapcsolódó kedvezménykártya léte (I/N)
FELADATOK, ÜTEMEZÉS
<ul style="list-style-type: none"> Kommunikáció, iskolák felkeresése, táborok szervezése (folyamatos) A felújítások ösztönzése (folyamatos) Kedvezménykártya kialakítása, promótálása (folyamatos)
ÉRINTETTEK
Kapcsolódó szolgáltatók, civil szervezetek, Chernel István Sí és Turisztikai Klaszter, Települési és vármegyei önkormányzatok
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)
AT1: Kékestető
AT2: Felső-Mátra térsége

INTÉZKEDÉS	SZ9- Hegyimentéshez kapcsolódó szolgáltatásfejlesztés
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
SZ9-T1: Hegyimentéshez kapcsolódó szolgáltatásfejlesztés	
Jelenleg is működő riasztásos rendszer továbbfejlesztésével a kiemelt turisztikai időszakokban folyamatos jelenlét biztosítása, állandó hegyimentő szolgálat létrehozása. Ehhez szükséges központi bázis létrehozása a hegység belsejében, ahonnan kiindulva minden mátrai terület kb. 30 percen belül elérhető lesz, a leglátogatottabb turisztikai központok pedig 10-15 percen belül is elérhetőek.	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> Létrehozott hegyimentő szolgálat központi bázisa (I/N) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> Központi telephely kialakítása (középtáv) Eszközbeszerzés (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
Kékes Kutató-Mentő Alapítvány, AÖFK, Vármegyei katasztrófavédelmi Igazgatóságok, Vörösmarti Speciális Mentő és ÖTE, Kapcsolódó civil szervezetek, Települési és vármegyei önkormányzatok	

V.4. Marketing, információ és promóció fejlesztése

A térségi marketingtevékenységet 3 intézkedéscsomag segíti elő.

A XXI. században az **online térben való jelenlét és kommunikáció (M1)** kiemelt jelentőséggel bír. A különböző online platformok különböző célcsoportokat érnek el. A marketing tevékenység első lépéseként szükséges meghatározni azokat a célcsoportokat, amelyeket a stratégiában meghatározott cselekvésekkel el kívánunk érni. A célcsoportok meghatározását követően szükséges létrehozni az online felületeket. Így biztosan szükséges egy jól strukturált, folyamatosan frissülő, térségi aktív turisztikai kínálatot bemutató weboldal. Megfontolandó további közösségi média csatornák elindítása, illetve már működő térségi és országos turisztikai oldalakkal való együttműködés kialakítása.

Az online jelenlét mellett ugyanakkor a hagyományos, **offline promóció és információs szolgáltatás (M2)** is fontos szerepet játszik, hiszen a TV-ben, rádióban

megjelenő hirdetések, PR-anyagok, utazási műsorok számos látogatót vonzhatnak a térségbe. Az utazók egy része még mindig igényli a hagyományos, „print” turisztikai kiadványokat, térképeket, amelyek a klasszikus turisztikai információk mellett a szolgáltatók részére is megjelenési felületet biztosíthatnak. A túrázók számára a helyszínen kialakított információs pontok, „infotáblák” a tájékozódást is nagyban segítik, akár QR-kódokkal kiegészítve.

A marketingtevékenység egyik fontos feladata az **értékesítés (M3)**, amelyek többek között a csomagajánlatok kidolgozását és promótálását, Mátra-kártya bevezetését, a helyi termékek népszerűsítését, az aktív turizmushoz köthető rendezvények szervezését is magában foglalja.

INTÉZKEDÉS	M1- Online jelenlét és kommunikáció
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>M1-T1: Egységes brand és arculat kialakítása, kommunikálása Egységes Mátra arculat kialakítása, a már meglévő Mátra szlogen („Magasan a legjobb minden évszakban!”) kommunikálása minden felületen és minden alkalommal.</p> <p>M1-T2: Mátra honlap és applikációk kialakítása Felhasználóbarát aktív turisztikai fókuszú weboldal, ahol az utazók számára az utazásukhoz szükséges összes információ rendelkezésre áll.</p> <p>M1-T3: Tartalomgyártás A weboldalon a klasszikus tartalmakon túl folyamatos tartalmak biztosítása a jelenkor elvárásainak megfelelően. A weboldalon megjelenő túrák kialakítását együttműködésben az MTSZ-szel javasolt.</p> <p>M1-T4: „be social” (közösségi média jelenlét erősítése) Fizetett marketing lehetőségek kihasználása a közösségi médiában. A közösségi média növelheti a desztináció láthatóságát, ahol az egyes célcsoportokat különböző ismérvek alapján célzott üzenetekkel is meg lehet szólítani.</p> <p>M1-T5: Az utazási weboldalakon való online jelenlét ösztönzése A különböző utazási weboldalakon való jelenlét (pl. google, tripadvisor, szallas.hu stb.) elősegíti az úticél népszerűsítését, a visszajelzések, értékelések alapján pedig azonnali visszacsatolásra van lehetőség. A vásárlókat ösztönözni kell a visszajelzésre</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Egységes arculat létrejön (I/N) • Létrehozott weboldal (db) • Új típusú tartalmak száma (db) • A közösségi média különböző platformjain elért felhasználók száma (fő) • Google review-k (visszajelzések, értékelések) száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • Mátra logo kialakítása (rövidtáv) • Arculati elemek kialakítása (online és offline) (rövidtáv) • Tartalom- és információgyűjtés (rövidtáv) • Weboldal elindítása (rövidtáv) • Tartalomgyártás online és offline (folyamatos) • Influencerekkel való együttműködés kialakítása (folyamatos) • Utazási weboldalakon való jelenlét biztosítása (rövidtáv) • A visszajelzések kiértékelése (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
Térségi koordinátor szervezet, Térségi szolgáltatók, civil szervezetek	

INTÉZKEDÉS	M2- Offline promóció és információ
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>M2 -T1: Offline promóció Az online jelenlét mellett folyamatos PR tevékenység, amely televíziós, rádiós és print magazinokban való megjelenést biztosít.</p> <p>M2-T2: Térképek, turisztikai kiadványok A Mátra folyamatosan bővülő kínálatával, túraútvonalak hálózatával rendelkeznek, az új fejlesztések miatt szükséges átfogó papír alapú térkép, amely túratípus-specifikus (gyalogos, kerékpáros, hegyi kerékpáros, lovas) túraútvonal javaslatokat is tartalmaz. Emellett célcsoport specifikus kiadványok készítése is javasolt (pl. Családdal a Mátrában, Bringázz a Mátrában stb.). Nincs Mátra-útikönyv, ennek megalkotása, kiadása javasolt, mely különösen az idősebb célcsoport számára fontos. Javasolt kalandtérkép készítése.</p> <p>M2-T3: Információs táblák kihelyezése, infopontok kialakítása Egységes arculattal hagyományos és digitális információs táblák, totemoszlopok kihelyezése, infopontok kialakítása a főbb útvonalak mentén, a természeti és környezeti fenntarthatóság figyelembevételével.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Offline kampányok száma (db) • Eladott térképek példányszáma (db) • Információs táblák, infopontok száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • PR hírlevél elindítása a sajtó irányába (rövidtáv) • Hagyományos offline médiakampányok lefolytatása (folyamatos) • Térségi aktív turisztikai kiadvány naprakészen tartása (folyamatos) • Kalandtérkép, útikönyv készítése (rövidtáv) • Egységes arculatú információs táblák, totemoszlopok legyártása és kihelyezése (rövidtáv) 	
ÉRINTETTEK	
Térségi koordinátor szervezet, Térségi szolgáltatók, civil szervezetek	

INTÉZKEDÉS	M3- Egyéb marketingelemek
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>M3-T1: Csomagajánlatok kidolgozása, promotálása Olyan csomagajánlatok kidolgozása, s a hozzá kapcsolódó marketingtevékenység, amelynek fókuszában az aktív turisztikai programelemek állnak.</p> <p>M3-T2: Mátra kártya bevezetése A Mátra teljes területére kiterjedő kedvezménykártyarendszer bevezetése, mely a bevont szolgáltatóknál és a közösségi közlekedésben is használható.</p> <p>M3-T3: Helyi termékek népszerűsítése A helyi termékek népszerűsítése, értékesítése a helyi piacokon, ajándékboltokban, illetve vendéglátóipari egységekben.</p> <p>M3-T4: Mátrai (vándor)táborok feltételeinek kialakítása, szervezése A Mátra kiváló lehetőséget nyújt az iskolásokat megszólító egyhetes gyalogos, zárandók, kerékpáros és/vagy lovas (vándor)táborok, sítáborok megszervezésére.</p>	

M3-T5: Garantált vezetett túrák

A vezetett túrák nagyobb kínálatának kialakítása akár garantált túrák keretében, akár az egyedi kereslethez igazítva, több helyszínen (pl. Gyöngyös, Bátorterenyre-Pásztó-Szurdokpüspöki, Mátraszentimre-Galyatető, Mátrafüred és Recsk-Parád térségében is.) A túratípusok kombinálásával az élményfaktor növelése.

M3-T6: Aktív turizmushoz kapcsolható rendezvények

A már meglévő rendezvények népszerűsítése és további olyan rendezvények megszervezése, amely a résztvevőket megismerteti az aktív turizmussal, hozzájárul az egyes térségek, meglévő túraútvonalak népszerűsítéséhez.

Cél a versenyre érkezők számára kiegészítő szolgáltatások nyújtása, a szurkolók és a családtagok számára is gyalogos, kerékpáros és egyéb programelemek biztosítása, a rendezvények aktív turisztikai (akár többnapos) fesztiválként való megszervezés.

INDIKÁTOR

- Elérhető aktív turisztikai csomagajánlatok (db)
- Kiállított Mátra kártyák száma (db)
- Helyi terméket árusító szolgáltatók száma (db)
- Vándortáborok és sítáborok száma a térségben/év (db)
- Táborokban részt vevők száma/év (fő)
- Vezetett gyalogos, kerékpáros, ebike és lovas túrák száma/év (db)
- Aktív turizmust népszerűsítő rendezvények, versenyek, teljesítménytúrák száma/év (db)

FELADATOK, ÜTEMEZÉS

- Csomagajánlatok, garantált aktív turisztikai fókuszú csomagok szervezése, kiajánlása (folyamatos)
- Mátra-kártya kidolgozása (rövidtáv)
- Helyi piacokon, szolgáltatóknál a helyi termékek megjelenése (folyamatos)
- Éttermekben a helyi termékekre alapozott étel- és italválaszték, menüsorok kialakításának ösztönzése (rövidtáv)
- Vándortábor-pályázatok előkészítése, támogatás esetén megszervezése (évente folyamatos)
- Eszközbeszerzés (folyamatos)
- Túravezetők képzése (folyamatos)
- Vezetett túrák promóciója, értékesítése (folyamatos)
- Rendezvények rendszeres megrendezése (folyamatos)

ÉRINTETTEK

AÖFK, Illetékes Minisztérium, Térségi koordinátor szervezet, Térségi szolgáltatók, civil szervezetek

V.5. Szervezete fejlesztés – Koordináció és menedzsment

A koordináció és menedzsment területét 3 intézkedés érinti. (A szervezeti kérdéskörrel részletesebben a **Hiba! A hivatkozási forrás nem található..** fejezet foglalkozik.)

A **Mátra aktív turisztikai márkagondnokság és menedzsmentszervezet (KM1)** feladata az általános desztináció-menedzsment feladatain túl a márkáépítés, valamint az értékesítési munka biztosítása, oktatások, képzések lefolytatása, valamint szemléletformálási és környezeti nevelési programok folyamatos megvalósítása.

Szintén e szervezet feladata lehet a **monitoringrendszer kialakítása és működtetése (KM2)**, valamint az ehhez kapcsolódó kommunikációs feladatok ellátása, valamint a **szálláshelyek (és egyéb szolgáltatók) kidolgozott minősítési rendszerének alkalmazása (KM3)**, e körbe minél több szolgáltató bevonásának ösztönzése.

INTÉZKEDÉS	KM1-Mátra aktív turisztikai márkagondnokság és menedzsmentszervezet működtetése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>KM1-T1-A menedzsmentszervezet működésének biztosítása Cél a térség aktív turisztikai kínálatát egységesen menedzselő szervezet létrehozása, a meglévő szervezeti alapokra építkezve. Feladata az általános desztináció-menedzsmenten túl a márkáépítés, az értékesítés.</p> <p>KM1-T2-Szemléletformálás, környezeti nevelés A Mátrába érkező turisták szemléletformálása online és offline platformok segítségével, valamint az erdei iskolák, táborok keretében a legfiatalabb korosztály környezeti nevelésének megvalósítása.</p> <p>KM1-T3-Túravezetők képzése A túravezető-képzés feltételeinek kidolgozása után a Mátrában is túratípusokra specializált túravezető képzések indítása.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Térségi aktív turisztikai szervezet léte (I/N) • Szemléletformálásban részt vettek száma (fő) • Környezeti nevelési programban részt vettek száma (fő) • Képzett túravezetők száma (fő) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • Tananyag- és tartalomfejlesztés (folyamatos) • Szemléletformálási programok, akciók megtervezése és megvalósítása (folyamatos) • Motoros járművek számára tiltott területeket ábrázoló vörös-térkép kommunikálása (folyamatos) • Képzési anyag összeállítása (rövidtáv) • Képzés beindítása (rövidtáv) 	
ÉRINTETTEK	
AÖFK, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Károly Róbert Kereskedelmi, Vendéglátóipari, Közgazdasági, Idegenforgalmi Szakközépiskola és Szakiskola, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Károly Róbert Campusa, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Illetékes Erdőgazdaság, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó civil szervezetek	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT1: Kékestető	

INTÉZKEDÉS	KM2-Monitoringrendszer kialakítása
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
KM2-T1-Monitoringozás	
A Mátrai attrakciók, látogatóközpontok, szálláshelyek, főbb útvonalak vendégforgalmának mérése, adatok gyűjtése, kiértékelése. A stratégiában foglalt indikátorok rendszeres értékelése.	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> Beszerzett mérési eszközök száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> Mérési eszközök beszerzése (rövidtáv) Adatbázis összeállítása, kezelése, az eredmények kommunikálása (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
AÖFK, Kapcsolódó civil szervezetek, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Illetékes Erdőgazdaság, Települési és vármegyei önkormányzatok	

INTÉZKEDÉS	KM3-Szálláshelyek (és egyéb szolgáltatók) minősítési rendszerének kidolgozása, alkalmazása
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
KM3-T1-Minősítési rendszerek alkalmazása, kommunikációba való beillesztése	
A különböző szálláshelyek túratípus- és/vagy célcsoportspecifikus minőségbiztosítási rendszerekhez történő csatlakozása és ennek kommunikálása. Külön figyelmet kell fordítani a kerékpárosbarát és lovasbarát szálláshelyek minősítésére, az ott elérhető szolgáltatásokra, de egyre nagyobb igény jelentkezik a gyermekbarát, felnőttbarát vagy kisállatbarát szálláshelyek iránt is.	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> Minősített szálláshelyek férőhelyeinek száma (db) Gyermekbarát szálláshelyek férőhelyeinek száma (db) Felnőttbarát szálláshelyek férőhelyeinek száma (db) Kisállatbarát szálláshelyek férőhelyeinek száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> Minősítési rendszerek alkalmazása, az ehhez való csatlakozás ösztönzése (rövidtáv) Minősített szálláshelyek kommunikálása (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
AÖFK, Kapcsolódó civil szervezetek és szolgáltatók, Illetékes Nemzeti Park Igazgatóság, Illetékes Erdőgazdaság, Települési és vármegyei önkormányzatok	

V.6. Kapcsolódó intézkedések

A kapcsolódó intézkedések olyan térségi jelentőségű beavatkozásokat tartalmaznak, amelyek ugyan csak közvetve szolgálják az aktív turizmust, de nélkülük állandósulnak, tovább kumulálnak a Mátrában már ma is jelen lévő problémák, konfliktusok. A **kapcsolódó intézkedések 4 nagyobb csoportba sorolhatók.**

A **Mátra** burkolt és burkolatlan **útjainak** (közutak, erdőgazdálkodási utak) **fejlesztésével (K1)** a minőségi problémákat szükséges megoldani, hogy mind a Mátrába érkező turisták kiszolgálása magasabb színvonalú legyen, mind a kerékpáros és lovas túraútvonalak minősége javuljon. Az erdei útvonalakon a burkolatfejlesztés, esetleg a nem burkolt utak burkolása is szóba jöhet. (Szintén fontos feladat a Gyöngyösi nyugati és északi elkerülő út megvalósítása is, amely részben kapcsolódik az intézkedéshez). Fontos feladat, hogy a Mátrába való bejutás több irányból magasabb minőségben lehetővé váljon.

A Mátra **környezetbarát közösségi közlekedési rendszerének kialakítása, fejlesztése (K2)** alapvető feltétele a turisztikai fejlesztéseknek, melyek akár attrakcióként is szóba jöhetnek (pl. felvonók). Cél, hogy a Mátrán belüli közösségi közlekedés menetrendje, sűrűsége minél jobban igazodjon a kereslethez, s alkalmas legyen arra, hogy az autóról minél többen átterelhetők legyenek (ösztönzéssel, tiltással). Ebben a kisvasutak, buszközlekedés és az alternatív megoldások (shuttle-buszok, libegők) komplex rendszerét kell megteremteni elsősorban a Gyöngyös-Kékestető, de egyéb útvonalakon is. Fontos a Pásztó-Galyatető-Mátraháza viszonylat fejlesztése is. Fontos lenne a Budapest-Gyöngyös közvetlen vasúti összeköttetés kialakítása, közvetlen zónázó vonatok indítása Gyöngyös és Budapest között kerékpárszállítással, valamint a Mátravasútra való átszállási feltételek javítása Gyöngyösön. El kell érni, hogy az emberek egyre nagyobb része ne autóval menjen a Mátrába: válassza a fejlődő közösségi közlekedési lehetőségeket ill. az autókat a Mátra alsó zónáiban rakják le.

A Mátra belépési pontjain és a főbb attrakciók környezetében szükséges a **megfelelő parkolási kapacitás kialakítása (K3)** úgy, hogy lehetőség szerint minél kevesebben menjenek fel a Mátra magasabb területeire autóval. A parkolási problémák kezelését lehetőség szerint a Mátra minél alacsonyabb zónáiban kell megoldani, a kialakított nagy kapacitású parkolókból tisztább eszközökkel (kisvasút, elektromos busz, ülő-ill. kabinos felvonók) biztosítva a feljutást. A parkolókból megfelelő mennyiségű elektromos töltőállomás-kapacitás létesítése, valamint fásítás, zöldítés is szükséges. A parkolófejlesztésnél a természetvédelmi szempontok, a minél kisebb területfelhasználás figyelembevétele szükséges (akár többszintes, zöldtetős mélygarázs is szóba jöhet). Mindeközben Kékestetőn a közcélú parkolás minimalizálása (akár tiltása) javasolt. Kisebbségi parkolófejlesztés, tereprendezés számos természeti attrakció ill. aktív turisztikai csomópont (pl. kerékpáros útvonalak, attrakciók) térségében szükséges.

A parkolási és közösségi fejlesztések révén már középtávon lehetőség nyílt a **Kékestető behajtási övezet kialakítására (K4)**, azaz arra, hogy a Mátraházáról Kékestetőre vezető utat lezárják a közlekedés előtt, ahova csak engedéllyel (pl. Volánbusz, helyi buszok, helyi szolgáltatók) lehet behajtani. Ez még többek számára biztonságos lehetőséget nyit a kékestetői út használatára szabadidős vagy sportcélú kerékpározásra, amelynek promotálása is erősíthető („Legyen Kékestető a magyar Mt. Ventoux”).

INTÉZKEDÉS	K1- Mátrai úthálózat minőségének javítása az aktív turizmus feltételeinek javításához
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>K1-T1: Közútfejlesztés A Mátra közútjainak minőségi problémáit szükséges megoldani, hogy a Mátrába érkező turisták kiszolgálása magasabb színvonalú legyen. (Szintén fontos feladat a Gyöngyösi nyugati és északi elkerülő út megvalósítása is)</p> <p>K1-T2: Erdőgazdasági utak burkolatfejlesztése A Mátra burkolt és burkolatlan útjainak (közutak, erdőgazdálkodási utak) minőségi problémáit szükséges megoldani, hogy mind a Mátrába érkező turisták kiszolgálása magasabb színvonalú legyen, mind a kerékpáros és lovas túraútvonalak minősége javuljon. Bizonyos esetekben a nem burkolt utak burkolása is szóba jöhet.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Felújított közutak hossza (km) • Fejlesztésen átesett, aktív turisztikai céllal is használt erdei utak hossza (km) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • Utak felújítása (folyamatos) • Útburkolatok, növénybenővések rendszeres karbantartása (folyamatos) 	
ÉRINTETTEK	
Közútkezelő, illetékes Erdőgazdaság, Települési és vármegyei önkormányzatok	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT2: Felső-Mátra térsége, AT3: Mátra délnyugati kapuja, AT4: Mátra nyugati kapuja, AT6: Farkasmály	

INTÉZKEDÉS	K2- Fenntartható közösségi közlekedés fejlesztése
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>K2-T1: Budapest-Gyöngyös közötti közvetlen vasúti közlekedés megteremtése Fontos lenne a Budapest-Gyöngyös közvetlen vasúti összeköttetés kialakítása, közvetlen zónázó vonatok Gyöngyös és Budapest között kerékpárszállítással, valamint a Mátravasútra való átszállási feltételek javításával.</p> <p>K2-T2: Közösségi közlekedés menetrendjeinek racionalizálása, összehangolása Cél, hogy a Mátrán belüli közösségi közlekedés menetrendje, sűrűsége minél jobban igazodjon a kereslethez, s alkalmas legyen arra, hogy az autóról minél többen átterelhetők legyenek a közösségi közlekedésre. A menetrendek összehangolása nem csupán a különböző közlekedési eszközök (vonat, távolsági autóbusz, kisvasút) harmonizálását jelenti, hanem a túrázók számára a célállomásra való megérkezés és távozás menetrendi időpontját is az igényeikhez szükséges igazítani.</p> <p>K2-T3: Környezetbarát (elektromos) buszközlekedés kialakítása (shuttlebuszok) A belépési pontokról, nagyobb parkolóktól elektromos buszokat (shuttle busz) javasolt forgalomba állítani. Az igény vezérelt közösségi közlekedési lehetőségek biztosítása lehetőség szerint elektromos járművekkel a turisták kiindulási pontra való visszajuttatásában.</p> <p>K2-T4: Felvonófejlesztés A Mátra környezetbarát közlekedési rendszerének kialakítása, fejlesztése alapvető feltétele a turisztikai fejlesztéseknek, amelyek önálló attrakció is.</p>	

K2-T5: Kisvasutak fejlesztése

A Mátravasút már ma is fontos attrakció, s a belső területekre való eljutásban kiváló lehetőségként működik. Fejlesztése elengedhetetlen, hogy korszerű, vonzó műszaki színvonalon tudja közlekedési feladatait ellátni. A fejlesztések a 2022-23-as III. ütemben szerepeltek a 1474/2019. (VIII. 1.) Korm. határozat szerint. Hosszabb távon a vonalhosszabbítás is felmerül, melynek részletes vizsgálata javasolt, akár egyéb attrakciókkal (pl. hajtánypálya) való kiegészítéssel.

INDIKÁTOR

- Közvetlen Budapest-Gyöngyös vasúti összeköttetés léte (I/N)
- Közösségi közlekedést használók száma (fő)
- Forgalomba állított shuttle buszok száma (db)
- kiépített felvonók hossza (km)
- megújult járműállomány darabszáma (db)
- felújított pálya hossza (km)

FELADATOK, ÜTEMEZÉS

- MÁV-val való egyeztetés (2023-tól)
- Menetrendi harmonizáció az igényekhez, potenciális igényekhez igazítva szezonális közösségi közlekedés erősítése, eszközszállítási lehetőségek biztosításával indulási helyekről (pl. síbuszok, kerékpárszállító buszok), parkolókból (folyamatos)
- Kisvasúti szolgáltatások további igényekhez igazodó fejlesztése (járatsűrűség, kapacitások) (folyamatos)
- Igényvezérelt közösségi közlekedési lehetőségek biztosítása lehetőség szerint elektromos járművekkel (iránybuszok, iránytaxik) a turisták kiindulási pontra való visszajuttatásában (hosszútáv)
- Menetrendszerinti közlekedésben a tisztább járművek, elektromos buszok kaphatnak prioritást, akár midi vagy minibuszos flotta révén, bekapcsolva a kiépülő nagyobb parkolókat, attrakciókat, vasútállomásokat (hosszútáv)
- Ülőszékes, kabinos felvonók kialakítása a nagy kapacitású parkolók és az attrakciók között (hosszútáv)
- Gyöngyös-Mátrafüred pályafelújítás (hosszútáv)
- Mozdony és kocsi felújítás (középtáv)
- Telepfelújítás tervezése és megvalósítása (középtáv)
- Vonalhosszabbítás vizsgálata (rövidtáv)
- Kapcsolódó hajtánypálya kialakításának vizsgálata (rövidtáv)

ÉRINTETTEK

AÖFK, Közösségi közlekedési szolgáltatók, Települési és vármegyei önkormányzatok, illetékes erdőgazdaságok

INTÉZKEDÉS	K3-Parkolásfejlesztés
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>K3-T1: Parkolók kialakítása A Mátra belépési pontjain és a főbb attrakciók környezetében szükséges a megfelelő parkolási kapacitás kialakítása úgy, hogy lehetőség szerint minél kevesebben menjenek fel a Mátra magasabb területeire autóval. A parkolófejlesztésnél a természetvédelmi szempontok, a minél kisebb területfelhasználás figyelembevétele szükséges.</p> <p>K3-T2: E-töltők létesítése A parkolókban megfelelő mennyiségű elektromos töltőállomás-kapacitás létesítése.</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Újonnan kiépített parkolóhelyek száma (db) • Elektromos töltőpontok száma (db) 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • Parkolási koncepció kialakítása Gyöngyös-Mátraháza-Kékestető (rövidtáv) • Nagykapacitású parkolóhelyek helyszíneinek meghatározása (rövidtáv) • A parkolók kiépítése (középtáv) • Parkolóhelyek közösségi közlekedési elérésének biztosítása (középtáv) • Elektromos töltőpontok kialakítása (középtáv) 	
ÉRINTETTEK	
AÖFK, Illetékes Nemzeti Park, Települési és vármegyei önkormányzatok, Kapcsolódó szolgáltatók és civil szervezetek, Közösségi közlekedési szolgáltatók	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT1: Kékestető, AT2: Felső-Mátra térsége, AT3: Mátra délnyugati kapuja, AT6: Farkasmály	

INTÉZKEDÉS	K4- Kékestető behajtási övezet kialakítása
TEVÉKENYSÉGEK ÉS CÉLOK	
<p>K4-T1: Kékestetői autómentes övezet kialakítása A parkolási és közösségi fejlesztések révén lehetőség nyílik arra, hogy a Mátraházáról Kékestetőre vezető utat lezárják a közlekedés előtt, ahova csak engedéllyel (pl. helyi buszok, helyi szolgáltatók) lehet behajtani. Ez még többek számára biztonságos lehetőséget nyit a szabadidős vagy sportcélú kerékpározásra, melynek promótálása is erősíthető („Legyen Kékestető a magyar Mt. Ventoux”)</p>	
INDIKÁTOR	
<ul style="list-style-type: none"> • Behajtási övezet létrehozása után elmaradó ÁNF a Mátraháza-Kékestető szakaszon 	
FELADATOK, ÜTEMEZÉS	
<ul style="list-style-type: none"> • Parkolási koncepció kialakítása Gyöngyös-Mátraháza-Kékestető térségére (rövidtáv) • Kékestető behajtási övezet kialakítása, infrastruktúra megteremtése (hosszútáv) 	
ÉRINTETTEK	
AÖFK, Közútkezelő, Települési és vármegyei önkormányzatok	
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLET(EK)	
AT1 Kékestető	

VI. MEGVALÓSÍTÁSBAN RÉSZTVEVŐK VÁRHATÓ KÖRE

A stratégia közvetlen megvalósítása elsősorban a helyi szereplők feladata. Ennek érdekében szükség van a sok esetben még hiányzó vagy nem megfelelő jogkörrel, hatáskörrel rendelkező térségi menedzsment-koordinátor szervezetek kijelölésére vagy létrehozására. Ezek elsődleges feladata a térségi aktív turizmus tervezése, fejlesztése és üzemeltetése legyen szó infrastruktúráról, szolgáltatásokról, látogató menedzsmentről, kommunikációról vagy marketingről.

A térségi koordinációt érdemes két szintre bontani:

- stratégiai szint: stratégiai döntések meghozatala, fejlesztési irányok kijelölése a térségben releváns döntéshozók, valamint az érintett szakmai- és civil szervezetek, minisztériumok, országos hatáskörű szervezetek, zónabiztosok bevonásával.
- operatív szint: stratégiai döntések operatív végrehajtása, fejlesztések és beruházások lebonyolítása, üzemeltetési feladatok ellátása, térségi marketing és kommunikációs tevékenység végzése.

A térségi stratégiák hatékony megvalósításához a Nemzeti Aktív Turisztikai Stratégiában kijelölt országos szintű beavatkozásokat is végre kell hajtani, melyeket az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ koordinál. Az országos koordinátor a térségi stratégiák megvalósítását közvetetten módon segíti, a fejlesztésekhez szükséges szabályozási környezet megteremtésével, fejlesztési források feltérképezésével, finanszírozási programok kezdeményezésével, szakmai iránymutatással és támogatással. Ehhez együttműködik az érintett ágazatokért felelős minisztériumokkal, a gazdaságfejlesztési zónák kormánybiztosaiával, az MTÜ-vel és az aktív turizmushoz kötődő országos civil- és szakmai szervezetekkel.

Stratégiai-irányító szervezet feladatai:

- Stratégiai döntések meghozatala, fejlesztési irányok kijelölése, operatív feladatok meghatározása
- Térségi érdekek és igények képviselete az országos szintű döntéshozatal felé (kormány, minisztériumok, AÖFK);
- Rendszeres ülések, beszámolók tartása (negyed- vagy félévente);
- Térségi szinten jelentkező problémák, felvetések megtárgyalása szükség szerint továbbítása, előterjesztése az országos szintű döntéshozatal felé;
- Forrásbevonás lehetőségeinek kiaknázása, lobbitevékenység;
- Operatív szervezetek munkájának felügyelete
- Stratégiai partnerek tájékoztatása
- Térséget érintő trendekről, folyamatokról, szabályozási változásokról való tájékozódás, valamint egymás tájékoztatása.

Nem biztos, hogy szükséges új szervezetet létrehozni, egy már meglévő szervezet hatáskörének bővítésével és szervezetfejlesztéssel alkalmas lehet a feladat ellátására. A költségek és erőforrások optimalizálása érdekében regionális szinten is működhetnek a szervezetek, melyek több térség feladatait is elvégzik.

Operatív szervezet feladatai:

- Fejlesztések és beruházások lebonyolítása, projekt ötletek és javaslatok kidolgozása,
- Pályázás és pályáztatás
- Üzemeltetési és monitoring feladatok ellátása, turisztikai hálózat nyilvántartása,
- Térségi aktív turisztikai szereplők folyamatos tájékoztatása, nyilvántartása, új szereplők bevonása;
- Térségi szinten jelentkező problémák azonosítása, továbbítása a stratégiai-irányító szervezet felé;
- Szakmai tanácsadás, workshopok konferenciák, találkozók, tanulmányutak szervezése, szemléletformálás.
- Térségi szintű marketing és kommunikációs feladatok ellátása, brand építés, csomagajánlatok, túraajánlatok, turisztikai termékek kidolgozása és kijánlása;
- Látogatómenedzsment;

A térségi koordináció operatív szervezete az aktív turizmus térségi és helyi szereplőit, elsősorban az önkormányzatokat, szolgáltatókat, piaci szereplőket fogja össze és fejlesztéseket valósít meg. A vármegyei és települési önkormányzatok, amellett, hogy több esetben a szolgáltatói oldalt is képviselhetik (akár 100% önkormányzati tulajdonú társaságokon keresztül), biztosítják a szükséges környezetet és infrastruktúrát a piaci szereplők, az aktív turisztikai szolgáltatók és a helyi vállalkozások számára. A természetben található infrastruktúra fejlesztése, fenntartása és egyes szolgáltatások megjelenhetnek az illetékes nemzeti park igazgatóságoknál és vízügyi igazgatóságoknál, illetve erdőgazdaságoknál is. Fontos megemlíteni a közutak és kerékpárutak kezelését végző Magyar Közút Zrt-t, illetve a közösségi közlekedés lebonyolításában résztvevő szervezeteket. Bár szerepük közvetett az aktív turizmus egészére nézve, de a stratégiában számos olyan beavatkozás került megfogalmazásra, melyek megvalósításában fontos szerepük van.

Az olyan szervezetek, mint a natúrparkok, geoparkok és a desztinációmenedzsment-szervezetek a térségi látnivalók bemutatásán és népszerűsítésén felül az alulról jövő kezdeményezések felkarolásában, a tagszervezetek érdekeinek képviselésében is fontos szerepet játszanak. Az országos szakmai- és civil szervezetek (különösen a Chernel István Sí és Turisztikai Klaszter, a Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetség, a Magyar Lovas Turisztikai Közhasznú Szövetség, Magyar Víziturisztikai Szövetség és a Magyar Természetjáró Szövetség) valamint a helyi érdekeltességű civil szervezetek konkrét projekteket is képesek megvalósítani, vagy konzorciumi partnerként képesek segíteni a szakmai szempontok érvényesülését. Utóbbiak kisléptékű fejlesztésekben, a projektek fenntartásában, rendezvények szervezésében, marketing tevékenységekben és szemléletformálásban is fontos szerepet tölthetnek be.

I. MELLÉKLET – ÉLMÉNYCSOMAGOK

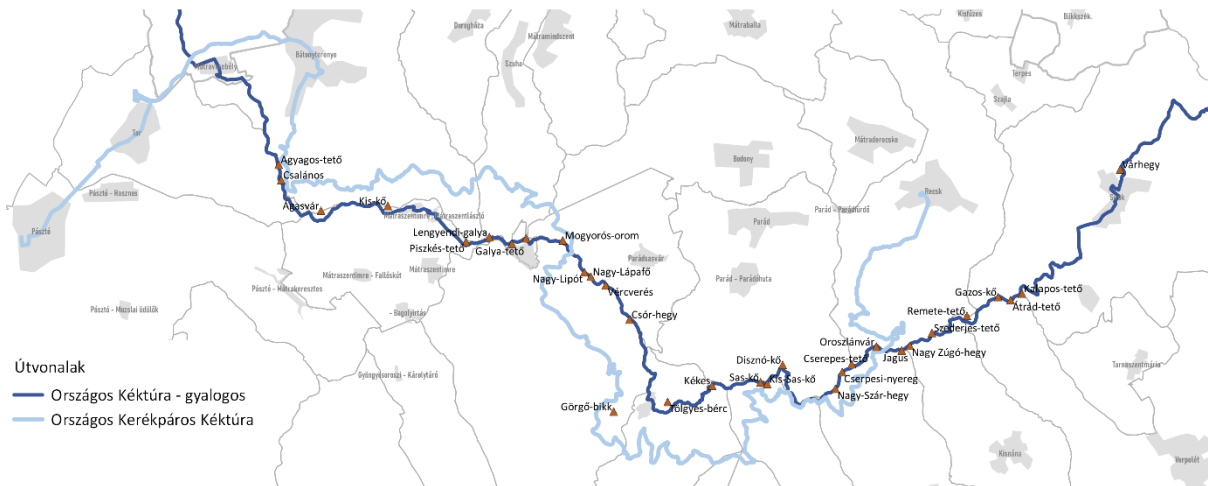
I.1. KékMátra

Élménycsomag bővebb leírása

Az élménycsomag a Mátra legismertebb, a Mátrát nyugat-keleti irányban átszelő, egyre többek által bejárt gyalogos túraútvonalát, valamint a még kevésbé ismert, de szintén összefüggő, a hegységet átszelő kerékpáros útvonalát foglalja magában: a **Mátra legjelentősebb hegycsúcsait érintő Országos Kéktúra (OKT) vonalát, valamint az Országos Kerékpáros Kéktúra (OKK) MTB útvonalát.**

Az **OKT** országos ismertségnek és népszerűségnek örvend, az Írott-kőtől (Vas vármegye) Hollóházáig (Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye) tartó 1100 km hosszú, folyamatos, jelzett turistaút Magyarország és Európa első hosszútávú turistaútja. Az útvonalon a Magyar Természetjáró Szövetség két jelvénytulajdonos túramozgalma - Országos Kéktúra, illetve Gyermekkéktúra – hozott létre, amelyek teljesítése feltételekhez kötött. Az OKT 27 szakaszából a 20. (**Mátraverebély – Mátraháza; 25,4 km**) és 21. (**Mátraháza – Sirok; 26,5 km**) érinti a Mátrát. Az útvonalak a Mátra legismertebb csúcsain – pl. Ágasvár, Galya-tető, Kékes, Sas-kő, Cserepes-tető, siroki Várhegy – vezetnek keresztül. Ez talán **az egész OKT egyik leglátványosabb hegyi szakasa, amely önmagában is kihívást nyújt a túrázók számára.**

A ma még kevésbé ismert, kialakítás alatt lévő **Országos Kerékpáros Kéktúra** mátrai, **Pásztótól-Recskig** tartó szakasa jelzett kerékpáros útvonal. A KÉK MTB túra alapvetően erdei úton halad, de Pásztó-Nagybátony között kiépített kerékpárúton vagy közúton halad, majd felváltva köves dőzer vagy betonúton vezet 80 km-en keresztül. A túraútvonal számos szakasa igen látványos, közepes nehézségű.

25. Ábra A KékMátra élménycsomag

Vonzerők, egyediség

A hagyományosan értelmezett látnivalók mellett maga az út teljesítése jelent vonzerőt.

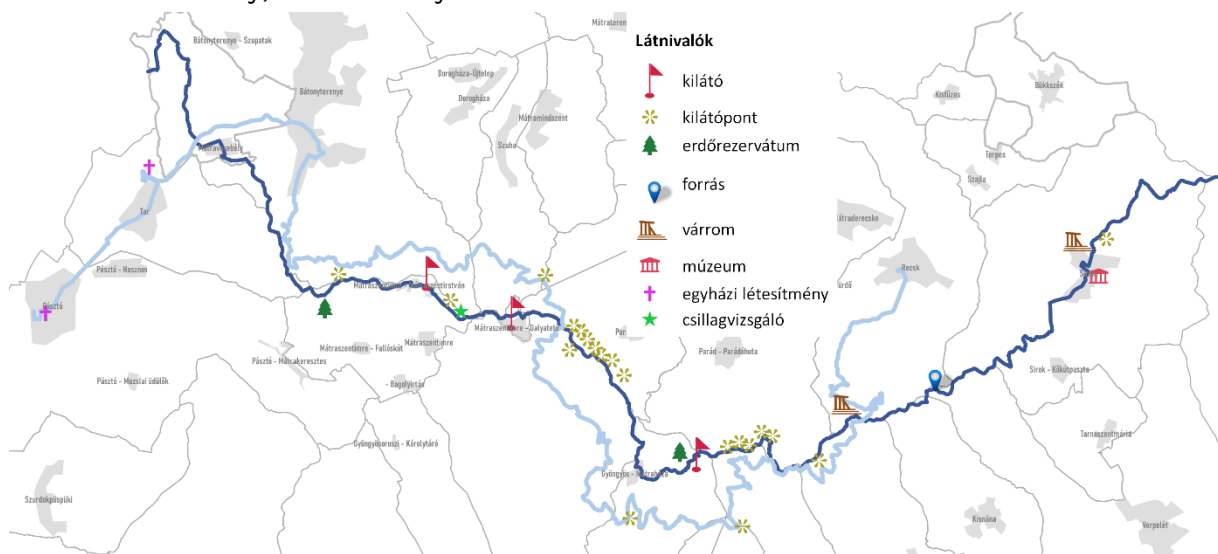
A látnivalók közül kiemelkednek a **kilátók** (Vörös-kő-kilátó, Galya-kilátó, kékestetői TV-torony), valamint a **sziklák, hegycsúcsok természetes kilátópontjai** (pl. Newton-szikla, Nagy-Lipót, Kis-kő, Disznó-kő, Szent Erzsébet-szikla, Törökasztal). Az útvonal érinti a Mátra két erdőrezervátumát is.

Az épített attrakciók közül kerékpárral a Szent Lőrinc vértanú-templom, valamint – minimális kitéréssel – a Kőrösi Csoma Emlékpark, illetve az Oroszlánvár romja közelíthetők meg.

Az OKT nyomvonalán a Siroki Vár és Mátraverebély-Szentkút jelenti a legfőbb épített vonzerőt, de említést érdemel a siroki Tájház, valamint a piskéstetői Observatórium is.

Az OKK nyomvonalán található vonzerők közül elsősorban a természetes kilátópontok, a geológiai-geomorfológiai látnivalók (pl. Fehér köves kőtenger, Kis-kő) említhetők, de az útvonal nem a Mátra legnevezetesebb látnivalóit köti össze, maga az út adja az élményt. Opcionális

letérőkkel, néhány kilométeres tekeréssel érhető el felfestett útvonalon Fenyvespuszta és Rudolftanya, valamint az Ilona-völgyi-vízesés, jelzetlen útvonalon Ágasvár, a Kékes és a recski Nemzeti Emlékhely, közúton Galya-tető.

26. Ábra Az útvonalak által érintett főbb látnivalók

Útvonalak

Az **Országos Kéktúra** gyalogosan, tetszőleges irányban haladva, tetszőleges hosszúságú szakaszokra bontva, időtartam-korlát nélkül teljesíthető. Az útvonalon pecséttekkel ellátott ellenőrzőpontok találhatóak, amelyeknél az „Országos Kéktúra útvonalvázlat és igazolófüzet” című kiadvány megfelelő helyére kell pecsételni⁴⁴.

A 20. Kéktúraszakasz a Mátraverebély – Ágasvár – Mátraszentistván – Galya-tető – Vércverés – Vörösmarty turistaház – Mátraháza vonalon (kb. 25,4 km) vezet keresztül, amely a Mátra keskeny gerincének nyugati felét és középső részét érinti. A túra során a 180 méteres tengerszint feletti magasságból (Mátraverebély) 964 méterig (Péter-hegyese) vezet az út (kb. 16 km), elsősorban ösvényeken, erdei utakon keresztül. Innen Mátraházáig (kb. 9 km; 620 m és 962 m tszf között) csupán néhány emelkedővel kell megküzdeni, de az útvonal jellemzően már ereszkedő jellegű. A 21. szakasz Mátraházáról indul és a Kékes érintésével a Hármashatár – Oroszlánvár – Gazos-kő útvonalán ér Sirokra (kb. 26 km). Mátraházáról nagyrészt a sípályán haladva vezet az út a Kékesre (kb. 4 km; 688 m és 1014 m közötti tszf), az ország legmagasabb pontjára. Innen veszi kezdetét a Sirokig vezető Kéktúraszakasz (kb. 22 km; 152 m és 1014 m közötti tszf) különösen megerőltető, nehéz útvonala, ahol lejtők és emelkedők váltogatják egymást (Sirok felől indulva ugyanilyen tagolt domborzatra lehet számítani). Sirokon a Várhegy tetején álló Siroki Vár és Törökasztal a túra könnyed levezetésének tekinthető.

Az OKT mátrai szakasza közepes-nehéz szakaszokból áll, ahol a megfelelő ruházat – a köves, sziklás terepviszonyok miatt különösen a bakancs – a túrához elegendő mennyiségű étel és ital elengedhetetlen. A nyomvonal a Mátrai Tájvédelmi Körzeten keresztül halad, így a természet védelme érdekében számos szabályt be kell tartani.

A **kék kerékpáros kéktúra** nyugati belépési pontja Pásztó vagy Bátonyterenye-Nagybátöny. Pásztó és Bátonyterenye között a frissen kiépített Palócok völgye kerékpárút már kedvező alternatívát nyújt a közúttal szemben, az útvonal egyelőre a közúthoz kapcsolódik. Az igazi hegyi kerékpáros szakasz Nagybátöny-Dózsateleptől kezdődik, intenzív emelkedővel (pár kilométeren 200 m-es szintemelkedés) a Mátrabérc északi előterében bitumenes erdészeti úton halad Mátraalmásig, ahonnan a Rudolftanyai elágazásig újra komoly emelkedőn (néhány kilométeren több mint 200 m-t szintemelkedés 760 m tszf-ig) éri el a főutat, majd a Szénégetők érintésével halad dél felé a Görgői úton. A Görgői-pihenőnél éri el a 24. sz. főutat,

⁴⁴ Az igazolófüzetről bővebb leírást a https://kektura.hu/fuzet_vasarlas.html weboldal tartalmaz, míg a pecsételőhelyekről a https://kektura.hu/assets/okt_belyegzohelyek_2020-12-16.pdf oldalon lehet tájékozódni.

majd Négyeshatárig köves úton erősen emelkedik (790 m tszf), megkerülve a Kékes tömbjét, aztán Markazi-kapu-Domoszlói-kapu-Várbükk útvonalon ereszkedik le Recsk központjái. Az útvonal összességében több mint ezer métert emelkedik, s több mint ezer méter ereszkedést tartalmaz, azaz komoly teljesítményt jelent a végigtekérése.

Szolgáltatások

Az élménycsomaghoz kapcsolódó szálláshelyek közül elsősorban a turistaházak, kulcsosházak ajánlhatók, amelyből több is található a térségben. Létszámtól, az igénybe vett szállás- és/vagy szobátípustól, azok felszereltségétől, valamint a vendégéjszakák számától függően jellemzően 4500-8500 forint/fő/éj áron biztosítanak szállást. Ezek egy része a természet mélyén bújjik meg és önellátásra rendezkedtek be, de egy részükben külön kérésre, felár ellenében általában tudnak étkezést is biztosítani. Magasabb árfekvésben (15-20 ezer forint/szoba/éj) a panziók biztosítanak szállást és étkezést, míg a szállodák 20 ezer forint/szoba/éj ártól kezdődnek.

Étkezés tekintetében a főbb fogadópontokon éttermek, büfék állnak rendelkezésre.

A kerékpáros kéktúra teljesítése elsősorban saját kerékpáron ajánlott, de helyben bérelt kerékpárral is teljesíthető (utóbbi esetben a visszaszállítás egyelőre egyedileg oldhat csak meg). A Mátrában több mint 30 szálláshelyen van lehetőség kerékpárbérlésre, ennek több mint fele a Felső-Mátrában van (négycsillagos szállodák, panziók és vendégházak). Kerékpárosbarát szálláshelyként a mátraszentlászlói Kétkerék Vendégház a legismertebb. A kerékpáros turizmushoz kapcsolódó kerékpáros szervizpontok egyelőre igen korlátozottan állnak rendelkezésre, ezek fejlesztése, a meglévő hálózat bővítése mindenképpen szükséges.

Megközelítés

Az OKT nyugati kiindulási pontja **Mátraverebély**, amely Budapestről közösségi közlekedéssel 80 perc alatt, míg személygépjárművel kb. 50 perc alatt érhető el. Keleten **Sirok** jelenti a végállomást, amely a fővárosból közösségi közlekedéssel szinte csak átszállással, közel 3 óras utazással érhető el.

A kerékpárosok **Pásztóról, Tarról vagy Bátonyterenyéről** indulva kezdhetik meg a túrát. Községi közlekedésnél a kerékpárszállításra is alkalmas vasút jöhet szóba, de ez a fővárosból csak átszállással (Hatvan vá.) valósítható meg. A menetidő 100-140 percet tesz ki. A túra végpontja, **Recsk** ugyanakkor vasúton nem elérhető, a legközelebbi vasútállomás kb. 30 km (Egerig, vagy a Tarna völgyi kerékpárúton Kál-Kápolnáig kell továbbtekerni a vasúti kapcsolattal).

Az útvonalak mentén fekvő települések közösségi közlekedési elérhetősége távolsági buszjáratokkal, leginkább Gyöngyös irányából oldható meg.

A túrázók számára ugyanakkor a kiindulási pontra való visszajutás – különösen a személygépjárművel érkező esetében – okozhat nehézséget, ezért az iránybuszok, iránytaxik biztosítása kiemelten fontos feladat.

Célcsoport, nehézség

A közepes és nehéz szakaszokból álló gyalogos és kerékpáros túra célcsoportját elsősorban a gyakorlott, kihívásra vágyó, 16-50 év közötti túrázók alkotják. (A Gyermekkéktúra 6 éves kortól teljesíthető.) Edzettségtől, állóképességtől függően az OKT 2-3 nap alatt, míg a Kék MTB szakasz 1-2 nap alatt teljesíthető.

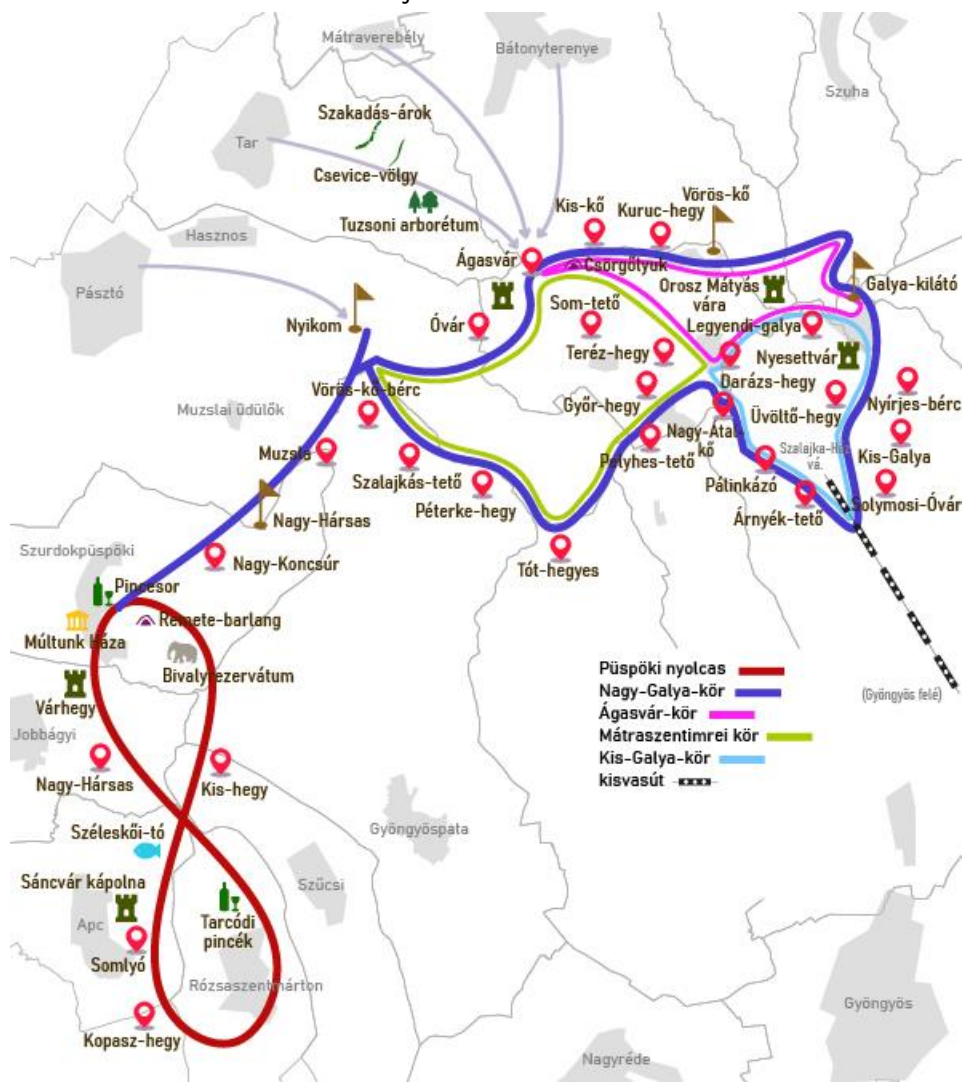
Értékesítés, promóció

Az Országos Kéktúra már ma is ismert; az útvonalakat, leírásokat, szálláshelyeket a legkedveltebb weboldalak (pl. kektura.hu, természetjaro.hu, heyjoe.hu stb.) részletesen tartalmazzák. Az Országos Kerékpáros Kéktúra és a mátrai Kék MTB útvonal promotálása még gyerekcipőben jár, mindenféleképpen fejlesztendő.

I.2. MátraCsúcs

Élménycsomag bővebb leírása

Az élménycsomag a Nyugat-Mátrában található, országosan is számonstartott legmagasabb hegycsúcsokat hódítja meg. A csomag fontos célja, hogy minél szélesebb körben megismertesse a mátrai hegyi élmények kínálatát, bevonva a kisebb ismertségnek örvendő magaslatokat is. Az élménycsomagon belül két nagyobb, illetve három kisebb körtúra található. A csomag egyediségét a Mátrabérc túra, valamint a teljesítménytúrák útvonalainak összekombinálása, turisztikai élménylánccá történő fejlesztése, valamint a kevésbé ismert délnyugati Mátra turisztikai feltárása adja

27. Ábra A MátraCsúcs élménycsomag

Vonzerők, egyediség

A Mátracsúcs élménycsomag a Mátra nyugati térségének hegycsúcsait, az itt található kilátókat, váromokat, valamint egyéb természeti és épített látnivalókat gyűjti csokorba.

A **Püspöki nyolcas** körtúra Szurdokpüspökből indulva a délnyugati Mátra eddig kevésbé látogatott hegycsúcsait és látnivalóit járja be, jobban bekapcsolva Jobbágyit, Apcot és Rózsaszentmárton a turisztikai vérkeringésbe (Rózsaszentmárton a székhelye a Hérics Turistaegyesületnek, amely számos túráját innen indítja). A hegycsúcsok mellett olyan kiemelkedő természeti értékek is a csomag részei, mint a szurdokpüspöki Remete-barlang vagy az Apci tengerszem néven ismert Széleskői-tó. A kultúrtörténeti értékek közül említést érdemel a Somlyón álló Sánsvár kápolna és a várhegyi várrom. Az útvonal érinti a

rózsaszentmártoni Tarcódi pincéket és a szurdokpüspöki pincesor, valamint a régmúlt emlékét őrző szurdokpüspöki Múltunk Háza kiállítást, a mátrai turizmus megalapítójának, Hanák Kolosnak az emlékházát, illetve a település határában lévő Bivalyrezervátumot. A Diósi tanösvény Szurdokpüspöki és a Mátra természeti értékeit, növény- és állatvilágát mutatja be. A Püspöki nyolcas túracsomagban szereplő attrakciók jelenleg kevésbé ismertek, így fontos feladat ezek promóciója.

A **Nagy-Galya-kör** Szurdokpüspökiből indulva a Mátra nyugati bércein a Nyikommon található Gortva-Jóhart-kilátóhoz vezet. Innen Ágasvár érintésével az északi Mátrabérc csúcsait veszi célba egészen a Péter hegyesen található Galya-kilátóig. Dél felé fordulva a Mátravasút Szalajkaházi végállomásáig ereszkedik, majd a Nagy-Átal-kő és a Pelyhes-tető érintésével éri el Tót-hegyesét. A csúcstól kelet felé haladva a Vörös-kő-bércen ér véget a Nagy-Galya-kör, amely a Mátra legmagasabb hegycsúcsaiból 25-öt hódít meg. Opcionális kitérő ajánlott a Tót-hegyestől délre, a Világos-hegyre, ahonnan a körpanoráma páráját ritkítja: a nyugati horizontot a Börzsöny, a Cserhát, a Pilis, a Visegrádi- és Budai hegység vonulatai keretezik, előtérben a Muzsla-gerinccel, a Havas, a Káva, és a Nagy-Hársas vulkanikus csúcsaival, illetve a Más-patak völgyületével.

A Nagy-Galya-kör három kisebb körtúra keretében olyan csúcsokra is felvezet, mint a Legyendi-galya, a Darázs-hegy, a Teréz-hegy vagy a Som-tető.

Útvonalak

A **Püspöki nyolcas** túra döntő része a piros jelzésű túraútvonalon halad. A mintegy 35 km-es (140 m és 509 m tszf között) útvonalon intenzív emelkedők és lejtős szakaszok váltják egymást. Szurdokpüspökiből a Remete-barlanghoz kb. 1,2 km-es útszakasz (154 m és 214 m tszf között) vezet. A 4,5 km-es, nyolc állomásból álló Diósi tanösvény Szurdokpüspökiből a pincesoron keresztül közelíthető meg.

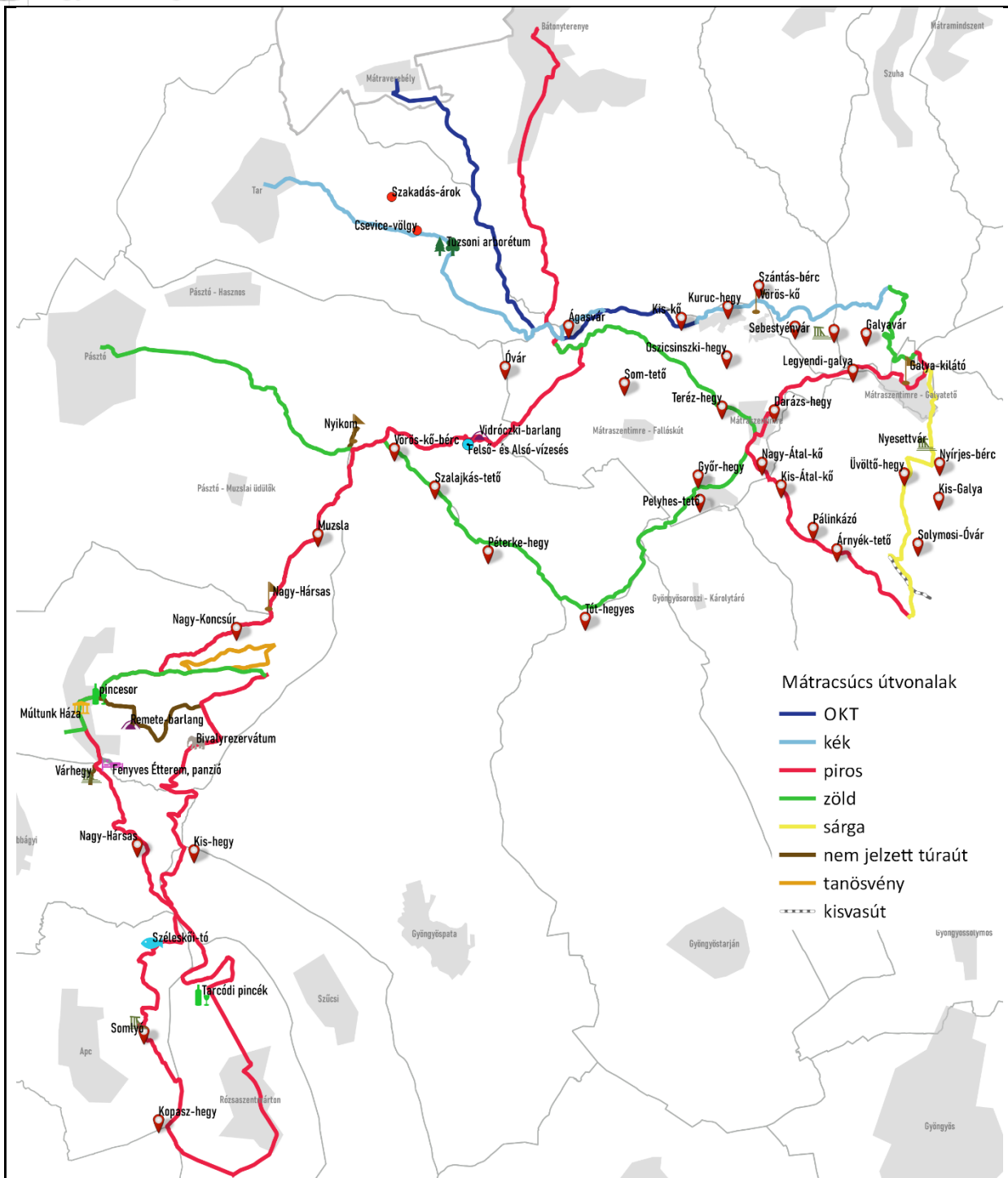
A **Nagy-Galya-kör** (összesen 53 km; 140 m és 926 m közötti tszf) Szurdokpüspökiből a Nyikomig tartó szakasza (kb. 10,3 km) a piros jelzésű turistaút ösvényein halad. A Muzsláig (kb. 7,6 km; 147 m és 805 m tszf között) intenzíven emelkedik, majd onnan egészen a Nyikomig (kb. 2,6 km; 708 m és 804 m közötti tszf) enyhe lejtők és emelkedők váltják egymást. A Nyikomtól Ágasvárig tartó kb. 6,5 km Mátrakeresztesig intenzíven ereszkedik (kb. 3,7 km; 388 m és 719 m közötti tszf), ezt követően egészen a Csörgőlyuk-barlangig (kb. 3 km; 379 m és 588 m tszf. között) enyhén emelkedik. A barlangtól Ágasvár csúcsáig vezető ösvény (kb. 1,3 km; 570 m és 767 m tszf. között) már intenzívebben emelkedik.

Ágasvártól Mátraalmásig tartó kb. 8,3 km-es szakasz az OKT és a kék jelzésű turistaút vonalán vezet. Ágasvártól a Newton-szikláig (kb. 800 m; 772 m és 666 m tszf. között) erősen ereszkedik, majd a Vörös-kő kilátóig (kb. 3,8 km; 660 m és 777 m tszf között) kisebb emelkedőkkel tűzdelt szakasz következik. A kilátótól Mátraalmásig (kb. 4 km; 551 m és 766 m tszf között) ereszkedő jelleget ölt az út, amelyet néhány nagyobb emelkedő szakít meg. Mátraalmástól a Galya-kilátóig tartó 2,8 km során (553 m és 962 m tszf) a Péter-hegyesére kapaszkodunk fel.

A Nagy-Galya-kör keleti szakasza (6,6 km; 926 m és 443 m közötti tszf) a Galya-kilátóból Szalajkaházig, illetve ettől délre, a sárga és a piros jelzésű turistautak találkozásáig tart. A lejtős terepviszonyt innentől egészen a Nagy-Átal-kőig (kb. 6 km; 446 m és 809 m közötti tszf), majd onnantól a Győr-hegyig (kb. 1,3 km; 770 m és 819 m tszf) – áttérve a zöld jelzésű turistaútra - hegyi kaptató váltja fel. A Győr-hegyről egészen a Keresztesi nyeregig ereszkedik (kb. 2,2 km; 634 m és 819 m tszf), majd egy kisebb emelkedőt követően ér fel Tót-hegyesre (kb. 2 km; 186 m és 791 m tszf). Innen a Nagy-Galya-kör utolsó, kb. 6 km-es szakasza következik, első része (3,8 km; 634 m és 785 m tszf) ereszkedő, de az utolsó kilométereken (kb. 2,2 km; 634 m és 784 m tszf.) ismét kaptatókkal tűzdelt.

Az Ágasvári Turistaháztól induló **Ágasvár-kör** (kb. 19 km; 559 m és 935 m tszf) Mátraszentimrénél tér rá a zöld jelzésű turistaútra, majd a Teréz-hegyig és a Csörgőlyuk-barlangig ereszkedve érkezik vissza a kiindulópontra.

A **Mátraszentimrei kör** (kb. 23. km; 338 m és 819 m tszf.) és a **Kis-Galya-kör** (kb. 17.5 km; 443 m és 962 m tszf) a korábban már részletezett útvonalakat kombinálja kisebb körtúrákká.

28. Ábra A MátraCsúcs élménycsomag útvonalai

Szolgáltatások

A **Püspöki nyolcas** túra útvonalán a szálláshelyek korlátozottan állnak rendelkezésre: Szurdokpüspökiben a Fenyves Fogadó, az Anna Liget Üdülő, illetve Rózsaszentmártonban a Rózsa Vendégház biztosít szállást 12 ezer – 15 ezer forint/szoba/éj áron. Ez utóbbi két szálláshely erdei iskolai programok, különböző nyári táborok helyszínéül is szolgálhat. Étkezési lehetőség (pizzéria, presszó, kisbolt) a településeken biztosított.

A **Nagy-Galya-kör**, illetve annak kisebb körtúrái mentén a turistaházak, kulcsosházak mellett a vendégházak és szállodák kínálata is bőségebb. A turistaházak létszámtól, szobatípustól és vendégéjszaka-számtól, étkezéstől függően már 4500 forint/fő/éjtől foglalható. Több

szálláshelynél minimum 2 éjszakai csomagban szobákat, faházakat értékesítenek, ezek 12 ezer forintra vehetők igénybe. A szállodák közül a Hotel Narád és a jelenleg felújítás alatt álló Hunguest Hotel Galya emelendő ki, amelyek magasabb árfekvésben (41 ezer forint/2 fő/éjttől) kínálnak félpanziós szállásokat, egyéb – pl. wellness – szolgáltatásokat. Étkezési lehetőség a települések belterületén – pl. Mátraszentistván, Mátraszentlászló, Mátraszentimre - áll rendelkezésre.

Megközelítés

Az élménycsomag közvetlenül több belépési ponton is megközelíthető. A nyugati kiindulópontnak tekinthető **Szurdokpüspöki** a fővárosból közösségi közlekedéssel 80 perc, míg személygépjárművel 50 perc alatt érhető el. Parkolni közterületen lehet.

Az északi belépési pont **Galyatető**, ahova a fővárosból közösségi közlekedéssel átszállás nélkül (napi 2 járatpárral) két óra alatt lehet eljutni (Gyöngyösről és Pásztórol is elérhető). Személygépjárművel az út 90 percet vesz igénybe, de csúcsidőszakban vagy szezonban a Gyöngyös-Galyatető szakaszon gyakori dugókra, így lassú haladásra lehet számítani. Parkolni a Galyatető Turistacentrum közelében lehet, de ennek kapacitása igen véges.

Közösségi közlekedéssel a Gyöngyösről induló Mátravasút **szalajkaházi végállomásáról** 50 perc alatt megközelíthető. A vonatok tavasztól őszig, elsősorban hétfőn és ünnepnapokon, de a nyári időszakban csütörtökön és pénteken is közlekednek. Közösségi közlekedéssel **Mátrakeresztesről** is indítható a körtúra.

A Nagy-Galya-körbe a Mátra nyugati településeiről kijelölt túraútvonalon is be lehet kapcsolódni. Pásztórol a zöld jelzésű útvonal vezet el a Nyikomig, míg Tarról, Mátraverebélyről és Bátorterenyéről indulva Ágasváron lehet a körtúrába becsatlakozni.

Célcsoport, nehézség

A MátraCsúcs élménycsomag közepes és nehéz szakaszokból áll, így elsődleges célcsoportját a gyakorlott gyalogos túrázók alkotják. A Püspöki nyolcas egy nap alatt teljesíthető, míg a Nagy-Galya-kör a terepviszonyok miatt inkább 2 napos túra. A kisebb körtúrák szintén 1-1 nap alatt teljesíthetők.

A megfelelő ruházat – a köves, sziklás terepviszonyok miatt különösen a bakancs -, a túrához elegendő mennyiségű étel és ital elengedhetetlen. A nyomvonal Ágasvárnál és Galya-tető térségében védett és fokozottan védett természeti területeken halad át, így a természet védelme érdekében számos szabályt be kell tartani.

Értékesítés, promóció

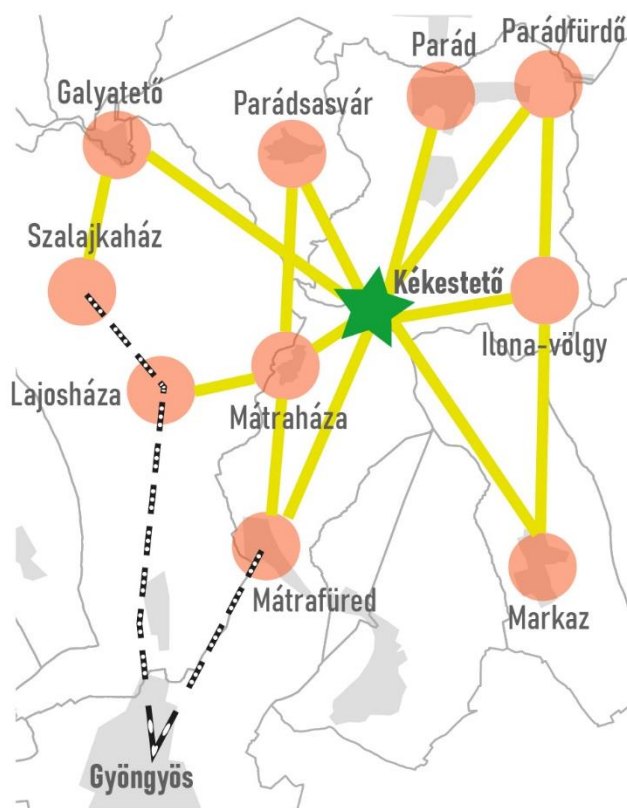
Az élménycsomag elemei közül a Püspöki nyolcas ebben a formájában nem létezik, a Nagy-Galya-kör és a kisebb körtúrák tekintetében a Mátrabérc túra és a teljesítménytúrák önmagukban is népszerűek. A teljes élménycsomagot a helyi TDM honlapján, a települések weboldalán, valamint a környező szálláshelyeken érdemes promotálni.

I.3. Kékesi csillag

Élménycsomag bővebb leírása

Az élménycsomag fő célja a Kékes meghódítása különböző útvonalakon keresztül. A csomag fontos célja, hogy a Kékesre minél többen gyalogosan, látványos túraútvonalakon keresztül jussanak fel, lehetőleg az út mátrai szakaszain az indulási pontokig is fenntartható közlekedési módokkal eljutva. Fontos cél, hogy a Kékesre érkezők minél nagyobb része gyalogtúrát is tegyen, akár oda, akár onnan le. Az élménycsomag egyes elemei a hegyi szálláshelyekről egymást követő napokon is teljesíthetők, akár kékesi indulással, ereszkedéssel is, amely a kevésbé gyakorlott túrázók számára is vonzóvá teheti az útvonalakat.

Az élménycsomagon belül több túra található, amelyek egy része már ismert túraútvonalak, teljesítménytúra-útvonalak összekombinálása, turisztikai élménylánccá történő fejlesztése.

29. Ábra A Kékesi csillag élménycsomag

Vonzerők, egyediség

Az útvonalak számos természeti látványosságot érintenek, valamint kilátókat, várromokat stb. látogatnak meg, köztük Magyarország legmagasabb hegycsúcsait, legnagyobb természetes vízesését, tavakat, forrásokat, egyéb geológiai és geomorfológiai érdekességeket, s természetesen a Kékest.

Útvonalak

Az útvonalak:

1. **Mátrafüred vá.-Kékes:** Mátrafüredről, a kisvasút végállomásáról több túraútvonal is vezet a Kékesre. A legismertebb a sárga sáv jelzésen haladó Rákóczi turistaút (kb. 10 km), de a Remete-bérc (kb. 6 km), a Csatorna-völgy (kb. 6 km), a Peres-bérc (7 km), vagy a Somor-Patak völgyén (kb. 9 km) keresztül is eljuthatunk a csúcsra.
2. **Lajosháza vá.-Kékes:** A kisvasút lajosházi megállójától a Nagy-völgy-Vörösmarty th.-Pisztrángos-tó- Gabi halála útvonalon vezető, kb. 11 km-es út vezet fel a Kékesre.
3. **Szalajkaház vá.-Galyatető- Kékes:** A kisvasút szalajkaházi végállomásától Galyatető érintésével a Mátra-nyergen keresztül érjük el a Kékest (kb. 16 km).
4. **Mátraháza-Kékes:** Mátraházáról a Veronika-rét -Sor-kő-Gabi halála útvonalon (kb. 7 km) át jutunk fel a Kékesre.
5. **Galyatető-Kékes:** Az Országos Kéktúra útvonalán Galyatetőről indulva a Nagy-Lipót -Vércverés - Csór-hegy-Vörösmarty th. - Mátraháza vonalon (11 km) lehet a Kékest meghódítani.
6. **Markaz-Kékes:** Markazról a Markazi Vár – Markazi kapu - Disznó-kő – Sas-kő útvonal vezet fel a Kékesre (kb. 11 km.)

7. **Parádfürdő-Kékes:** Parádfürdőről az Ilona-völgyön át a Disznó-kőn és a Sas-kőn át juthatunk fel a Kékesre (kb. 11 km)
8. **(Parádfürdő) - Ilona-vízesés – Kékes:** Az Ilona-vízesésétől a Markazi-kapun át a Sas-kő érintésével érhetjük el a Kékest. (kb. 6,5 km)
9. **Parádfürdő - Parád - Kékes:** Parádfürdőről Parád irányában továbbhaladva a Pisztrángos-tó – Kőrös-mocsár úton érhető el a Kékes (kb. 12,5 km)
10. **Parádsasvár – Kékes:** Parádsasvárról a Mátra-nyergén rácsatlakozva az OKT útvonalára, mintegy 8,5 km-es gyalogtúra során lehet felérni a Kékes csúcsára

Az egyes útvonalak a Kékestető irányába közepes és nehéz, a Kékestetőről lefelé haladva könnyű és közepes nehézségűek.

Szolgáltatások

Az egyes túra útvonalak kiindulási pontjain számos szálláshely található, ahonnan jellemzően fél-1 nap alatt oda-vissza megjárható a Kékes. A szállodák és vendégházak mellett a turistaházak, kulcsosházak kínálata is bőséges. A turistaházak létszámtól, szobátípustól és vendégéjszaka-számtól, étkezéstől függően már 4500 forint/fő/éjtől foglalhatók.

A szállodák magasabb árfekvésben (41 ezer forint/2 fő/éjtől) kínálnak félpanziós szállásokat, egyéb – pl. wellness – szolgáltatásokat. Étkezési lehetőség Mátrafüreden, Mátraházán és Kékesen áll rendelkezésre.

Megközelítés

Az élménycsomag közvetlenül több belépési ponton is megközelíthető. A preferált belépési pontok a kisvasutak végállomásai (Mátrafüred, Lajosháza, Szalajkaház) és a közösségi közlekedéssel Gyöngyösről ill. Budapestről elérhető indulási pontok Mátrafüred, Mátraháza, Galyatető, Parádfürdő, Markaz).

A Mátravasút tavasztól őszig, elsősorban hétvégén és ünnepnapokon, de a nyári időszakban csütörtökön és pénteken is közlekedtet vonatokat.

Célcsoport, nehézség

Az élménycsomag közepes és nehéz szakaszokból áll, így elsődleges célcsoportját a gyakorlott gyalogos túrázók alkotják. A túrák 1-1 nap alatt teljesíthetők.

A megfelelő ruházat – a köves, sziklás terepviszonyok miatt különösen a bakancs - , a túrához elegendő mennyiségű étel és ital elengedhetetlen. A nyomvonal védett és fokozottan védett természeti területeken halad át, így a természet védelme érdekében számos szabályt be kell tartani.

Értékesítés, promóció

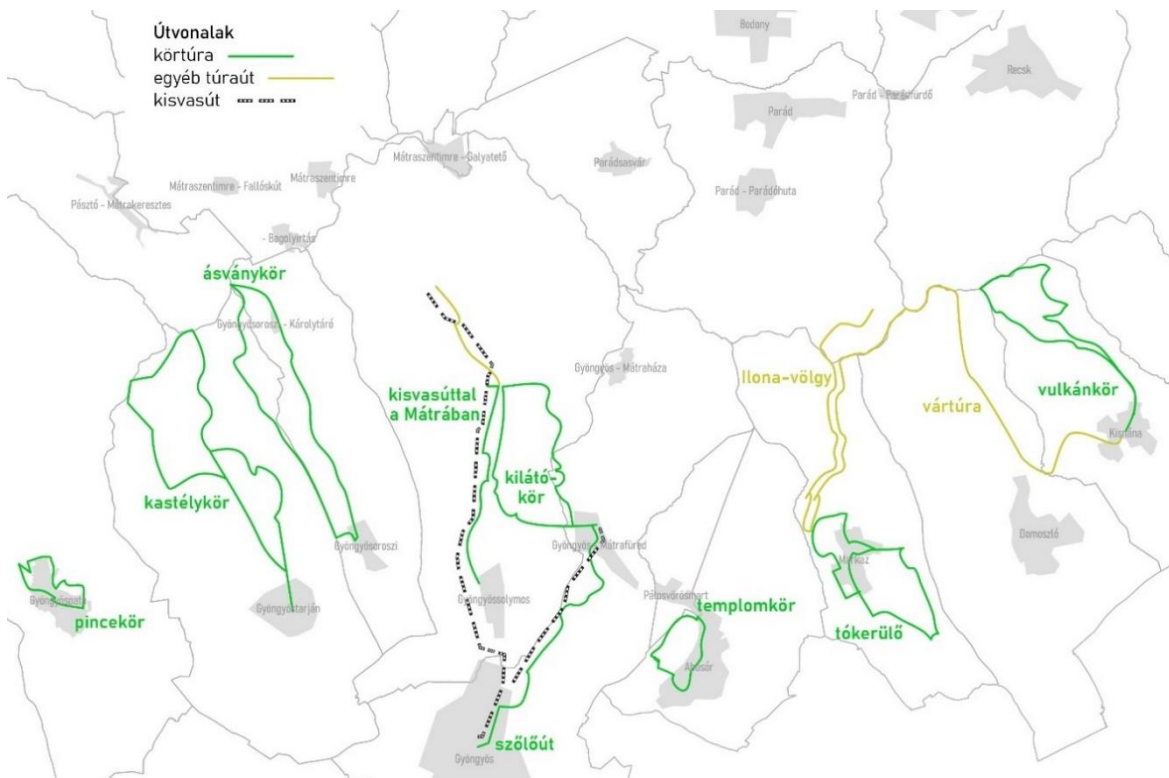
Az élménycsomag elemei önmagukban is népszerűek. A teljes élménycsomagot a helyi TDM honlapján, a települések weboldalán, valamint a környező szálláshelyeken érdemes promotálni.

I.4. ZöldMátra

Élménycsomag bővebb leírása

Az élménycsomag a Mátraalja településeit fűzi csokorba, feltárva a települések fontosabb építészeti örökségeit és természeti látnivalóit. A csomagban könnyebb jelzett körtúrák szerepelnek kiegészülve a térséget érintő jelentősebb túrautakkal. Az élménycsomag elsősorban a családokat és az iskolás csoportokat célozza.

Az élménycsomag egyediségét a Mátra egy új arcának megismerése adja, azaz könnyebb gyalogos túrák keretében a „klasszikus” hegyvidéki tájjelleg helyett-mellett bemutatja a mátrai peremvidék egyedi értékeit. Az egyes túraútvonalak egyúttal tematikus túráként is definiálhatók.

30. Ábra A ZöldMátra élménycsomag főbb útvonalai

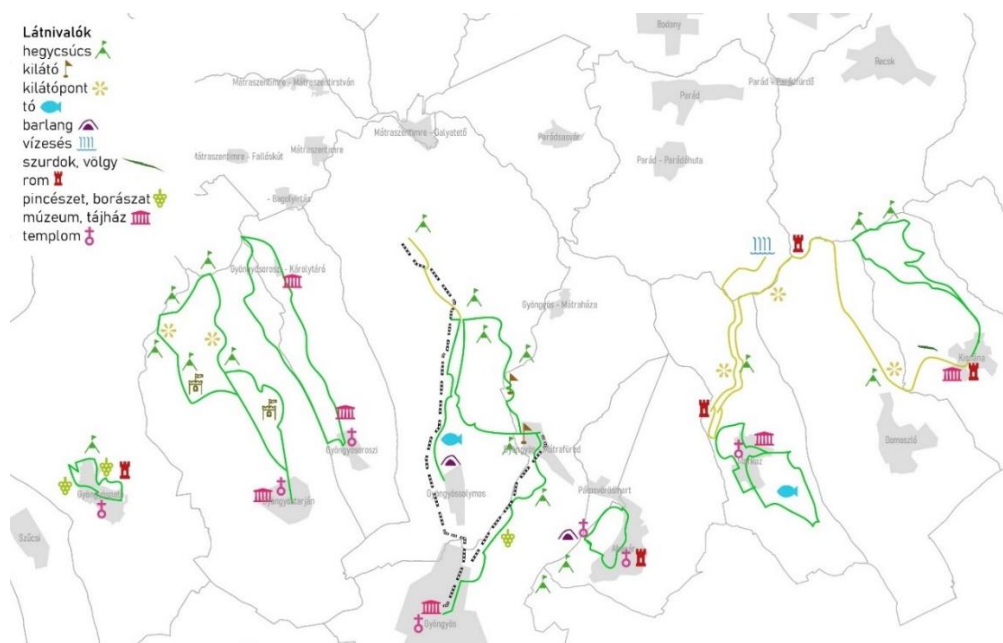
Vonzóerők, egyediség

A ZöldMátra élménycsomag olyan tematikus körtúrákat tartalmaz, amelyek önállóan, fél-egy nap alatt teljesíthetők.

- **Patai pincekőr:** A Gyöngyöspatát körbejáró út inkább „városnéző” jellegű túra, amely a Kisboldogasszony templom mellett a település 2 pincesorát, valamint a Várhegyet járja be.
- **Tarjáni kastélykőrök:** A gyöngyöstarjáni rövidebb túra a település központjából a Borhy kastélyig, valamint az azt körülvevő 4 hektáros ősparkig vezet fel. A hosszabb túra révén a környező hegycsúcsok érintésével a fajzatpusztai kastélyt és parkját keressük fel. A kastély mögötti erdőben, egy mesterséges tó szigetén kis kápolna áll, amely egyúttal a korábbi tulajdonosok családi sírboltja is. Mivel a kastély magántulajdonban van, így csak részben látogatható. Az épület és parkjának turisztikai célú hasznosítása a jövő feladata.
- **Oroszi ásványkőr:** A gyöngyösoroszi körtúra az ásványgyűjtők számára szolgál kuriózumként. Fő attrakciója a Károlytárón, mára már bezárt ércbánya szomszédságában található Ásványok Háza, ahol áprilistól októberig geológus vezetésével ásványgyűjtő túrákat is szerveznek.

- **kisvasúttal a solymosi Mátrában:** A gyöngyössolymosi körtúra a kisvasúttal párhuzamosan halad a Csák-kői barlangot, a picinyke cserkői bányatavat, valamint Dezsővárat érintve egészen Lajosházáig. A túra a kisvasúttal kombinálható, amely Gyöngyössolymos és Szalajkaház között közlekedik.
- **Füredi kilátó-kör:** A mátrafüredi kör egy kellemes erdei körtúra, amely Mátrafüredről Lajosházán át a Cserkő-bányát, a Farkas-kutat, a Sás-tót, valamint az itt található Sástói- és Kozmáry kilátót érinti.
- **Gyöngyösi szőlőút:** A Gyöngyöstől Mátrafüredig tartó szőlőút a farkasmályi pincék mentén vezet. Az ide tervezett Kalandpark és szőlészeti tanösvény a későbbiekben további kikapcsolódási lehetőséget nyújt. A túra a Gyöngyös – Mátrafüred között közlekedő kisvasúttal kombinálható.
- **Abasári templomkör:** Az abasári körtúra a Szent Péter és Pál apostol-templomtól indulva szőlőkkel szegélyezett út mentén vezet fel a Sárhegyre, ahol a Szent Anna-tó, az itt található kis kápolna és a Remete-barlang jelenti a vonzerőt.
- **Markazi tókerülő:** A markazi körtúra a Markazi tavat, a kőtengert, valamint a település épített értékeit ismerteti meg. A tó mellett található, rendezvényterként, sportpályaként funkcionáló Szent István park ad helyet az ország egyik legnagyobb átmérőjű, szabadtéri Szent Korona-szobrának.
- **Kisnánai vulkánkör:** A Kisnánai vártól induló túra a Kelet-Mátra vulkanikus hegyvonulatát járja be egészen az OKT útvonalához tartozó Szederjes-tetőig és Nagy-Zúgó-hegyig.

Az élménycsomagban a körtúrák mellett hosszabb-rövidebb túraútvonalak is helyet kaptak. Ilyen a Markazról induló **vártúra**, amely a Markazi várat, Oroszlánvárat és a Kisnánai várat érinti. Markazról egy hosszabb túra észak-déli irányban keresztezi a Mátra főgerincét, érintve a Markazi-várat, majd a Markazi-kapu elnevezésű útelágazásnál továbbhaladva az **Ilona-völgyi** vízeséshez vezet.

31. Ábra A ZöldMátra élménycsomag látványói

Útvonalak

Az egyes túrák döntő többségükben jelzett turistaúton haladnak. A körtúráknál az útirány megválasztásával egyúttal a túrák nehézségi foka is befolyásolható.

A kb. 6 km-es patai pincekör (gyöngyöspatai körtúra) földúton, illetve a települési utcákon halad. Legmagasabb pontja a Várhegy (249 m), amelyre egy enyhe emelkedőn át vezet az út. A túraútvonal további részeire a lankás, kisebb emelkedőkkel és lejtőkkel tűzdelt terepviszonyok a jellemzők.

A gyöngyöstarjáni rövid kastélykör (kb. 8 km) enyhe emelkedővel vezet el a Borhy-kastélyig, majd onnan ereszkedik vissza Gyöngyöstarjába. A hosszú kastélykör (kb. 20 km) szőlőtáblák között, a Mátra déli lejtőin kapaszkodik fel a Világos-hegyre. Az innen feltároló körpanoráma párját ritkítja: a nyugati horizontot a Börzsöny, a Cserhát, a Pilis, a Visegrádi- és Budai hegység vonulatai keretezik, előtérben a Muzsla-gerinccel, a Havas, a Káva, és a Nagy-Hársas vulkanikus csúcsaival, illetve a Más-patak völgyületével. Innen felkapaszkodunk a Tót-hegyesre, majd dél felé fordulva a Kávára. Ez után lejtős terepen ereszkedik az út Fajzatpusztáig, majd Gyöngyöstarjániig.

A kb. 18 km-es oroszi ásványkör (gyöngyösoroszi körtúra) Gyöngyösorosziból a Keresztesi-nyeregig kapaszkodik fel, majd innen Károlytáró érintésével ereszkedik vissza a településre.

A kisvasúttal a Mátrában elnevezésű túra (gyöngyössolymosi körtúra) Gyöngyössolymos központjából Lajosházáig – illetve opcionálisan Szalajkaházig – vezet. A kb. 6 km-es szakasz Gyöngyössolymosról indulva enyhén emelkedő jellegű, nagyobb kaptatókra Dezsővár környékén lehet számítani. A túra a Gyöngyös és Szalajkaház között közlekedő kisvasúttal kombinálható.

A kb. 13 km-es füredi kilátó-kör (mátrafüredi körtúra) nem tartogat jelentős szintemelkedéseket. Nagyobb emelkedő Lajosháza után, a Kötengert elhagyva a Tölgyfalaposnál van, ezt követően lankás terep vezet el Sástóra, illetve Mátrafüredre.

A kb. 9 km-es szőlőút (gyöngyösi körtúra) a Mátra Múzeum előtt, a kisvasút végállomásától indulva komolyabb szintemelkedők nélkül éri el Farkasmályt. Észak felé továbbhaladva a 375 m magas Pipis-hegyre kapaszkodik fel. Innen ereszkedik le Mátrafüredre, a kisvasút mátrafüredi végállomásáig. A körtúra kisvasúttal kombinálható.

A kb 6 km hosszú abasári templomkör az Abasári templomtól induló lila Mária út jelzésen vezet. Az útvonal a Szent Anna-kápolnáig egyre meredekebbé válik, majd a Daboci-lapos irányából ereszkedik le a völgybe, illetve vissza Abasárra.

A kb. 12 km-es markazi tókerülő túra északi íve enyhe emelkedővel kapaszkodik fel a település feletti hegygerince, ahonnan visszatérve a lakott területre erősen ereszkedő terep következik. A Markazi-tó körül vezető út nem tartogat jelentős szintkülönbségeket.

A Kispánai vártól induló vulkánkör (kb. 15 km; 162 m és 675 m tszf között) első fele emelkedő, különösen a Szederjes-tető keleti oldala igen meredek. A Kis- és Nagy-Zúgó-hegy elhagyása után egyre lankásabb lejtőkkel tűzdelt úton érkezünk vissza Kispánára.

A Markaz és Kispána között vezető vártúra (kb. 22 km) a Markazi kapuig enyhén emelkedő, majd az Oroszlánvárig mérsékelt emelkedős és lejtős szakaszok váltják egymást. Oroszlánvár után alapvetően lejtős terepviszonyok a meghatározók. Markazról az Ilona-völgyi vízeséshez vezető kb. 10 km-es túra délről indulva keresztezi a Mátra főgerincét. A Hegyes-tetőig erősen, majd a Markazi kapuig mérsékeltén emelkedik. Innen az Ilona-vízesésig lejtős terep következik.

Szolgáltatások

Az útvonalak mentén rendelkezésre álló szálláshelyek településenként igen eltérő kínálatot nyújtanak. Gyöngyöspatán a szálláshelykapacitás igen szűkös, mindösszesen egy vendégház fogad vendégeket 44 ezer forint / 2 fő / 2 éj áron. A tervek között szerepel a Király-völgy kemping területén egy gyermektábor kialakítása, valamint a zarándokturizmushoz kapcsolódóan zarándokszállás fejlesztése. Gyöngyöstarjában a Borhy kastély összesen 42 fő részére tud szállást biztosítani. A fajzatpusztai kastélyban 12 szoba van, itt lehetőség nyílna szálláshely kialakítására. (Az épület magántulajdonban van; nem látogatható.) Gyöngyösorosziban szálláshely nincs, ugyanakkor az élménycsomaghoz kapcsolódóan említést érdemelnek az Ásványok Háza által szervezett ásványgyűjtő túrák, valamint a diákoknak, óvodásoknak szervezett múzeumi foglalkozások. A kisvasutak vonalán több erdészház, kulcsosház is található, amelyek létszámtól függően akár 1500 Ft/fő/éjtől vehetők igénybe. Gyöngyösön, Sástón és Mátrafüreden szálloda, vendégház, kemping is található – természetesen ezek magasabb árfekvésben. A Sár-hegy közelében a Szálás kulcsosház, míg Abasáron, Markazon, Domoszlón és Kispánán vendégházak állnak rendelkezésre 16 000 – 24 000 forint / 2 fő / 2 éj áron.

Étkezést éttermek, büfék biztosítanak, valamint a települések többségében borászatok, pincészetek is működnek.

Megközelítés

Az élménycsomagban szereplő települések legegyszerűbben Gyöngyös felől közelíthetők meg. Közösségi közlekedéssel a legtávolabbi települések (Gyöngyöspata, Kispápa) 20-35 perc alatt elérhetők, míg személygépjárművel ugyanez a távolság 15-30 percet vesz igénybe. A Gyöngyös – Mátrafüred közötti szakaszon csúcsidőszakban vagy szezonban gyakori dugókra, így lassú haladásra lehet számítani. Parkolási lehetőség általában közterületeken áll rendelkezésre, a kisebb, kevésbé látogatott helyeken kapacitásproblémákkal egyelőre nem kell számolni. Mátrafüreden, Kispápan, valamint Gyöngyös frekventáltabb helyein – különösen szezonban és/vagy nagyobb rendezvények alkalmával - ugyanakkor gondot okozhat a parkolás.

Célcsoport, nehézség

A ZöldMátra élménycsomag elsődleges célcsoportját a kisgyermekes családok és osztálykirándulások, túrák kapcsán az iskolai csoportok alkotják. A körtúrák általában könnyen teljesíthetők, az útirányok megválasztásával a nagyobb szintkülönbségek némileg könnyíthetők. A vulkánkör és az Ilona-völgyi vízeséshez vezető út a terepviszonyok, valamint az útvonal hossza miatt gyakorlottabb túrázóknak ajánlott.

Értékesítés, promóció

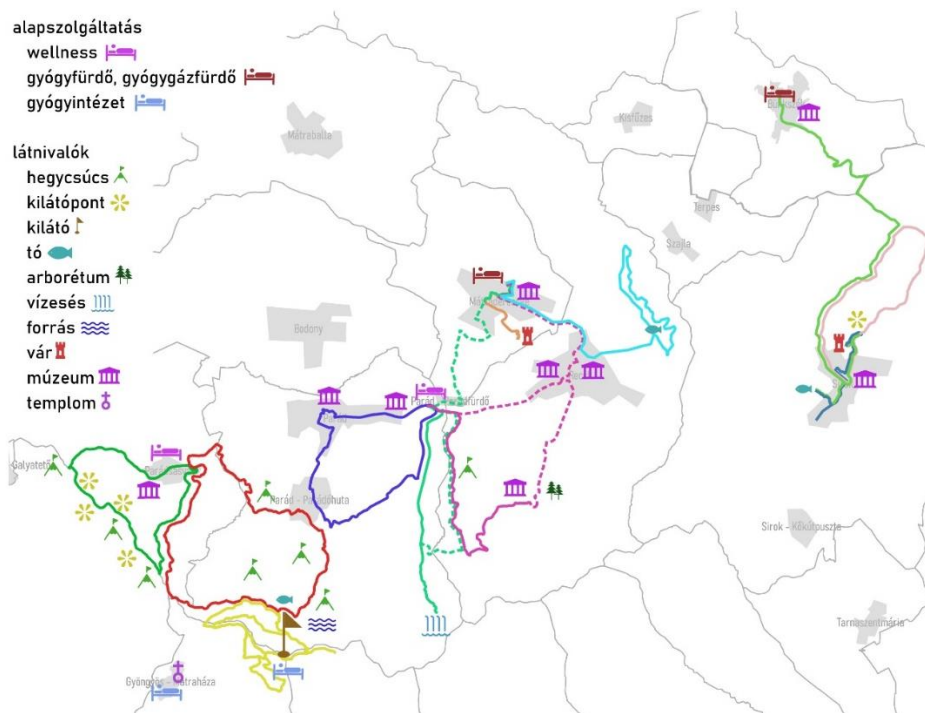
Az élménycsomag elemei közül a körtúrák többsége ebben a formában még nem létezik, az útvonalak mentén csupán egy-egy nagyobb attrakció (pl. Kispápai vár, gyöngyöspatai Kisboldogasszony templom, Mátra Múzeum stb.) ismert. A körtúrákat a helyi TDM honlapján, a települési weboldalakon, valamint a környező szálláshelyeken érdemes promotálni.

I.5. EzüstMátra

Élménycsomag bővebb leírása

Az élménycsomag a Mátra gyógy- és wellness-szállodáiba, gyógyintézeteibe látogató idősebb turisták számára kínál hosszabb-rövidebb gyalogtúrákat, amelyek a térség főbb természeti látnivalóit és építészeti értékeit fűzik fel. Mindezek mellett olyan helyi különlegességek is megismerhetők, mint a mofetta, a Parádi víz, a Salvus víz vagy a csevice-források.

Az élménycsomag egyediségét az idősebb korosztály megszólítása, gyalogos túrák révén az aktív turizmusba történő bevonásuk adja. A klasszikus gyalogtúrák nordic walking túrával, vagy akár az itthon még kuriózumnak számító erdőfürdővel tovább színesíthetők. A kerékpárkölsönzési lehetőségek kiépülésével a térség kerékpárral, e-bike-kal is felfedezhetővé válhat.

32. Ábra Az EzüstMátra élménycsomag

Vonzerők, egyediség

Az EzüstMátra élménycsomag a Parád-Recski medencében és tágabb térségében található, gyógy- és wellness-szolgáltatásokat nyújtó települések természeti és épített látnivalóit fűzi fel hosszabb-rövidebb gyalogos túraútvonalakra.

Mátraházán a Mátrai Gyógyintézet vendégei számára a Naphimnusz Park, az itt található kálvária és a Magyarok Nagyasszonya templom jelenti a látnivalókat. Egészségi állapottól függően a településtől délre, a sárga jelzésű turistaúton rövidebb túrák is tehetők.

A Kékesen a TV-torony Kilátó és a csúcskő mellett a 2020 őszén átadott kardió tanösvény jelent egyedi vonzerőt.

Parádsasváron a környező hegycsúcsokat lehet gyalogosan meghódítani: az Országos Kéktúra nyomvonalára csatlakozva a Nagy-Lipót, Nagy-Lápafó, Vércverés és Csór-hegy érhető el, míg a Vörösmarty és Kis-Rákóczi Kör útvonala a Hársas-tetőt és a Mohost érinti. Parádsasváron többen őrzik az egykori üveggyárból magukkal hozott szaktudást és üvegcsiszoló műhelyt üzemeltetnek, de megnézhető a Kristálygaléria és Kiállítóterem is, amely a hajdani híres üveggyárnak állít emléket.

Parádfürdő központi elhelyezkedésének köszönhetően számos túraútvonal kiindulópontja lehet. A turisták körében kétséget kizáróan a legismertebb az ország legmagasabb természetes vízeséséhez vezető Ilona-völgyi tanösvény. Innen némi kerülővel a Hegyes-hegy

és a Macska-bérc csúcsai is meghódíthatók. Ez utóbbin továbbhaladva a Várbükk érintésével érhető el a Recski Nemzeti Emlékpark. A 2012 januárjában történelmi emlékhellyé nyilvánított egykori kényszermunkatábor látogatóközponttá történő fejlesztése 2020 őszén kezdődött meg. Az emlékpark közelében található az egykor szebb napokat is látott Jámbortanyai arborétum, amelynek fejlesztésére, megóvására az elmúlt években, évtizedekben történtek kísérletek, de tényleges turisztikai hasznosítása még várat magára. (A 69 hektárnyi védett terület – ebből az arborétum területe 4,5 hektár - legnagyobb fája a 250 cm törzskerületű zöld duglaszfenyő).

A Parádfürdő – Parád – Parádóhuta - Pál-bikk – Ilona-völgy útvonalon haladó Parádi kör a Nagy-Rákóczi kör északi része is egyben, s a természeti környezet mellett leginkább az épített örökség elemeit (Cifra Istálló és Kocsimúzeum, Tájház stb.) ismerteti meg a látogatókkal.

Mátraderecskéről a Baláta-bércen álló Kanácsvár romja érhető el, valamint hosszabb túrával Recsk is felfedezhető. Recsk központjában a főbb épített értékeket a Palóc tájház, valamint az ércbányászatnak emléket állító Bányászati Kiállítás jelenti. A település határában található Búzásvölgyi-tó jelenleg leginkább horgásztóként üzemel, aktív turisztikai fejlesztése, pihenők, sétányok kialakítása a jövő feladata lesz.

Sirok, mint a Mátra térségének keleti kapuja szintén bővelkedik látnivalókban. A Siroki vár, a Törökasztal, a Barát- és Apáca-sziklák mellett a védett természeti területen található Nyírjes-tó kiemelkedő értéket képvisel. A település északi peremén fekvő hegycsúcsok meghódítása a Szalokma-völgy mentén az Országos Kéktúra nyomvonalát követi.

Útvonalak

A Kékesen kialakított Kardió tanösvény három nehézségi szintű, eltérő hosszúságú és szintemelkedést tartalmazó, jelzett útvonal, amely önállóan vagy vezetett túra keretében is bejárható.

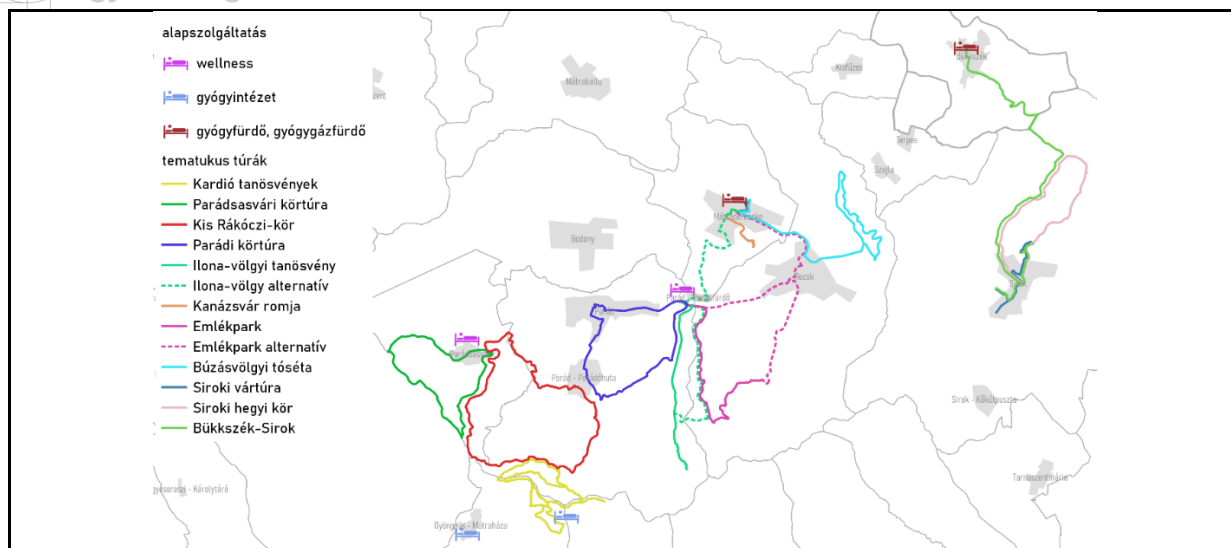
A parászasvári nagykör (kb. 12 km; 320 m és 757 m tszf között) a Kastélyszállótól indulva a piros kereszt jelzésű turistaúton kapcsolódik az Országos Kéktúra nyomvonalához. Ez a kb. 4 km-es, Nagy-Lipótiig tartó szakasz erősen emelkedik; különösen a Kis-Lipóttól kezdődően kell nagy emelkedőkkel számolni. Az OKT nyomvonalán egészen a Mátra-nyeregig haladva (kb 3 km) kisebb lejtők és emelkedők váltakoznak. Itt rátérve a piros sáv jelzésű útra könnyű, lejtős szakasz vezet vissza a szálláshelyig.

A Kis-Rákóczi Kör (kb. 17 km; 297 m és 736 m tszf között) a Kastélyhotel Sasvár Resorttól indulva Parádóhutáig kisebb lejtőkkel tűzdelt földúton vezet (kb, 5,5 km). Innen délre fordulva, a piros kereszt jelzésű turistaút 3 km-es, erősen emelkedő szakasza következik, majd a Hurok úttól a Som-nyeregig (kb. 3,5 km) a hegygerincen haladva nagyobb szintkülönbségek nélkül folytatódik az út. A befejező 6 km-en elsősorban földúton áthaladó lejtős szakasz következik.

A parádi körtúra (kb. 13,5 km; 212 m és 445 m tszf között) a parádfürdői Erzsébet Park Hotelről indulva az Ilona-völgyi tanösvényen halad. 4 km után a sárga sáv jelzésen továbbhaladva (kb. 1,5 km), a Macskalyuk mentén, a Pál-bikk vonulatánál erős emelkedő következik. Innentől a Méhéskertig (kb. 2 km) enyhe, majd intenzívebb (kb. 6 km) lejtős szakasz vezet vissza a szálláshelyre.

Az Ilona-völgyi 6,5 km hosszú, 8 állomásos tanösvény a Mátra hegység keleti részén elhelyezkedő Ilona-völgy földtani érdekességeit mutatja be. Az útvonal nagy része aszfaltos, illetve köves úton halad, a vízesés előtti 200-300 méter hosszú erdei út néhol kisebb emelkedőkkel tűzdelt. Vízesésétől a parádfürdői szálláshelyig a piros turistajelzésen haladva alternatív útvonal is választható (kb. 6 km, 210 m és 386 m és közötti között). A Macska- és Veresagyag-bércen át Hegyes-hegy lábáig tartó kb. 4 km során enyhe emelkedők és lejtők váltják egymást, majd innentől egészen a szálláshelyig meredek lejtős szakasz következik.

Parádfürdőről a Recski Nemzeti Emlékparkig (kb. 7,5 km; 206 m és 386 m tszf között) az előzőekben említett Hegyes-hegy – Macska-bérc útvonalon haladunk. A Hegyes-hegyig emelkedő, majd onnantól az Emlékparkig kisebb lejtők és emelkedők váltakoznak.

33. Ábra Az EzüstMátra élménycsomag útvonalai

Az Emlékparkból Recskre (kb. 5 km; 174 m és 340 m tszf) a sárga sáv jelzéssel ellátott turistaúton juthatunk el.

Mátraderecskén a Mofetta Gyógyászati Központból egy 2,5 km-es túra vezet fel a Balátabércen álló Kanázsvár romjaihoz. Az útvonal utolsó 300 méterén kell komolyabb szintemelkedést leküzdeni, a többi szakaszon lankás terepviszony a meghatározó.

Mátraderecskéről Parádfürdő (5,6 km), valamint a Recskén található Búzásvölgyi-tó (7,5 km) is elérhető gyalogosan.

Bükkszékről a piros jelzésű turistaút vezet Sirokra (kb. 11 km; 159 m és 360 m közötti tszf.). Ennek első harmada hegyi emelkedő, majd a Szalokma-völgyön át vezető út lankás jelleget ölt. A Siroki várhoz jó minőségű aszfaltút vezet fel, de a szomszédos Törökasztal, valamint Barát- és Apáca-sziklák is könnyen megközelíthetők.

A Vártól dél felé kis kitéréssel elérhető a Nyírjes-tó (3 km; 155 m és 268 m közötti tszf), de észak felé, a Szalokma-tető irányába az Országos Kéktúra útvonalán hegyi körtúra is tehető.

Az élménycsomagban szereplő attrakciók egy része kerékpárral is megközelíthető. A Recski Nemzeti Történelmi Emlékpark Recskről a kék, míg Parádfürdőről a zöld jelzésű MTB útvonalon közelíthető meg. Az Ilona-völgyi vízeséshez a sárga jelzésű kerékpárosút vezet. Bükkszékről Sirok, illetve a Búzásvölgyi-tó érintésével Recsk is elérhető.

Szolgáltatások

Az élménycsomagban elsősorban gyógyintézetek, gyógy- és wellness-szállodák szerepelnek. Mátraderecskén a Gyógyászati Központ, valamint Bükkszéken a termálstrand nem rendelkezik saját szálláskapacitással, az ideérkező turisták a környező vendégházakban szállnak meg. Ezek a szálláshelyek ellátás nélkül már 10 000 forint / 2 fő/ éj áron elérhetők.

Az országban elsőként klimatikus gyógyhellyé minősített Kékestetőn a Medical Hotel 18 000 / 2 fő/ éj ártól fogad vendégeket.

Parádfürdőn az Erzsébet Park Hotelben 20 ezer forinttól, míg Parádsasváron a Kastélyhotel Sasvár Resortban 99 ezer forinttól bérelhetők szobák.

Az aktív turizmushoz kapcsolódó szolgáltatások közül túraajánlatok – leginkább szórólapok, információs kiadványok stb. formájában - a legtöbb szálláshelyen elérhetők. Az Erzsébet Park Hotel meghatározott napokon indít gyalogos túrákat, míg Parádsasváron kerékpár bérelhető.

Megközelítés

Az élménycsomagban szereplő szálláshelyeket a turisták döntő többsége gépjárművel közelíti meg. Parkolóhely a szálláshelyeken rendelkezésre áll, ezek azonban a szállóvendégek

részére is rendszerint térítés ellenében (1000 forint/naptól) vehetők igénybe. Bükkszéken a fürdő, valamint Mátraderecskén a Gyógyászati Központ szintén rendelkezik saját parkolóval.

Célcsoport, nehézség

Az élménycsomag célcsoportját a nyugdíjas korosztály alkotja. A Kékestető esetében a kevésbé edzett, vagy rehabilitációs kezelésen részt vevők részére rövid, pár órás kardiótúrákat tartalmaz a csomag.

A többi desztinációban a fél-egynapos, könnyű, de bizonyos szakaszokon emelkedőkkel tűzdelt gyalogtúrák az aktív kikapcsolódást kereső nyugdíjasokat célozzák meg.

Értékesítés, promóció

Az élménycsomagban szereplő túrák a szálláshelyek weboldalán, online szálláshely-értékesítő oldalakon, vagy közvetlenül nyugdíjasklubok részére, csomagba szervezve értékesíthetők. Opcionálisan a fix napokon történő túravezetés, kerékpárkölszönzés lehetőségének promotálása is lehetséges.

I.6. Mátrai zarándok

Élménycsomag bővebb leírása

Az élménycsomag a Mátrában kijelölt Mária úton haladva az egyházi, vallási emlékeket fűzi fel, kiegészülve a Keresztek nyomában elnevezésű jelvénytulajdonos túramozgalmal kőkeresztjeivel.

34. Ábra A Mátrai zarándok élménycsomag

A csomag egyedisége a hegyvidéki táj és az épített egyházi örökségek szimbiózisában testesül meg, érintve olyan kiemelkedő egyháztörténeti és vallási értékeket, mint a Szentkúti búcsújáráhely, a Fallóskúti kegyhely vagy a gyöngyösi Szent Bertalan templom. Mindezek mellett egyrészt a Mátva kevésbé látogatott, de turisztikailag is élményt nyújtó templomait

is rendszerbe fűzi, bevonva a Mátraalja eddig kevésbé látogatott településeit (pl. Tarnaszentmária, Verpelét, Pálosvörösmart, Gyöngyöspata), másrészt a Központi Mátrában található egyházi értékek révén a hegyvidék egy újabb arcával is megismerkedhetnek látogatók. Kapcsolódó programelem a Mátrai vándor élménycsomagban a zárándokvándor tábor.

Az élménycsomag bármelyik pontról indulva, bármelyik irányba, kisebb-nagyobb szakaszonként is teljesíthető.

Az élménycsomagba - noha ezeket a Mária út nyomvonala nem érinti - a Mátra egyéb területén található egyházi emlékek is beilleszthetők, amelyek akár körtúraként, csillagtúraként is bejárhatók.

Vonzerők, egyediség

Mátrai Mária kör: a Szentkút-Fallóskút-Gyöngyös-Gyöngyöspata-Pásztó-Tar kör főbb megállói és kapcsolódó attrakciók:

1. **Szentkúti búcsújáróhely (Mátraverebély):** A ferences szerzetesek által működtetett, megújult Mátraverebély-Szentkút a római katolikus hívők egyik leglátogatottabb magyarországi búcsújáróhelye. A felújítás eredményeként a kegyhely XXI. századi színvonalú, komplex vallásturisztikai központtá alakult át, megőrizve évszázados értékeit. A körtúra kiindulási vagy végpontjaként ajánlott.
2. **Mátraverebély Nagyboldogasszony gótikus temploma**
3. *opcionális megállóhely: a közeli tari Kőrösi Csoma buddhista Emlékpark még a katolikus zárándokok számára is egyedi élményt jelent*
Fejlesztési szükséglet: Gyalogos megközelíthetőség kiépítése Mátraverebély és Tar irányába
4. **Szent Mihály főangyal-templom (Tar),** ill. a szomszédos Tar Lőrinc udvarháza: az erődfallal körülvett, középkori eredetű templom (csak előzetes bejelentkezéssel látogatható) egyedi élményt jelent, mellett állnak a kalandos életű (a pásztói templomot felépítő) középkori nemes udvarházának romjai;
Kapcsolódó fejlesztési szükséglet: Tar Lőrinc udvarházának attrakcióvá történő fejlesztése
5. **Szent Lőrinc vértanú középkori eredetű temploma (Pásztó),** mellette a bencés és ciszterci monostor maradványait bemutató romkerti műemlékövezet, az Oskolamester háza stb.
6. Szent Kereszt felmagasztalása templom; Szent Jakab templom; Szentkereszt kút (Szurdokpüspöki)
7. **Kisboldogasszony templom (Gyöngyöspata):** a középkori templomban az Európában egyedülálló Jézus családfáját bemutató Jesszefa oltár (előzetes bejelentkezéssel látogatható);
8. Szent Imre római katolikus templom (Nagyréde)
9. **Szent Bertalan templom és az Egyházi Kincstár (Gyöngyös),** Ferences Rendház és Műemlékkönyvtár; Zsinagóga; Gyöngyöspüspöki erődtemplom;
10. **Sár-hegyi Szt. Anna-kápolna (Abasár)**
11. Magyarok Nagyasszonya templom; Szent Sebek kápolnája, Naphimnusz Park (Gyöngyös – Mátraháza)
12. **Kodály kápolna (Mátraszentimre – Galyatető)**
13. Három falu temploma (Mátraszentimre)
14. **Fallóskút kegyhely (Mátraszentimrei Béke királynéja templom és Mária kápolna):** Árnyas fák közt, csendes erdei környezetben található a mára már jól kiépített fallóskúti kegyhely. Forrásvizének csodatévő erőt tulajdonítanak.

Királyok útja zárándokút: az útvonal a Gyöngyös-Verpelét-(Eger) közötti Mária-út főbb megállói és kapcsolódó attrakciók:

1. **Szent Bertalan templom és Egyházi Kincstára (Gyöngyös)** a nemrég megújult, gazdag freskósorozatról ismert barokk templom mellett vallásturisztikai látogatóközpont ill. Magyarország második leggazdagabb egyházi gyűjteménye is itt található
2. Fájdalmas Anya tiszteletének búcsújáróhelye, ferences templom (Gyöngyös)

3. **Keresztelő Szent János születése templom (Pálosvörösmart):** A templomban őrzik II. János Pál pápa vérereklyéjét. Az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend, a Magyar Pálos Rend helyi kötődésének emlékét őrzi a Pálos tanösvény.
4. Szent Péter és Szent Pál Római Katolikus Templom; Szent János kápolna (Abasár), Aba Sámuel udvarháza: Aba Sámuel XI századi királyi központjának teljes feltárása, bemutatóhely kialakítása (a zarándokúton felkeresett templomok egy része az Aba nemzetséghez és a kora középkorhoz köthető)
5. Markazi Szeplőtelen Fogantatás templom
6. Domoszlói Szent Demeter templom: A templom a falu legrégebbi kulturális és építészeti műemléke.
7. **Sarlós Boldogasszony temploma (Tarnaszentmária):** Az Árpád-kori templom déli oldalhomlokzatát egy Magyarországon páratlan díszítmény ékesíti, amelynek a templom építői – a kor hiedelemvilágának megfelelően – bajelhárító hatást tulajdonítottak. Itt található Magyarország legkisebb altemploma, amely Árpád-kori temetkezési hely volt, a szakemberek szerint az Aba-nemzetség egyik tagját temethették ide őseink.
8. **Római Katolikus templom (Verpelét):** A település elsőszámú műemléke a későbarokk stílusú római katolikus plébániatemplom, amely koraközépkori eredetű.
9. *Opcionális kitérő Feldebrő felé (Szent Márton-templom kora Aba Sámuel első sírhelye, az altemplom középkori, 11. századi freskói egyedülállóak és hazánkban a legrégebbiek)*
10. **Eger**

Keresztek nyomában: A Kékes Turista Egyesület kezdeményezésére létrehozott túramozgalom elsődleges célja megismertetni Gyöngyös és környékének szakrális különlegességeit, a kőkereszteket. A túramozgalom igazolófüzetében 55 kereszt szerepel, amelyek döntő többsége Gyöngyösön található.

Útvonalak

Az élménycsomag 3 belépési ponton – (Mátraverebély), Pásztó/Tar és Gyöngyös - közelíthető meg.

A **Mária kör** látnivalói a jól kitáblázott Mária út mentén található. Mátraverebélyről indulva, Tar – Pásztó – Szurdokpüspöki – Gyöngyöspata – Nagyréde - Gyöngyös – Mátraháza – Galyatető – Mátraszentimre – Fallóskút érintésével Tar településre visszaérkező, közel 100 km-es túraútvonal nagy része földúton, ösvényeken át vezet. A nyugati és déli szakaszok lankás terepviszonyai (kb. 55 km; 128 m és 400 m tszf) az idősebbek, szabadidejükben túrázók számára is ajánlott. A Sár-hegytől a Galya-tetőig tartó keleti szakasz (kb. 20 km; 335 m és 954 m tszf) emelkedőkkel tarkított, közepes nehézségű túraútvonalnak számít. A befejező, északi szakasz (kb. 20 km; 193 m és 930 m tszf) jellemzően ereszkedő jellegű, bár kisebb emelkedők Fallóskútnál, illetve Ágasvár előtt még felbukkannak. A kör ellenkező irányban is teljesíthető, ebben az esetben a Tar-Fallóskút szakasz a közepes nehézségű túraútvonal.

Fontos megjegyezni, hogy az északi-keleti szakasz Szentkút-Gyöngyös-Nagyréde között kijelölt, felfestett útvonalon halad, Nagyréde-Szurdokpüspöki-Tar szakaszon viszont csak letölthető GPS track áll rendelkezésre (ez bizonyos célcsoportok esetében nehezítő tényező lehet).

Az attrakciók döntő többsége a kijelölt túraútvonal mentén található. Ez alól kivételt képez a Három falu temploma, amely Mátraszentimrénél észak felé, a kék kereszt túraútról (K+: Mátraszentimre-Mátraszentlászló-Mátraalmás) érhető el (1,3 km).

A **Királyok útja zarándokút** túraútvonala Gyöngyösről, illetve a Sár-hegyi elágazástól indul, s Tarnaszentmáriáig közel 30 km-en át halad, főleg földúton, a Mária út kijelölt nyomvonalán. Domoszlóig (kb. 14 km; 141 m és 346 m tszf) lejtős terepviszonyok jellemzik, Domoszló és Kiszána között ugyanakkor viszonylag jelentős emelkedővel, majd ereszkedővel kell megküzdeni (6 km; 170 m és 298 m tszf). Ezt követően Tarnaszentmáriáig (kb. 8 km; 158 m; 207 m tszf) lankás terepviszonyok a meghatározók, amelyet kisebb emelkedők szakítanak meg. Tarnaszentmáriától Egerig 20 km-en halad keresztül, de verpeléti és feldebrői kitérővel kb. 30 km-re bővül.

A látnivalók nem minden esetben érhetőek el közvetlenül a kijelölt Mária útról. A pálosvörösmarti római katolikus templom legkönnyebben Mátrafüred felől közelíthető meg vagy főúton, vagy a piros jelzésű, 3,7 km hosszú, leginkább murvás úton és ösvényeken át

vezető turistaúton. Abasáron az élménycsomagban szereplő egyházi emlékek egymáshoz közel helyezkednek el. (Abasáron a mariaut.hu felületen két gyalogos és egy kerékpáros helyi körtúrát is ajánlanak a zarándokoknak.) A markazi templom a településen belüli főúton vagy a mellékutakon érhető el, míg a verpeléti templom vagy Tarnaszentmáriáról főúton, vagy a Mária út déli szakaszáról, szintén főúton közelíthető meg. Előbbi esetében érdemes egy kis kitérőt tenni a verpeléti Vár-hegyre, amely hazánk egyetlen, csaknem eredeti épségben megmaradt vulkáni kúpja.

A **Keresztek nyomában** elnevezésű csomagban szereplő kőkeresztek fő- és mellékutakról, kijelölt turistautakról közelíthetők meg.

Szolgáltatások

Az élménycsomaghoz kapcsolódó szálláshelyek közül elsősorban a zarándokszállásokat ajánlottak, amelyből 4 található a térségben. Létszámtól és az igénybe vett szállás- és/vagy szobátípustól, azok felszereltségétől függően jellemzően 2500-6000 forint/fő/éj áron biztosítanak szállást, illetve ehhez kapcsolódóan akár étkezést is. A szálláshelyeket a mariaut.hu oldal is összegyűjti és ajánlja.

Turistaházak, kulcsosházak valamelyest sűrűbben helyezkednek el, elsősorban a Gyöngyös – Galyatető – Ágasvár tengely mentén. Ezek egy része a természet mélyén bújik meg és önellátásra rendezkedtek be, a települési környezetben találhatóknál azonban általában tudnak étkezést biztosítani. Az árfekvésük hasonló, mint a zarándokszállásoknál.

Magasabb árfekvésben (15-20 ezer forint/szoba/éj) a panziók biztosítanak szállást és étkezést.

Étkezés tekintetében a települések mindegyikében elérhető valamilyen szolgáltatás (étterem, büfé, vagy kocsmá).

A Mátrai Mária kör déli, valamint a Királyok útja térségének szálláshelykínálata mind minőségi, mind mennyiségi tekintetben egyaránt szegényes. Ezekben a térségekben a szálláshelyek fejlesztése – akár más attrakciókra, élménycsomagokra épülve – különösen kívánatos lenne, ugyanakkor ennek helyszíneinek meghatározásához részletesebb piackutatás szükséges.

35. Ábra Az élménycsomag szálláshelyei⁴⁵

Megközelítés

Kiindulási pontként Mátraverebély, Pásztó/Tar és Gyöngyös javasolt. Ezek a települések közösségi közlekedéssel is megközelíthetők, Budapesttől távolsági autóbuszal, átszállás nélkül, kb. 1-1,5 órás menetidővel érhető el. Az attrakciók egyedi megközelíthetősége ezeken a településeken keresztül lehetséges a Mátra kelet-nyugati és észak-déli átjárhatóságának, valamint a közösségi közlekedés menetrendi korlátainak figyelembevételével.

Parkolók a peremttelepüléseken, az attrakciók közelében rendelkezésre állnak, ezek kapacitása változó, de általánosságban lefedi az igényeket. A belső részeken a parkolók kapacitása jóval korlátozottabb.

Célcsoport, nehézség

A célcsoportot a zarándokturisták, azon belül leginkább a 16-60 év közötti, aktív, egészségtudatos életmódot folytatók alkotják. A Mária kör keleti és északi útvonala jelentős szintemelkedés leküzdésével teljesíthető, így a táv a könnyű és közepes kategóriájú túrák közé sorolható. A Mátraalja viszonylag lankás vidéke az átlag túrázók számára is könnyen teljesíthető.

A Mária kör 4-5 nap alatt bejárható, a Királyok útja végigjárása 1-2 nap. (Természetesen a teljesítés hosszát a miserendek, a nyitvatartási idők nagyban befolyásolhatják)

Értékesítés, promóció

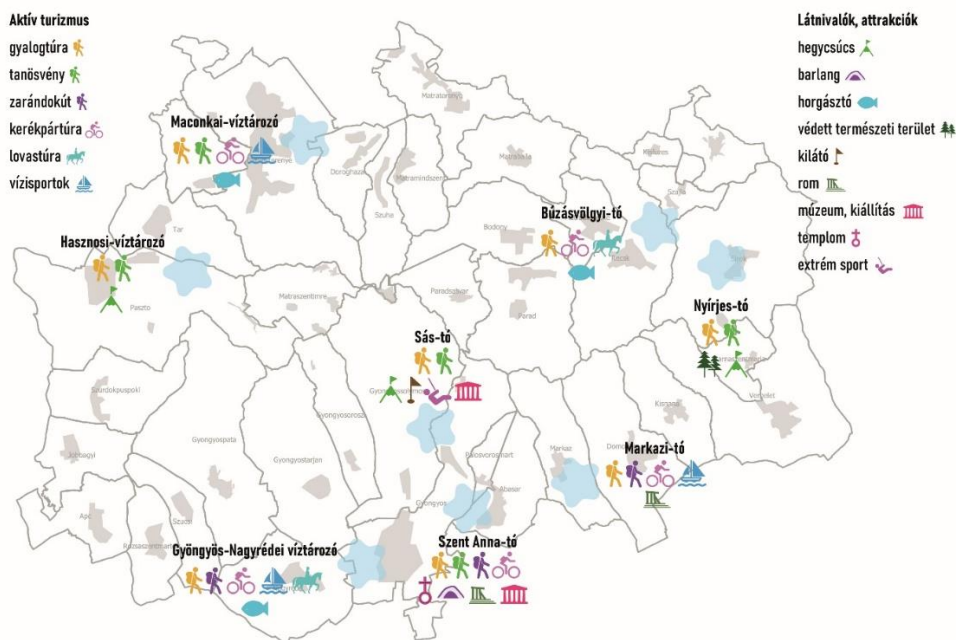
A Mária útra épülve az élménycsomagot a mariaut.hu felületen, valamint a helyi TDM honlapján és a települések weboldalán érdemes promotálni. Az útleírás mellett a templomok nyitvatartási idejét, miserendjét és előzetes bejelentkezést igénylő helyszíneknél a telefonszámokat is célszerű egy helyen összegyűjteni.

⁴⁵ mariaut.hu adatai alapján

I.7. Mátra vizei

Élménycsomag bővebb leírása

A Mátrában, jellemzően a peremterületeken található tavak élmény alapú aktív felfedezése eddig kihasználatlan, a gyalogos és kerékpáros turizmusba való bekapcsolása lehetőségeket kínál, de egyes tavaknál a vízi turisztikai lehetőségek és nagyobb szabású fejlesztések révén jelentős öko, lovas és sportturisztikai idegenforgalom is kialakulhat.

36. Ábra A Mátra vizei élménycsomag

Mindez a Mátra aktív turisztikai kínálatának új eleme lehet, jelenleg elsősorban csak Sástó rendelkezik nagyobb vonzerővel. Ezek a tavak elsősorban lokális, regionális jelentőséggel bírnak, de a helyi lakosság mellett az ide látogatók számára további fél- egy napos élményalapú kikapcsolódást kínálhatnak, meghosszabbítva az itt-tartózkodást.

Az élménycsomag egyedisége ezeknek a tavaknak és környezetüknek a megismerésében, gyalogos vagy kerékpáros felfedezésében rejlik, amelyek önálló programelemként is megjelenhetnek egy-egy térség vagy település turisztikai palettáján. Az élménycsomag alapvetően pontszerű elemeket tartalmaz, tehát a cél nem elsősorban ezeknek a tavaknak túraútvonalakba történő összekapcsolása, hanem helyi szinten egy komplex programcsomaggá fejlesztése a tavak és környezetük természeti és táji adottságaira alapozva. A tavak a már meglévő élménycsomagokba is beilleszthetők, valamint további csomagok alapját is képezhetik. Vízi turisztikai hasznosítás is felmerülhet néhány tónál, ennek feltételeit középtávon lehet megteremteni.

Vonzerők, egyediség

Az élménycsomagot 8 mátrai tó alkotja:

1. **Sás-tó és térsége:** a tó és környéke már jelenleg is számos attrakcióval rendelkezik, a Mátrán belül ismert és látogatott desztináció. A tanösvények és gyalogos túraútvonalak, valamint a mátrafüredi Harkály ház kiállításai feltárják és bemutatják a környék táji, természeti értékeit.

37. Ábra Sás-tó és térsége

Az adrenalinfüggőknek az Oxygen Adrenalin Park és a közeli HSB szolgáltatásai nyújtanak akár egész napos kikapcsolódási lehetőséget. Az épített értékek közül a környékbeli kilátók és várromok mellett a mátrafüredi Palóc Néprajzi Magángyűjtemény emelhető ki. Sás-tó térségében a látnivalók, attrakciók bőségesen rendelkezésre állnak, többnapos itt-tartózkodásra alkalmas a kínálat és a már meglévő szolgáltatások is, fejlesztési szükséglet leginkább a marketing és promóció tekintetében, valamint a közlekedési elérhetőség területén emelhető ki (közösségi közlekedés, parkolás).

2. **Szent Anna-tó:** a tó ugyan elmocsarasodik, de a közelmúltban kiépült aktív turisztikai útvonalak révén is a tágabb térségében a turisták száma növekszik, mely a környéken (elsődlegesen figyelembe véve a természetvédelmi szempontokat és lehetőségeket) fejlesztéseket is igényelhet. Vonzerőt jelent a Sár-hegyi természetvédelmi terület, a Szt. Anna kápolna és Remete barlang; a botanikai tanösvény. Túrautak s kerékpáros körtúra (Mária út) is érinti, s a HSB tereplovaglás szolgáltatása is itt történik.
 - Fejlesztési lehetőségek: Aba Sámuel XI. századi királyi központjának teljes feltárását követően bemutató hely létrehozása, s az ahhoz való aktív turisztikai kapcsolatrendszer kialakítása, tanösvény és kerékpáros útvonalfejlesztések, kilátó- és pihenőpont kialakítás, kiegészítő kerékpáros és longboard szolgáltatások
3. **Nyírjes-tó:** Siroktól nyugatra, országos védettségű természetvédelmi területen fekvő tó közepén hazánkban ritka tőzegmohaláp található. A tó jelzett turistaúton megközelíthető, tanösvény kialakítása folyamatban van. A védett természeti terület a jelzett turistautakon gyalogosan szabadon látogatható, a láp területére viszont csak a természetvédelmi hatóság engedélyével lehet belépni.
 - Fejlesztési lehetőségek: BNPI-hozzájárulásával a gyalogos turisztikai szolgáltatási színvonal javítása, a siroki várat meglátogatók számára kiegészítő élmény biztosítása
4. **Markazi-víztározó:** a tó mérete miatt térségi jelentőségű vonzerő, de jelenleg a hozzáférés korlátozott: csak az engedéllyel rendelkezők horgászhatnak, csónakázhatnak, vitorlázhatnak, szörfözhetnek a tavon. Folyamatban van a tóparti körút

felújítása is. Az üdülőházak mellett aszfaltúton is lehet kerékpározni. Alacsony vízállásnál a Pusztatemplom kövei is látszódnak. A tavat délről megkerüli a Mária-út, a településen keresztül gyalogos körtúrával is körbejárható a tó (ld. ZöldMátra). A tó a Mátra vízi sportbázisa is lehet, akár vitorlás gyakorlóbázisként.

- Fejlesztési lehetőségek: infrastruktúra és vízi sportok (vitorlázás, wakeboard) fejlesztése, körüttekerhetőség növelése, Pusztatemplom fejlesztése

5. **Gyöngyös-Nagyrédei víztározó (Déli-tó):** a Gyöngyöstől 1 km-re elhelyezkedő horgásztó mellett fog elhaladni a Gyöngyöst nyugatról elkerülő út, amely Farkasmálnál fog csatlakozni a 24. sz. főúthoz. A tó mellett jelenleg is lehet bográcsolni és sátrazni is, s itt található a Zsákai lovasudvar. A környék alkalmas a mátrai lovasturizmus kiindulópontjának, valamint akár az öko- és vízi turizmus fejlesztésére. A tó körbejárhatósága (gyalog, kerékpárral), a gyöngyösi elkerülő útról való megközelíthetősége fejlesztendő. A tó gyalogtúrázóknak számára is elérhető (Mária út) és az Eurovelo kerékpáros útvonalról is kialakítható a kapcsolat, így a tó bekapcsolható a térségi túraútvonalakba is.

- Fejlesztési szükséglet: kerékpárút kiépítése, futópálya kialakítása, útvonalak kiépítése/kitáblázása/felfestése (lovas, kerékpáros és gyalogos)

6. **Búzás-völgyi-tó:** A Recsk és Szajla között fekvő, jelenleg horgásztóként hasznosított 60 hektár területű víztározó gyalogosan és járművel is körbejárható, s kerékpáron is elérhető. A tó adottságai komolyabb aktív turisztikai tevékenységre is alkalmasak, ehhez infrastrukturális fejlesztések is szükségesek ill. a lehetséges vízügyi, természetvédelmi korlátozó tényezők figyelembevételével fejlesztési koncepció megalkotása. A tó keleti partja a Kisfüzes-Sírok közötti potenciális lovastúraútvonal része is lehet. A tó mellett felparcellázott területek funkcióváltása, új funkciók létesítése révén a tó szervesen bekapcsolódhatna a térségi aktív turizmusba is.

- Fejlesztési lehetőségek: a tó megközelítésének javítása (útminőség fejlesztése), hosszabb távon a recski horgásztó többcélú, aktív turisztikai hasznosítása, kerékpáros útvonal fejlesztése Recsk-Szajla-Bükkszék között ill. a tó megkerülésével. A településrendezési terv megalapozó vizsgálata szerint a tó melletti felparcellázott üdülőterületekre napjainkban már nincs igény, feladat a terület rendezése, új funkciók megtalálása.

7. **Maconkai-víztározó:** A Mátra hegység északi lábánál fekvő tórendszer jelenleg a természetközeli, családbarát horgászturizmus terepe, ahol már korábban is jelentős turisztikai fejlesztéseket foglalmaztak meg. A víztározóhoz kapcsolódó fejlesztések a Nógrád-Novohrad Geopark fejlesztéseihez is kapcsolódnak. Ugyanakkor a tó partjáról induló piros turistajelzésen keresztül a tó mátrai gyalogos túrák induló vagy végpontja lehet, hiszen távolsági autóbusszal is elérhető, illetve parkolási infrastruktúra is kiépült. Mátrai kerékpáros útvonalak kiindulópontjaként is szolgálhat.

- Fejlesztési lehetőségek: vízi turisztikai központ csónakkölcsönzéssel és kiegészítő csónaktúrapontokkal; kerékpáros központ, kölcsönző és szerviz, aktív öko-park arborétumszerű fejlesztéssel, kerékpáros-, futó- és turisztikai körpálya, vízparti és vízi tanösvény létesítése.

8. **Hasznosi-víztározó:** Hazánk legmélyebb mesterséges tava jelenleg kedvelt horgászvíz, bár a használatára szigorú korlátozások vonatkoznak, és épített utak sem vezetnek körbe. A 2019-ben felülvizsgált pásztói Integrált Településfejlesztési Stratégia a tavat és környezetét önálló akcióterületként definiálta, ahol a turisztikai szolgáltatások fejlesztésére a jövőben kiemelt hangsúlyt kívánnak fektetni.

- Fejlesztési lehetőségek: részletes turisztikai fejlesztési program kidolgozása a víztározó környéke, a vár, a Nyikom és Gombás tetői sportreptér hasznosítására, bemutatására, ökoturisztikai tanösvények kialakítása a víztározó térségében, a megközelíthetőség javítása, turisztikai szolgáltatások fejlesztése

Útvonalak

1. **Sás-tó:** a tó Mátrafüredről gyalogosan a Cincér tanösvényen közelíthető meg, amelynek tematikája szorosan kapcsolódik a Harkály Ház kiállításához. A 8 állomásos tanösvény teljes hossza 3,5 km, előre meghirdetett időpontokban szakvezetett túrák vannak. Sástóról az 1,7 km-es Béka tanösvény visz a Sástó kilátó érintésével a Farkas-kút forrásig. Sástóról a sárga jelzésű turistaúton érhető el a Muzsla kilátó (kb. 1,5 km;

470 m és 514 m tszf között), illetve a Rákóczi-forrásnál észak felé fordulva a Hanák-kilátó (kb. 2,2 km; 471 m és 585 m tszf között). Sástóról nyugat felé, nem jelzett, de kitaposott ösvényen közelíthető meg az Eremény-tető (kb. 1,7 km; 495 m és 519 m tszf között).

2. **Gyöngyös-Nagyrédei-víztározó** (Déli-tó): A tó Gyöngyösről jelenleg elsősorban gépjárművel közelíthető meg. A tótól délre halad a Mária út Ecséd-Abasár szakasza, amelyről pár száz méteres kitérővel, földúton gyalogosan is elérhető. A Déli-tó aktív turisztikai megközelíthetőségének fejlesztése az elkövetkező évek feladata.
3. **Szent Anna-tó:** A tó a 7 km hosszú, Mátrafüred és Gyöngyös között vezető Mandula botanikus tanösvényen át – amely a Mária út egy szakaszán fut – közelíthető meg, míg Abasárról a sárga jelzésű, szintén a Mária úton futó turistaúton (kb. 2 km; 192 m és 345 m tszf között) érhető el. Ez utóbbi településről a „Kerékpárral a Mária Úton” elnevezésű projekt keretében kidolgozott abasári kerékpáros körtúra (15,3 km) is érinti a tavat.
4. **Markazi-tó:** A tavat délen kerüli meg a Mária út, ill. a települési körtúra is kitáblázott. A tó a későbbiekben a vízi turizmus bázisa is lehet, mátrai kerékpáros és gyalogos túraútvonalakba való szerves bekapcsolása a zöld gyalogos és kerékpáros túraútvonal mentén lehetséges.
5. **Nyírjes-tó:** A tó az Országos Kéktúra útvonaláról Siroknál letérve, a K+ jelzésű úton (Sirok, Nyírjes-tó; kb. 600 méter; 161 m és 228 m tszf között) közelíthető meg. Gyalogosan szabadon látogatható, de a tó védett természeti területen fekszik, a látogatást megelőzően célszerű egyeztetni a Bükk Nemzeti Park Igazgatósággal, mint a terület természetvédelmi kezelőjével. Tanösvény kialakítása folyamatban van.
6. **Búzásvölgyi-tó:** A tó Recskről a Parádi-Tarna-patakkal párhuzamosan futó rossz minőségű műútról érhető el (kb. 1,7 km), földúton gyalogosan és terepkerékpárral is körbejárható.
7. **Maconkai-víztározó:** A tó a 23. sz. főútról, ill. annak maconkai bekötőútjáról kiválóan elérhető, akár helyközi autóbusszokkal is. A víztározó körül gyalogos ösvényen körbejárható, részben bebiciklezhető.
8. **Hasznosi-tározó:** A tó kedvelt horgászvíz, de használatára szigorú korlátozások vonatkoznak, épített utak sem vezetnek körbe, noha a helybéliek valamennyi partszakaszán kitaposták a legcélszerűbb ösvényeket. Mivel a tó több ezer háztartás ivóvizét biztosítja, így körültekintő hasznosítására részletes turisztikai fejlesztési program kidolgozása szükséges.

Szolgáltatások

Aktív turisztikához kapcsolódó szálláshelyek és egyéb szolgáltatások széles palettája **Sástón** érhető el. A Sástó Hotel (2 fő/3 éj, reggelivel együtt 70 ezer forinttól) és Kemping (faházak 9000 forint/fő/éjtől reggelivel; lakókocsihely 3000 forint/kocsi/éjtől, sátorhely 1500 forint/sátor/éjtől), valamint a Mátra tábor (5300 Ft/fő; csoportoknak 18990 Ft/fő/4 éjtől) közvetlenül a tó mellett biztosít szálláshelyet. A közeli Mátrafüreden és Mátraháza irányában számos egyéb szálláslehetőség is van, melyek számára a Sás-tó környéke kiváló néhány óras kirándulólé hely. Étkezési lehetőséget a szálláshelyek, valamint a Sástó Étterem biztosít. Az Oxygen Adrenalin Park szolgáltatásai ún. kőpengőkért (1 kőpengő 600 Ft) vehetők igénybe, de lehetőség van ezek csomagban történő megvásárlására is (6000 forinttól). A kilátók közül a Sástó kilátó 400 Ft/fő ellenében látogatható, a többi ingyenes. Mátrafüreden a Harkály Ház 1200 forintért, a Palóc Néprajzi Magángyűjtemény 600 forintért tekinthető meg.

A jelenleg horgásztóként üzemelő tavak közül a Maconkai-víztározónál (600 forint/éj áron) és a Búzás-völgyi-tónál sátorhely bérelhető; büfé, étterem általában mindegyiknél működik. A többi tó esetében a környék szálláshelyei – elsősorban vendégházak, panziók – biztosítanak szállást.

Megközelítés

Az élménycsomag elemei önállóan, egy-egy település vagy térség turisztikai attrakcióira felfűzve definiálhatók, ezért megközelíthetőségük az adott desztinációval együtt kezelendő.

Sástó közösségi közlekedéssel Gyöngyösről Mátrafüreden keresztül 20 perc alatt elérhető, míg személygépjárművel a 24. sz. főúton közelíthető meg. Parkoló a turisztikai központnál található (fizető), de ennek kapacitása eléggé véges. További nagyobb parkolók Mátrafüreden állnak rendelkezésre. Az Oxygén Adrenalin Park is rendelkezik saját parkolóval. A mátrafüredi kisvasúttól gyalogosan érhető el.

A **Szent Anna-tó** a környező településekről (Gyöngyös, Abasár, Mátrafüred,) gyalogosan érhető el. Közösségi közlekedési kapcsolatot Gyöngyös érintésével a távolsági autóbusszjáratok biztosítják. Személygépjárművek számára az említett települések belterületén állnak rendelkezésre parkolók.

A **Nyírjes-tó** közösségi közlekedéssel a 24. sz. főúton közlekedő távolsági autóbusszok Sirok, Nyírjes út megállójától gyalogosan érhető el; személygépjárművel a tó nem látogatható.

A **horgásztavakat** leginkább gépjárművel lehet megközelíteni, a parkolási lehetőséget, a parkolás módját a tavak üzemeltetője határozza meg.

Célcsoport, nehézség

A Mátra vizei élménycsomag elsődleges célcsoportját a kisgyermekes, aktív életmódot folytató családok, valamint az idősek alkotják. A Markazi-tó esetében a vízisportok iránt érdeklődők is potenciális szegmenst képez, míg a Déli-tónál vagy a Búzásvölgyi tónál a lovas turisták számára is van programlehetőség.

A tavak önmagukban fél-egy napos kikapcsolódást tesznek lehetővé. Ez alól már jelenleg is kivételt képez Sástó, melynek térségében 2-3 vendégéjszaka eltöltésére is elegendő programelem áll rendelkezésre. A tervezett fejlesztések rövid- és középtávon elsősorban a Szent Anna-tóhoz és a Markazi-tóhoz kapcsolódva indukálhatnak vendégéjszakaszám-emelkedést, míg a Hasznosi-tározó hosszú távon rejt magában jelentősebb fejlődési potenciált.

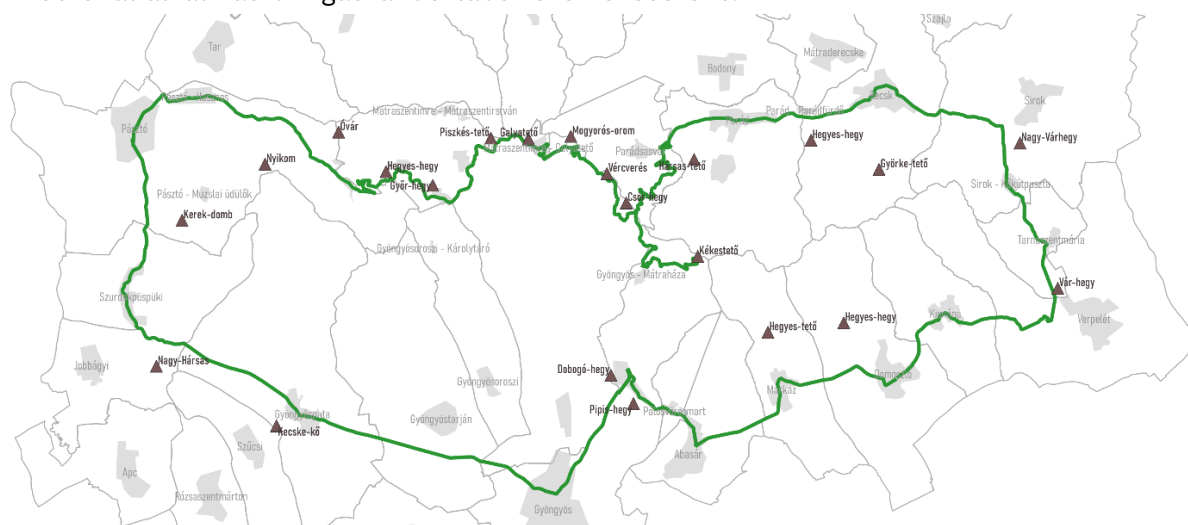
Értékesítés, promóció

Az élménycsomag jelenleg nem létezik. Az egyes tavakat, a rájuk fűzött élménycsomagot a helyi TDM honlapján, a települések és a horgásztavak saját weboldalán, valamint a környező szálláshelyeken érdemes promotálni.

I.8. KörMátra

Élménycsomag bővebb leírása

Az élménycsomag a Mátra körbekerékpározását foglalja magában (egyre nagyobb részben kiépített kerékpárúton, de teljesíthető országúton is), érintve a Mátra legjelentősebb látványosságait. Ez Magyarország egyik leglátványosabb kerékpáros körtúrája, országúti kerékpárosversenyek helyszínékként is ismert. A túra egy része a már 27 alkalommal megrendezett Mátrakör rendezvény útvonalát fedi le. A körtúra 150-180 km, 3-5 napos élményt nyújt (napi 40-60 km tekeréssel). Teljesíthető csillagtúraszerűen a Központi-Mátrából, akár folyamatosan minden nap más szállással, de szakaszonként vagy ellenkező irányban is. A Mátrafüred-Mátraháza szakasz közlekedésbiztonsági okok miatt kihagyható. Az útvonal alkalmas bringásvándortábor szervezésére is.

38. Ábra A KörMátra élménycsomag

Vonzerők, egyediség

A túra felkapaszkodik az emblemikus csúcsokra (Kékes, Galyatető, siroki Várhegy), végigmegy a mátrai borvidéken, meglátogatja a legjelentősebb települési látnivalókat (Gyöngyös, Pásztó, Parádfürdő, Tar, Gyöngyöspata, Kisnána), végigmegy a Zagyva és a Tarna völgyben, csodálatos kilátást nyújt mind a hegy láb felől a Mátrára, mind onnan a környező területekre. A túra tartalmaz néhány opcionális leágazást is a főkörről (pl. Recsk Nemzeti Emlékhely, Ilona-völgyi vízesés, Sás-tó, Mátraverebély-Szentkút).

Az alapprogram 3 nap alatt teljesíthető, mely tartalmazza a kilátókat (galyatetői, kékesi, sóstói, ill. a siroki vár), a fő közlekedési út menti látnivalókat (Pásztó és Gyöngyös belváros, gyöngyöspatai és tarnaszentmáriai templom, Kisnánai vár, Parádfürdő. Nagybátonyi indulás esetén a tari és mátraverebélyi nevezetességeket is).

A hosszabb, 5 napos csomag tartalmazza az opcionális leágazások teljesítését, ill. több útközbeli látványosság felkeresését (pincék, Adrenalin park, szurdokpüspöki bivalyrezervátum, tari buddhista emlékpark). Amennyiben kerékpáros bikepark létesül, igény szerint az is bevonható opcionális programként.

Fejlesztési javaslat: bike park(ok) létesítése, kerékpáros szervízpont-hálózat bővítése

Útvonalak

A túra alapvetően a frissen kiépített (ill. felújított) kerékpárutakon és jelzett kerékpáros útvonalakon halad, s néhol alternatív útvonalakon is teljesíthető (pl. Pásztó-Galyatető között közúton vagy Nagybátonyon keresztül a kék MTB-n). Az útvonal délen főleg az Eurovelo14-en (Gyöngyöspata-Verpelét között, hamarosan táblázással ellátott közutakon, középtávon kiépített kerékpárúton), nyugaton a Zagyva völgyi Palócok völgye kerékpárúton, keleten a

Tarna völgyi kerékpárúton halad. Északi szakaszán több alternatíva is rendelkezésre áll: országúti kerékpárosoknak a 2408. sz. ill. a 24. sz. közúton Pásztó-Galyatető-Kékestető-Parád-Sirok szakaszon, túrakerékpárosok számára alternatívaként pedig a Nagybátony-Mátraalmás-2408. sz. út között az kék MTB vonalán. Az út kerékpáros infrastruktúra hiányában Kékestető és Sirok között a 24. sz. főúton halad, Szurdokpüspöki és Gyöngyöspata között pedig az alacsony forgalmú 2406. sz. úton. Az opcionális leágazások közül az Ilona-völgyi vízeséshez jelzett kerékpáros útvonal vezet, a Recsk Nemzeti Emlékhely, és Mátraverebély-Szentkút kisforgalmú úton közelíthető meg. Sástó/Adrenalin park viszont csak a nagy forgalmú 24. sz. főúton érhető el.

A fejlesztendő szakaszok: 2408. sz. burkolatjavítása, Mátrafüred és Sirok közötti kerékpáros infrastruktúra fejlesztése, Eurovelo14 kijelölése/kiépítése

Szolgáltatások

A csomag elsősorban saját kerékpáron ajánlott, de helyben bérelt kerékpárral is teljesíthető. A Mátrában több mint 30 szálláshelyen van lehetőség kerékpárbérlésre, ennek több mint fele a Felső-Mátrában van (négycsillagos szállodák, panziók és vendégházak). Kerékpárosbarát szálláshelyként a mátraszentlászlói Kétkerék Vendégház a legismertebb. Csillagtúraként való teljesítés esetén Mátraszentimre, Parádsasvár, Mátraháza és Mátrafüred szálláshelyei javasolhatók. Vándortáborok, baráti társaságok esetén turistaházak, vendégházak, kempingek is rendelkezésre állnak. Alapvetően a csomag az utóbbiakat veszi alapul. Pásztói indulás esetén – a csoport nagyságától is függően – a Galyatető Turistacentrum/Rudolf tanya turistaház/parádsasvári kemping, valamint a siroki (5 napos csomag esetén) és a sástói kemping ajánlott az alacsony árkategóriájú csomagban. A magasabb árkategóriájú csomagban elsősorban vendégházak javasoltak. Igény esetén az utolsó esti szállás a farkasmályi pincesoránál (Regélő Borház Csárda, Sziluett Borhotel) is tölthető.

Fejlesztési feladat: kempingek fejlesztése, kerékpárosbarát szálláshelyek minősítése, fejlesztése, szolgáltatók bevonása, túravezetés szervezése

Megközelítés

Kiindulási pontként Gyöngyös ill. Pásztó/Nagybátony vasútállomás javasolt, amelyek Budapesttől kb. másfél órás útra vannak, de csak átszállással érhetőek el. Csillagtúra esetén a Központi-Mátrában található szálláshely javasolt, amely autóval és távolsági busszal (kerékpárbérlés esetén) is elérhető.

Célcsoport, nehézség

A célcsoport elsősorban a 16-40 éves korosztály (e-bike esetében szélesebb célcsoport). Vannak megerőltetőbb részek (elsősorban a Mátrakeresztes-Galyatető, Mátraháza-Kékestető, Pálosvörösmart-Sástó, ill. opcionális kitérőként a Sirok-Siroki vár), de az út nagy része kis és közepes nehézségű.

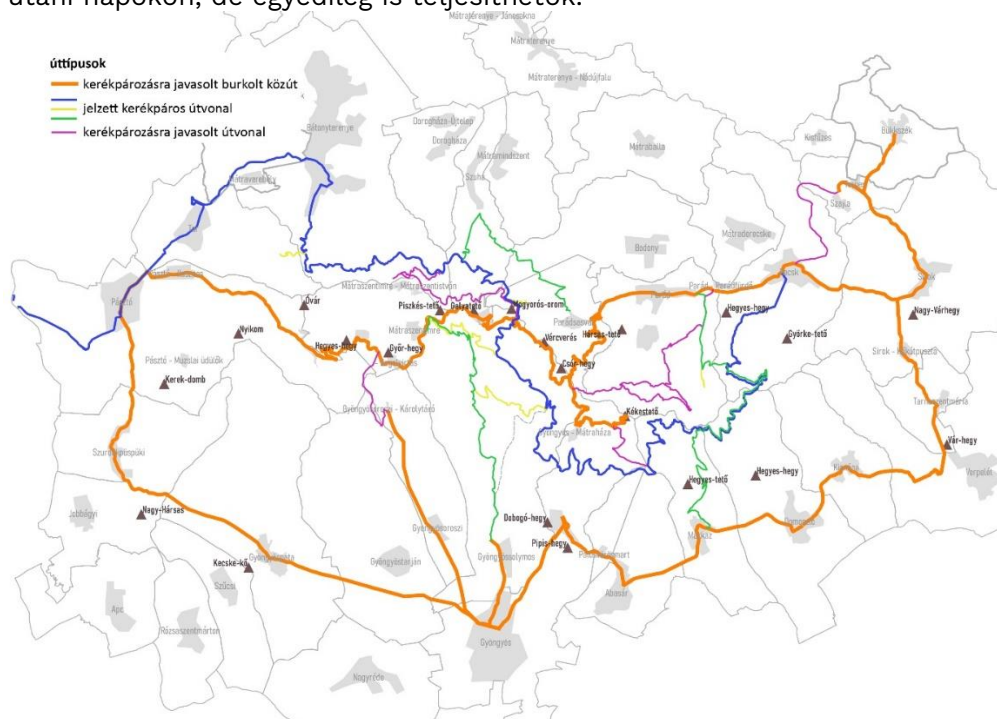
Értékesítés, promóció

A csomag jelenleg nem létezik. Ajánlott promóciós megoldás: bringasvandor.hu (kerékpáros vándortáboroként való bejegyzés esetén), térségi turisztikai és kerékpáros honlapok.

I.9. BringásMátra

Élménycsomag bővebb leírása

Az élménycsomag a Mátra erdei kerékpáros útvonalainak felfedezését foglalja magában, mely Magyarország leglátványosabb hegyikerékpáros túraútvonalait tartalmazza. A túrák egymás utáni napokon, de egyedileg is teljesíthetők.

39. Ábra A BringásMátra élménycsomag

Vonzerők, egyediség

A túrák főleg az érdekes és izgalmas útvonalakat járják be, ahol nem a hagyományosan értelmezett vonzerők, hanem maga az út az élmény. Egyes túraútvonalak (ezeknél külön jelezzük) célzottan keresnek fel természeti és épített attrakciókat is. Amennyiben kerékpáros bikepark létesül, igény szerint az is bevonható opcionális programként, ill. az útvonalak annak irányába kiterjeszthetők.

Fejlesztési javaslat: bike park(ok) létesítése, kerékpáros szervízpont-hálózat bővítése, fedett kerékpáros pihenők létesítése, esetleg szervízponttal, vízvételi lehetőséggel, WC-vel, különösen a természetbe történő belépési pontoknál

Útvonalak

A túrák alapvetően a felfestett erdei kerékpáros útvonalakon haladnak, esetleg egyes szakaszok közúton vagy nem jelzett erdei úton. Javasolt útvonalak:

1. Cartographia turista- és kerékpáros térkép által ajánlott útvonalak: a 2020-ban kiadott Mátra turistakalauz, ill. az elsőként a Mátra vonatkozásában kiadott kerékpártúrákat jelző térkép alapján sokak számára teljesíthető útvonalak járhatók be, akár egyénileg, akár csoportosan (családoknak is ajánlott):
 - a. Nyugati-Mátra (95 km, Gyöngyös-Gyöngyösoroszi-Fallóskút-Pásztó-Nagybátonykék MTB jelzésen Görgői útig-Gyöngyös – opcionális kitérőként Hollókő, Sámsonháza, Szentkút, Maconka, Fenyvespuszta és Rudolftanya
Javasolt 2 napos túráként megtenni.
 - b. Keleti-Mátra (115 km, Gyöngyös-Gyöngyösoroszi-Bagolyirtás-Mátraszentimre-Mátraalmás-Parádsasvár-Parádfürdő-Várbükk-Négyeshatár-Mátrafüred-

Gyöngyös) – opcionális kitérőként Rudolftanya, Szuha, Bodony, Parádóhuta, Pisztrángos-tó, Ilona-völgyi-vízesés, recski Nemzeti Emlékpark, Kékestető Javasolt 2-3 napos túráként megtenni.

- c. Felső-Mátra (50 km, Gyöngyös - kisvasúttal Szalajkaház- Mátraszentimre-Galyatető-Görgői út-Gyöngyös – opcionális kitérőként Ágasvári turistaház
2. Mátrai Kék végigjárása (ld. a KékMátra élménycsomagban, Nagybatony vá.-Mátraalmás-Görgői út-Négyeshatár-Várbükk-Recsk) – opcionális kitérőként Fenyvespuszta, Rudolftanya, Galyatető, Kékestető Ilona-völgyi-vízesés, recski Nemzeti Emlékpark)
3. Kelet-Mátrai zöld végigjárása (25 km, Markaz-Várbükk-Ilona völgyi vízesés-Parádfüred) – opcionális kitérőként recski Nemzeti Emlékpark, Hurok-út és Pisztrángos-tó
4. Középső-Mátrai zöld végigjárása (20 km, Gyöngyös-Gyöngyössolymos-Szalajkaház-Mátraszentimre-Sípark)
5. Szalajka-kör (31km, Farkasmály-Gyöngyössolymos-Szalajkaház-Nagy-Halmaj-rét-Lajosháza-Gyöngyössolymos-Farkasmály) – az útvonal egy része (Nagy-völgy) nem felfestett útvonalon, hanem régi vasútvonalon haladó gyalogos túraösvényen halad (a Tekerj a zöldbe esemény útvonala is)

Vannak olyan túrák, melyek részben vagy nagy részben nem jelzett útvonalon haladnak, ezek szervezett túrákon javasoltak (pl. a Tekerj a zöldbe esemény útvonalaként). Ilyen volt például 2020-ban a 35 km-es, Farkasmály-Pipishegy repülőtér-Szent Anna tó-Benehát-Kis-kő-Kékestető-Mátraháza-Farkas kút-Sástó-Mátrafüred-Farkasmály túra⁴⁶ Ezekén felül további potenciális útvonalak is kialakíthatók (pl. e-bike útvonalak).

A fejlesztendő szakaszok: 2408. sz. burkolatjavítása, erdei kerékpáros útvonalak burkolatjavítása, kijelölése (pl. Négyeshatár-Kékestető, Fallóskút-Ágasvár-Mátrabérc-Mátraszentlászló-Rudolftanya-elágazás, Hurok úton és odáig – ezek kerékpározásra javasolt útvonalaként már ma is térképen jelöltek)

Szolgáltatások

A csomag elsősorban saját kerékpáron ajánlott, de helyben bérelt kerékpárral is teljesíthető. A Mátrában több mint 30 szálláshelyen van lehetőség kerékpárbérlésre, ennek több mint fele a Felső-Mátrában van (négycsillagos szállodák, panziók és vendégházak). Csillagtúráként való teljesítés esetén Mátraszentimre, Parádsasvár, Mátraháza és Mátrafüred szálláshelyei javasolhatók. A HSB e-bike bérlési lehetőséget és szervezett túrákat is szolgáltat

Fejlesztési feladat: kerékpárosbarát szálláshelyek minősítése, fejlesztése, szolgáltatók bevonása, túravezetés szervezése. Javasolt lenne Gyöngyösön, a 24. sz főút mellett haladó kerékpárúthoz közel kerékpáros centrum létrehozása, ahol kerékpáros szolgáltatások igénybe vehetők (pl. kerékpár, e-bike bérlés, szerviz, zuhanyzó, túravezetés)

Megközelítés

Kiindulási pontként elsősorban Gyöngyös, nyugaton Pásztó vagy Nagybatony vasútállomás javasolt, amelyek Budapesttől vasúton kb. másfél órára utra vannak, de csak átszállással érhető el. Egyes túrák Markazról, Recskről kiindulva is teljesíthetők, ahol parkolási lehetőség is van. Mátraszentimre elsősorban autóval érhető el. Kisvasúti végállomások is potenciális indulási helyszínek, Gyöngyösről a kisvasúton kerékpárszállítás lehetséges. Több napos csillagtúra esetén Gyöngyösön (pl. Farkasmály, Mátrafüred) ill. a Központi-Mátrában található szálláshely javasolt, amely autóval és távolsági busszal (kerékpárbérlés esetén) is elérhető.

Célcsoport, nehézség

A célcsoport elsősorban a 16-50 éves korosztály (e-bike esetében szélesebb célcsoport), azon belül is főleg a kihívásra vágyó kerékpárosok. Vannak megerőltetőbb és közepes nehézségű szakaszok is.

Értékesítés, promóció

⁴⁶ <https://www.bikemap.net/en/r/6600398/#11.38/47.8362/19.992>

A csomag jelenleg nem létezik, egyes túrák a Mátra Biker SC szervezésében zajlanak. Ajánlott promóciós megoldás: térségi turisztikai és kerékpáros honlapok.

I.10. LovasMátra

Élménycsomag bővebb leírása

Az élménycsomag a Mátra belovaglását foglalja magában. Ez Magyarország egyik különleges lovas helyszíne, hiszen hegyi szakaszokat és nagyszerű panorámát is tartalmaz. Az élménycsomag jelenleg elsősorban a ma is működő szolgáltatókhoz kapcsolódik, az infrastruktúra fejlesztés alatt áll. Középtávon komolyabb fejlesztések is megvalósíthatók.

Vonzerők, egyediség

A fő vonzerő a Mátra ill. a siroki Vár-hegy látványa, ill. a csendes, nyugalmas környezet. A lovas túrák nem elsősorban vonzerők felkereséséről szólnak, az út maga adja az élményt.

Útvonalak

Az élménycsomag alapvetően három útvonalra épül, de hosszabb távon a Mátra körbelovaglása is fejleszthető:

1. Eurohorse útvonalhoz kapcsolódóan Mátranovák - Ivád (piknik) – Kisfüzes - Bükkszék – Szilvásvárad vonal részeként, mely érinti a térséget, s az ezen haladó túrázók számára 1-1 napos programot nyújt:
 - a. Kisfüzes-Sirok-Kisfüzes (Sirokon már van kiépített lovasútúra megállóhely. Az útvonal akár a Búzás-völgyi tó keleti partjának érintésével is megvalósítható)
 - b. Kisfüzes-Parád Cifra istálló-Kisfüzes (Parádon már van fedetlen lókikötő)
 - c. Kisfüzes, Mátraballa, Mátraderecske és Bodony térségében körtúra kialakítása
2. Mátrán keresztül haladó túra Gyöngyös, Zsákai lovasudvar-Parád-Kisfüzes között, mely akár Szilvásvárad vagy Eger felé folytatható is. Ez középtávon jöhet létre.
3. Nyugat-Mátrában Petőfibánya-Gyöngyöspata, Tóth-tanya - Pásztó, Sidi-tanya között, ill. tovább Mátrakeresztesig lehetséges útvonal meghatározása (utóbbi még nem hatósági nyilvántartásba vett lovas szolgáltató). Ez középtávon jöhet létre. Pásztó - Galyatető – Parádsasvár útvonal is bevonható ebbe.

A fejlesztendő szakaszok: jelenleg jelzett lovasútvonalak nincsenek, az Eurohorse útvonalhoz kapcsolódó útvonalak sincsenek kialakítva, a 2. és 3. útvonal még terv szintjén sem létezik, fedett vagy fedetlen lókikötők kialakítása is szükséges lehet.

Szolgáltatások

Jelenleg lovas turisztikai szolgáltatók alig vannak, bővítésük és összekapcsolásuk szükséges. Egyes lovasudvarok/lovasudvarok turisztikai szolgáltatóvá válása szükséges, hogy valódi mátrai útvonalakban lehessen gondolkodni.

Fejlesztési feladat: lovasbarát szálláshelyek minősítése, szolgáltatók bevonása, túravezetés szervezése, túravezetők képzése, lovasútúrázáshoz szükséges alapvető eszközök beszerzése

Megközelítés

Kiindulási pontként Gyöngyös ill. Kisfüzes javasolt (a 3. útvonaltervénél bármely helyszínen). Gyöngyösön a kiépítés alatt lévő nyugati elkerülő mentén fekvő Zsákai lovasudvar. Kisfüzes autóval Pétervásárán keresztül érhető el.

Célcsoport, nehézség

A célcsoport elsősorban a 15-60 éves, gyakorlott lovasok. Az út nagy része kis és közepes nehézségű.

Értékesítés, promóció

A csomag jelenleg nem létezik. Ajánlott promóciós megoldás: térségi turisztikai honlapok és országos lovasturisztikai honlapok.

I.11. KalandMátra

Élménycsomag bővebb leírása

Az élménycsomag a Mátra adrenalinindús élményeit fűzi csomagba. Ez Magyarország egyik legkülönlegesebb kifejezetten hegyi programokat nyújtó helyszíne, amely nemcsak élményeket, hanem egészséges környezetet és nagyszerű panorámát is ad. Az élménycsomag elemei területileg is koncentráltak a Központi-Mátra térségében. Az élménycsomag elemei más élménycsomagokhoz kapcsolódó, kiegészítő elemként is értelmezhetők. A szolgáltatások a mátrai wellness és konferenciaturizmushoz is kapcsolhatók. Az élménycsomag további élményelemekkel erősíthető.

Vonzerők, egyediség

A fő vonzerő a Mátra egyre bővülő kínálata. A meglévő attrakciók továbbiakkal kiegészíthetők. Jelenlegi főbb vonzerők:

1. Adrenalin Park szolgáltatásai
2. HSB szolgáltatásai
3. Kékestető-Mátrafüred közötti rollerpálya (a HSB által kialakított és a szolgáltatásaként igénybe vehető 7 km hosszú, 700 m szintkülönbségű és 6 féle eszközzel használható pálya Magyarország leghosszabb ilyen pályája)
4. Holló-kő sziklamászó útvonal
5. Siklóernyő starthelyek Csepelye-tetőn és a Nyikom-hegyen

Fejlesztési szükségletek: további attrakció- és szolgáltatásfejlesztés, különösen Kékes térségében. Többek között via ferrata és zipline útvonalak, mászóhelyek és extrém kerékpáros és egyéb eszközökkel használható útvonalak, infrastruktúrák is szóba jöhetnek.

Útvonalak

Az élménycsomag elemei pontszerű attrakciókat tartalmaznak, amelyek akár célzottan felkereshető, de egy-egy élménycsomaggal, túrával is kombinálhatók, növelve ezzel az élményszerűséget.

Szolgáltatások

A HSB mint széles spektrummal rendelkező szolgáltató a legfontosabb szereplő, valamint helyben az Adrenalin park kínál számos szolgáltatást.

Megközelítés

Kiindulási pontként Mátrafüred és az Adrenalin park javasolt. A HSB Mátrafüreden működik.

Célcsoport, nehézség

A célcsoport elsősorban a 15-60 éves korosztály, elsősorban a fiatal felnőttek és a gyermekes családok. Fontos célcsoportot jelentenek a wellness szállók vendégei, legalább fél-egynapos programként.

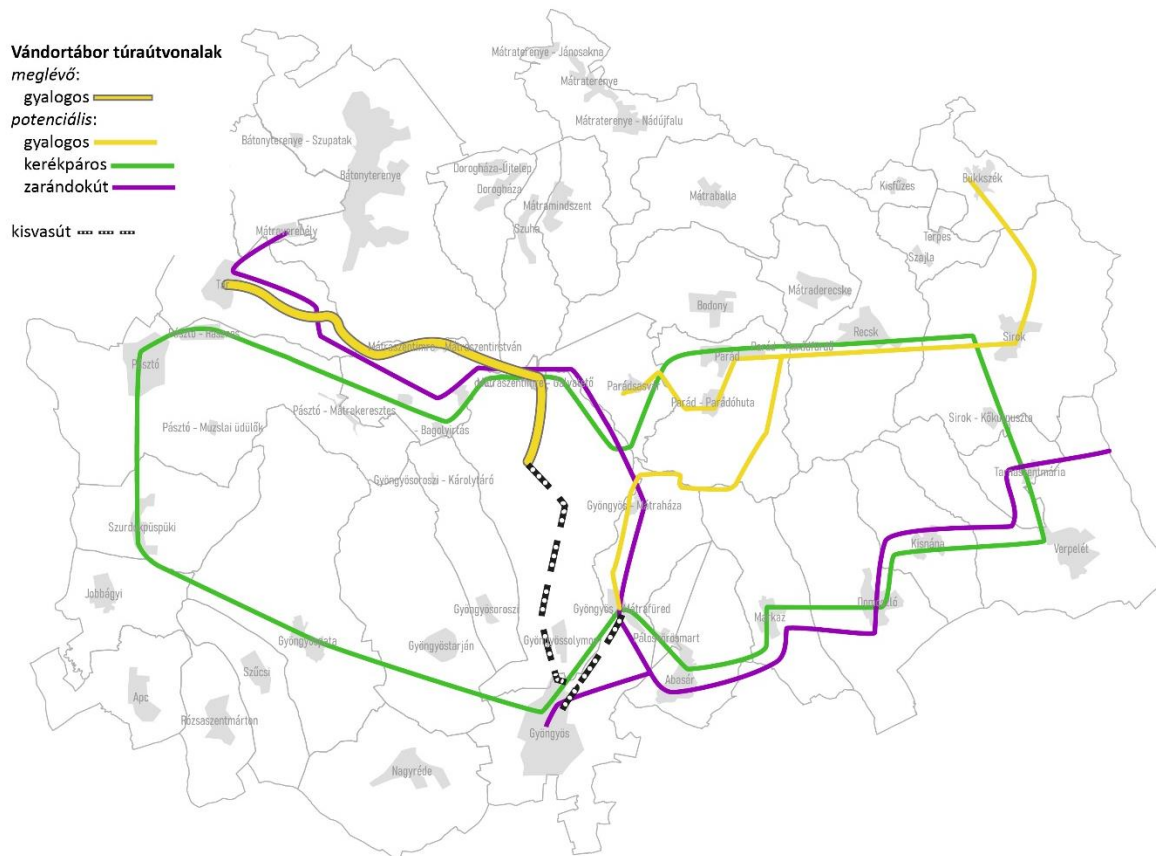
Értékesítés, promóció

A csomag jelenleg önállóan létező attrakciókat kapcsol össze. Ajánlott promóciós megoldás: térségi turisztikai honlapok. Jelenleg a TDM honlapján keresztül ezek a szolgáltatások elérhetők.

I.12. Mátrai vándor

Élménycsomag bővebb leírása

Az élménycsomag az Aktív Magyarországért Felelős Kormánybiztosi Iroda támogatásával szervezett Vándortábor Programhoz kapcsolódik. A Mátrában jelenleg is működik egy igen népszerű erdei vándortábor, javasolt új vándortábor útvonalakkal kialakítása különböző tematikák szerint (erdei, bringás, zárandók, hosszabb távon akár lovas). A programnak megfelelően a vándorutak körtúrákkal kombinálva egy hetes (7 nap / 6 éjszaka) itt-tartózkodást tesznek lehetővé az általános iskolák felső tagozatos diákjainak és a középiskolás korosztálynak.

40. Ábra A Mátrai vándor élménycsomag

Vonzerők, egyediség

A Mátrai vándor élménycsomag túraútvonalai a Mátra főbb természeti és épített értékeit tárja fel. A zárandóktábor útvonala Mátraverebély, Gyöngyös, illetve Tarnaszentmária között a főbb egyházi emlékhelyeket keresi fel. Az erdei vándor és a bringás vándor útvonalak inkább a természeti értékekre fókuszálnak, azaz a természeti környezetet, hegycsúcsokat és völgyeket járja be. A vándortáborok elején vagy végén javasolt a kisvasutakat is bekapcsolni élményelemként.

Útvonalak

Az országos Vándortábor Programban jelenleg a Tar és Szalajkaház közötti **gyalogos erdei vándortábor** szerepel. A kb. 60 km-es túraút az egyik legtöbb kihívást tartalmazó vándortábor útvonal, amely a következő etapokból áll:

1. nap: Tar, vasútállomás – Felső-Csevice-kút – Fenyvespuszta; 5,3 km
2. nap: Fenyvespuszta – Óvár – Mátrakeresztes – Vidróczki-barlang – Fenyvespuszta körtúra; 16,9 km
3. nap: Fenyvespuszta – Ágasvár – Galyatető; 13,3 km

4. nap: Galyatetői pihenőnap: Pizskéstemetői Csillagászati Obszervatórium, Galya-kilátó
5. nap: Galyatető – Mátraszentimre – Szalajkaház; 13,3 km (Opcionális útvonal: Galyatető – Nyesettvár – Szalajkaház; 5,7 km)
6. nap: Szalajkaház – Sástó – Szalajkaház körtúra; 19,3 km (Opcionális útvonal: Szalajkaház – Mátraháza – Kékes – Mátraháza – Szalajkaház; 21,8 km)
7. nap: Szalajkaház – Gyöngyössomos – Gyöngyös kisvasúttal

A Mátra adottságai alkalmasak arra, hogy legalább még egy mátrai gyalogos erdei vándortábor kialakításra és bevezetésre kerüljön. Javasolt útvonal a Keleti-Központi-Mátra, Mátrafüred, kisvasúti végállomással. Az Országos Kéktúra, a Rákóczi Jelvénytérítő túramozgalmi útvonala, valamint az Ilona-völgyi tanösvény bővelkedik látnivalókkal.

Figyelembe véve a szálláshelykínálatot két útvonal javasolt: Parádfürdő – Kékestető – Mátraháza – Sástó – Mátrafüred – Gyöngyös szakasz, amelynek fő tengelyét a Rákóczi turistaút képezheti. A Mátrafüred – Gyöngyös közötti szakasz kisvasúttal is teljesíthető. Másik alternatíva lehet Bükkszékről indulva Sirok, Recsk és Parádfürdő között, akár körtúrákkal kombinálva.

A **Zarándok vándortáborokat** országos szinten jelenleg 3 útvonalon tartják, amelynek legkeletebbi pontja Mátraverebély-Szentkút. Jó lehetőség innen tovább, a Mátrán keresztül zarándok vándortábor meghirdetése Egerig, amely a jellemzően szelidebb dombvidékeken haladó zarándoktáborokhoz képest egy nagyobb fizikai kihívást jelentő utat jelent. A 100-120 km-es zarándoktábor a Mária úton haladhat, felfűzve a legfontosabb térségbeli Mária kegyhelyeket és búcsújáráshelyeket:

1. Nemzeti Kegyhely (Mátraverebély-Szentkút)
2. Szent Mihály főangyal-templom (Tar), ill. a szomszédos Tar Lőrinc udvarháza
3. Erdők Királynéja zarándokhelye (Mátraszentimre-Fallóskút)
4. Galyatető: Kodály kápolna és galyatetői kilátó (Galyatető)
5. Sár-hegyi Szt. Anna-kápolna
6. Fájdalmas Anya tiszteletének búcsújáráshelye (Gyöngyös)
7. Szent Péter és Szent Pál Római Katolikus Templom; Szent János kápolna (Abasár), valamint Aba Sámuel XI századi királyi központja, udvarház (feltárás alatt)
8. Szeplőtelen Fogantatás templom (Markáz)
9. Szent Demeter templom (Domoszló)
10. Kisházi vár
11. Sárkány Boldogasszony Árpád-kori temploma, benne Magyarország legkisebb altemploma (Tarnaszentmária)
12. Fájdalmas Anya palócföldi kegyhelye (Egerszalók)
13. Fájdalmas Anya búcsújáráshelye (Eger)

Bringás vándortábor jelenleg nincs a Mátrában. Ezt a hiányt küszöbölheti ki a 155 km-es, a KörMátra élménycsomagban bemutatott körtúra, amely döntően frissen kiépített (ill. felújított) kerékpárutakon és jelzett kerékpáros útvonalakon halad, s néhol alternatív útvonalakon is teljesíthető (pl. Pásztó-Galyatető között közúton vagy Nagybátonyon keresztül a kék MTB-n). Az útvonal délen alapvetően az Eurovelo14-en (Gyöngyöspata-Verpelét között, hamarosan jelöléssel ellátott közutakon, középtávon kiépített kerékpárúton), nyugaton a Zagyva völgyi Palócok völgye kerékpárúton (Szurdokpüspöki-Pásztó-(Nagybátony) között a frissen megépült szakaszon) között, keleten a Tarna völgyi kerékpárúton (Sirok-Verpelét között, frissen megépült szakaszon) halad. Északi szakaszán több alternatíva is rendelkezésre áll: országúti kerékpárosoknak a 2408. sz. ill. a 24. sz. közúton Pásztó-Galyatető-Kékestető-Parád-Sirok szakaszon, túrakerékpárosok számára alternatívaként pedig a Nagybátony-Mátraalmás-2408. sz. út között a kék MTB vonalán. Kékestető és Sirok között a 24. sz. főúton halad, Szurdokpüspöki és Gyöngyöspata között pedig az alacsony forgalmú 2406. sz. úton.

Szolgáltatások

A gyalogosan teljesíthető Erdei Vándor meglévő szakaszán az elszállásolás Tar-Fenyvespuszta közelében található Cseresznyestorok-tisztáson, illetve Gyöngyössolymoson a Szalajka-tisztáson nomád sáttortáborban, míg Galyatetőn kiépített sáttortáborban történik. A Bükkszék – Parád útvonalon meglévő ifjúsági szállások (Bükkszék, Recsk, Parádfürdő) és kemping (Sirok) szolgálhatnak szálláshelyként. Ezek felújítása, korszerűsítése azonban szükségszerű. Parádfürdő és Gyöngyös között a Parádfürdői tábor és a Sástói kemping szálláshelyeire alapozhat a tábor.

A zárandoktábor esetében a gyerekek elszállásolása zárandokszállásokon (Mátraverebély, Tar, Fallóskút, Mátraháza), kiépített sáortáborban (Galyatető), kempingben (Sástó) történhet. A Gyöngyös – Tarnaszentmária útvonalon jelenleg nem állnak rendelkezésre diákcsoportok elszállásolására alkalmas szálláshelyek, ezt sáortáborral lehet áthidalni.

A Bringás Vándorhoz kapcsolódóan a korábban említett szálláshelyek mellett Szurdokpüspökiben működik ifjúsági tábor, illetve Gyöngyöspatán terveznek ifjúsági tábor fejlesztést. A kerékpáros vándortáborokhoz kapcsolódóan meg kell említeni a kerékpáros szervizpontok, fedett pihenőhelyek bővítésének szükségességét is.

Megközelítés

A vándortáborok indulási és érkezési pontjait nagyobb települések alkotják, amelyek egyben a Máttra turisztikai térségének főbb belépési pontjait is jelentik. A gyalogos túrák esetében Tar, Bükkszék, Parádfürdő és Gyöngyös, a zárandoktáboroknál Mátraverebély és Eger, míg a kerékpáros vándortáboroknál Gyöngyös, illetve Pásztó személygépkocsival és közösségi közlekedéssel egyaránt elérhető. A kerékpáros vándortáboroknál a kerékpárszállítás csak vasúton oldható meg, ugyanakkor az érintett településeket csak átszállással lehet megközelíteni.

Célcsoport, nehézség

A Vándortábor Programok az általános iskolák felső tagozatos diákjainak, valamint a középiskolások részére nyújt kedvezményes táborozási lehetőséget. A domborzati adottságok, nagyobb szintemelkedése miatt az élménycsomagban szereplő túrák országos összehasonlításban a közepesen nehéz – nehéz túrák közé tartoznak.

Értékesítés, promóció

A vándortáborok értékesítése az erdeivandor.hu internetes felületen történik.

I.13. TéliMáttra

Élménycsomag bővebb leírása

A Máttra Magyarország vezető téli desztinációja, ahol a leggyakoribb a természetes hóborítás, a havas napok száma jóval több, mint az ország más részein, mely jelentős számú turistát vonz. Ugyanakkor télen mégis kevesebb az aktív turista és a vendég a Mátrában (különösen a hómentes időszakban), fontos a téli kínálat és promóció erősítése. Természetesen, a tél a síturizmus terepe, az alpesi és északi sípályák már ma is vonzó kínálata jelentős vendégforgalmat vonz, különösen a hétvégéken. Szánkózni is sokan jönnek a Mátrába, ez azonban jelenleg még nem folyik ellenőrzött körülmények között. A havas-jeges időszak gyalogtúrázókat is vonz, hiszen télen a Máttra is más arcát mutatja, vannak, akik kifejezetten a különleges mátrai havas szolgáltatásokat keresik, amiket a HSB kínál.

1. Mátrasantiváni Sípark téli szolgáltatásai (alpesi sí, funpark, síoktatás)
2. Kékes sípálya téli szolgáltatásai (alpesi sí, síoktatás, motorszán túrák)
3. Galyatető téli szolgáltatásai (sífutás, biatlon)
4. HSB téli szolgáltatásai (hótalptúrák, kutyaszán)
5. téli gyalogos túrák szervezése

Fejlesztési szükségletek: további attrakció- és szolgáltatásfejlesztés pl. sípályák infrastrukturális fejlesztése, téli aktív sportolási igények kielégítésére szánkópályák kialakítása a parkolási lehetőségek fejlesztésével, sítáborok szervezése, sibuszok indítása

Vonzóerők, egyediség

A Máttra az egyetlen hazai hegység, mely több helyszínen is sízési lehetőséget biztosít, azaz lehetőséget biztosít a helyszínválasztásra, különböző pályák kipróbálására (pl. fekete pálya, nemzetközileg minősített pályák). A Máttra fő vonzereje a gyakoribb hófedettség, mely a sielésen túl más célcsoportokat is bevonzhat, akár 100-150 km távolságból is (pl. alföldi családok)

Szolgáltatások

Magyarország síterepeiről a sielok.hu oldal a Mátrában 11 **szállást** ajánl a síturisták számára, külön kereshető Kékestető, Mátraszentistván, Mátraszentlászló és Galyatető vonatkozásában. Ezek közül egyet tekint pályaszállásnak, 4-et wellnessnek. Természetesen további szálláslehetősége is vannak a közeli településeken. A **vendéglátás** tekintetében mind az újabb gasztronómiai trendek, mind a hagyományos helyi ételkínálat, mind a síelésnél külföldi terepeken megszokott hűttetés területén történt előrelépés az elmúlt években, s különböző igények is kielégíthetők a Mátraszentistváni Síparkban és Kékestetőn is. **Síoktatás** mindkét helyen működik. Az eszközbérlet mindkét helyszínen lehetséges, Gyöngyösön és Kékestetőn síszerviz is működik.

Megközelítés

A sípályák télen Budapesttől kb. kétórás távolságra vannak, de a népszerű hétvégéken a zsúfoltság miatt az út számottevően hosszabb idő lehet, s a parkolási nehézségekkel is számolni kell.

Célcsoport, nehézség

A mátrai síelésnél a fővárosi és alföldi közönség, ill. a környékbeliek jelentik a fő célcsoportot, kifejezett hangsúlyt helyezve a fiatalokra, a kezdőkre, középhaladókra, akik később a külföldi, nagyobb kihívásokat jelentő sícentrumokat kívánják felkeresni. A célcsoportok spektruma azonban mind korosztály, mind egyéb szempontból széles, a síelés mellett különösen a téli gyalogos túráknál.

Értékesítés, promóció

A csomag jelenleg önállóan létező attrakciókat kapcsol össze. Ajánlott promóciós megoldás: térségi turisztikai honlapok. Jelenleg a TDM honlapján keresztül, valamint az egyes szolgáltatók oldalán ezek a szolgáltatások elérhetők.

I.14. SportMátra

Élménycsomag bővebb leírása

A Mátra az aktív sportok terén számtalan olyan rendezvényről nevezetes, melyek erősítése, fejlesztése, promóciója, valamint az ezekhez kapcsolódó javuló infrastrukturális feltételek és szolgáltatási színvonal fejlesztése folyamatos feladatot jelent. A már bejáratott rendezvényeket fenn kell tartani, rendszeresen (évente) meg kell rendezni, s színvonalas új eseményeket is be lehet vonzani, meg lehet rendezni. Fontos cél, hogy **a sportolók ill. a sportolókat kísérő családtagok, szurkolók stb. számára is aktív turisztikai kínálatot lehessen nyújtani, s a Mátrában tartózkodás ne csak a verseny idejére szorítkozzon, hanem meghosszabbodjon akár 1-2 nappal is.** Mindehhez a többi élménycsomag nyújtotta kínálat is segítséget nyújt, melynek promóciója versenyre érkezők felé kiemelt feladat.

1. **teljesítménytúrák** rendszeres megrendezése különböző nehézségi fokú alprogramokkal minél szélesebb célcsoportok bevonásával
2. **terepfutóversenyek** rendszeres megrendezése különböző nehézségi fokú alprogramokkal minél szélesebb célcsoportok bevonásával
3. **tájfutóversenyek** rendszeres megrendezése különböző nehézségi fokú alprogramokkal minél szélesebb célcsoportok bevonásával
4. **MTB versenyek** rendszeres megrendezése különböző nehézségi fokú alprogramokkal minél szélesebb célcsoportok bevonásával
5. **országúti kerékpáros versenyek** rendszeres megrendezése akár különböző nehézségi fokú alprogramokkal, széles célcsoportok bevonásával, nemzetközi résztvevőkkel
6. **alpesi síversenyek** rendszeres megrendezése különböző nehézségi fokú alprogramokkal minél szélesebb célcsoportok bevonásával
7. **északi síversenyek** rendszeres megrendezése különböző nehézségi fokú alprogramokkal minél szélesebb célcsoportok bevonásával

8. **lovasversenyek** rendszeres megrendezése, mely hozzájárulhat a Mátra térségének ismertté tételéhez
9. **egyéb aktív turisztikai versenyek, események** megrendezése, mely hozzájárulhat a Mátra térségének ismertté tételéhez
10. **helyi rendezvények kiegészítő programjaként aktív sportrendezvények** megrendezése

Vonzerők, egyediség

A Mátra Magyarországon a legjelentősebb kihívást nyújtó hegység a sportolók számára, így számos olyan rendezvényt szerveznek itt évtizedek óta, mely ezeket a hazánkban „extrém” kihívásra épül. A versenysportban és a szabadidősportban egyaránt élenjáró a Mátra a teljesítménytúrázás, terepfutás, az országúti és terepkerékpár, valamint a sísport tekintetében. A teljesítők ezt a fizikai kihívást Magyarországon máshol nem találják meg, így a kialakult brandek országos szinten is egyediek.

Útvonalak

1. **teljesítménytúrák⁴⁷**: Mátrabérc, Hanák Kolos, Muzsla, Koncsúr-kör, Téli Mátra, Őszi MTR, Mátrahegy, Mátrai Csillagok Éjszakai, Kiss Péter Emléktúra, Vadrózsa, Pokoljáró, Vidróczki, Rózsaszállás Maraton, Decathlon Mátra Túra, Kutyaölés az állatokért, Patai Mátra, Keresztesi Kör, Kékes 4x, Magamvadon, Galyavár 110, Galya Jótékonyági, Putrinka, Föl az ország legmagasabban foglalt forrásához! stb. a Hanák Kolos TE, a Kékes TE és a Hérics TE szervezésében
2. **instant túrák⁴⁸**: Békés harcos útja (23 és 59km), Ágasvár kör, Mátrai kilátások (10 és 30km), Körül köre a Mátrában 20, Várak a Mátrában (24 és 44km), Virtutis Confido, Téli Mátra XL, Cserepes kör, Nyikom kör
3. **terepfutóversenyek⁴⁹**: Mátrabérc Trail, Muzsla Trail, Kékes csúcsfutás
4. **tájfutóversenyek**: TIPO kupa, Gyöngyös Kupa
5. **országúti kerékpáros versenyek**: Mátra kör, Tour de Hongrie gyakran érinti a Mátrát, Tour de Gyöngyös
6. **alpesi síversenyek**: Síparkban Alpesisí Diákolimpia, nemzetközi szlalom verseny
7. **északi síversenyek**: Galyatetőn Északi Sí Diákolimpia, sítájfutó országos bajnokság
8. **lovasversenyek**: Gyöngyösön a Vak Bottyán János Díjugrató Lovasverseny
9. **egyéb aktív turisztikai versenyek, események**: Hálósákos éjszaka a Mátrában
10. **ötpróba versenyek** (gyalogos, kerékpáros)
11. **helyi rendezvények kiegészítő programjaként aktív sportrendezvények**: Mátrai turizmus napja, Muzsikál az erdő

Szolgáltatások

A versenyek, rendezvények idején gyakori közúti közlekedési/parkolási és szolgáltatási kapacitáshiányok megoldása szükséges. A szálláshelyeket egyre többen igénybe veszik, s több napra is a Mátrában maradnak, de ezeken a napokon nincs elegendő, a túrázóknak igényeire szabott (jellemzően nem szállodai szintű), ellátással együtt működő szálláshely a térségben. Ugyanígy némely közeli szálláshelynek az ismertsége is javítható.

Értékesítés, promóció

A sportrendezvények jelenleg teljeskörűen nem ismerhetők meg, fontos lenne az önállóan vagy tematikusan promotált eseményekről való tájékoztatást összekapcsolni térségi turisztikai honlapokon. Jelenleg a TDM honlapján keresztül, túragyűjtőoldalakon, valamint az egyes szervezők/szolgáltatók oldalán ezek elérhetők elérhetők.

⁴⁷<https://www.matraberc.hu/> és <https://kekesturista.hu/rendezvenyeink> ill. <https://ttura.hu/2020-ev-turaik-es-leirasaik>

⁴⁸ <https://itrail.hu/mainmap#> ill. <https://geogo.hu/geogolist>

⁴⁹ <http://www.mbtrail.hu/versenyek>

II. MELLÉKLET – AKCIÓTERÜLETEK, PROJEKTJAVASLATOK

A mellékletben szereplő projektek 2020-ban, a stratégia készítése során kerültek összegyűjtésre a térségi partnerektől és az akkor aktuális állapotokat, fejlesztési ötleteket tükrözik. A stratégia 2023-as aktualizálása során a projekteket tartalmazó munkarész nem került átdolgozásra. Ugyanakkor az információvesztés elkerülése érdekében fontosnak tartjuk, hogy a stratégia mellékleteként, strukturáltan megjelenjenek ezek a javaslatok, hisz a későbbiekben jó kiindulási alapot adhatnak a stratégia céljainak megvalósításához, megfelelő források rendelkezésre állása esetén.

A stratégia elsődleges feladata a térség vonzerejének növeléséhez szükséges fejlesztési irányok meghatározása és a beavatkozási területek azonosítása, az ehhez kapcsolódó projektgenerálás már a megvalósítás része. Ennek megfelelően a javasolt projektlista nem végleges, a későbbiekben jelentkező projektek, fejlesztési igények ugyanakkora relevanciával bírnak, mint a stratégia mellékletében jelenleg szereplők, amennyiben illeszkednek a stratégia céljaihoz és intézkedéseire.

A felvázolt projektek megvalósítása hazai és Európai Unió források felhasználásával történhet és sok esetben túlmutat az Európai Unió 2021-2027 közötti pénzügyi támogatási ciklusán, ezért a korábbi 2020-as ütemezés és költségbecslés nem került feltüntetésre. Megvalósítás esetén ezek újragondolására is szükség van.

A projektek jellegük szerint csoportokba oszthatók attól függően, hogy azok pontszerűen, egy területileg jól körülhatárolható helyszínen valósulnak meg (**pontszerű projektek**), avagy térségi jelentőségű hálózatok kialakítását eredményezik (**hálózatos projektek**). **Kiemelt projektek** lettek azok, amelyek közvetlenül segítik a térségi aktív turizmust, nagy aktív turisztikai hasznossággal bírnak, rövid-közép távon megvalósíthatók, a tervezés, projektelőkészítés már megkezdődött, és környezeti, gazdasági fenntarthatóságuk az üzemeltetés során is biztosítottak tűnik. A **továbbgondolásra javasolt projektek** leginkább előkészítettségben maradnak el a kiemelt projektektől, így a megvalósulásuk is inkább csak közép-hosszú távon várható. Az **egyéb projektek** körét az aktív turizmushoz csak közvetetten kapcsolódó, de térségi jelentőségű projektek alkotják, vagy olyan aktív turisztikai projektek, amelyek megvalósulása 2028-30-nál előbb reálisan nem várható. Ezen projektek kifejtésére nem kerül sor a mellékletben.

Kiemelt projektek	Továbbgondolásra javasolt projektek	Egyéb projektek	Hálózatos projekt
<p>Kékes Beruházási program keretében definiált projektek</p> <p>PK1: Mátraháza-Veronika-rét-Kékestető kabinos felvonó, valamint Mátraházán látogatóközpont kialakítása</p> <p>PK2: Tévétorony háromágú épületrészének aktív funkciókkal való megtöltése</p> <p>PK3: Tévétorony kilátóinak fejlesztése</p> <p>PK4: Lombkorona sétány kialakítása egyéb élmények biztosításával</p> <p>PK5: Csúcskönek méltó környezet biztosítása, közösségi tér kialakítása</p> <p>PK6: Szakrális tér kialakítása</p> <p>PK7: A kékestetői síugrósánc kilátóként való hasznosítása</p> <p>PK8: Szánkópálya fejlesztése Mátraházán</p> <p>PK9: Szánkópálya kialakítása a kékestetői síugrósánc érkező területén</p> <p>PK10: Erdei legördülő pályarendszer</p> <p>Mátra térségének további projektjei</p> <p>PK11: Felső-Mátra négyévszakos aktív turisztikai belépési pont fejlesztés, Mátraszentistván-Mátraszentlászló</p> <p>PK12: Aktív Családi Park kialakítása a Felső-Mátrában</p> <p>PK13: Szánkópálya kialakítása a Felső-Mátrában</p> <p>PK14: Mátraszentistváni sítark négyévszakos fejlesztése – I. ütem</p> <p>PK15: Mátraszentistváni sítark négyévszakos fejlesztése – II. ütem</p>	<p>Kékes Beruházási program keretében definiált projektek</p> <p>PT1: Kékestető-Mátrafüred zipline és hullámvasút-zipline lecsúszópálya</p> <p>PT2: Régi tévétorony hasznosítása</p> <p>PT3: Mátrai Gyógyintézet területén található kihasználatlan épületek, területek hasznosítása</p> <p>Mátra térségének további projektjei</p> <p>PT4: Biatlon és sítutó centrum felújítása Galyatetőn</p> <p>PT5: Bikepark létrehozása Galyatetőn</p> <p>PT6: Bikepark kialakítása a Kékesen</p> <p>PT7: Harkály Ház szolgáltatásainak további fejlesztése</p> <p>PT8: Kaland- és élménypark kialakítása a Farkasmályi kőbányában</p> <p>PT9: Gyöngyöspatai kilátófejlesztés</p> <p>PT10: Mátrai ércbányászat bemutatása</p> <p>PT11: ENJOY Park és látogatóközpont kialakítása Pásztón</p>	<p>Kékes Beruházási program keretében definiált projektek</p> <p>PE1: Ivóvízellátás javítása, víztározó építése</p> <p>PE2: Szennyvízelvezetés fejlesztése</p> <p>PE3: Elektromos áramellátás üzembiztonságának növelése</p> <p>PE4: Internet szolgáltatás fejlesztése</p> <p>PE5: Okostelefon applikáció fejlesztése a Kékesre</p> <p>Mátra térségének további projektjei</p> <p>PE6: Aba Sámuel XI századi királyi központjának teljes feltárása, bemutató hely kialakítása</p> <p>PE7: Avar-kori emlékpark kialakítása Gyöngyöspatán</p> <p>PE8: Gyöngyösi Mátra Múzeum látogatóközponttá történő fejlesztése</p> <p>PE9: Kaland- és élménypark fejlesztése Gyöngyöspatán</p> <p>PE10: Kanászvár láthatóvá tétele</p> <p>PE11: Mátraszentimrei rekonstruált üveghuta felújítása</p> <p>PE12: Maconkai-víztározó körüli aktív- és ökoturisztikai fejlesztések</p> <p>PE13: Pálos kolostor és kápolna építése, pálos emlékpark kialakítása Pálosvörösmarton</p>	<p>PH1: Parkolók kialakítása</p> <p>PH2: Tematikus túraútvonalak, (digitális) tanösvényfejlesztés</p> <p>PH3: Terepfutóköri kialakítása</p> <p>PH4: EV14 kiépítése</p> <p>PH5: Erdei kerékpárút-hálózat fejlesztése</p> <p>PH6: Aktív turisztikai szálláshelyek fejlesztése</p> <p>PH7: Aktív Turisztikai Pályázati Keret</p>

Kiemelt projektek	Továbbgondolásra javasolt projektek	Egyéb projektek	Hálózatos projekt
<p>PK16: Mátraszentistváni Sípark központi épületének kialakítása (Alpincenter)</p> <p>PK17: Mátraszentistváni Bike Park fejlesztése</p> <p>PK18: SNF Négy évszakos szabadtéri sportpálya Galyatetőn</p> <p>PK19: „Mátralába 20” – regionális gyalogos turistaút kialakítása</p> <p>PK20: A tari Szakadás-árok fejlesztése</p> <p>PK21: Terepkerékpáros trailpark Szurdokpüspökiben</p> <p>PK22: Anna-liget Üdülőtábor megújítása Szurdokpüspökiben</p> <p>PK23: Kerékpáros túraközpont, turisztikai információs pont kialakítása</p> <p>PK24: Észak-Mátrai Aktív Családi Központ kialakítása</p> <p>PK25: Via ferrata útvonal fejlesztése Holló-kőn</p> <p>PK26: Zagyva-völgyi kerékpárút hiányzó szakaszainak kialakítása</p> <p>PK27: Longboard pálya kialakítása Abasáron</p> <p>PK28: A verpeléti Vár-hegy környezetrendezése</p> <p>PK29: A Mátra brand erősítése</p> <p>PK30: Értékesítés és promóció</p> <p>PK31: Mátra aktív turisztikai szervezet fejlesztése</p> <p>PK32: Felső -Mátra speciális mentők bázisának létrehozása, eszközpark fejlesztése</p> <p>PK33: Bükkszéki ifjúsági tábor felújítása</p>		<p>PE14: A Pásztó Múzeum élményközpontú fejlesztése</p> <p>PE15: Recski Nemzeti Emlékhely fejlesztése</p> <p>PE16: Római Katolikus templom és környezetének megújulása Gyöngyöspatán</p> <p>PE17: Tar Lőrinc udvarház helyreállítása</p> <p>PE18: Kisterenye Gyürky–Solymossy-kastély és kastélykert felújítása</p>	

41. Ábra Projektlista

II.1. Akcióterületek

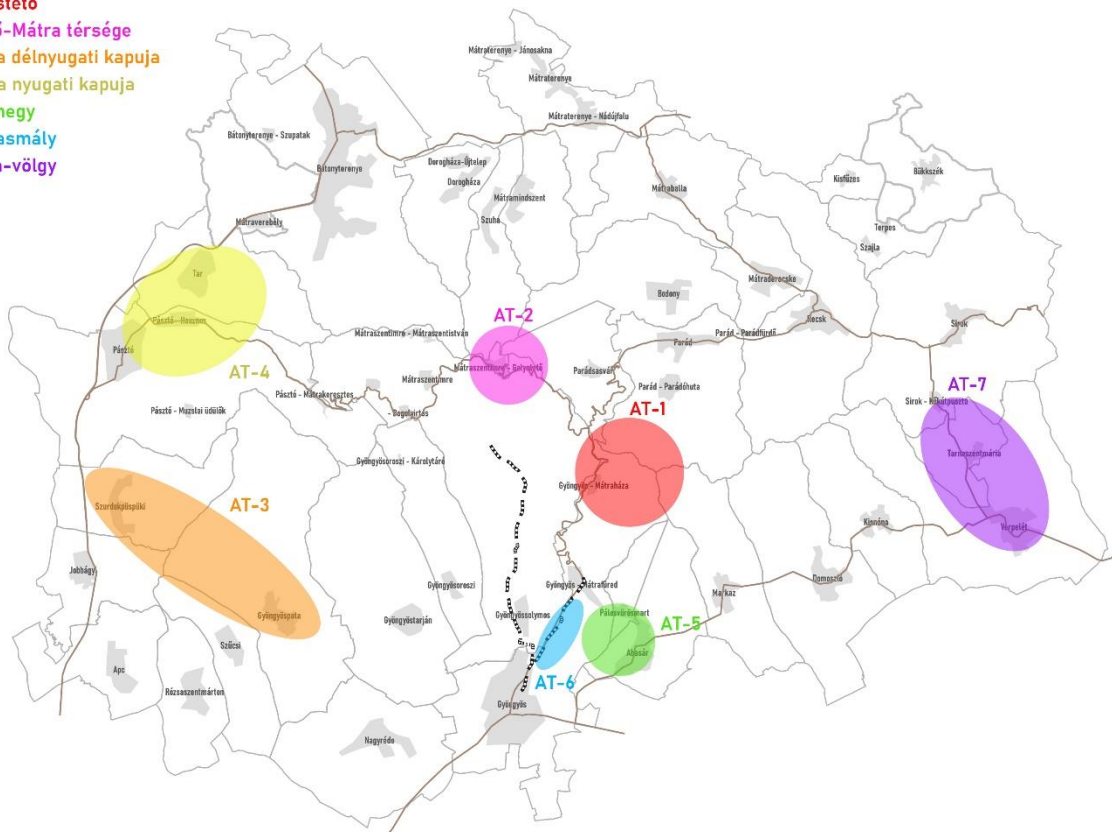
Az **akcióterületek** olyan **területileg koncentrált beavatkozásokat, projekteket** tartalmaznak, amelyek együttes, jól átgondolt, komplex és ütemezett megvalósítása révén érhető el az adott akcióterület kapcsán megfogalmazott célok elérése. Ellenkező esetben a pontszerűen megvalósított fejlesztések csupán az erőforrások szétforgácsolását eredményezik, s hatásuk is csak lokális lesz.

Az akcióterületi beavatkozások elsősorban a **főbb belépési pontok, aktív turisztikailag kiemelkedő desztinációk** egy beavatkozási területként történő kezelését, ezzel egyetemben pedig **integrált fejlesztésüket** hivatottak szolgálni.

Az egyes akcióterületek fejlesztési volumene és jelentősége különböző: léteznek térségi szinten is prioritást élvező területek (pl. Kékestető vagy Galyatető), míg mások inkább lokális szinten jelentősek és a mátrai turizmus térbeli szétterülését hivatottak szolgálni (pl. Tarna-völgy). Fontosnak tartjuk a kaputérsegekben fekvő fejlesztési góccokat priorizálni, amelyek a Mátra-élményt úgy adják, hogy a Mátrát környezeti, forgalmi szempontból csak kis mértékben terhelik, így a Mátra nyugati, déli és keleti térségeiben is kijelölésre kerültek akcióterületek (a Mátra északi térségében ilyen fejlesztési góc egyelőre nem látható).

Az akcióterületek tekintetében elsősorban beavatkozásokat foglalmaztunk meg, amelyek jelenthetnek konkrét projekteket is, de inkább a feladatok komplex elvégzését jelentik.

- AT-1: Kékestető
- AT-2: Felső-Mátra térsége
- AT-3: Mátra délnyugati kapuja
- AT-4: Mátra nyugati kapuja
- AT-5: Sár-hegy
- AT-6: Farkasmály
- AT-7: Tarna-völgy

42. Ábra Akcióterületek a Mátrában

Kékestető Fejlesztési Terv

A stratégiával párhuzamosan fókuszált beruházási program készült a Kékes és térségének fejlesztésére, melynek csupán egy kivonatát, főbb megállapításait, projektjeit tartalmazza a stratégia.

A **Kékes fejlesztési terv** részletesen feltárja a hegycsúcs és szűkebb környezetének jelenleg fennálló problémáit, aktív turisztikai fejlesztési lehetőségeit, majd **konkrét fejlesztési ötletek vizsgálata alapján az egyes fejlesztési elemek hatásait, illetve egymást erősítő kölcsönhatásait, a helyi szereplők igényeit figyelembe vevő javaslatot fogalmaz meg.**

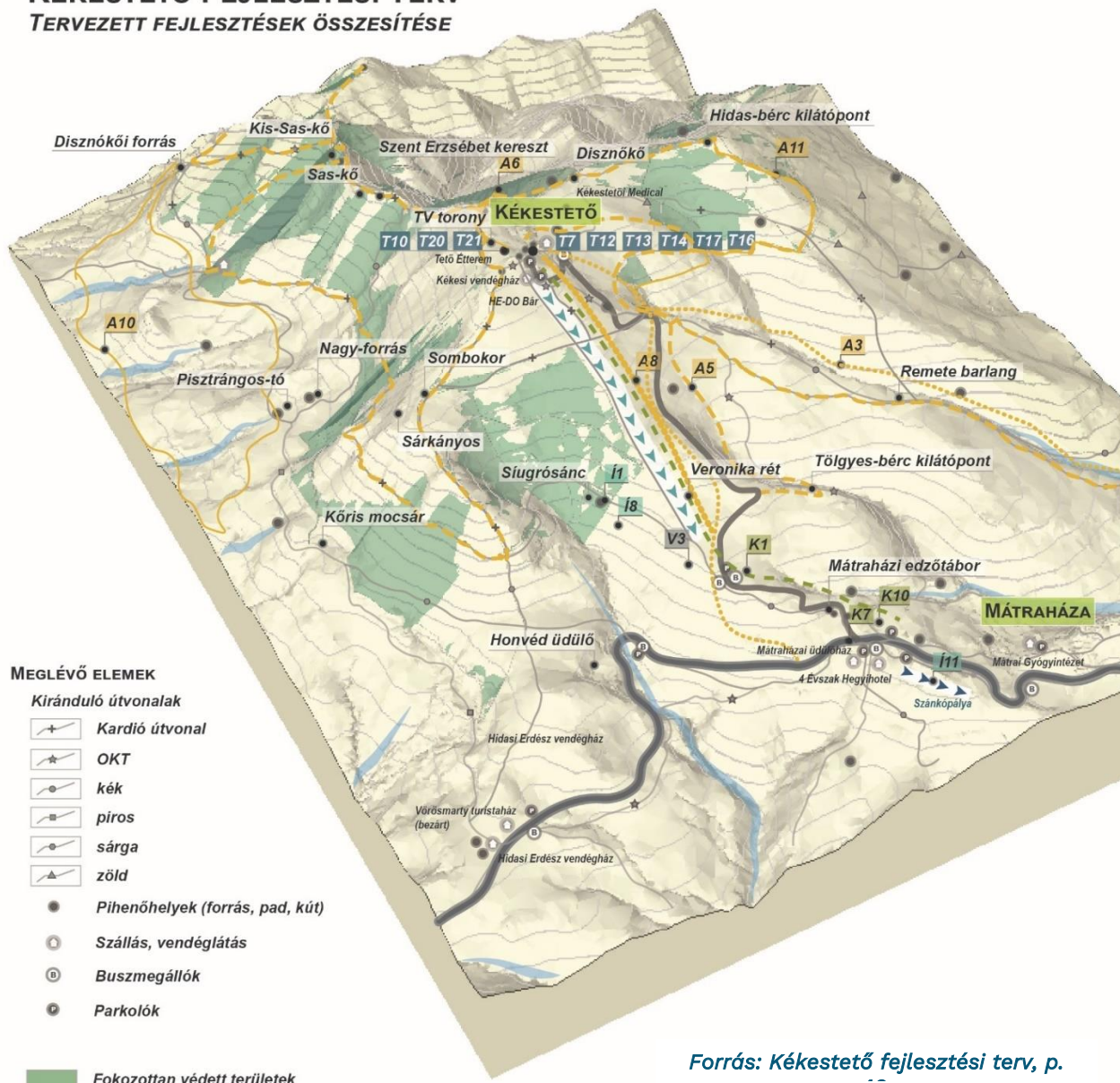
A fejlesztési terv **végrehajtásának átfogó célja a Kékes vonzerejének növelése**, ezáltal a túlturizmus elkerülésével az idelátogatók számának növelése, illetve számukra a lehető legtöbb élmény biztosítása, megőrizve, bemutatva a térség természeti értékeit, eközben csökkentve a környezeti terhelést

A Kékestetőn mindehhez elengedhetetlen az emblemikus élményhangulat megteremtése, a csúcskő környezetének, a csúcs közelében lévő épített infrastruktúráknak a rendezése, az értékes elemek új funkciókkal való megtöltése, illetve az aktív turizmus, valamint a síelés és egyéb téli sportokhoz meglévő adottságok jobb kihasználása, az ehhez szükséges feltételek megteremtése.

A beruházási program tartalmát a projektötletek többszemponutú szűrésével öt csoportba sorolva határozták meg:

1. **A Kékes aktív turisztikai útvonalainak fejlesztése:** Az aktív turizmus, sportolás feltételeinek javítása a kerékpáros, gyalogos turizmusra koncentrálva.
2. **Közlekedési problémák attraktív, környezetbarát megoldása:** Parkolási problémák megoldása, elérhetőség javítása kabinos felvonó, intelligens parkolási és behajtási rendszer kialakítása, autóbuszos kapcsolat fejlesztése elektromos buszokkal.
3. **Kékestető fejlesztése:** A Kékestető térségi vonzerejének, az itt tartalmasan eltöltött idő növelése a tévétorony új funkciókkal való megtöltésével, a csúcskő környezetében közösségi tér kialakításával, lombkoronasétány építésével; a magánberuházásokra Aktív Turisztikai Pályázati Keret létrehozása.
4. **Kékes sífunkció és síugrósánc környezetének attrakciófejlesztése:** A Déli sípálya (Aktív Turisztikai Pályázati Keretből) és szánkópályák fejlesztésével a környezet minimális terhelése mellett a téli sportok számára lehetőségek biztosítása, az egykori síugrósánc hasznosítása.
5. **Víz, egyéb közmű, távközlési rendszerek fejlesztése, informatikai platform kialakítása:** Az elavult közművel cseréjével az ellátási biztonság javítása, kapacitások növelése, a klímaváltozás hatásaira való felkészülés, területigény minimalizálása.

KÉKESTETŐ FEJLESZTÉSI TERV TERVEZETT FEJLESZTÉSEK ÖSSZESÍTÉSE

MEGLÉVŐ ELEMÉK

Kiránduló útvonalak

- Kardió út vonal
- OKT
- kék
- piros
- sárga
- zöld

- Pihenőhelyek (forrás, pad, kút)
- Szállás, vendéglátás
- Buszmegállók
- Parkolók

 Fokozottan védett területek

Kékes aktív turisztikai útvonalainak fejlesztése

- A3 - Erdei legördülő pályarendszer
- A5 - Kilátóról kilátóra túraútvonal ki nem használt kilátópontok fejlesztésével
- A6 - Erdőrezervátumok tematikus túrákkal történő felfedezése szakvezetéssel
- A8 - Meseösvény kialakítása
- A9 - Kerékpáros megközelítés biztonságának javítása (térképen nem megjeleníthető)
- A10 - Kerékpáros panorámaút
- A11 - Kerékpáros összekötő útvonalak fejlesztése

Közlekedési problémák attrakív, környezetbarát megoldása

- K1 - Mátraháza-Veronika-rét-Kékestető kabinos felvonó
- K4 - Autóbuszos kapcsolat fejlesztése, illesztése az intelligens közlekedési rendszerbe (térképen nem megjeleníthető)
- K7 - Kékestető intelligens parkolási és behajtási rendszer
- K10 - Felvonó indítóállomás. látogatóközpont kialakítása Mátraházán az NSK épület felhasználásával

Kékestető csúcának fejlesztése a csúcskő környezetének rendezésével, a TV torony és kilátó attrakció fejlesztésével

- T7 - Régi tévétorony hasznosítása
- T10 - Tévétorony lábánál található kihasználatlan épületek aktív funkciókkal való megtöltése
- T12 - Kihasználatlan, látképbe nem illő épületek elbontása
- T13 - Csúcskőnek méltó környezet biztosítása
- T14 - Közösségi tér kialakítása az északi sípálya felső részén
- T16 - Szakrális tér kialakítása
- T17 - Mátrai Gyógyintézet területén található kihasználatlan épületek, területek hasznosítása
- T20 - Tévétorony kilátóinak fejlesztése
- T21 - Lombkorona sétány kialakítása egyéb élmények biztosításával
- T23 - Kékes Aktív Turisztikai Klaszter (térképen nem megjeleníthető)

Kékes sí funkció és siugrósánc környezetének attrakció fejlesztése

- I1 - Siugrósánc kilátóként való hasznosítása
- I8 - Szánkópálya kialakítása a siugrósánc érkező területén
- I11 - Szánkópálya fejlesztése Mátraházán

Víz- és energiaellátási problémák megoldása

- V2 - Szennyvízelvezetés fejlesztése (térképen nem megjeleníthető)
- V3 - Ivóvízellátás javítása, víztározó építése
- V6 - Internet szolgáltatás fejlesztése (térképen nem megjeleníthető)
- V8 - Elektromos áramellátás üzembiztonságának növelése (térképen nem megjeleníthető)
- V9 - Okostelefon applikáció fejlesztése a Kékesre (térképen nem megjeleníthető)

Forrás: Kékestető fejlesztési terv, p.

II.1.1. Kékestető

AKCIÓTERÜLET NEVE		AT1: KÉKESTETŐ KOMPLEX ÉS FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSE			
Cél	A Kékes Magyarország leglátványosabb, nemzetközi szinten is ismert és versenyképes, számos turisztikai attrakcióval rendelkező, egyre növekvő számú látogatót vonzó, emblemikus hegycsúcsa legyen, amelyet a fejlődő közlekedési és parkolási infrastruktúrájának köszönhetően mégis kisebb környezetterhelés jellemez, megőrizve annak természetközelségét.				
BEAVATKOZÁSOK					
1. Kékestető elérhetőségének fenntartható fejlesztése					
Rövid leírás	A Kékestető elérhetőségének javítása a közösségi közlekedés fejlesztésével, valamint kabinos felvonó kiépítésével. Ez utóbbi a Kékestető egyediségét, attraktivitását is növeli.				
Kapcsolódó tevékenység(ek)	V1-T1, K2-T2, K2-T4	Kapcsolódó projekt(ek)	PK1		
2. Autómentes övezet kialakítása					
Rövid leírás	A közösségi közlekedés fejlesztésével és az alternatív megközelíthetőség javításával párhuzamosan a Kékestetőre vezető út személygépjármű-forgalmának korlátozása, ezzel párhuzamosan pedig Mátraháza térségében parkolók létesítése, valamint ehhez kapcsolódóan intelligens behajtási és parkolási rendszer kiépítése szükséges.				
Kapcsolódó tevékenység(ek)	V1-T1, K3-T1, K4-T1,	Kapcsolódó projekt(ek)	PH1		
3. Közműproblémák rendezése					
Rövid leírás	A Kékestető közműellátásának javítása, amely magában foglalja az elektromos áramellátás üzembiztonságának növelését, az ivóvízellátás javítását, a szennyvízelvezetés fejlesztését, a vízellátási problémák orvoslására víztározó építését, illetve a Digitális Jólét Program keretében az internet szolgáltatás fejlesztését, valamint okostelefon applikáció fejlesztését egyaránt.				
Kapcsolódó tevékenység(ek)	V1-T5	Kapcsolódó projekt(ek)	PE1, PE2, PE3, PE4, PE5		
4. Csúcskő környezetének rendezése, szolgáltatások fejlesztése					
Rövid leírás	A környezetrendezés egyrészt magában foglalja a kihasználatlan, látképbe nem illő épületek elbontását vagy funkcióval való megtöltését (pl.: síugrósánc kilátóként történő hasznosítása), a TV-torony és kilátó attrakciófejlesztését, a Csúcskő környezetének parkosítását, közösségi terek, élményparkok kialakítását.				
Kapcsolódó tevékenység(ek)	V1-T2	Kapcsolódó projekt(ek)	PK2, PK3, PK4, PK5, PK6, PK7		
5. Téli sportolási lehetőségek fejlesztése					
Rövid leírás	A Kékestető téli sportolási lehetőségeinek fejlesztése a déli sípálya fejlesztésével, a mátraházai szánkópálya fejlesztésével, valamint a síugrósánc érkező területén új pálya kialakításával.				
Kapcsolódó tevékenység(ek)	V1-T4, I6-T1, I6-T3	Kapcsolódó projekt(ek)	PK8, PK9, PT1		
6. A Kékestető kerékpáros turizmus infrastruktúrájának fejlesztése					
Rövid leírás	A 24. sz. főutat elkerülő útvonal kialakításával a Kékestető kerékpáros elérhetőségének nagyban javítható. Ehhez illeszkedve a kerékpáros összekötő útvonalak fejlesztése, kerékpáros panorámaút kialakítása is megvalósítható. A meglévő rollerpálya felhasználásával egy erdei legördülő pályarendszer is kialakítható, amely különböző emberi erővel hajtott				

	járművekkel vehető igénybe. A sípálya területén ill. annak térségében négyévszakos hasznosításra bikepark létesíthető.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V1-T3, I2-T2, I3-T1, I3-T2	<i>Kapcsolódó projekt(ek)</i>	PH5, PK10
7. Gyalogos túraútvonalak, tematikus utak kialakítása			
<i>Rövid leírás</i>	A Kékestető eddig is a bakancsos turizmus közkedvelt célpontja volt. Tematikus túraútvonalak, tanösvények kialakításával a meglévő gyalogos turisztikai paletta tovább színesíthető.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	I1-T1, I1-T2	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	PH2
8. Szálláshelyfejlesztés			
<i>Rövid leírás</i>	A Mátrai Gyógyintézet jelenleg kihasználatlan épületeinek felújításával, a kilátóban bivakszállások kialakításával a kékestetői szálláshelykínálat, ezáltal pedig a vendégéjszakák száma is növelhető. A régi TV-torony hasznosítása szintén jó lehetőséget kínál aktív turisztikai szálláshelyek kialakítására. (A hosszú távú hasznosítás érdekében hasznosítási tanulmánytervek elkészítése szükséges.)		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V1-T2, SZ1-T2, SZ2-T1	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	PT2, PT3, PH6
9. Kékes Aktív Turisztikai Pályázati Keret létrehozása és működtetése			
<i>Rövid leírás</i>	Az Aktív Turisztikai Pályázati Keret támogatási keretet nyújt a Kékestetőn működő turisztikai vállalkozások részére elsősorban aktív turisztikai, vagy ahhoz közvetlenül kapcsolódó fejlesztéseik megvalósítására. Célja az AÖFK koordinációja mellett összehangolt fejlesztések megvalósítása, az elérhető támogatások legjobb kihasználása.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	KM1-T1	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	PH7

II.1.2. Felső-Mátra térsége

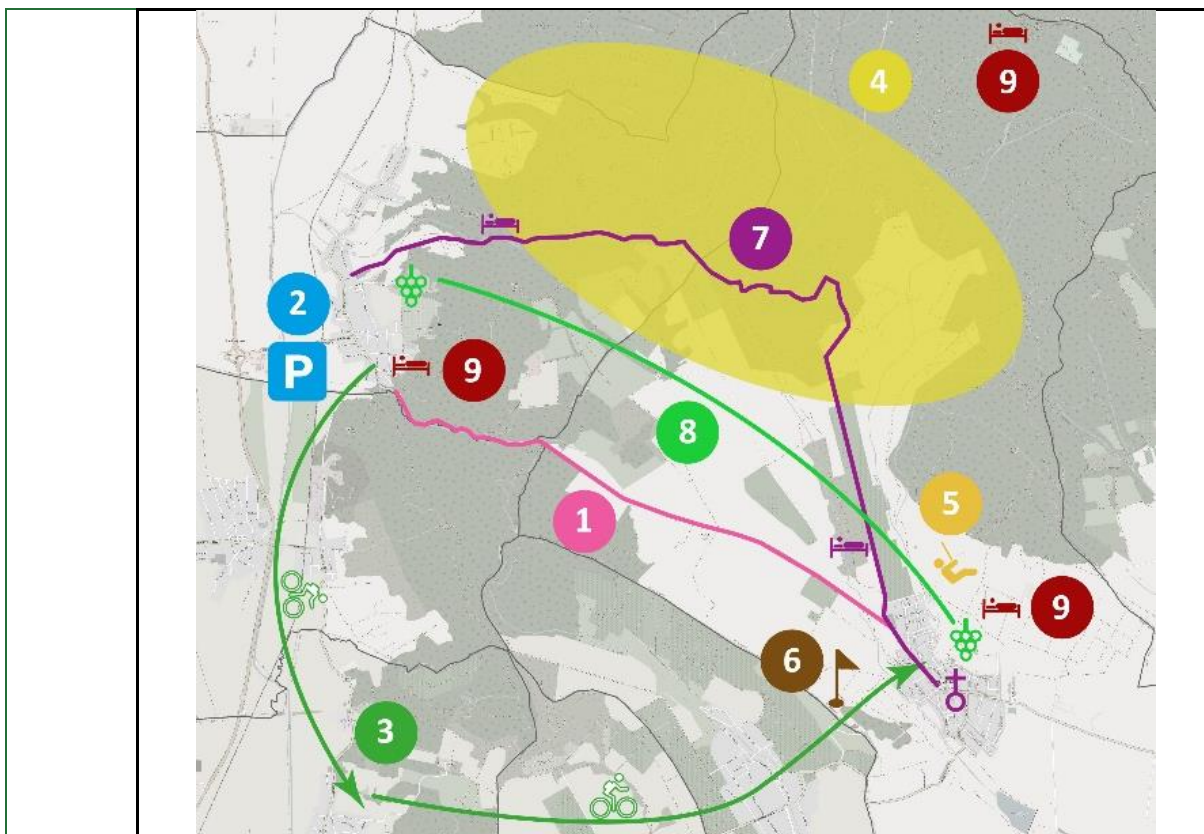
AKCIÓTERÜLET NEVE	AT2: FELSŐ-MÁTRA TÉRSÉGE		
<i>Cél</i>	A Felső-Mátra a térség egyik legnépszerűbb kirándulóhelye, ahol a gyalogos mellett a sí- és kerékpáros turizmus fejlesztésével, a zárandokutak révén a zárandokturizmus népszerűsítésével a Mátra aktív turisztikai palettája tovább bővíthető. Mindehhez vonzó települési környezet kialakítása, a kulturált vendégfogadás feltételeinek megteremtése is szükséges. Bár az elmúlt években jelentős fejlődés történt a kialakított fogadó infrastruktúra is fejlesztésre szorul.		
BEAVATKOZÁSOK			
1. Galyatető északról való elérésének javítása: Mátraalmás (Szuha) – Galyatető kapcsolat megteremtése			
<i>Rövid leírás</i>	A Mátraalmás – Galyatető közötti kapcsolat megteremtésével lehetőség nyílik a Mátra északi részének aktív turizmusba történő integrálására. Az összeköttetés módja (közúti kapcsolat, libegő) még további egyeztetéseket, tanulmányterv-készítést igényel.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V2-T1	<i>Kapcsolódó projekt(ek)</i>	-
2. Közútfejlesztés, úthálózat karbantartása			
<i>Rövid leírás</i>	Galyatető és a Felső-Mátra megközelíthetőségének komoly korlátja a hosszabb szakaszon útminőségi problémákkal jellemezhető 2408. sz. hegyi út. A meglévő településen belüli közutak burkolatának javítása, szükség esetén cseréje mellett a buszöblök, vízvezető árkok rendbe		

	tétele és a téli síkosságmentesítés megoldása is szükséges ahhoz, hogy a térség téli-nyári vonzereje javuljon.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V2-T1	<i>Kapcsolódó projekt(ek)</i>	-
3. Parkolási rendszer és belépési pontok fejlesztése közterületrendezéssel			
<i>Rövid leírás</i>	<p>Galyatetőn ugyan rendelkezésre áll a nagyparkoló, de szigorúbb parkolásszabályozás szükséges, hogy a parkoló autók ne foglalják el a település közterületeit. Ehhez digitális és infrastrukturális fejlesztések is szükségesek.</p> <p>Hasonló fejlesztések valósulhatnak meg Mátraszentistván – Mátraszentimre térségben (fejlesztés (parkoló kapacitásbővítés, közúti csatlakozás, környezetbarát burkolat, elektromos töltőállomás, menetrendszerinti buszmegálló és információs pont létesítés, kerékpár és sífelszerelés tartó "utcabútorok", szervízpontok kialakítása). A Mátraszentlászló határában lévő Sípark-Háromfalu temploma 300 férőhelyes parkolóterület és belépési pont fejlesztése révén az egyik legfontosabb aktív turisztikai (sí, kerékpáros, természetjáró) belépési pont jön létre a térségben, amely a Háromfalu templomának, mint a Felső-Mátra szimbólumának is méltó parkolója lesz.</p> <p>A parkolóhelyek kialakítása mellett Galyatető központjának környezetrendezése is elengedhetetlen, amelynek keretében a közterületek rendezése, egységes arculatú utcabútorok, hulladékgyűjtők, ivókutak kihelyezése, turisztikai tájékoztató rendszer kiépítése, nyilvános mosdók kialakítása, települési zöldterületek fejlesztése valósul meg.</p>		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V2-T2, I7-T2	<i>Kapcsolódó projekt(ek)</i>	PK11, PH1
4. Aktív turisztikai központ – Aktív Családi Park kialakítása			
<i>Rövid leírás</i>	<p>A 2013-ban vadasparkként induló mátraszentimrei állatpark a település szélén, népszerű turista útvonal mellett fekszik. Jelenleg olyan háziállatok találhatóak benne, amelyek jellemzőek voltak a térség háztáji gazdálkodására. Bár a terület még csak kívülről tekinthető meg, így is rengeteg turista keresi fel az állatparkot. A Családi park lovastúrák kiindulópontja, kerékpáros és gyalogos túrázók megállóhelye is lehet. Az első ütemben a szükséges egyeztetések lebonyolítása, tanulmánytervek elkészítése valósulhat meg; a kivitelezés várhatóan 2025 után kezdődhet.</p>		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V2-T2, V4-T1	<i>Kapcsolódó projekt(ek)</i>	PK12
5. Felső-Mátra sícentrumainak négyévszakos fejlesztése, szánkópályák kialakítása			
<i>Rövid leírás</i>	<p>Galyatetőn két helyszínen is lehetőség nyílik az északi sízésre ill. ezen létesítmények négyévszakos fejlesztésére. A biatlon sípálya és lőtér területén található létesítmény felújításával, ill. a BKV vendégház térségében is lehetőség nyílik e területek téli-nyári, komplex hasznosítására.</p> <p>A 2003 óta működő Mátraszentistváni Sípark az ország legtöbb szolgáltatást nyújtó családi síterepe, amelyet négyévszakos felvonó kialakításával egyrészt a Síhinta projekt is megvalósítható a mátraszentlászlói sípálya bevonásával, másrészt pedig lehetővé válik a kiépített infrastruktúra egész éves használata. A frekvenciátalibb helyeken (pl. Galyatető, Mátraszentimre), esetleg a felhagyott sípályákon (pl. Bagolyirtás) szánkópálya kialakításának lehetősége is adott.</p>		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V2-T2, I6-T2	<i>Kapcsolódó projekt(ek)</i>	PK13, PK14, PK15, PK18, PT4

6. Kerékpáros útvonalak minőségének javítása, a hálózat bővítése a Felső-Mátra térségében			
Rövid leírás	A Felső-Mátra környéke népszerű kerékpáros desztinációvá fejleszhető, hiszen már ma is számos jelzett kerékpáros útvonal halad a térségben, s továbbiak kialakítására is vannak tervek. Az erdei kerékpáros útvonalak kialakítása, kitáblázása, pihenőhelyek kialakítása a természetvédelmi célok figyelembevételével kell, hogy megvalósuljon, elsősorban erdőgazdasági utak igénybevételével, azok minőségjavításával. A Mátraszentistváni Sípark és a mátraszentlászlói sípálya külön szintű összeköttetése révén a kerékpáros elérhetőség is javulni fog, valamint négyévszakos kötelpályák, akadálymentes környezetbarát hegyi felvonók kialakításával további kerékpáros attrakciófejlesztés (pl. bikepark) is színesítheti a kínálatot. Ez utóbbihoz a síelés által felhagyott területek kiválóan alkalmasak, de hasznosíthatóságuk vizsgálatokat igényel.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	I3-T1	Kapcsolódó projekt(ek)	PK11, PK17, PH5, PT5
7. Kodály kápolna környezetének rendezése			
Rövid leírás	A Kodály kápolna attraktivitásának növelése érdekében a környezetének rendezése, az invazív növényfajok eltávolítása, új, őshonos, a téli-nyári időjárási viszonyokat tűrő növényfajok beültetése.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	V8-T1	Kapcsolódó projekt(ek)	-
8. Zarándokturizmus fejlesztése			
Rövid leírás	Kodály kápolnára építve, a TDM szervezettel együttműködve a zarándokturizmus népszerűsítése, a Vándortábor Programok keretében meghirdetett Zarándoktábor kezdeményezéshez történő csatlakozás, igény esetén zarándokszállások kialakítása.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	M3-T1	Kapcsolódó projekt(ek)	PH6
9. Információs táblák, infopontok kihelyezése			
Rövid leírás	A főbb csomópontokban, megállóknak, parkolóknak egységes arculatú információs, útbaigazító táblák kihelyezése, jó minőségű turisztikai tájékoztató rendszer kialakítása.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	M2-T3	Kapcsolódó projekt(ek)	PK11

II.1.3. A Mátra délnyugati kapuja

AKCIÓTERÜLET NEVE	AT3: A MÁTRA DÉLNYUGATI KAPUJA – SZURDOKPÜSPÖKI ÉS GYÖNGYÖSPATA		
Cél	A Mátra nyugati térségének fejlesztése kiemelt cél, ennek kapuja Szurdokpüspöki lehet, amely a 21. sz. főúton a Mátra Budapesthez legközelebbi pontja, kiváló elérhetőséggel. Az itt tervezett fejlesztések hatásterülete Gyöngyöspatáig terjed, ahol szintén több olyan fejlesztési elképzelés körvonalazódik, amelyek a térség aktív turisztikai súlyát erősítik. A belépési pont fejlődéshez a helyi vonzerők és attrakciók fejlesztése elengedhetetlen. A fejlesztések elsősorban az aktív turisztikai túratípusokra (gyalogos, kerékpáros, lovas) koncentrálnak, de ezekhez illeszkedve az épített örökségi elemek megújítására, szálláshelyek létesítésére is sor kerül.		

BEAVATKOZÁSOK

1. Közútfejlesztés

Rövid leírás	Szurdokpüspöki és Gyöngyöspata közötti közút minősége fejlesztendő, s a Mátra körbekerékpározása és megközelítése szempontjából is kiemelten fontos fejlesztési feladat.
--------------	--

Kapcsolódó tevékenység(ek)	K1-T1	Kapcsolódó projekt (ek)	-
----------------------------	-------	-------------------------	---

2. Parkoló kialakítása Szurdokpüspökiben

Rövid leírás	Nagy kapacitású parkoló kialakítása Szurdokpüspökiben, ahol a túrázók, kerékpárosok, helyi rendezvények látogatói, teljesítménytúrák, sportesemények résztvevői lerakhatják a gépjárműveiket. A helyszín kijelölése egyeztetéseket igényel.
--------------	---

Kapcsolódó tevékenység(ek)	K3-T1, K3-T2	Kapcsolódó projekt (ek)	PH1
----------------------------	--------------	-------------------------	-----

3. Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése

Rövid leírás	Az egyre hosszabb szakaszon kiépülő Zagyva-völgyi kerékpárút még hiányzó, Jobbágyi-Szurdokpüspöki közötti szakaszának megépítése szükséges. Gyöngyöspatát érinteni fogja az EV 14 kitáblázása ill. későbbi kiépítése is (Apc-Rózsaszentmárton-Gyöngyöspata-Gyöngyös között). Mindezek mellett a meglévő erdei kerékpáros útvonalakhoz kapcsolódó fejlesztésekre is sor kerülhet.
--------------	--

Kapcsolódó tevékenység(ek)	I2-T2	Kapcsolódó projekt (ek)	PK26
----------------------------	-------	-------------------------	------

4. Kerékpáros turizmushoz kapcsolódó attrakciófejlesztés

Rövid leírás	Magyarország első terepkerékpáros trailparkjának kialakítása Szurdokpüspökiben 60 kilométernyi terepkerékpár-hálózattal, kiszolgáló létesítményekkel.
--------------	---

Kapcsolódó tevékenység(ek)	I4-T1	Kapcsolódó projekt (ek)	PK21
----------------------------	-------	-------------------------	------

5. Kaland- és élménypark kialakítása Gyöngyöspatán			
<i>Rövid leírás</i>	Gyöngyöspatán a tervezett gyermektáborhoz kapcsolódóan kaland- és élménypark (mászófal, drótkötélpálya, zipline stb.) fejlesztési elképzelés körvonalazódott. Minderről azonban a BNPI-vel, Egererdővel, illetékes hatóságokkal további egyeztetések lefolytatása szükséges.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V3-T1	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	PE9
6. Kilátóhely fejlesztése Gyöngyöspatán			
<i>Rövid leírás</i>	Gyöngyöspatán új kilátó építése, amely a térség attraktivitását is növeli. A kilátó építéséhez a BNPI-vel, Egererdővel, egyéb hatóságokkal való egyeztetés szükséges. A kilátó helyszínére több csúcs is felmerült, a BNPI a Kecse-kőt preferálja.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V5-T2	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	PT9
7. Zarándokturizmus fejlesztése és ehhez kapcsolódó fejlesztések			
<i>Rövid leírás</i>	A meglévő Mária-útra, egyházi értékekre alapozva a zarándokturizmus népszerűsítése, (akár a Vándortábor Programok keretében meghirdetett Zarándoktábor kezdeményezéséhez történő csatlakozással), zarándokszálláshelyek kialakítása, a templomok felújítása és környezetük rendezése. A gyöngyöspatai templom, mint turisztikai vonzerő fejlesztése kiemelt fontosságú.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	M3-T1, SZ2-T1, V8-T1	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	PH6
8. Borturizmus fejlesztése és ehhez kapcsolódó fejlesztések			
<i>Rövid leírás</i>	A Szurdokpüspökiben és Gyöngyöspatán található pincefalvak, pincék felújítása, nagyközönség számára történő megnyitása, valamint tematikus borutakkal, rendezvényekkel a bor- és aktív turizmus összekapcsolására is lehetőség nyílik. A pincék felújítása külön fejlesztési alapról (pl. önkormányzati fejlesztési alap, turisztikai alap stb.), pályázat útján vagy kedvezményes hitelkonstrukció révén is megvalósítható. A pincék megnyitása mellett elsősorban programok, élménycsomagok kialakítása, promótálása szükséges.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V11-T1, V11-T2, I1-T2	<i>Kapcsolódó projekt(ek)</i>	-
9. Szálláshelyfejlesztés			
<i>Rövid leírás</i>	A térségi vendégéjszakák növeléséhez a meglévő aktív turisztikai szálláshelyek minőségi fejlesztése, felújítása (pl. Hidegkúti turistaház, Anna-ligeten a szálláshelyek felújítása mellett ökoturisztikai központot is kialakítanak), valamint új, elsősorban az aktív turizmushoz kapcsolódó szálláshelyek létrehozása (pl. Király-völgyi kemping,) szükséges.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	SZ1-T1, SZ1-T2, SZ3-T1, SZ3-T2	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	PK22, PH6
10. Lovasturizmus fejlesztése			
<i>Rövid leírás</i>	A Mátra lovasturisztikai fejlesztésére a térségben lévő szolgáltató (Tóth-tanya) és használt útvonalak további fejlesztési lehetőségeket kínálnak.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	I5-T1, I5-T2	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	-

II.1.4. A Mátra nyugati kapuja

AKCIÓTERÜLET NEVE		AT4: A MÁTRA NYUGATI KAPUJA – PÁSZTÓ ÉS TAR TÉRSÉGE	
Cél	A Mátrába nyugatról való belépés kiemelt pontjainak attraktív fejlesztése. A térség számos természeti és kulturális értékkel rendelkezik, amelyek népszerűsítése, fejlesztése, gyalogos és kerékpáros útvonalakba történő szerves integrációja a Mátra nyugati térségének vonzerejét is növeli.		
BEAVATKOZÁSOK			
1. Közúti infrastruktúra fejlesztése			
Rövid leírás	A Mátra nyugati részén a Pásztó-Hasznos-Mátrakeresztes út minőségfejlesztése, az út menti területeken a parkolás rendezése szükséges. Ugyanakkor a meglévőkön túl nem kívánatos jelentősebb volumenű parkolófejlesztés a természetbe való belépési pontoknál sem Mátrakeresztes, sem Tar térségében.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	K1-T1	Kapcsolódó projekt (ek)	-
2. Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése a Mátrába való jobb belépés javítására			
Rövid leírás	Tar a mátrai kerékpáros túrák kiváló kezdőpontja lehet, hiszen kedvező elérhetőséggel és a legkedvezőbb domborzati adottságokkal rendelkezik a térségben a családi túrázók számára. Ehhez a Tar - Fenyvespuszta (amely rákapcsolódik a Szorospaták - Mátraalmás -Galyatető felé vezető, kékekkel jelzett főtengylyre) közötti útvonal fejlesztése, jelölése, pihenők kialakítása szükséges. Ezzel a fenyvespusztai Arborétum és a Szakadás-árok, valamint térségi szinten Galyatető is elérhetővé válik. Kerékpárkölcsonzés kialakítása is kapcsolódhat hozzá.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	I3-T1	Kapcsolódó projekt (ek)	PH5
3. Természeti értékek magasabb színvonalú bemutatása, a látogathatóság feltételeinek javítása			
Rövid leírás	A Tuzsoni Arborétum és a Szakadás-árok az Országos Kéktúra alternatív, Ágasvárra vezető útvonala, illetve a Mária-út mentén fekszik. A Szakadás-árok az ország első 5 szurdoktúrája között van, de kevesen ismerik, noha elhelyezkedése, gyalogos megközelíthetősége révén egyedülálló fejlesztési potenciált rejt magában. A Szakadás-árok bejárása önmagában is fél napos aktív kikapcsolódást tesz lehetővé, de a közelben található Csevice-forrásokkal, Tuzsoni Arborétummal együtt akár egy napos itt-tartózkodást is eredményezhet. Az Arborétum vonzerejét tematikus út vagy (digitális) tanösvény fejlesztésével tovább lehet növelni.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	V7-T2	Kapcsolódó projekt (ek)	PK20, PH2
4. Belépési pontok fejlesztési lehetőségeinek vizsgálata			
Rövid leírás	Pásztó (különösen Hasznos és Mátrakeresztes településrésze), mint a Mátra nyugati kapuja, s Bátortereny, mint a Mátra északnyugati kapuja jelentős aktív turisztikai potenciállal rendelkezik, amelynek attrakció- és szolgáltatásfejlesztése tanulmánytervek keretében részletesen vizsgálandó.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	V3-T1, V3-T2	Kapcsolódó projekt (ek)	-
5. ENJOY Parkhoz kapcsolódó fejlesztések Pásztón			
Rövid leírás	Pásztón a Novohrad-Nógrád Geopark fejlesztéseként a Geopark kapujában olyan geológiai és történelmi témapark (ENJOY Park) kialakítása tervezett, amely információs pontként és látogatóközpontként is működik. Ennek része a Pásztó Múzeum élményközpontú fejlesztése is, amelynek révén a		

	múzeum a Geopark örökségturisztikai kapujává válik. A látogatóközpont a Mátra felé is belépőpont lehet.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V4-T1, V4-T2	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	PT11
6. Hasznosi-tározó térségének aktív turisztikai hasznosítása			
<i>Rövid leírás</i>	A Hasznosi víztározó hazánk legmélyebb mesterséges tava. Kedvelt horgászvíz, bár a használatára szigorú korlátozások vonatkoznak, és épített utak sem vezetnek körbe. Elhelyezkedése, természeti környezete (Cserteri vár romja, a környező hegycsúcsok) miatt aktív turisztikai hasznosítása hosszabb távon mindenképpen fejleszthető. Első lépésként a Hasznosi-víztározó hasznosítására komplex turisztikai fejlesztési program kidolgozása szükséges, amely Pásztó városának fejlesztési terveiben is szerepel.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V6-T1	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	-
7. Kaland- és élménypark kialakítása Hasznos térségében			
<i>Rövid leírás</i>	A térségi fejlesztések révén a Hasznostól délre eső területek is felértékelődhetnek, az ideérkezőknek alternatív programelemek is kialakíthatók az aktív turisztikai kínálat színesítésére. Lehetőség nyílna egy, a kisgyermekes családok számára is látogatható kalandpark kialakítására.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V3-T1	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	-
8. Tar Lőrinc udvarház felújítása, turisztikai fejlesztése			
<i>Rövid leírás</i>	Tarról a kék rom jelzés vezet Tar Lőrinc egykori várkastélyának romjához, amelyből mára szinte semmi sem maradt. Az épület (részleges) helyreállításával, a Csevice-völgy és a Buddhista központ összekapcsolásával gyalogos és kerékpáros túraútvonalak alakíthatók ki.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V8-T1	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	PE17
9. Csevicék felújítása			
<i>Rövid leírás</i>	A csevice-források a Mátra különleges értékei. Taron a sárga turistajelzésen haladva több ilyen forrással is találkozhatunk. Felújításuk révén a vízvételi lehetőségek köre is bővíthető.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	I7-T3	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	-
10. Aktív turisztikai szálláshelyek létesítése			
<i>Rövid leírás</i>	A térségi turizmus fejlesztéséhez mindenképpen szükségesek az aktív és/vagy zarándokturizmust kiszolgáló szálláshelyek létesítése. Rövid távon a tári parókia területén zarándokszállás kialakítása javasolt, illetve Mátrakeresztesen erdei iskola és a falu felső részének (volt Gubola bolt és kocsmá) rekonstrukciója, Aktív Enjoy Pont kialakítása (kerékpárkölcsonzó és szervizpont, infópont, büfé, ajándékbolt) is megvalósítható		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	SZ1-T1, SZ1-T2, SZ3-T1, SZ3-T2	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	PH6

II.1.5. Sár-hegy

AKCIÓTERÜLET NEVE		AT5: SÁR-HEGY TÁGABB KÖRNYEZETÉNEK FEJLESZTÉSE	
Cél	A Sár-hegy Gyöngyöshöz való közelsége, természeti és kulturális értékei, jelzett útvonalai révén jelentős helyi és térségi aktív turisztikai keresletet is vonz. Mind a gyöngyösi, mind az abasári oldalon, de Pálosvörösmart felé is erősíthető az aktív turizmus fejlesztése, a térségi kínálat bővítésével.		
BEAVATKOZÁSOK			
1. A Sár-hegy körbekerékpározhatóságának fejlesztése			
Rövid leírás	A térségben már vannak kiépített kerékpárutak, amelyek összekapcsolásával, további fejlesztésével kialakítható egy kiváló, az EuroVelo 14-hez is kapcsolódó kerékpáros körtúra útvonal. Gyöngyös-Mátrafüred között és Pálosvörösmarton már van kiépített kerékpárút, ezek összekapcsolása, Abasár-Visonta közigazgatási területén ennek továbbbépítése még feladat.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	I2-T2, I3-T1	Kapcsolódó projekt (ek)	PH5
2. Terepkerékpár-pálya kialakítása Abasáron			
Rövid leírás	Abasáron a kerékpárúthoz kapcsolódva tervezett egy terepkerékpár pálya (Dirt/Freeride pálya) kialakítása, amely a kerékpáros turisták számára újabb attrakciót jelent. A beavatkozás egyelőre ötlet szinten létezik, konkrét tervek, egyeztetések nem történtek.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	I4-T1	Kapcsolódó projekt (ek)	-
3. Longboard-pálya fejlesztése Abasáron			
Rövid leírás	Abasárról a Szent Anna-tóhoz vezető szerpentinén egy olyan longboard pálya kialakítására kerülhet sor, ahol a kezdő longboardosok és rutinosabb slide-olók is megtalálhatják a számításaikat, amely egy új célcsoport számára teheti vonzóvá a térséget. Fontos, hogy a potenciális útvonalakat, szakaszokat a balesetek elkerülése végett a gyalogos, kerékpáros és gépjárműforgalomtól elzárt helyen alakítsák ki.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	V3-T2	Kapcsolódó projekt (ek)	PK27
4. Gyalogos túraútvonal és terepfutókör kialakítása			
Rövid leírás	A Szent Anna-kápolnától az abasári kötengerig vezető gyalogos túraútvonal Abasárt is bekapcsolná az aktív turizmus vérkeringésébe. Az útvonalon térségi pilot projekt jelleggel digitális tanösvény is kialakítható. A Szent Anna-kápolnától észak felé vezető útvonalak a terepfutók körében igen kedveltek. Ezen a területen futókörök kialakítása, tájékoztató táblák kihelyezése javasolt, a parkolóban vízvételi lehetőség biztosítása.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	I1-T1, I1-T2	Kapcsolódó projekt (ek)	PH2, PH3
5. Via ferrata utak fejlesztése			
Rövid leírás	A mátrai Holló-kőn (Pálosvörösmart) eddig is egész évben, korlátozás nélkül mászható mászóiskola működött kb. 30 kiépített mászóúttal, amelynek továbbfejlesztése 3 db, egyenként 60-80 m hosszú Via Ferrata kiépítésével egészülhet ki.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	V3-T2	Kapcsolódó projekt (ek)	PK25
6. Pipis-hegyi repülőtérhez kapcsolódó aktív turisztikai fejlesztések			
Rövid leírás	A repülőtér térségében számos fejlesztési elképzelés körvonalazódik, amelyek között aktív turisztikai elemek is találhatóak pl. a kerékpáros turizmust erősítő bringa-park (MTB, BMX, triál, Pump Track, KRESZ park, szerviz pont) vagy a mátrai repülő-sport történetét bemutató kiállítás		

	kapcsolódó tanösvény. Ezen fejlesztési elképzelések részletes kidolgozására még nem került sor.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V3-T2, I1-T1, I1-T2	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	-
7. Kilátóhely-fejlesztés Abasáron			
<i>Rövid leírás</i>	Abasáron a tervezett kerékpárúthoz és gyalogos túraútvonalhoz kapcsolódóan kilátó- és gyalogos-kerékpáros pihenőpont kialakítása, amely így komplex szolgáltatásokat, vonzerőt nyújtana a térségbe látogató aktív turisták részére.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V5-T2	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	-
8. Zarándokturizmus kínálatának bővítése			
<i>Rövid leírás</i>	A zarándokturizmushoz kapcsolódva Pálosvörösmarton egy pálos kolostor és kápolna építését tervezik, amely tükrözi a rend hagyományos építési formáit. Ehhez kapcsolódóan pihenők, gyógynövény kert, valamint helyi kézműves termékeket árusító és kegytárgy bolt kialakítására, igény esetén zarándokszállás építésére is sor kerülne.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	M3-T1, SZ2-T1, V8-T1	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	PE13, PH6
9. Aba Sámuel királyi központjának bemutatása			
<i>Rövid leírás</i>	Aba Sámuel XI századi királyi központjának teljes feltárása, bemutató hely kialakítása, aktív turizmusba történő integrálása, az abasári túraútvonalakhoz kapcsolódva.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	V8-T2	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	PE6
10. Aktív turisztikai szálláshelyfejlesztés			
<i>Rövid leírás</i>	Az aktív turizmushoz kapcsolódóan a meglévő szálláshelyek bővítésére, újak kialakítására (pl. bivakszállás Abasáron a térségi bortermelés arculatához igazodva) kerülhet sor.		
<i>Kapcsolódó tevékenység(ek)</i>	SZ1-T1, SZ1-T2, SZ3-T1	<i>Kapcsolódó projekt (ek)</i>	PH6

II.1.6. Farkasmály

AKCIÓTERÜLET NEVE		AT6: FARKASMÁLY	
Cél	Farkasmály a pincerendszerének, illetve a rekultivált kőbányájának köszönhetően olyan aktív fejlesztési potenciált rejt magában, amely a Mátra kapujában kiváló lehetőséget nyújthat az aktív- és a borturizmus összekapcsolására. A tágabb környezetben megvalósuló infrastrukturális fejlesztésekkel a Mátra déli kapujában komplex szolgáltatásokra épülő élménycsomag alakítható ki.		
BEAVATKOZÁSOK			
1. Gyöngyös nyugati elkerülő megépítése			
Rövid leírás	A Gyöngyöst nyugatról, majd azt követően a várost északról elkerülő út megépítése, amely Farkasmálnál csatlakozik rá a 24. sz. főútra, lehetővé téve Farkasmály közvetlen közúti elérhetőségét.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	K1-T1	Kapcsolódó projekt (ek)	-
2. Parkoló kialakítása			
Rövid leírás	A Farkasmály előtt fekvő terület alkalmas akár több száz autót befogadó parkoló kialakítására. Az itt megálló turisták könnyen megközelíthetik a Mátrát kisvasúttal, kerékpárral, gyalog, vagy a parkolóban indított (elektromos) shuttle-busszal.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	K3-T1	Kapcsolódó projekt (ek)	PH1
3. Kerékpáros központ, centrum kialakítása			
Rövid leírás	Az EV 14 részét is képező Gyöngyös-Mátrafüred közötti kerékpárút kapujában kiváló lehetőség van egy kerékpáros turisztikai centrum kialakítására. Az épületen belül kerékpáros és gyalogos túraközpont, turisztikai információs pont, ajándéküzlet kialakítása is javasolt.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	SZ5-T2	Kapcsolódó projekt (ek)	PK23
4. Farkasmályi pincék aktív turisztikai élménycsomaggá fejlesztése			
Rövid leírás	A Sár-hegy oldalában fekvő, andezittufába vájt történelmi pincesor Gyöngyös és Mátrafüred között található. Az itt vezető jelzett szőlőút, a gyalogos és kerékpáros túraútvonalak lehetővé teszik a bor- és aktív turizmus integrálását; Farkasmály és Gyöngyös borútként történő összekapcsolását. A pincék felújítása külön fejlesztési alpból pályázat útján vagy kedvezményes hitelkonstrukció révén megvalósítható. A pincék megnyitása mellett élménycsomagok kialakítása, promotálása szükséges.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	V11-T1, V11-T2	Kapcsolódó projekt (ek)	PH2
5. Kaland- és élménypark kialakítása a felhagyott Farkasmályi kőbányában			
Rövid leírás	A pincék közelében található egy már nem működő kőbánya, ahol aktív turisztikai attrakciók (akár mászófal, canopy pálya, kalandpark, bográcszóó, erdei sziklaszínház, szabadtéri színpad stb.) is kialakítható, amelynek lehetősége tanulmánytervek keretében vizsgálendő.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	V9-T1	Kapcsolódó projekt (ek)	PT8
6. Szállodafejlesztés			
Rövid leírás	A Farkasmály feletti domboldal lenyűgöző panorámájával kiváló lehetőséget biztosít szálloda kialakítására is. Ez a fejlesztés egyúttal Gyöngyös szálláshelykínálatán is javíthatna.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	-	Kapcsolódó projekt (ek)	-

II.1.7. Tarna-völgy

AKCIÓTERÜLET NEVE		AT7: TARNA-VÖLGY (VERPELÉT, TARNASZENTMÁRIA, SIROK)	
Cél	A Tarna-völgy a Mátra keleti belépési pontja, akár Eger felől is. A térség egyelőre nem valódi belépési pont, de a térségi kerékpárútfejlesztés megvalósulásával, az itteni attrakciók fejlesztésével már a közeljövőben is erősödhet a pozíciója, amely további aktív turisztikai elemekkel színesíthető (kerékpáros, zarándok, lovas, geoturizmus). A térség a Bükk-vidéki Geopark kapcsán is érintett.		
BEAVATKOZÁSOK			
1. A Tarna-völgyi kerékpárútról a Mátra felé történő kerékpáros kapcsolatok fejlesztése			
Rövid leírás	Az Aldebrő és Sirok között kiépülő kerékpárút a kerékpáros turizmust erősíti, de sem Parádsasvár-Sirok között, sem Abasár-Verpelét között nincs kiépült vagy jelzett kerékpáros útvonal (utóbbi esetben az EV14 kitéblázása, majd későbbi kiépítése javít majd ezen)		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	I2-T1, I2-T2	Kapcsolódó projekt (ek)	PH5
2. A Verpeléti Vár-hegy és környezetének rendbe tétele			
Rövid leírás	A Vár-hegyre vezető útvonal mentén szükséges az invazív növényzet ritkítása, a balesetveszélyes lépcsők, korlátok cseréje, javítása, az információs táblák cseréje, a természetes kilátópontok rendbe tétele környezetileg is fenntartható módon.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	V7-T2	Kapcsolódó projekt (ek)	PK28
3. A Tarna-völgyi lovasturizmus fejlesztése			
Rövid leírás	A Verpelét – Tarnaszentmária – Sirok útvonalon a lovasturisztikai szolgáltatások mennyiségi és minőségi fejlesztése, amely később Kisfüzesig tovább bővíthető. Lovas szolgáltatók bevonása is szükséges.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	I5-T1, I5-T2	Kapcsolódó projekt (ek)	-
4. Zarándokturizmus fejlesztése Tarnaszentmárián			
Rövid leírás	Tarnaszentmária, mint zarándokturisztikai megállóhely fejlesztése, akár zarándokszállás kialakítása, a zarándokturizmus népszerűsítése révén aktív turisztikai szempontból erősödhet. Akár zarándokvándortábor útvonalba való bekapcsolódás is szóba jöhet.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	M3-T1, SZ2-T1, V8-T1	Kapcsolódó projekt (ek)	PH6
5. Tarna-völgyi vasútvonal aktív turisztikai hasznosítása			
Rövid leírás	A Kál-Kápolna-Kisterenye vonalon a nem, vagy csak ideiglenesen használt szakaszokon aktív turisztikai hasznosítás is lehetséges pl. hajtánypálya.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	V3-T2	Kapcsolódó projekt (ek)	-
6. Gyalogos túraútvonalak nyomvonalának módosítása			
Rövid leírás	Sirokról Kőkútpuszta felé az OKT és a Mária-út is a közúton halad, mely veszélyes, javasolt lenne e nyomvonal helyett újat találni vagy kiépíteni egy út melletti ösvényt.		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	I1-T2	Kapcsolódó projekt (ek)	PH2
7. Bükkszéki ifjúsági tábor felújítása			
Rövid leírás	Bükkszéki ifjúsági tábor felújítása a Mátra északkeleti részének aktív turisztikai integrációjának erősítésére		
Kapcsolódó tevékenység(ek)	SZ3-T1	Kapcsolódó projekt (ek)	PK33

II.2. Kiemelt projektek

Az ebben a fejezetben bemutatott projektjavaslatok tartalmazzák a tevékenységek és a megvalósítás részletesebb leírását, esetenként kitérnek a lehetséges műszaki megoldásokra. A marketing, szervezeti és pénzügyi feltételekre, keretekre azonban a nem tesznek javaslatot. A projektek előkészítettsége nagyon különbözik, több esetben részletes megvalósíthatósági tanulmányok, tanulmánytervek készítése szükséges, hogy támogathatóságuk, fenntarthatóságuk és fejlesztésük alátámasztható legyen.

PK1	Mátraháza-Veronika-rét-Kékestető kabinos felvonó, valamint Mátraházán látogatóközpont kialakítása
<p>Projekt ismertetése</p> <p>rövid</p>	<p>Kékestető környezetbarát megközelíthetőségének javítása érdekében szükséges az autós forgalom okozta terhelés csökkentése, az ide érkező vendégek nagy hányadának áttérése közösségi közlekedési formákra. Erre a Mátraházán kiépülő új fogadóközponttól induló, Veronika-rétet érintő és Kékestetőn a jelenlegi felvonó végpontjának környezetébe érkező kabinos felvonó létesítése ad megfelelő megoldást. A tervezett fejlesztés Kékestető vonzerejének, attraktivitásának növeléséhez is hozzájárul. Mátraházán az indulási pont közösségi közlekedéssel jól elérhető helyen lesz kialakítva, s jelentős parkolókapacitás biztosítása is megvalósul.</p> <p>A nyomvonal meghatározásakor a természetvédelmi szempontok és a hatékonyság, használhatóság egyaránt figyelembevételre kerültek a kivágandó fák számának minimalizálása, a védett területek elkerülése által, illetve az induló és közbúlsó állomások helyszínének meghatározásakor.</p> <p>Ütemezésekor figyelembe kell venni, hogy a felvonó vonala közműalagútként is funkcionálna, emiatt össze kell hangolni a különböző közműfejlesztési beruházásokkal.</p> <p>A felvonó fogadóállomásában látogatóközpont is kialakításra kerül, ahol a területre érkező látogatók számára különböző szolgáltatások lesznek elérhetők. Ezek között mind a nyári időszakban szükséges szolgáltatások (mosdó, jegypénztár, sporteszköz kölcsönző, információs iroda), mind a sípályához kapcsolódó szolgáltatások (pl. orvosi ellátás, síkölcsönző) elhelyezése indokolt lehet a csúcs környezetében várható látogatószám növekedés figyelembevételével</p>
<p>Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mátraháza és Kékestető között a jelenlegi felvonó végpontjához közeli érkezéssel kabinos felvonó kialakítása. A pálya hossza kb. 2375 m, elméleti kapacitása 10 fős kabinokkal 1000 fő/óra. • Veronika-réten (a sípálya tervezett alsó végpontjánál) egy fordító állomás kialakítása • Látogatóközpont kialakítása
<p>Helyszín</p>	<p>Kékestető - Mátraháza, Veronika-rét. A nyomvonal a sípálya felett javasolt</p>
<p>Partnerek</p>	<p>AÖFK, BNPI, Egererdő Zrt., Kékestető Nkft.</p>

PK2	Tévétorony háromágú épületrészének aktív funkciókkal való megtöltése
Projekt ismertetése rövid	A tévétorony három földszinti üzemi épülete közül a jelenlegi működéshez elegendő lehet az egyikben a műszaki funkció megtartása, míg a másik két szárny új közösségi funkciót kap. A projekt keretében az aktív időtöltéssel a fiatalokat, gyermekeket megcélzó funkciók kialakítása történik meg. A szárnyanként 250 m ² alapterületű, kétszintes épületek a nagy belmagasságuk miatt ideális helyszínt jelenthetnek beltéri mászófal, szabadesés szimulátor (szélcsatorna) kialakítására, míg a kisebbek számára játszóház, gyermekprogramok megtartására alkalmas tér kerül kialakításra. Az ezen felül szabadon maradó területeken, az épületrészek tetején vendéglátó funkció telepítése javasolt, amelyhez a két felújított szárny közötti területen egy szabadtéri színpadként is alkalmazható földszinti terasz is kapcsolódik. (A terasz egyúttal a tervezett lombkoronasétány kezdőpontjához is kapcsolatot jelentene. Ennek kialakítása úgy történik meg, hogy a védett terület 25 méteres védősávját ne érintse.). Ugyanezen épületrészeken ökumenikus kápolna is kialakítható lehet, kapcsolattal a szabadtéri terasz felé, lehetőséget adva misék megrendezésére is.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • mászófalak kialakítása • szélcsatorna • gyermek programok, • vendéglátó funkció létesítése • szabadtéri színpad és terasz kialakítása • ökumenikus kápolna
Helyszín	Kékestető, TV torony
Partnerek	Antenna Hungária, Egererdő Zrt, BNPI, Gyöngyös-Mátra TDM, „Mátra Térségi TDM” Nonprofit Kft.

PK3	Tévétorony kilátóinak fejlesztése
Projekt ismertetése rövid	A TV torony kilátó teraszainak, felvezetésének, szociális helyiségeinek attraktív felújítása történik meg annak érdekében, hogy az infrastruktúra megfeleljen a hegycsúcs legfontosabb látványosságától elvárható színvonalnak. Új funkcióként ijesztő kilátó is létesülhet, amelynek keretében a tévétorony jelenlegi kilátószintjéhez közel kerül kialakításra egy, a torony körbejárását lehetővé tevő (részben) átlátszó anyagból készült platform. (A kilátó megvalósításához a tévétorony jelenlegi belső és külső kialakításának átgondolása szükséges.)
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • meglévő helyiségek felújítása • új látványelem (ijesztő kilátó) létesítése
Helyszín	Kékestető, TV torony
Partnerek	Antenna Hungária, AÖFK, BNPI, Egererdő Zrt.

PK4	Lombkorona sétány kialakítása egyéb élmények biztosításával
Projekt ismertetése rövid	<p>A projekt keretében kb. 380 méter hosszú, átlagosan 3,5 méter széles lombkoronasétány épül. A sétány a tévétorony előtt kialakított új szabadtéri színpadtól, a kéktúra útvonaláról indul és a Kékes északi lejtőjének meredekségét kihasználva komolyabb emelkedés nélkül éri el a fák lombjainak magasságát. A Kékestetőtől északra található fokozottan védett örökerdő megőrzése érdekében a sétány a kék túra útvonallal nagyjából párhuzamosan halad kelet felé az erdő belterületre eső részein.</p> <p>A lombkoronasétány terepszinttől magasabban fekvő részein a tartóoszlopok, illetve a magasság kihasználásával extrém sportolási funkciók telepítése is lehetséges (pl. mászófal, csúszda).</p>
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • kb. 380 méter hosszú, átlagosan 3,5 méter széles lombkoronasétány • extrém sportolási funkciók kialakítása (pl. mászófal, csúszda stb.)
Helyszín	Kékestető
Partnerek	AÖFK, BNPI, Egererdő Zrt.,

PK5	Csúcskőnek méltó környezet biztosítása, közösségi tér kialakítása
Projekt ismertetése rövid	<p>A csúcskő jelenlegi pontról a hegy legmagasabb pontjához közelebb való áthelyezése, a csúcskő talapzatának, illetve magának a csúcskőnek a megújítása, országzászló kitűzése. A projekt keretében a jelenleg réttel borított területen közösségi tér kibővítésére, megújítására is sor kerül.</p> <p>Annak érdekében, hogy a tévétorony előterében kialakított közösségi téren ne alakuljon ki zsúfoltság a megnövekedett látogatószám ellenére sem, a jelenlegi kardio ösvény vonala mentén, a csúcskőtől a lombkoronasétány felé a jelenleginél hangsúlyosabb, több látogatót vonzó összekötést javasolt kialakítani (pl. kardio ösvény attraktívabbá tételével, vagy a kialakításra kerülő szakrális tér bekapcsolásával) a csúcs közelében lévő fák érintése nélkül.</p> <p>A közösségi tér kialakításával párhuzamosan megszűnik az Északi-sípálya, amelynek használata jelenleg csak megfelelő természetes hótakaró esetén lehetséges, egy-egy szezonnak csak töredékében.</p>
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • csúcskő áthelyezése, • tereprendezés, parkosítás, • országzászló kitűzése, • applikáció fejlesztése, • vízműinfrastruktúra miatt jelenleg elzárt, kiemelt terület megszüntetése • tévétorony védterületét jelző kerítés elbontása, ideiglenessé tétele
Helyszín	Kékestető, csúcskő környezete
Partnerek	AÖFK, BNPI, Egererdő Zrt.,

PK6	Szagrális tér kialakítása
Projekt ismertetése rövid	A nyüzsgő új közösségi tér „ellensúlyozására” meditációra, elvonulásra alkalmas, szagrális helyszín kialakítása a Kékestető fás részein. A szagrális téren állandó kápolnát nem alakítanak ki, ennek elhelyezésére a tévétorony háromágú épületrészén van lehetőség.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • szagrális tér kialakítása területrendezéssel • fakereszt felállítása • motoros emlékhely áthelyezése
Helyszín	Kékestető
Partnerek	AÖFK, BNPI, Egererdő Zrt., Egri Főegyházmegye/AH

PK7	A kékestetői síugrósánc kilátóként való hasznosítása
Projekt ismertetése rövid	<p>A romos állapotba került, évtizedek óta használaton kívüli síugrósánc hasznosítási lehetőségei korlátozottak a közvetlen közelében fekvő fokozottan védett természetvédelmi terület, az út- és közműkapcsolatok hiánya, valamint az egykori érkezési területen annak felhagyása óta kialakult pionír erdő természeti értékei miatt.</p> <p>Fentiek figyelembevételével a projekt a síugrósáncon az életveszélyes állapot elhárítását, a sánc megmászhatóságának biztosítását, annak tetején kilátópont kialakítását tartalmazza. A síugrósánc és környezete emellett jó helyszínt jelenthet egy kombinált tájékoztató ösvény számára is, amely bemutatja a sánc múltját, valamint a közelében megtalálható természeti értékeket is.</p> <p>Annak érdekében, hogy a Kékes térségében újabb terület kapcsolódjon be a téli időszakban felkeresett célpontok közé, szánkópálya kijelölése történik meg az érkező területen különösebb infrastrukturális fejlesztések nélkül.</p>
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • kilátópont kialakítása: a sánc magasságát kihasználva, mélység fölé kinyúló kilátópont kialakítása; • kombinált tájékoztató ösvény kialakítása, amely egyaránt bemutatja a sánc múltját, illetve a közelében megtalálható természeti értékeket is; • az összekötő utakon kis mértékű rendezési munka (illetve a látványosságról tájékoztató táblák kihelyezése); • szánkópálya kijelölése; • opcionálisan mobil, környezettudatos vendéglátó funkciók telepítése •
Helyszín	Gyöngyös (Mátraháza) 0114 hrsz.
Partnerek	AÖFK, BNPI, Egererdő Zrt., Kékestető Nonprofit Kft.

PK8	Szánkópálya fejlesztése Mátraházán
Projekt rövid ismertetése	Mátraházán a parkolóból a sárga háromszög jelzésen 330 métert haladva juthatunk el a szánkópályaig, amelynek legmagasabb pontja 710 m tengerszint feletti magasságban van. A programelem keretében a pálya biztonságának növelése érdekében szükséges fejlesztések, valamint egy, a szánkok feljuttatására alkalmas mobil felvonó kialakítása történik meg.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • biztonsági berendezések, • hóágyú • felvonó/mozgójárda • világítás
Helyszín	Mátraháza, parkolótól nyugatra
Partnerek	Kékestető Nonprofit Kft., AÖFK, Gyöngyös Város Önkormányzata, AÖFK, BNPI, Egererdő Zrt.

PK9	Szánkópálya kialakítása a kékestetői síugrósánc érkező területén
Projekt rövid ismertetése	Szánkópálya kialakítása a kékestetői síugrósánc érkező területén.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • Szánkópálya megvalósítása nagyobb volumenű infrastrukturális fejlesztések nélkül (pl. hóágyúzás, felvonó telepítése)
Helyszín	Kékestető, síugrósánc
Partnerek	AÖFK, BNPI, Egererdő Zrt.

PK10	Erdei legördülő pályarendszer kialakítása
Projekt rövid ismertetése	A projekt részben a meglévő 7 km-es, Kékestető és Mátrafüred között kijelölt, részben kiépített off-road pálya továbbfejlesztését tartalmazza, részben új nyomvonal kialakítását Mátraháza irányába, ahonnan az új felvonóval közvetlenül elérhető a pálya kezdőpontja. A jelenleg meglévő pálya engedéllyel rendelkezik, fejlesztése évről-évre zajlik. A pálya Mátraháza irányában történő bővítése a felvonó megépülésével egyidőben célszerű. Ezen szakasz hossza 2-2,5 km-es lehet a kialakítástól függően
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • pályakialakítás jelenleg is használt turistautakon, erdészeti utakon, nagyobb, a downhill kerékpáros szakágra jellemző beavatkozások (pl. ugratók) mellőzésével. • az új szakasz a szennyvízcsatornák cseréjével kialakuló irtáson át vezethet.
Helyszín	Kékestető és Mátraháza közötti off-road pálya
Partnerek	AÖFK, BNPI, Egererdő Zrt., Hegyi Sportok Bázisa

PK11	Felső-Mátra négyévszakos aktív turisztikai belépési pont fejlesztés, Mátraszentistván-Mátraszentlászló
Projekt ismertetése rövid	A Mátraszentistváni Sípark négyévszakos fejlesztése terén jelentős előrelépés történt, a sí- és a kerékpáros turisztikai lehetőségek bővöbén van, a látogatószám növekszik. A további fejlesztésekhez szükséges a sí- és bringapark összeköttetésének kialakítása, amelynek I. üteme valósulhat meg.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<p>Belépési pont és parkoló fejlesztés (parkoló kapacitásbővítés, közúti csatlakozás, környezetbarát burkolat, elektromos töltőállomás, menetrendszerinti buszmegálló és információs pont létesítés, kerékpár és sífelszerelés tartó "utcabútorok", szervízpontok kialakítása): A Mátraszentlászló határában lévő, Sípark-Háromfalu temploma 300 férőhelyes parkolóterület és belépési pont fejlesztése révén az egyik legfontosabb aktív turisztikai (sí, kerékpáros, természetjáró) belépési pont jön létre a térségben, amely a Háromfalu templomának, mint a Felső-Mátra szimbólumának is méltó parkolója lesz.</p> <p>A kivett minősítésű ingatlanok a település szélén rendelkezésre állnak, és most is eseti parkolási célokat szolgálnak. Jelenleg a négyévszakos parkoltatás szilárdburkolat hiányában rossz időjárás esetén nem lehetséges. A közútról történő behajtás szabálytalan és a síszezonban forgalmi dugót idéz elő a közúton, akadályozva a menetrendszerinti buszközlekedést, a falvakba történő bejutást is.</p> <p>A fejlesztéssel 21. századi körülmények teremthetőek a környezetvédelmi elvárások figyelembevételével, a falvak központjából és a védett területekről elterelhető a forgalom, a közösségi közlekedés is kényelmesebbé válik. A falvak autómentes övezetté válásának első kezdeti lépése lehet a beruházás.</p> <p>Sí- és bringapálya közutat keresztező külön szintű átvezetése, sí- és bringapályarendszer összekötése (közúti sí- és bringapálya alul-/felüljáró létesítése): A fejlesztés révén két különálló sípálya, a Mátraszentistváni Sípark és a mátraszentlászlói sípálya összekötése valósulhat meg, a szálláshelyekről történő megközelítés javításával, új sí- és kerékpáros nyomvonal létrehozásával a Kúthegey irányába. Több külföldi példa mutatja, hogy a sítérületek összekötésével jelentősen erősödik a térség síturizmusa.</p> <p>A közúti átkelés problémája egy biztonságos megoldással, közúti alul- és felüljárókkal hidalható át Mátraszentistvánon a Bartók Béla úton és a Kúthegey utcában. A megoldás Magyarországon egyedülálló látványos attrakció lesz, hiszen az út két oldalán található parkolóból sítalpon, kerékpáron a közút keresztezése nélkül válik elérhetővé a központ, s a ratrak is át tud menni egyik részről a másikra. A síszezonon kívül a nyomvonalat és a műtárgyakat a hegyikerékpárosok használhatják. 2020 szeptemberében tanulmányterv, költségbecslés készült a kialakítandó Viacom és vasbeton hídszerkezetekre. A műtárgyak állami és önkormányzati tulajdonban maradnak (állami, önkormányzati út). (A Mátraszentistváni Síparkban már idén elindul egy kerékpáros fejlesztés, amely a jövőben Kúthegey irányába tovább bővíthető.)</p>
Helyszín	Mátraszentistváni Sípark – Háromfalu temploma (Mátraszentimre)
Partnerek	Digitroll Kft., Mátraszentimre Önkormányzat, ÁÖFK

PK12	Aktív Családi Park kialakítása a Felső-Mátrában
Projekt rövid ismertetése	Aktív közösségi tér minden korosztálynak, amely bemutatja a Felső-Máttra élővilágát, hagyományos gazdálkodási formáit (fakitermelés, faszénégetés, üvegfűvás, mezőgazdaság és állattenyésztés a hegyvidéken)
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<p>A 2013-ban vadasparkként induló mátraszentimrei állatpark a település szélén, népszerű turista útvonal mellett fekszik. Jelenleg olyan háziállatok találhatók benne, amelyek jellemzőek voltak a térség háztáji gazdálkodására. Bár a terület még csak kívülről tekinthető meg, így is rengeteg turista keresi fel az állatparkot. A Családi park lovastúrák kiindulópontja, kerékpáros és gyalogos túrázók megállóhelye is lehet.</p> <p>A fejlesztési tervek szerint a szamarak és lovak fogathajtási és lovagoltatási lehetőséget biztosítanak az idelátogatóknak. A Családi Parkban interaktív játékokon lehet kipróbálni a favágást, boksarakást, üvegfűvást, tehénfejést és birkanyírást. A terület körbejárására gyalogosan, szamár- és lóháton, szekéren és lábhajtásos magasvasúton/hajtányon lesz lehetőség, tehát a park bejárása „megköveteli”, hogy a látogatók valamely aktív mozgásformát válasszák. Ezzel lehet motiválni a gyerekeket is a testmozgásra. A park teljes területén kiépül egy magasvasút/hajtány, amelyen kettő- és négyszemélyes lábhajtásos kocsikkal közlekedhetnek a vendégek, akik így lombkorona magasságból, egész más szemszögből láthatják a területet. A Családi Parkban kialakításra kerülnek pihenő pontok is, amelyek alkalmasak lesznek erdei iskolai előadások helyszínének is.</p> <p>További cél kialakítani egy, a térség helyi gazdálkodását bemutató interaktív Családi parkot, ahol az idelátogatók megismerhetik és kipróbálhatják a Felső-Mátrára jellemző életformát. A háziállatok nem csak bemutató jelleggel lennének jelen. A tehének, kecskék és juhok biztosítanák a kisgazdaság alapját, ahol helyi tejtermékeket állítanánk elő. A Családi park lesz a kiindulópontja a Felső-Mátrai lovastúráknak és fogatos túráknak is. Területkialakítás, karámok és istállók, gazdasági épületek, eszközbeszerzés, interaktív játékelemek, szabadtéri bútorok, magasvasút/hajtány, parkoló kialakítás, útfelújítás is.</p>
Helyszín	Kékestető és Mátraháza közötti off-road pálya
Partnerek	AÖFK, BNPI, Egererdő Zrt., Hegyi Sportok Bázisa

PK13	Szánkópálya kialakítása Mátraszentimrén és Galyatetőn
Projekt ismertetése rövid	A Felső-Mátrában mindig hagyománya volt a téli sportoknak, szinte minden Felső-Mátrai település rendelkezett sípályával és szánkópályával. A telek megrövidülése, és a hóhiány miatt a 90-es évek végén már nem volt gazdaságos ezeket a sípályákat fenntartani. Az elmúlt két évtizedben a Sípark beruházásai és működése bebizonyította, hogy van értelme foglalkozni a téli sportokkal, bár igényel némi beruházást. A projekt keretében szánkópályák létesítése valósul meg, amelyhez parkolófejlesztés is kapcsolódik.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<p>Az alpesi sízők 2004-től élvezhetik a Mátraszentistváni Sípark adottságait. Remélhetőleg a következő években megoldódik a sífutók problémája is, ugyanis a Magyar Természetjáró Szövetséggel közösen Galyatetőn belterületen, az önkormányzati parkban és az állami erdőben szabadidős sífutópályát alakítanak ki, amelynek fejlesztési terveiben szerepel hóágyúk és pályakarbantartó gépek beszerzése is. A tervezett szánkópályát a tervezett sífutópálya szomszédságában, a meglévő parkoló mellett célszerű úgy kialakítani, hogy a hóágyúrendszerből egy leágazás induljon el a szánkópálya irányába. A szánkózás tömegsport jelleggel jelenik meg a Felső-Mátrában, de nagy balesetveszélyt jelent a síelők szempontjából. Ezért fontos az elválasztás.</p> <p>A másik szánkópálya Mátraszentimre belterületén, az egykori sípálya felső részén létesülhetne. Ugyanakkor az itteni szánkópálya nem lenne hóágyúzható, hiszen önálló rendszerként (szomszédos sípálya hiányában) nem lehetne gazdaságosan üzemeltetni egy hóágyúzott rendszert. Természetes hó esetén itt is biztosított lenne a szánkózás, amikor jellemzően több szánkózó indul útnak. Galyatetőn és Mátraszentimrén is bővíteni kell az aktív turisztikai parkolási lehetőségeket. Így a projekthez parkolófejlesztés, szaniter és raktárhelység kialakítása is szükséges. Az idelátogató vendégeket a helyi vendéglátós vállalkozások látnák el.</p>
Helyszín	Galyatetői Turistacentrum közelében, Mátraszentimrei állatpark közelében (Mátraszentimre) - belterület
Partnerek	Mátraszentimre Önkormányzat, ÁÖFK, MTSZ

PK14	Mátraszentistváni Sípark négyévszakos fejlesztése
Projekt ismertetése rövid	<p>A 2003 óta működő Mátraszentistváni Sípark az ország legtöbb szolgáltatást nyújtó családi síterepe. A Sípark elsősorban a családi síelésre összpontosít, 10 különféle nehézségi fokú sípálya áll rendelkezésre. A Síparkot egyre inkább négyévszakos kínálat jellemzi, de ehhez további infrastrukturális fejlesztések szükségesek. A síparkot egyre növekvő, már 60 000 síelő használja, s a fejlesztéseknek köszönhetően a kerékpáros és a gyalogos turizmus is jelentősen növekszik. A négyévszakos fejlesztések. A fejlesztés célja a Mátraszentistváni Sípark négyévszakos fejlesztése a Kúthegy irányába, négyévszakos felvonóval, amellyel megvalósul a meglévő mátraszentistváni sípálya és Pizskéstető bekötése is, az úgynevezett „Síhintaprojekt” első elemeként. Ez a négyévszakos lift egész évben biztosítja majd a Kúthegy tetejére történő személyszállítást, amelynek eredményeképpen a síszezonon túl a hegyi kerékpározás és bakancsos turizmus feltételei is biztosítottá válnak. (A nyomvonalra tanulmányterv készült.)</p> <p>Mindemellett a Sípark hóbiztonságának és vízgazdálkodásának javítása történik meg puffer négyévszakos funkciójú víztározókkal</p>

	<p>(csapadékos időszakokban a többlet vízmennyiség betárolására). A cél egy olyan vízgazdálkodási rendszer kidolgozása, valamint az infrastrukturális és technikai háttérnek a megteremtése, amelynek eredményeként a csapadékban bővelkedő időszakokban előre elraktározott csapadék- és hóolvadékvizek összegyűjtésével biztosítható a téli üzemeléshez szükséges vízmennyiség (60 ezer m³/év). A beruházás egyben környezetvédelmi érdek is, hiszen a nagy esőzések, áradások és az olvadások során elvont víztöbblet nem hiányzik a természetből, ugyanakkor az aszályos téli időszakban kijutatott csapadék segít ellensúlyozni a hegyi kaszálók és a környékbeli erdők talajának a kiszáradását. Nem utolsó sorban az erdőtűzekkel szembeni védekezést is nagyban elősegíti majd a jövőben, hiszen tűzivíztározóként is használhatók lesznek a tavak.</p>
<p>Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom</p>	<p>Négyévszagos kötélpályák – akadálymentes környezetbarát hegyi felvonók telepítése: A sípálya alapinfrastruktúra igen fontos részei a sífelvonók és a kötélpályák. A kötélpályák (ülőliftek, kabinos felvonók) a sífelvonókkal szemben nem csak a síelőket tudják felszállítani a hegyre, hanem a négyévszagos kihasználást is lehetővé teszik (a síelők mellett gyalogosok, kerékpárosok, babakocsik és mozgássérültek szállítására is alkalmas lehet), s ezekkel nagyobb szállító kapacitás érhető el. A projekt hozzájárul a hegyi turisztikai desztináció autómentessé tételéhez, valamint kevesebb hóágyúzás lesz szükséges az adott sípályán, mert nem kell a nyomvonalat sem behavazni. Mindemellett kerékpáros és gyalogos „szintutak” létrehozása is megtörténik.</p> <p>Négyévszagos és hóágyú üzemvíztározók kiépítése: A síközpont hópótlása nem oldható meg üzemi víztározók nélkül, így új tározó tó létesítése szükséges. A tavak négyévszagos kihasználásával olyan – hazánkban egyedi – hegyi tavak (tengerszemek) jönnek létre, amelyek alkalmasak rekreációs célokra, ingyenesen látogathatók, s további aktív turisztikai attrakciók alakíthatók ki ezek körül. Ezáltal megvalósul extra vízmennyiség betárolása aszályos időszakokra, ill. tűzivíztározó is lesz a hegyvidéki turisztikai központok számára, miközben hozzájárul a sípályákon a hóhiány megszüntetéséhez.</p>
<p>Helyszín</p>	<p>Mátraszentistváni Sípark – Kúthegey (880 m)</p>
<p>Partnerek</p>	<p>Mátraszentimre Önkormányzat, ÁÖFK, Chernel Sí és Turisztikai Klaszter, Digitroll Kft.</p>

PK15	Mátraszentistváni Sípark - három falu „síhintája” projekt
<p>Projekt ismertetése rövid</p>	<p>A Mátraszentistváni Sípark összekötése, úgynevezett „síhinta” létrehozása a mátraszentlászlói sípályával és Pizskéstetővel. Ezzel a fejlesztéssel a közeli sípályák összekapcsolása mellett három hegycsúcs (Rubanya-hegy – Kúthegegy – Pizskéstető) és két település összeköttetése is megvalósul, így a falvakban található szálláshelyek többségéből akár már 5 perc sétával elérhetővé válik a síközpont. Nemzetközi tendencia az egymás mellett lévő síközpontok összekapcsolása, amely a kapacitásbővítés mellett hatékonyság- és vonzerőnövelést is jelent. A rendszer a meglévő (Sípark) alapinfrastruktúrához kapcsolódik. A fejlesztések révén létrejön hazánk legváltozatosabb és legizgalmasabb pályarendszere, amely a kisgyermekes családok körében komoly alternatívája lehet a közepes méretű szlovákiai és osztrák sítéreknek, s egyúttal országos léptékű turisztikai attrakcióvá is válik. Pályafelületet tekintve a jelenleg legnagyobb hazai síközponttal közel azonos nagyságrendet képvisel majd, de annál változatosabb lesz.</p> <p>A tervezett fejlesztés legfőbb elemei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • egy, a Kúthegegy tetejéről kiinduló, a meglévő mátraszentistváni sípályákat összekötő új sípálya (síút) kialakítása • a mátraszentlászlói sípálya sífelvonóinak lecserélése új húzóliftre/ülőszékes felvonóra, valamint a használatban lévő két sípálya meghosszabbítása a Kúthegegy tetejéig, ahol egy újabb síoktatóterület jönne létre • a mátraszentlászlói sípálya aljától új húzófelvonó/ülőszékes felvonó építése Pizskéstetőig és két új sípálya kialakítása a pizskési hegygerinc oldalában <p>Kapcsolódó projekt elemek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mátraszentistváni Sípark – Három falu temploma 4 évszakos aktív turisztikai belépési pont fejlesztése, • Mátraszentistváni Sípark 4 évszakos fejlesztése – I. ütem. <p>A későbbiekben megvizsgálandó annak a lehetősége, hogy a Síparkot hogyan lehetne bekötni Szorospaták - Mátraalmás irányába egy ülőszékes felvonóval, hiszen innen már mindösszesen 1 km-re fekszik a két nógrádi település közötti aszfaltozott erdészeti út. Ez védett természeti területet (MTK) sem érintene. Ugyancsak technikailag megvalósítható lenne Pizskéstetőtől a magasfeszültségű földkábelek és ÉRV közművek nyomvonalában Galyatetővel összekötni a pályarendszert. A sípálya a közművek vonalában haladna, így természetvédelmi érdeket sem sértene.</p>
<p>Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom</p>	<p>Mátraszentistváni sípályák – Kúthegegy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • többnyire belterületi ingatlanokon kialakítandó: 1 db 770 méter hosszú, átlagosan 20 méter széles sípálya • hóbiztonság megteremtése, környezetbarát, energiatakarékos automatizált hópótló berendezések telepítése, hóágyúvezeték hálózat, beléptetőrendszer <p>Mátraszentlászló-Kúthegegy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a használatban lévő sípályák fejlesztésével 2 db 400 méter hosszú, 25 méter széles sípálya létrehozása a hegytetőig történő meghosszabbítással • a meglévő kampós felvonó kiváltása csákányos sífelvonóra 400 m hosszúságban. Megvizsgálandó esetleg ülőszékes lift telepítésének lehetősége is.

	<ul style="list-style-type: none"> • hóbiztonság megteremtése, környezetbarát, energiatakarékos automatizált hópótló berendezések telepítése, hóágyúvezeték hálózat, beléptetőrendszer. <p>Síoktató Park kialakítása a Kúthegy tetején:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 db 65 méteres mozgó járda • 0,5 ha oktatófelület létrehozása • hóbiztonság megteremtése, környezetbarát, energiatakarékos automatizált hópótló berendezések telepítése, hóágyúvezeték hálózat, beléptetőrendszer. <p>Mátraszentlászló-Piszkéstető</p> <ul style="list-style-type: none"> • a már terepsízésre használt hegygerinc oldalában kialakítandó: 1 db 850 méter hosszú, 35 méter széles sípálya. 1 db 200 m hosszú, 20 m széles sípálya kialakítása. • a sípálya mellett csákányos sífelvonó kiépítése kb. 800 m hosszúságban. Megvizsgálandó esetleg ülőszékes lift telepítésének lehetősége is a húzó lift helyett. <p>hóbiztonság megteremtése, környezetbarát, energiatakarékos automatizált hópótló berendezések telepítése, hóágyúvezeték hálózat, beléptetőrendszer.</p>
Helyszín	Mátraszentistváni Sípark 676-822 m – Kúthegy 880 m – Piszkéstető 930 m
Partnerek	Mátraszentimre Önkormányzat, ÁÖFK, Chernel Sí és Turisztikai Klaszter, Digitroll Kft.

PK16	Mátraszentistváni Sípark – „Alpincenter” fogadóközpont
Projekt ismertetése rövid	A projekt keretében a meglévő központi parkolóban (felső parkoló) a jelenlegi ideiglenes épületek elbontásával egy központi fogadóépület kialakítására kerül sor. Így létrejön egy színvonalas, esztétikus, tájba illő épület, ahol pénztár, sí- és kerékpárkölcsonzó, síiskola, gyermekmelegedő, valamint további funkciók is helyet kaphatnak.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<p>A központi fogadóépület részei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pénztár, négyablakos jegyvásárlási lehetőség, jegyautomatával • Sí- és kerékpárkölcsonzó és szervíz, „shop” legalább 200 m²-en • Síiskola, ahol a síoktatásra való regisztráció történik, és a síoktatók bázisa is egyben • Gyermekmelegedő, ahol a legkisebbek zord időjárás esetén tudnak megpihenni • Mosdók • Egyéb funkciók: csomagmegőrző szekrények, várakozó tér, irodák <p>Építészet: terméskő és faburkolat kombinációja, panoráma a Tátrára.</p>
Helyszín	Mátraszentistváni Sípark felső parkoló
Partnerek	Mátraszentimre Önkormányzat, ÁÖFK, Chernel Sí és Turisztikai Klaszter, Digitroll Kft.

PK17	Mátraszentistváni Sípark – „Alpincenter” fogadóközpont
Projekt ismertetése rövid	A BikePark I. üteme 2021 őszén 2 db erdei kerékpáros ösvény továbbfejlesztésével valósul meg. A II. ütemben további 8 db pálya és az ehhez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése valósulhat meg.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	A BikePark I. ütemének megvalósítása csak az első lépése a komplex mátraszentistváni BikePark programnak. Azért, hogy a park sokoldalú családi pályává nője ki magát, mindenképpen szükséges a Baby-pályáktól a profi pályákig egy nagyobb rendszert kiépíteni. A kettő meglévő pálya mellett a kettős sípálya melletti elvadult, bozótos területen további két újabb családi kerékpáros nyomot/erdei flow line-t tervezünk kialakítani, amelyek nyomvonalát a BNPI-vel már egyeztettük. A Kúthegyre tervezett (nagyraoszt belterületen létesülő) ülőszékes lift alá újabb pályák épülnének: 3 db freeride/flow/downhill pályák, valamint a síoktatópályákon is létesülne további 3 rövid nyom a kisebbeknek. A fejlesztéshez mosó, tároló és szervízpont is létesül.
Helyszín	Mátraszentistváni Sípark – Kúthegy 880 m
Partnerek	Mátraszentimre Önkormányzat, ÁÖFK, Digitroll Kft.

PK18	SNF Négy évszakos szabadtéri sportpálya Galyatetőn
Projekt ismertetése rövid	Galyatetőn hóágyúzott sífutópálya fejlesztése, mely nyáron nordic walking és futó pályaként működtethető (SNF=sífutás, nordic walking, futás). A pálya kiépítéséhez kevés földmunkára, áram- és víz kiépítésre, valamint hóágyúk és egy speciális ratrak beszerzése szükséges.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	A területen megvalósul egy 900-1800 m hosszú, 395 cm széles sífutópálya kijelölése, kitáblázása a természetes terepadottságokat meghagyva. Emellett a hóágyúzáshoz szükséges infrastruktúra kialakítása és eszközök beszerzése . 5 pálya kialakítására van lehetőség: 1. Sífutó tanpálya (a sportpálya középső része oda-vissza nyomokkal) 2. Központi sífutópálya (kék) 1215 m 3. Turistacentrum sífutópálya (zöld) 500 m, plusz a 2-es pályával 100 m közös szakasza 4. Sport sífutópálya (sárga) 510 m, plusz a közös szakasza a 2-es pályával 130 m, a 3-as pályával 210 m 5. Tanuló lesikló pálya összekötő (piros) 115 m (ez opcionális, Natura2000-es területet érint) A tanpálya (1-es) és a központi (2-es) pálya hóágyúzása és kivilágítása is megtörténne, ezzel is biztosítva a tartós, minél hosszabb időszakot átvélő hasznosítást. Mindezek előkészítéséhez, kiépítéséhez az alábbi feladatok szükségesek: - a műhó előállítása lándzsás rendszerrel: elsősorban a foci pályát (3942 m ²) szükséges beágyúzni és másodsorban a hozzá tartozó mintegy plusz 800 méteres pálya részt 2 méter széles sávban (1600 m ²). A műhó előállításához levegő, víz és elektromos áram szükséges. - a vízszükségletek fedezésére egy kiépítésre váró tó tervezett a terület jelenleg is legvíztartóbb, mélyebb részén. Ennek vízpótlása természetes utakon érkező csapadékvízzel történne, egyrészt a behulló csapadékból, másrészt a közelben álló üdülőépület kb. 400 m ² -es tetőfelületére érkező csapadékból a tóba vezetve. Valamint a tó teljes felületén egy speciális vízgyűjtő anyag, amely

	<p>megakadályozza a falevél behullását a tóba, ugyanakkor a vizet átengedi, a tó víztartalmát növelve. A tó vize ezáltal egész évben gyarapodhat és frissülhet a tárolóban már összegyűjtött csapadék. Galyatetőn az évi átlagos csapadékmennyiség kb. 800-1000 mm, amely országosan kiemelkedően soknak számít, ez is alátámasztja a vízutánpótlás stabil biztosíthatóságának kérdését. Opciók vízgyűjtési lehetőség még az ivóvíz tározó túlfolyója, amely a tisztítás miatt rendszeresen leengednek éves szinten kb 700 köbméter.</p> <p>- az elektromos áramellátás (380 V), ami a szivattyúkhöz és a kivilágításhoz szükséges, a tervezett tanuló lesikló pálya tetején található elosztóból kiindulva lehet megoldani. A hóágyúk telepítése, illetve a pályakivilágítás biztosítása okán a pályák szélén földmunkákat is szükséges végezni, mivel egy kb. 80 cm mély árokban lehetne behúzni, ezzel kiépíteni az áramellátás lehetőségét a tanpálya és a központi pálya mentén.</p> <p>A turistacentrum (3-as) pálya természetes hóval üzemelne (esetleg a nagy parkoló aljában létre lehetne hozni egy másik tavat, mert az átépítés miatt oda vezetnék ki a vizeket a parkoló tetejéről és alól, így adott lenne a vízgyűjtő terület). Ebből a vízből lehetne hóágyúzni egy szánkó pályát, amely nagyobb tömeg kirándulási téli igényt ki tud elégíteni, a meglévő eszközökkel karban lehet tartani a szánkó pályát és így nem a sífutópályán szánkóznának a kirándulók. Mobil hóágyúval meg lehet oldani a hóágyúzást.</p> <p>A sport (4-es) pálya természetes hóval üzemelne vagy a későbbiek során a lehetséges hóágyúzás vízellátását egy régi, még meglévő 500 m³-es víztározóból lehetne megoldani, amelynek két vízgyűjtő tározója is van és amelyekbe a mai napig folynak a forrásvizek. Az elmúlt években ezt a tározót kivették a rendszerből, így nincs használatban. A megvalósításhoz villamos energia vezeték kiépítése, a csőrendszer állapotának ellenőrzése és a szivattyúk pótlása szükséges.</p> <p>A tanuló lesikló (5-ös) pálya megvalósítása opcionális a legutolsó lépcsőként. Évtizedekkel ezelőtt még létezett és működött ez a pálya, de azóta a karbantartás hiánya miatt az erdő felnőtt és jelenleg járhatatlan a terület. A tanuló lesiklopályán a tisztás visszaállítható erdőgazdálkodás szempontjából. Bejelentés szükséges „csak” az erdészeti hatósághoz.</p> <p>A projekt 2 ütemre bontható:</p> <p>1. ütem</p> <ul style="list-style-type: none"> • a pálya megnagyobbítása még a természetes hóra • területszerzés (focipálya) • erdő rendezés a nyomkijelöléshez • pálya kitűzése, kitáblázása • hófogó kerítés kialakítása bizonyos helyeken, mely reklámhely is molinóknak • nyomhúzó motorosszán beszerzése (nagy teljesítményű munkagép) <p>2. ütem</p> <ul style="list-style-type: none"> • hóágyús rész kialakítása • tó kialakítása vagy víztározóból szivattyús vízkivétel és hálózat kialakítása • közműépítés (áram, víz) <p>ratrak beszerzése</p>
Helyszín	Mátraszentimre-Galyatető, BKV Zrt. Pihenőház körüli terület
Partnerek	Egererdő Zrt.; Sí Szövetség; Mátraszentimrei Önkormányzat; MTSz; Bozsik Sífutóiskola

PK19	„Mátralába 20” – regionális gyalogos turistaút kialakítása
<p>Projekt ismertetése</p> <p>rövid</p>	<p>A projekt tárgya egy megközelítőleg észak-déli irányú regionális gyalogos turistaút létrehozása Parád (Parádfürdő), Bodony, Mátraderecske, Mátraballa és Ivád települések érintésével. Az új út a tervek szerint összeköti a ma is meglévő Domoszló–Parádfürdő és az Ivád–Szilaspogony turistautakat, ezzel egy folytonos vándorút jön létre Domoszló és Szilaspogony között.</p> <p>Az így létrejött Domoszló–Szilaspogony regionális turistaút létrejöttével az Országos Kéktúra és a Kohász Kéktúra közvetlen (jelzést váltás nélküli) összekötése valósul meg a térségben. Az új útvonalhoz – mint gerincúthoz – a későbbiekben további utak, leágazások kapcsolhatók, ezzel a Parád–Recski-medencének és a Mátralába nevű kistáj keleti részének ma még – ökoturisztikai szempontból – feltáratlan térségében is idővel körtúrák végigjárását lehetővé tevő, kiterjedt turistaút-hálózat építhető ki. A továbbfejlesztésekkel a későbbiekben Mátramindszent, Pétervására és Recsk is bekapcsolható ebbe a hálózatba.</p>
<p>Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom</p>	<div style="display: flex; align-items: flex-start;"> <div style="margin-left: 20px;"> <ul style="list-style-type: none"> • új elemként a Parádfürdő – Ivád turistaút kialakítása • egy nagyjából 20-25 km hosszúságú, előrehaladó (azaz az útvonal hosszát céltalanul növelő felesleges kitérők nélküli), de rövid leágazásokat (a gerincút által nem érintett fontos célpontokhoz vezető utakat) is tartalmazó új turistaút létrehozása • Parádfürdő, Bodony, Mátraballa és Ivád központi buszmegállóit érintve • minél több, már ma is meglévő elem (például tanösvények, pihenőpadok, kilátópontok, gyalogösvények, helyi látványosságok, egyéb meglévő elemek) felhasználása, lehetőség szerint meglévő útvonalon haladva • kitáblázás, szükség esetén festhető oszlopok kihelyezésével <p>Ennek értelmében a projekt az alábbi szakaszokra bontható:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 0. ütem: meglévő turistaút-hálózat, jelzetlen Fehér-kői tanösvény • 1/A. ütem: Parádfürdő, Fehér-kői tanösvény (piros T; ~ 1,1 km) • 1/B. ütem: Parádfürdő, buszmegállótól a Fehér-kő-tetőig (kórházipark, Fehér-kői sétautak) (piros sáv, piros négyzet: fonódások újrafestése; ~ 1,3 km) • 1/C. ütem: parádfürdői Fehér-kő-tetőtől a bodonyi Szeles-hegyig (piros sáv; ~ 4,2 km) • 1/D. ütem: Szeles-hegytől Bodony központjáig (buszmegálló) (piros kereszt; ~ 1,9 km) • 1/E. ütem: Szeles-hegytől Mátraballa központi buszmegállóig (piros sáv; ~ 9,2 km) • 1/F. ütem: Mátraballa központi buszmegállótól a vasúti átjáróig, onnan a Csodaszarvas-szoborig és az állomási vízig (piros sáv, piros emlékmű, piros kör; ~ 1,4 km) • 2. ütem: Mátraballa, vasúti átjárótól Ivádig (piros sáv, piros négyzet; ~ 7,5 km) <p>új vonalas létesítmények</p> <p>1. [Domoszló –] Parádfürdő – Mátraballa: új gyalogos turistaút és a hozzá kapcsolódó leágazó utak kijelölése, létesítése, szükség esetén útjelző oszlopok vagy kövek, táblák kihelyezése (1. ütem)</p> </div> </div>

2. Mátraballa – Ivád [– Szilaspogony]: új turistaút és a hozzá kapcsolódó leágazó utak kijelölése, létesítése (2. ütem)

egyéb, kapcsolódó vonalas létesítmények

3. A meglévő Parádfürdő – Domoszlói kapu – Domoszló turistaút felújítása és meghosszabbítása Domoszló központi buszmegállójáig

4. A meglévő Vörösvár-hegyi tematikus út szabványosítása (felújítása klasszikus jelzésekkel), meghosszabbítása a meglévő Parádfürdő – Domoszló turistaútig

5. A meglévő parádfürdői turistautak (zöld sáv, sárga kereszt) nyomvonalának felülvizsgálata, szükség esetén módosítása („aszfaltmentesítés”)

6. Recsk – Ércbányatelep – üzemi út – Bodonyi-oldalvölgyi-tározó (Baláta-tó) – Szeleshegy – Bodony útvonalon kerékpáros út és a Bodony (buszmegálló) – Szeles-hegy – üzemi út (a sárga keresztig) szakaszon fonódó gyalogos út kijelölése, létesítése

7. A továbbfejlesztési lehetőségek előkészítése:

A) [Kisnána –] Recsk – Búzás-völgy – Kürti-völgy – Pétervására turistaút,

B) Búzás-völgyi-tó körüli körtúraút,

C) [Parádfürdő –] Mátraderecske – Kürti-völgy [– Pétervására / Recsk] turistaút,

D) [Galya-tető –] Parádsasvár – Bodony [– Mátraderecske] turistaút,

E) Mátraballa – Mátramindszent turistaút,

F) Balla-völgyi körtúraút / zarándokút a Mária-szoborfülkéhez

pontszerű fejlesztések

8. Dolina-tisztás: meglévő pihenőhely felújítása

9. Mária-képesfa (Domoszló): új pihenőpad kihelyezése, pihenőhely kialakítása

10. Domoszlói kapu (OKT-csomópont): új erdei pihenőhely kiépítése, komplex útirányjelző és tájékoztató tábla készítése, kihelyezése

11. Parádfürdői buszmegálló: komplex útirányjelző és tájékoztató tábla készítése, kihelyezése (meglévő oszlopra)

12. Felsőpark épületei (Erzsébet-szálló, Parádfürdői Állami Kórház): szabványos, fém- vagy műanyag táblák készítése, kihelyezése (további egyeztetések szükségesek!)

13. Fehér-kő: meglévő erdei pihenőhelyek, tűzrakóhelyek, esőház, padok, információs táblák (tanösvény táblái), egyéb meglévő létesítmények szükség szerinti felújítása

14. Fehér-kő-tető, nyugati lejtő kilátópontja: új pihenőpad kihelyezése

15. Réti-malom, Két patak köze: információs tábla (vagy emléktábla) készítése, kihelyezése

16. Szeles-hegy, körpanorámás kilátópont: új pihenőhely (pad) kiépítése, információs tábla (Mátra-bérc panorámatérkép) készítése, kihelyezése

17. Bodonyi-oldalvölgyi-tározó (Baláta-tó): új pihenőpad, korlát, tájékoztató (tiltó) táblák kihelyezése

18. Baláta-patak: gyalogos fahíd létesítése (!)

19. Lökös, kilátópont: új pihenőpad kihelyezése

20. Bábahida, kilátópont: új pihenőpad kihelyezése

21. Állomási víz (gyógyvízkút) környezetének felújítása

22. Csodaszarvas-szobor környezetének felújítása

23. Hármashatár (Mátraballa területén): új erdei pihenőhely kiépítése

24. Felső-irtás (Görcs-völgy): új pihenőpad kihelyezése

környezet- és természetvédelmi fejlesztések

25. A mátraballai „300 éves tölgy” védetté nyilvánítása, bemutatása, megóvása

26. A Felső-Timsós-tó (felhagyott tárolómedence) és az Egyesség-tározó (timsóbánya)

	<p>környezetének rendezése, helyreállítása, az épített környezet (bányatörténeti gyógyásztörténeti-helytörténeti emlék) védetté nyilvánítása, bemutatása, megóvása</p> <p>27. Egyesség-táró: A Fehér-kői tanösvény bővítése egy a helyi (parádi-recski) ércbányászatot bemutató (kilencedik) állomással közlekedésfejlesztés</p> <p>28. A parádfürdői gyalogátkelőhelyek és buszmegállók környezetének forgalomtechnikai felülvizsgálata (gyalogosvédelmi szempontból)</p> <p>29. Mátraballán gyalogátkelőhely létesítése és a központi buszmegállók környezetének forgalomtechnikai felülvizsgálata (gyalogosvédelmi szempontból)</p>
Helyszín	Domoszló, Parád (Parádfürdő), Bodony, Mátraderecske, Mátraballa, Ivád
Partnerek	BNPI, települési önkormányzatok, Egererdő Zrt., MTSZ, Parádfürdői Állami Kórház, földtulajdonosok, erdőgazdálkodók, vadásztársaságok, közútkezelő, MÁV

PK20	Szakadás-árok turisztikai célú fejlesztése
Projekt ismertetése rövid	<p>A Szakadás-árok Magyarország egyik legszebb, legvadabb, legtöbb kihívást és élményt nyújtó szurdoka, amely jelenleg alig ismert a túrázók körében. A szurdokvölgyekben kialakítható pallós, korlátos, létrás útvonal kiépítésével a szurdok bejárásának színvonala javítható. Már ma is az ország első 5 szurdoktúrája között van, de kevesen ismerik, noha az utóbbi időben egyre népszerűbb lett. A fejlesztés révén a térség attraktivitása jelentősen nőne.</p> <p>A fejlesztés előnye, hogy természetvédelmi szempontból a fejlesztés nem vet fel komoly kockázatokat.</p>
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • élményelemek kiépítése: a szurdokvölgyben pallós, korlátos, létrás útvonal kiépítése • természetes kilátópontok megtisztítása • szervezett túrák
Helyszín	Tar külterület
Partnerek	Egererdő Zrt., BNPI, Tar Önkormányzata

PK21	Terepkerékpáros trailpark
Projekt ismertetése rövid	<p>A projekt megvalósulása révén létrejön Magyarország első terepkerékpáros trailparkja, teljeskörű szolgáltatással, ahol a sport-terepkerékpáros élmény az 5-95 évestől, a sportággal ismerkedőtől a profiig mindenki számára biztosított. A sportélmény mellett erős és nagy közösségépítés is történik, nemzetközileg is érdekelt versenyekkel és színes rendezvényekkel gazdagítva a park nyújtotta élményeket, illetve a térségben található egyéb szolgáltatókkal és programokkal együttműködve kapcsolt lehetőségeket kínálva.</p>
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<p>A) kb. 60 km összhosszúságú, különböző nehézségű és jellegű terepkerékpáros ösvény-hálózat</p> <ul style="list-style-type: none"> • kb. 5 km flowtrail (a legkisebbek és nagyon kezdők számára is élvezetes gurulást kínál, ebben a hosszban Közép-Európa leghosszabb ilyen ösvénye lesz a jelenlegi adatok alapján) • kb. 3+7 km enduro trail (technikás, középhaladók és haladók számára készülő ösvények)

	<ul style="list-style-type: none"> • kb. 40 km singletrail (a legkisebbek és nagyon kezdők számára is élvezetes sport-kerékpározást kínálnak) <p>B) központi területen kb. 6 hektáron mini bikepark</p> <ul style="list-style-type: none"> • northshore, slopestyle, dualslalom, enduro, singletrail, és 2000 m²-en aszfaltozott és föld pumpapályák kialakítása • fejleszthető, bővíthető struktúra <p>C) kiszolgáló épület</p> <ul style="list-style-type: none"> • mosdóval, tusolóval, öltözővel, étteremmel, szervizzel, bolttal, kölcsönzővel, és előadóteremmel
Helyszín	Szurdokpüspöki, Mátra nyugati területei
Partnerek	Szurdokpüspöki Község Önkormányzata, Mátra Trails Center Kft

PK22	Anna-liget Üdülőtábor megújítása Szurdokpüspökiben
Projekt ismertetése rövid	A fejlesztés célja egy olyan szálláshely szolgáltatást nyújtó aktív ökoturisztikai központ kialakítása, amely a családok mátrai felfedezőútjainak a kiindulópontja, aktív kikapcsolódási helyszíne lesz.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<p>A jelenleg ifjúsági szállásként működő, infrastrukturálisan elavult komplexum teljes felújítása, rekonstrukciója, bővítése, a kempingezési lehetőség megőrzésével. A faházak elbontandók, a kőépületek átalakítása, bővítése javasolt. A célcsoport igényeinek megfelelően három szálláshely kategóriát szükséges kialakítani: magas komfortfokozatú, családi lakóegységeket (tervezett 10 lakóegység), csoportos kb. 8 - 10 fős lakóegységeket belső szeparálási lehetőséggel (tervezett 10 lakóegység).</p> <p>A magas komfortfokozatú szálláshelyekhez kapcsolódva kisebb volumenű wellness szolgáltatások (pl. finn szauna, jakuzzi, gőzkabin) kerülnek kialakításra.</p> <p>A szálláskapacitáshoz mérten ki kell alakítani egy min. 150 fő kapacitású melegkonyhás éttermet, amely a vendégek teljes ellátását biztosítja, az étterem mellett drinkbár biztosítása szükséges egyfajta rekreációs és közösségi térként is (biliárd, társasjáték stb. biztosításával).</p> <p>Kültéri élményelemként szalonnasütő, bográcsoló helyek kialakítása szükséges. Emellett játszóteret és sportpályákat (tenisz, labdarúgópálya) kell kialakítani.</p>
Helyszín	Szurdokpüspöki, Anna liget
Partnerek	Nógrád Vármegyei Önkormányzat, Nógrád Enjoypark Nonprofit Kft., Egererdő Zrt., Szurdokpüspöki Község Önkormányzata

PK23	Kerékpáros túraközpont, turisztikai információs pont kialakítása
Projekt ismertetése rövid	<p>A Gyöngyös, Bene út 69 sz. alatt lévő "nádfedeles" épület eredeti funkciója turisztikai információs pont volt. INTERREG pályázat keretében teljeskörű felújítás és felszerelés megtörtént. Jelenleg üzemeltetési nehézsége miatt az épület zárva van.</p> <p>Az épületen belül kerékpáros és gyalogos túraközpont, turisztikai információs pont, ajándéküzlet, rendezvényhelyszín kerül kialakításra. Emellett az épületben borozó van kialakítva, amely borárusításra és fogyasztásra kulturált lehetőséget biztosít. A projekt keretében az épület felújítására, új funkcióra történő átalakítására kerül sor. Későbbi ütemben eszközbeszerzés is kapcsolódhat hozzá</p>

	(pl. bérelhető kerékpárok, e-bike-ok). A területen konténerekből kerékpártárolási lehetőség kialakítható.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<p>1a. Kerékpáros túraközpont: kerékpár bérlés, javítás, túravezetés, kerékpáros versenyek, kerékpártúrák központja. Ehhez szükséges kerékpártároló konténerek elhelyezése.</p> <p>1b. Gyalogtúra és terepfutó központ: túravezetés, teljesítménytúrák, terepfutó versenyek központja.</p> <p>2. Turisztikai információs és ajándékközpont: állandó nyitvatartással térképek, információs anyagok, ajándéktárgyak, kerékpáros, túra és terepfutó tárgyak, kellékek, helyi termékek árusítása, túraszervezés, túravezetés, rendezvényszervezés</p> <p>3. Rendezvényhelyszín: az épületben kialakított konferenciateremben beltéri szakmai, tudományos, ismeretterjesztő vagy kulturális rendezvények 50 főig. Az épület előtt és körül kültéren nagyobb szabású kültéri rendezvények (színpadtechnikával). Elsősorban sport, gasztro és kulturális turisztikai rendezvények rendezésére alkalmas a helyszín.</p> <p>4. Borozó és borturisztikai fogadóközpont: az épület belsejében kialakított helyszínen borárusítás, borfogyasztás, az épület melletti pincében borkóstolók, borvacsorák rendezése. Igény szerint büfé kialakítása.</p> <p>5. Tereprendezés: az épület mellett található kert és park helyreállítása, pihenőterület kialakítása, a jelenlegi leromlott állapotú kerítés cseréje, modernizálása.</p>
Helyszín	3200 Gyöngyös, Bene út 69.
Partnerek	Mátra Biker Sport Club, Gyöngyös Város Önkormányzata, Magyar Agrár-és Élettudomány Egyetem Károly Róbert Campus

PK24	Észak-Mátrai Aktív Családi Központkialakítása
Projekt ismertetése rövid	A tervezett Észak-Mátrai Aktív Családi Központ a családoknak és kerékpározóknak nyújt teljes szolgáltatást a Mátrában, a 24. sz út mentén, Parádsasvár és Recsk között. Elektromos kerékpárbérléssel, -töltéssel, kerékpárszervízzel, pihenővel, kávézóval várják a túrázókat; a családok, gyerekek pedig természeti edutainment programokban vehetnek részt – akár átutazóban vagy több napra megszállva a mobilapartmanokban. A környéken lévő mintegy 100km-nyi mellékút és az azokon keresztül elérhető természeti és egyéb látnivalók ideálisak több napos kerékpárral bejárható aktív programhoz az ideérkezőknek. A rendelkezésre álló 15000m ² -es szabad terület kiválóan alkalmas emellett még sport-és egyéb rendezvények lebonyolítására is. Az idősebbek számára e-kerékpárok is bérelhetők.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<p>A kialakításra kerülő helyszín egyrészt a célzottan aktív pihenésre vágyó családoknak, sportolóknak nyújt olyan szolgáltatásokat, amelyek a sportoláshoz szükségesek, másrészt a környékre látogató és azon áthaladó turisták számára biztosít egy teljes infrastruktúrával ellátott, a régióban ma még egyáltalán nem létező megállópontra. A tervezett projekt főbb elemei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kerékpárkölcsonzó- és szerviz • Adventure Park • mini mobilapartmanok • rendezvényterem • főtér. pihenő • tusoló, vizesblokk • kerékpármosó

	<ul style="list-style-type: none"> • parkoló • üzletsor, streetfood trucks • digitális megoldások
Helyszín	Parádsasvár
Partnerek	BNPI, Egererdő Zrt., magánszolgáltató

PK25	Via ferrata útvonal fejlesztése Holló-kőn
Projekt ismertetése rövid	Pálosvörösmart külterületén helyezkedik el a Hollókő nevű szikla, amely az alpinisták kedvenc sziklamászó helye. A Via Ferrata hazánkban is egyre népszerűbb. Az önbiztosítással történő mászáshoz jól megtervezett, a biztonságot elsődlegesen szem előtt tartó kivitelezés szükséges. A helyszín kiválasztása is ennek megfelelően történik. Holló-kő eddig is egész évben korlátozás nélkül mászható mászóiskola, kb. 30 kiépített mászóúttal.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	A projekt keretében 3 db, egyenként 60-80 m hosszú Via Ferrata út kerül kiépítésre, egy kezdő, egy közepes és egy extrém nehéz fokozatú. A meglévő mászóutak biztosítási pontjai is kicserélésre kerülnek, így egy teljes, korszerű, biztonságos és természetes mászópark alakul ki. Új turisztikai termék megjelenhet a garantált programokban, csomagajánlatokban is. Ez lenne hazánk 4. vasalt útja, mely önmagában országos vonzerővel és várhatóan nagy sajtóvisszhanggal bír.
Helyszín	Pálosvörösmart, Holló-kő
Partnerek	Tervezés során vizsgálandó

PK26	Zagyva-völgyi kerékpárút hiányzó szakaszainak kialakítása
Projekt ismertetése rövid	A Zagyva-völgyi kerékpárút az elmúlt években jelentős szakaszon kiépült: Hatvan-Lőrinci-Apc és Szurdokpüspöki-Bátonyterenye között hamarosan összefüggő hálózaton lehet kerékpározni. A közeljövőben a hiányzó szakaszok tervezése is megkezdődik, melyek megvalósítását követően Hatvántól az országhatárig összefüggő, jó színvonalú térségi kerékpáros útvonal áll a kerékpárosok rendelkezésére.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	A Zagyva – völgyi kerékpárút hiányzó szakaszainak kialakítása kapcsán 2021-ben megkezdődik a tervezési munka 3 szakaszon: Jobbágyi-Szurdokpüspöki, Kisterenye-2302. sz. út, valamint Salgótarján-országhatár között. A Mátra aktív turizmusa szempontjából a Jobbágyi-Szurdokpüspöki szakasz kiépítése kulcsfontosságú, hiszen ezzel a térség megközelíthetősége és a Mátra körbekerékpározhatósága is megvalósulhat biztonságos körülmények között (az EV 14 kiépítését követően nagyrészt kiépített kerékpárúton).
Helyszín	Jobbágyi-Szurdokpüspöki
Partnerek	AÖFK, Nógrád vármegyei Önkormányzat, érintett települési önkormányzatok, Magyar Közút Zrt.

PK27	Longboard pálya kialakítása Abasáron
Projekt ismertetése rövid	Abasárról a Szent Anna-tó felé vezető szerpentinén egy olyan longboard pálya kialakítására kerülhet sor, ahol a kezdő longboardosok és rutinosabb slide-olók is megtalálhatják a számításaikat, amely egy új célcsoport számára teheti vonzóvá a térséget. Fontos, hogy a potenciális útvonalakat, szakaszokat a balesetek elkerülése végett a gyalogos, kerékpáros és gépjárműforgalomtól elzárt helyen alakítsák ki.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	A pálya 1,3km hosszú, átlagos lejtése majdnem 9%, 5 hajtókanyar és számtalan kisebb, de nehéz kanyar van rajta. Ez a legizgalmasabb és legtechnikásabb magyarországi longboard spot. A pálya túlnyomó részt elég biztonságosnak mondható: van hely kicsúszni, valamint nincsenek fák, nagyobb sziklák.
Helyszín	Abasár és Sár-hegy közötti szerpentin
Partnerek	BNPI

PK28	A verpeléti Vár-hegy környezetrendezése
Projekt ismertetése rövid	A hazánkban is egyedülálló értéknek, geológiai bemutatóhelynek tekinthető Vár-hegyre vezető útvonal mentén szükséges az invazív növényzet ritkítása, a balesetveszélyes lépcsők, korlátok cseréje, javítása, az információs táblák cseréje, a természetes kilátópontok rendbe tétele környezetileg is fenntartható módon. A fejlesztés a Bükk-vidéki Geoparkhoz is illeszkedik.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • növényzet rendbe tétele • lépcsők, korlátok cseréje, javítása • természetes kilátópontok növényzettől való megtisztítása • információs táblák javítása, cseréje
Helyszín	Verpelét, Vár-hegy
Partnerek	BNPI

PK29	A Mátra brand erősítése
Projekt ismertetése rövid	Az egységes Mátra arculat kialakítása és kommunikálása minden felületen.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • matra.hu domain név megvásárlása • egységes arculat kialakítása • weboldal és mobil applikáció kialakítása, folyamatos frissítése
Helyszín	Mátra térsége
Partnerek	„Mátra Térségi TDM” Nonprofit Kft., TDM-ek, térségi szolgáltatók

PK30	Értékesítés, promóció
Projekt rövid ismertetése	Online és offline promóció, értékesítés, élménycsomagok kialakítása, promotálása, garantált programok, túrák szervezése
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • Az utazási weboldalakon való online jelenlét • online kampányok lefolytatása • Offline promóció (TV, rádió reklámok, utazási műsorok, magazinok, PR cikkek stb.) • Térképek, turisztikai kiadványok, útikönyvek elkészítése • csomagajánlatok kidolgozása, minden csatornán át történő promotálása • Mátra kártya bevezetése • Garantált túrák szervezése • Aktív turizmushoz kapcsolódó rendezvények szervezése
Helyszín	Mátra térsége
Partnerek	„Mátra Térségi TDM” Nonprofit Kft., TDM-ek, térségi szolgáltatók

PK31	Mátra aktív turisztikai szervezet fejlesztése
Projekt rövid ismertetése	Cél a Mátra aktív turisztikai kínálatát bővítő projekteket koordináló és egységesen menedzselő szervezet kijelölése, feladatainak és működtetési feltételeinek meghatározása. A stratégia megvalósítására, mint operatív menedzsmentszervezet, a "Mátra Térségi TDM" Nonprofit Kft. javasolt, szoros együttműködésben az AÖFK-val, a kiemelt partnerekkel (vármegyei önkormányzatok, BNPI, Egererdő és a Magyar Közút stb.), valamint további projektmegvalósító szervezetekkel.
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • Mivel a menedzsmentszervezet egy létező jogi személy, így jogilag a helyzet rendezett • A munkaszervezetnek felhatalmazást kell kapnia a stratégiai szintű irányítótól a feladatellátásra s az ehhez biztosítani szükséges a forrásokat a 2021. év második felétől kezdődően (a pénzügyi feltételrendszer megteremtését a kormányhatározat biztosíthatja) • Üzleti terv kidolgozása • Mivel a nonprofit kft. jelenleg nem rendelkezik alkalmazottakkal, így a működéshez szervezetfejlesztésre, új munkaerő felvételére van szükség <ul style="list-style-type: none"> ○ A munkaszervezet humán erőforrás igénye a kezdeti időszakban legalább 2-4 fő. Fő foglalkoztatási forma az Mt-s foglalkoztatás, de egyéni vállalkozó foglalkoztatásának lehetősége is alternatíva. A foglalkoztatottak képzettsége, szakmai gyakorlata igazodik a szervezet által ellátott feladatokhoz. ○ A feladatellátás helyszíne elkülönül a helyi Tourinform Irodától, tekintettel arra, hogy az MTÜ Mátra-Bükk desztináció-fejlesztési stratégia nem tartalmaz olyan részletes feladatokat, mint a Mátra térségi aktív turisztikai stratégia.
Helyszín	Mátra térsége
Partnerek	„Mátra Térségi TDM” Nonprofit Kft., TDM-ek, térségi szolgáltatók

PK32	Felső -Mátra speciális mentők bázisának létrehozása, eszközpark fejlesztése
Projekt ismertetése rövid	<p>A Kékes Kutató-Mentő Alapítvány 2012 óta önkéntesekkel, azok technikai eszközeivel segíti a bajbajutott vendégeket és a helyi lakosokat. Az elmúlt közel tíz évben átlagban évi 43 mentést végeznek. Képzett szakemberekkel biztosítják (technika és elsősegély-kimentés) szinte az összes nagy túra és kerékpár versenyt, valamint a sípályák, szükség esetén a függőpályák (ülőliftek) speciális mentését is végzik. 2021-ben bekerült az alapítvány az ország 16 kiemelt mentőcsoportja közé és az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság bevonta a szervezetet a Felső-Mátra technikai és tűzvédelmi feladatainak ellátásába is. Egy speciálisan felszerelt VW Amarok erdő-tűzoltó jármű került rendszeresítésre, amelynek éves fenntartási költségeit, kiegészítő felszereléseit is biztosítja az OKF és közvetlen felettesünk a Heves Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság.</p> <p>Egy jelentősebb technikai fejlesztéssel nem csupán riasztásos rendszerben (112), hanem a kiemelt turisztikai időszakokban folyamatosan jelen tudna lenni, mint HEGYIMENTŐ SZOLGÁLAT a Mátrában. A Mátraszentimrei Önkormányzat felajánlott egy használaton kívüli épületet Galyatetőn, melynek felújítása, lakhatóvá tétele az első lépés a folyamatos jelenléthez. A központi bázis Galyatető térségében a legindokoltabb. Kb. 30 percen belül elérhető a hegység bármely pontja, a leglátogatottabb pontok pedig 10-15 perc alatt elérhetőek. További érv, hogy a Felső-Mátra „fehér folt” ez esik legtávolabb a Katasztrófavédelem egységeitől (Pásztó, Gyöngyös, Parád) tehát a helyszín ezért is ideális, és hiánypótló egyben!</p>
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	<ul style="list-style-type: none"> • Galyatető központi telephely épület felújítása. • Az eszközbeszerzés tételei: • Polaris Ranger XP 1000 könnyű szállító traktor, • Drón DJI Matrice + kamera zoommal, • Mátra AL-KO utánfutó max. 800 kg, • KONG Lecco XL-Stretcher mentő hordágy, • Teknő hordágy FERNO lábtámasszal, rögzítő hevederrel, • KISS ACÉL rugózott hordágy szállító, • Tasunho Digitális walkie-talkie (6 db) töltővel, kiegészítővel • Helly Hansen jól láthatósági biztonsági ruházat, Alpintechnikai felszerelés+kötél zsákban, • Elsősegély táská felszerelve.
Helyszín	Mátra, Felső-Mátra (Mátraszentimre-Galyatető)
Partnerek	Kékes Kutató-Mentő Alapítvány, ÁÖFK, Mátraszentimre Önkormányzata, Heves Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Vörösmarti Speciális Mentő és ÖTE

PK33	Bükkszéki ifjúsági tábor felújítása
Projekt ismertetése rövid	Bükkszéki ifjúsági tábor felújítása a Mátra északkeleti részének aktív turisztikai integrációjának erősítésére
Tervezett tevékenységek, műszaki tartalom	Bükkszéki ifjúsági tábor felújítása a Mátra északkeleti részének aktív turisztikai integrációjának erősítésére
Helyszín	Bükkszék
Partnerek	Bükkszék Önkormányzata, AÖFK

II.3. Továbbgondolásra javasolt projektek

A továbbgondolásra javasolt projektek előkészítettségben nem állnak úgy, hogy a közeljövőbeli megvalósításuk megtörténhessen, ugyanakkor fontosságuk, a mátrai aktív turizmusra való hatásuk miatt fontos megkezdni ezek részletes megvalósíthatósági vizsgálatát, akár tervezését.

PT1	Kékestető-Mátrafüred zipline és hullámvasút-zipline lecsúszópálya
ALAPADATOK	
<i>(Lehetséges) partner(ek)</i>	magánvállalkozás, AÖFK, BNPI, Egererdő Zrt.
<i>Helyszín</i>	Kékestető - Mátrafüred
PROJEKT TERVEZETT TARTALMA	
<i>Projekt célja</i>	A Kékestető hegytömege kiváló lehetőséget kínál új extrém aktivitások kiépítésére, s a Mátrafüred és a csúcs közötti közel 700 méteres szintkülönbség egyedülálló hazánkban. Ennek a jelentős szintkülönbségnek a kihasználásával megépíthető Európa leghosszabb zipline rendszere, amely komoly vonzerőt jelenthet még a környező országok lakosai számára is. A terepadottságok kihasználásával megépíthető az ország első "Roller Coaster Zipline" pályája is.
<i>Projekt rövid ismertetése, a főbb projektelemek</i>	A zipline pálya acél tornyok, platformok közt kifeszített drótkötélen halad. Használatához hegymászó beülő, sisak és speciális csiga szükséges. A Roller Coaster Zipline fákhoz, vagy telepített oszlopokhoz drótkötéllal rögzített speciális sínpálya. Használatához speciális beülő, sisak és speciális csiga szükséges.
JELLENLEGI PROBLÉMÁK, AKADÁLYOK	
<ul style="list-style-type: none"> • természetvédelmi szempontok, • adrenalin parkhoz hasonló funkció 	
TOVÁBBI TEENDŐK, FELADATOK	
részletes megvalósíthatósági tanulmány készítése	

PT2	Régi tévétorony hasznosítása
ALAPADATOK	
<i>(Lehetséges) partner(ek)</i>	magánvállalkozás
<i>Helyszín</i>	Kékestető – Régi tévétorony
PROJEKT TERVEZETT TARTALMA	
<i>Projekt célja</i>	A régi tévétorony épületében aktív turizmushoz köthető szálláshelyek kialakítása
<i>Projekt rövid ismertetése, a főbb projektelemek</i>	A korábban szállodaként is üzemelő régi torony területén magán, vagy állami beruházás keretében valósulhat meg rekonstrukció, majd új funkció kialakítása. Az épület jó lehetőséget kínál bakancsos turisták számára olcsó szálláslehetőség létrehozására. Az épület közösségi funkció elhelyezésére is alkalmassá teszi, ami alapvetően akkor realizálódhat, ha az épület köztulajdonban marad.
JELLENLEGI PROBLÉMÁK, AKADÁLYOK	
<ul style="list-style-type: none"> • az új tulajdonos nem ismert; ezáltal a tulajdonosi szándék sem 	
TOVÁBBI TEENDŐK, FELADATOK	
tulajdonosi viszonyok tisztázása, tulajdonosi szándékok megismerése	

PT3	Mátrai Gyógyintézet területén található kihasználatlan épületek, területek hasznosítása
ALAPADATOK	
<i>(Lehetséges) partner(ek)</i>	Mátrai Gyógyintézet
<i>Helyszín</i>	Mátrai Gyógyintézet területe
PROJEKT TERVEZETT TARTALMA	
<i>Projekt célja</i>	A Mátrai Állami Gyógyintézet területén több, részben építészeti szempontból is értékes, korábban a Kékes különleges klimatikus adottságait sikerrel kihasználó épület található jelenleg leromlott állapotban, funkció nélkül. A projekt ezen épületek felújításával javasol elsősorban szálláshelyeket kialakítani több célcsoport részére
<i>Projekt rövid ismertetése, a főbb projektelemek</i>	Az elsődleges funkció a Gyógyintézet jelenlegi feladatainak kiterjesztését jelentheti (pl. poszt-COVID kezelés), de lehetőség nyílna magánberuházások keretében alacsony kategóriájú szálláshelyek kialakítására is egyes épületekben.
JELENLEGI PROBLÉMÁK, AKADÁLYOK	
<ul style="list-style-type: none"> • A fokozottan védett területen álló épületek hasznosíthatóságának, funkcióinak meghatározása 	
TOVÁBBI TEENDŐK, FELADATOK	
Hasznosítási tanulmányterv kidolgozása	

PT4	Galyatetői biatlon és sífutó centrum felújítása
ALAPADATOK	
<i>(Lehetséges) partner(ek)</i>	Magyar Sí Szövetség, Egererdő Zrt., BNPI, Mátraszentimre Önkormányzata
<i>Helyszín</i>	Szuha külterület
PROJEKT TERVEZETT TARTALMA	
<i>Projekt célja</i>	Galyatetői biatlon- és sífutó centrum felújítása, négyévszakos használatára a mai követelményeknek megfelelő biatlon-, sífutó és síroller komplexum kialakítása. A létesítmény jelen fizikai állapotában nem alkalmas sportesemény megrendezésére és a szabadidősport igényeinek korszerű kiszolgálására, jogi helyzete rendezetlen, de a meglévő infrastruktúra felújításával vonzóvá tehető.
<i>Projekt rövid ismertetése, a főbb projektelemek</i>	<p>Első lépésben a kiszolgáló épületek felújítása szükséges (a melegedő célját szolgáló helyiség felújítása). A nagyívű tervek kidolgozása előtt szükséges a jelenlegi létesítmények és környezetük jogi helyzetének tisztázása. A korábban kialakított létesítmények közül a Magyar Sí Szövetség tulajdonát képező, korábban szálláshelyként működő épülethez közvetlenül csatlakozó egyesületi építmény tulajdonjogának megszerzését követően a két létesítményt egy egységként kezelhető.</p> <p>A létesítményhez tartozó pályák és lőtér felújítása is szükséges. A területen található 2 km hosszúságú aszfaltburkolattal ellátott rész felújítása elsősorban a versenyzők részére majd a kezdő, a sírollerrel, mint a sífutás nyári változatával még csak ismerkedő számára nyújthat lehetőséget a kezdő lépések megtételére és gyakorlásra. A</p>

	<p>lőtér többcélú felhasználását lehetővé tevő kialakítása is cél, mivel engedélyezett lőtérként gyakorlási lehetőséget adhat a sportlövészet iránt érdeklődők számára is.</p> <p>A Sportcentrum hosszútávú fejlesztései között szerepel egy legalább 25-30 fő befogadására alkalmas szálláshely kiépítése, amely alkalmas lehet vándortábor programok állomáshelyének kialakítására is. Szükséges a jelenlegi pálya továbbfejlesztés is egy 3,5 km hosszúságú és 4 m szélességű aszfalozott kör kialakításával, ami nyári időszakban a sírollerezés gyakorlására szolgálhat, és akár kerékpáros útvonalként is használható, téli időszakban pedig a sífutó pálya kialakítását és hosszabb időszakon keresztül megőrzését szolgálja.</p>
JELLENLEGI PROBLÉMÁK, AKADÁLYOK	
<ul style="list-style-type: none"> • tulajdonviszonyok rendezetlensége • Natura2000 érintettség, amely különösen a jelentős földmunkákkal járó beavatkozások esetében problémás • A hópótlást, hóágyúzást a nemzeti park nem támogatja. 	
TOVÁBBI TEENDŐK, FELADATOK	
<ul style="list-style-type: none"> • helyrajzi számok rendezése, tulajdonviszonyok tisztázása • BNPI-vel, egyéb hatóságokkal való előzetes egyeztetés a projekt (tervezett) tartalmára vonatkozóan • a komplexum kialakítására és működtetésére részletes megvalósíthatósági tanulmány és költség-haszon elemzés elkészítése 	

PT5	Bikepark kialakítása Galyatetőn
ALAPADATOK	
<i>(Lehetséges) partner(ek)</i>	Trail Art Park Kft, FRO Kerékpáros Egyesület
<i>Helyszín</i>	Galyatető
PROJEKT TERVEZETT TARTALMA	
<i>Projekt célja</i>	A projekt célja Galyatető térségében egy bikepark létrehozása, amely a jelen időjárási körülmények között akár 10 hónapon keresztül is üzemelhet.
<i>Projekt rövid ismertetése, a főbb projektelemek</i>	A bikepark jelen időjárási körülmények között, megfelelően kivitelezett pályarendszer esetén (csapadékkelvezetési megoldások) akár 10 hónapot is üzemelhet. A felső állomáson a panoráma terrasszal is rendelkező Hüttében kerékpárkölcsonzó, bolt, valamint a kerékpárosok és gyalogos turisták számára étterem is kialakítható. A bikeparkhoz kapcsolódóan a későbbiekben 2 személyes felvonó létesítése is megvalósítható.
JELLENLEGI PROBLÉMÁK, AKADÁLYOK	
<ul style="list-style-type: none"> • védett területek érintettsége • Megfelelő helyszín kiválasztása: A BNPI a galyatetői egykori sípályát nem támogatja, helyette alternatív helyszíneként javasolja a Galyatetőtől délre található erdőterületet, ahol egészen az aszfalozott Görgöbikki útig le lehet gurulni. A területnek nagyon meredek és kevésbé meredek részei egyaránt vannak, így változatos pálya építhető. Az erdészeti útról gépkocsi-utánfutóval a kerékpárok felszállítása biztosítható. Ugyanakkor szóba jöhet a Bagolyirtástól műúton 500 méterre lévő Pelyhes rét. 770 méter magasságban található a Pelyhes-tető, innen 	

délre nem védett, Natura 2000 területen elérhető a 460 méter tengerszint feletti magasságú Gyöngyösorosi-Károlytáró mint végpont.

- a tervezett és megvalósítás alatt álló többi projekt – elsősorban Kékestető és Felső-Mátra vonatkozásában – turistaelszívó hatása

TOVÁBBI TEENDŐK, FELADATOK

- a projekt tervezett tartalmának, helyszínének összehangolása a már folyamatban lévő, illetve a tervezett fejlesztésekkel
- BNPI-vel, egyéb hatóságokkal való előzetes egyeztetés a projekt (tervezett) tartalmára vonatkozóan
- a bikepark kialakítására és működtetésére részletes megvalósíthatósági tanulmány és költség-haszon elemzés elkészítése

PT6	Bikepark kialakítása Kékestetőn
ALAPADATOK	
<i>Projektgazda</i>	Trail Art Park Kft.
<i>(Lehetséges) partner(ek)</i>	FRO Kerékpáros Egyesület elnök
<i>Helyszín</i>	Kékestető
PROJEKT TERVEZETT TARTALMA	
<i>Projekt célja</i>	A terület nagymúltú a kerékpározás tekintetében, számos kerékpáros verseny került itt megrendezésre. Ezeket korábban extrem-nek, Downhill versenynek hívták, napjainkra a kerékpárosport és a felhasználók fejlődésével már a „hegyikerékpározás” kategóriába sorolható. Napjainkban is közkedvelt edző helyszín az elhagyott kékesi „pálya” nyomvonala, az ország minden részéről járnak ide, mert autós felszállással könnyedén feljutni a csúcsra, így csak a lefelé nyomokat tudják gyakorolni a kerékpárosok.
<i>Projekt rövid ismertetése, a főbb projektelemek</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Bikepark: családi flow line, erdei kerékpáros nyomok, Freeride pálya • Nyomvonalak kialakítása a megjelölt területen és a felvonó alatt.
JELLENLEGI PROBLÉMÁK, AKADÁLYOK	
<ul style="list-style-type: none"> • védett területek érintettsége • a tervezett és megvalósítás alatt álló többi projekt – különösen a Kékestető, illetve a Kékes beruházási program vonatkozásában – turistaelszívó és/vagy egymást zavaró hatása (pl. gyalogosok vs. kerékpárosok) 	
TOVÁBBI TEENDŐK, FELADATOK	
<ul style="list-style-type: none"> • a projekt tervezett tartalmának, helyszínének összehangolása a már folyamatban lévő, illetve a tervezett fejlesztésekkel • BNPI-vel, egyéb hatóságokkal való előzetes egyeztetés a projekt (tervezett) tartalmára vonatkozóan 	

PT7	Harkály Ház szolgáltatásainak további fejlesztése
ALAPADATOK	
<i>(Lehetséges) partner(ek)</i>	BNPI
<i>Helyszín</i>	Mátrafüred, Parádi u. 6.
PROJEKT TERVEZETT TARTALMA	
<i>Projekt célja</i>	A mátrafüredi Harkály Ház ökoturisztikai és környezeti nevelési központja, amely 2020-ban nyílt meg a Mátra új déli kapuja, mely többek között egy látványos interaktív kiállításnak is otthont ad. Látogatottsága, elhelyezkedése lehetőséget kínál arra, hogy a gyalogos és kerékpáros turisták számára látogatóközpontként, fogadópontként funkcionáljon, illetve a későbbiekben szálláshelyek kialakítására is lehetőség nyílhat.
<i>Projekt rövid ismertetése, a főbb projektelemek</i>	A projekt konkrét tartalma még nem ismert.
JELLENLEGI PROBLÉMÁK, AKADÁLYOK	
<ul style="list-style-type: none"> • Harkály-Ház fejlesztésének építészeti kötöttségei • parkolási nehézségek 	
TOVÁBBI TEENDŐK, FELADATOK	
<ul style="list-style-type: none"> • felmérni, hogy milyen szolgáltatásokra van igény • üzemeltethetőség vizsgálata • üzleti terv, költség-haszon elemzés elkészítése 	

PT8	Kaland- és élménypark kialakítása a Farkasmályi kőbányában
ALAPADATOK	
<i>(Lehetséges) partner(ek)</i>	Gyöngyös Város Önkormányzata
<i>Helyszín</i>	Gyöngyös-Farkasmály
PROJEKT TERVEZETT TARTALMA	
<i>Projekt célja</i>	Gyöngyös város közelségében, a felhagyott kőbánya hasznosításával aktív élménypark létrehozása.
<i>Projekt rövid ismertetése, a főbb projektelemek</i>	A Sár-hegy oldalában fekvő, andezittufába vájt történelmi pincesor közelében található, már nem működő kőbánya területén számos aktivitást nyújtó kalandpark (pl. mászófal, canopy pálya, kalandpark), bográcsozó-, nyársaló hely, esetleg egy szabadtéri színpad is kialakítható.
JELLENLEGI PROBLÉMÁK, AKADÁLYOK	
<ul style="list-style-type: none"> • a Mátrába tervezett, hasonló szolgáltatás nyújtó kalandparkok egymásnak jelenthetnek konkurenciát 	
TOVÁBBI TEENDŐK, FELADATOK (ÜTEMEZÉssel)	
<ul style="list-style-type: none"> • A projekt részletes kidolgozása, hatóságokkal való (előzetes) egyeztetések lefolytatása • Tervek, költség-haszon elemzés elkészítése 	

PT9	Gyöngyöspatai kilátófejlesztés
ALAPADATOK	
<i>(Lehetséges partner(ek))</i>	Gyöngyöspata Önkormányzata, BNPI, Egererdő Zrt.
<i>Helyszín</i>	Gyöngyöspata
PROJEKT TERVEZETT TARTALMA	
<i>Projekt célja</i>	Gyöngyöspatán új kilátó építése, amely a térség attraktivitását is növeli. A kilátó helyszínére több hegycsúcs is felmerült, a BNPI a Kecske-kőt preferálja.
<i>Projekt rövid ismertetése, a főbb projektelemek</i>	Épített kilátó létesítése, amely a Mátra délnyugati kapujában jelentős attrakciófejlesztést jelentene, kiváló panorámával, melynek tövében fut majd az EV14 kerékpárút, ill. a Mária-út is, így látogatottságát azok is növelhetik.
JELLENLEGI PROBLÉMÁK, AKADÁLYOK	
<ul style="list-style-type: none"> • A projekt még csak ötlet szinten létezik • a helyszín nem tisztázott, természetvédelmi szempontok is meghatározóak a helyszínválasztásban (pl. Vár-hegy ellenében) 	
TOVÁBBI TEENDŐK, FELADATOK	
<ul style="list-style-type: none"> • helyszín tisztázása; a kilátó építéséhez a BNPI-vel, Egererdővel, egyéb hatóságokkal való egyeztetés • kapcsolódó túraútvonalak kialakítása (pl. EV14), a meglévők rendbe tétele 	

PT10	Mátrai ércbányászat bemutatása
ALAPADATOK	
<i>Projektgazda</i>	nem ismert
<i>(Lehetséges partner(ek))</i>	Mecsekérc Zrt., Ásványok Háza, Mátra Ásványház, Gyöngyösoroszi Község Önkormányzat, Mátraszentimre Község Önkormányzat
<i>Helyszín</i>	Gyöngyösoroszi, Károlytáró, Mátraszentimre
PROJEKT TERVEZETT TARTALMA	
<i>Projekt célja</i>	A Mátra bányászati hagyományainak bemutatására és egyedi aktív turisztikai attrakciófejlesztésre kiváló lehetőséget kínál a felhagyott bányászati infrastruktúra hasznosítása. A projekt célja egyrészt a jelenleg tájsebként megjelenő bányaterületek aktív turisztikai hasznosítása másrészt egy unikális turisztikai attrakciófejlesztés, amelyhez kapcsolódik a mátrai ércbányászat bemutatása, s egyedi élményelemek a hegy gyomrában és a felszínen.
<i>Projekt rövid ismertetése, a főbb projektelemek</i>	A felhagyott ércbánya megmaradó táróiban bányavasút, bányafelvonó hasznosításával túrázási, kerékpározási lehetőségek kialakítása, kiszolgáló és vendéglátó létesítményekkel. A Kőparkban az ércbányászat történetét és ásványokat bemutató kiállítás, ásvány feldolgozás, tanösvény kialakítható, ásványgyűjtő túrák, ismeretterjesztés, Rock Balancing – Rock Stacking (kő egyensúlyozás) környezetkímélő gyakorlása, kavicskép, aranymosás, Mátraszentimre (a bánya „magaslati” része) kilátó , egyedisége miatti egyéb vonzerő (speciális fotózás, forgatási helyszín stb.). Megfelelő visszamaradó

	táróméret esetén kerékpározási lehetőség (mint pl.: Paca-hegy Szlovéniában, vagy Karintiában)
JELENLEGI PROBLÉMÁK, AKADÁLYOK	
<ul style="list-style-type: none"> • A fejlesztéssel érintett területek nem tisztázottak, a tulajdonviszonyok sem egyértelműek, valamint a természetvédelmi érintettség kérdése is felmerül • A projekt keretében tervezett bizonyos turisztikai projektelemek (pl. bányavasút stb.) megvalósíthatósága kérdéses • A beruházás műszaki tartalma nem tisztázott • Üzemeltethetőség kérdésköre nem tisztázott 	
TOVÁBBI TEENDŐK, FELADATOK	
<ul style="list-style-type: none"> • Nemzeti parkkal, Egererdő Zrt-vel, egyéb hatóságokkal való előzetes egyeztetések lefolytatása • részletes megvalósíthatósági tanulmány készítése 	

PT11	ENJOY Park és látogatóközpont kialakítása Pásztón
ALAPADATOK	
<i>(Lehetséges) partner(ek)</i>	Nógrád-Novohrad Geopark, Pásztó város Önkormányzata
<i>Helyszín</i>	Pásztó
PROJEKT TERVEZETT TARTALMA	
<i>Projekt célja</i>	A Novohrad-Nógrád Geopark fejlesztéseként a Geopark kapujában látogatóközpont tervezett, mely a Mátra felé is belépési pontjaként működhet.
<i>Projekt rövid ismertetése, a főbb projektelemek</i>	<p>Az élménypark részei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kültéri tematikus kalandpark • Beltéri, kb 1000 négyzetméteres high-tech digitális kalandpark • Gasztrocentrum • Tourinform iroda • Túracentrum • Tematikus apartman szállások
JELENLEGI PROBLÉMÁK, AKADÁLYOK	
nem ismert, a részletes tervezés, előkészítés folyamatban van.	
TOVÁBBI TEENDŐK, FELADATOK	
A projekt a Nógrád-Novohrad Geopark projektje, de a Mátra is a hatásterülethez tartozik, s érdemes lenne szoros együttműködést kialakítani a fejlesztés során.	

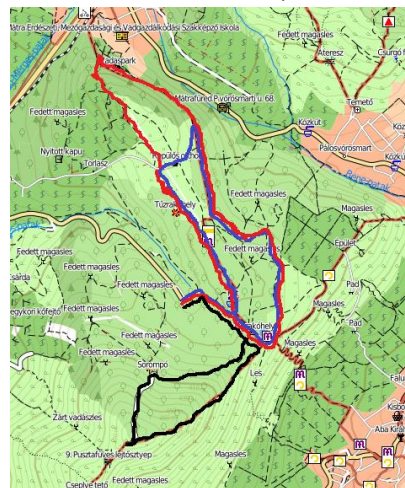
II.4. Hálózatos projektek

PH1	Parkolók kialakítása
Mi a projekt célja?	A Mátra belépési pontjain és a főbb attrakciók környezetében szükséges a megfelelő parkolási kapacitás kialakítása úgy, hogy lehetőség szerint minél kevesebben menjenek fel a Mátra magasabb területeire autóval. A parkolási problémák kezelését lehetőség szerint a Mátra minél alacsonyabb zónáiban kell megoldani, a kialakított nagy kapacitású parkolókból tisztább eszközökkel (kisvasút, elektromos busz, felvonók) biztosítva a feljutást. A parkolóban megfelelő mennyiségű elektromos töltőállomás-kapacitás létesítése, valamint fásítás is szükséges. Cél, hogy Kékestetőn a közcélú parkolás minimalizálható (akár tiltott) legyen. A parkolófejlesztésnél a természetvédelmi szempontok, a minél kisebb területfelhasználás figyelembevétele szükséges.
Tevékenység	<p>A Mátrában meglévő parkolóhelyek fejlesztése szükséges, különösen a Központi-Mátrában és a turisztikai csomópontokban.</p> <p>A legfontosabb fókuszpontok Mátraháza térségében körvonalazódnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mátraháza korábbi parkoló újrainvitása, rendezése (akár 1200 szgk, 100-150 busz parkoló kialakításával), 2. ütemben pedig a jelenlegi mátraházi parkoló területén, parkolóház, amennyiben felszíni megoldás nem áll rendelkezésre a részletes vizsgálatok alapján parkolóház, mélygarázs építése jelenthet megoldást. a Honvéd-üdülőnél a meglévő parkoló fejlesztése jelentős kapacitásnövelés nélkül, de rendezettebb körülmények között valósulhat meg, elsősorban túrázók számára a volt Vörösmarty-turistaháznál a parkoló infrastruktúra felújításával (kb. 100 férőhely) csökkenthető a terhelés Mátraházán <p>Mindezekhez intelligens parkolási rendszer kialakítása, a Kékestetőre vezető út személyautó forgalmának korlátozása, behajtási zónák kialakítása is tartozik.</p> <p>Ugyanakkor fontos lenne a parkolás még alacsonyabb zónákban való kialakítása, melyre lehetőségek kínálkoznak pl. Gyöngyös, Farkasmály, Mátrafüred, Parád térségében is. Ugyanígy a Mátra egyéb belépési pontjain kisebb parkolófejlesztések történhetnek.</p>
Közreműködő Partner	AÖFK, Magyar Közút Zrt., Egererdő Zrt., BNPI, Gyöngyös város Önkormányzata, egyéb települési önkormányzatok
Főbb projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Kékestető intelligens parkolási és behajtási rendszer Autóbuszos kapcsolat fejlesztése, illesztése az intelligens közlekedési rendszerbe

PH2	Tematikus túraútvonalak, (digitális) tanösvényfejlesztés
Mi a projekt célja?	A projekt célja a Mátra térségében élményközpontú tematikus útvonalak kialakítása, ill. a meglévő tanösvények fejlesztése a digitalizáció vívmányaival ötvözve. Lényeges szempont, hogy a kialakítandó útvonalak mind tematikájukban, mind területi elhelyezkedésükben egyedi értékeket mutassanak be, tárjanak fel, s lehetőség szerint törekedjenek interaktivitásra is. Kerülni kell az azonos tematika mentén, nagy területi koncentrációban megvalósuló, erőforrásigényes fenntartással járó, nem élményközpontú útvonalak kialakítását.
Tevékenység	A tematikus útvonalak kapcsán a legnagyobb igény a borutak kialakítására mutatkozik, amely lehetőséget biztosít a bor és az aktív turizmus összekapcsolására, gyalogos, kerékpáros túrák kialakítására. Ugyanígy a kiemelt természeti értékek bemutatása (pl. arborétumok, erdőrezervátum) bemutatására is érdemes nagyobb hangsúlyt helyezni elsősorban szakvezetett túrákkal.

	A tanösvények tekintetében a meglévő útvonalak élményalapú fejlesztése, kis számban egyedülálló értékeket bemutató (digitális) tanösvények kialakítása, a kialakítás lehetőségeinek (és szükségességének) vizsgálata, valamint a meglévő tanösvények egységes minőségbiztosítási rendszer alapján történő felmérése és fejlesztése szükséges.
Közreműködő Partner	AÖFK, TDM-ek, „Mátra Térségi TDM” Nonprofit Kft., BNPI, Egererdő Zrt, önkormányzatok, MTSZ, civil szervezetek
Főbb projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> • Kilátóról kilátóra túraútvonal ki nem használt kilátópontok fejlesztésével a Kékestetőn • Erdőrezervátumok tematikus túrákkal történő felfedezése szakvezetéssel • Meseösvény kialakítása Kékestetőn • Tuzsoni arborétumban tematikus utak kialakítása

PH3	Terepfutókörök kialakítása
Mi a projekt célja?	A terepfutás népszerűségének növekedése, az egyre nagyobb volumenű felhasználói igények felvetik, hogy rendezett körülmények között terepfutókörök legyenek kialakítva, különösen a frekvenciátalabb területeken (pl. nagyobb városoknál, tavak térségében), táblázással, online track-ek kialakításával, térségi marketinggel támogatva.
Tevékenység	<p>A Mátra különböző részein, elsősorban jól megközelíthető helyekről indított terepfutókörök kialakítása. Javasolt a futókörökhöz tartozó táblák, online és offline tartalmak, vízvételi lehetőségek kialakítása.</p> <p>A táblákon útvonalanként rövid leírással, tippekkel (kiknek ajánlott) illetve domborzati képpel. Az útvonalat javasolt jellel is festeni.</p> <p>Érdeemes olyan területeken létrehozni, ahol eleve sokan járnak futni, ami biztonságos, szép természeti környezetben alakítható ki, jól megközelíthető. A parkolóban javasolt vízvételi lehetőséget kialakítani.</p> <p>Minderre 1. ütemben a Sár-hegy térsége ajánlott a térképen jelölt 3 útvonalon.</p> <p>Későbbi ütemben a Nyugati-Mátrában pl. Pásztó, Szurdokpüspöki vagy Bányaterenye térségében is kialakítható hasonló logika mentén terepfutóútvonal.</p>
Közreműködő Partner	turistaegyesületek, sportegyesületek, önkormányzat

PH4	EV14 kiépítése
Mi a projekt célja?	Az EuroVelo egész Európát átszelő kerékpárút 14-es útvonala Ausztrián és Magyarországon halad át. A Közép-Európa a Boden-tótól indulva a romániai Iasiig kerül kialakításra 1710 kilométeren, melynek közel Magyarországon halad a Szentgotthárd - Keszthely – Balatonfüred – Székesfehérvár – Budapest – Gödöllő – Gyöngyös – Eger – Poroszló – Debrecen vonalon. A projekt két fázisban készül. Az első fázisban Salzburg és Debrecen között kerül kijelölésre a projekt, Magyarországon jellemzően kis forgalmú közutakon és kerékpárutakon. Az útvonal – elnevezésének megfelelően – folyók, tavak mentén halad.

Tevékenység	<p>A Mátra térségében, Gödöllő és Eger között a Kormány 1728/2020. (X. 30.) Korm. határozata alapján 2021-ben megvalósul az EV14 táblázás, pihenőhelyek létesítése, valamint a Gyöngyös-Gyöngyössolymos kerékpárút előkészítése kerül sor. Emellett elindul 30 km-es szakaszokon az önálló nyomvonalú kerékpárút tervezése is (Rózsaszentmárton-Szúcsi-Gyöngyöspata-Gyöngyös és Abasár-Markaz-Domoszló szakaszon).</p> <p>Az EV 14 részét képező kiépített Gyöngyös-Mátrafüred szakasz a közelmúltban felújításra került. Pálosvörösmart belterületén is kiépült az új szakasz.</p>
Közreműködő Partner	AÖFK, Heves vármegyei Önkormányzat, érintett települési önkormányzatok, Magyar Közút Zrt.

PH5	Erdei kerékpárút-hálózat fejlesztése
Mi a projekt célja?	<p>A Mátrában az erdei kerékpárúthálózat mind hosszában, mind kijelölésében kiemelkedő, már komoly jó minőségben felfestett térségi hálózat jött létre, amelyek a Mátra átjárhatóságát, feltárását is segítik. További új útvonalak, tematikus körutak kialakítására is tervezett a jelenlegi adottságok felhasználásával. A jelenlegi úthálózat részben aszfaltozott utak, részben stabilizált dózerutak, kisebb részük csak stabilizálatlan erdei út. Az Egererdő Zrt. is törekszik arra, hogy ne aszfaltburkolatú utak kerüljenek kialakításra, hanem korszerű, természetközelibb megoldások. Az erdei kerékpározható utak minősége sok helyen fejlesztendő, a burkolatjavítás, néhol a nem burkolt utak burkolása, murvával való felszórása is felmerülhet. A fejlesztés több ütemben valósulhat meg. Az erdei kerékpárutak mentén vannak pihenők, ezek bővítése, fejlesztése, kerékpáros szolgáltatásainak bővítése is fontos cél.</p>
Tevékenység	<p>A létrehozott erdei kerékpáros úthálózat fejlesztése szükségszerű a Mátra növekvő népszerűségéhez igazodva. Az Egererdő Zrt. elkészítette azt a felmérést, mely a Mátra egészére tartalmazza a különböző minőségű (burkolt, stabilizált, burkolatlan) útszakaszok nehézségi szintjét, mely segíti, hogy hol érdemes a hálózatot bővíteni, milyen célcsoportok számára. Számos területen felmerült a hálózat bővítése, kerékpáros összekötő túraútvonalak kialakítása (felfestése, kitéblázása), kiemelkedő célpontok elérhetőségének javítása. Az ezzel kapcsolatos előkészítése, engedélyezési folyamatokat követően a hálózat a közeljövőben tovább bővíülhet. Ugyanakkor a bővítésnél fontos a természetvédelmi célok és érdekek kiemelt figyelembevétele. A bővítésnél a következő szakaszok kaphatnak prioritást: Négyeshatár-Kékestető közötti szakasz, a Hurok-út, a 24. sz. főút – Hurok-út közötti szakasz, a Mátraszentlászló-Borzagosi elágazás Dorogházi vadászház közötti szakasz, Mátraszentlászlóról a Mátraalmás-Rudolftanyai útra vezető, erdészeti dózerútra tervezett szakasz, a Gyöngyöstarján – Hidegkút-hegy – Kaszab-rét közötti szakasz, a Tar-Fenyvespuszta közötti szakasz. Törekedni kell arra, hogy a természetvédelmi szempontból kifogásolhatónak tartott útvonalakon a kerékpáros jelenlétet ne erősítsük, így ezen szakaszok felfestése kerülendő. Az úthálózathoz kapcsolódóan kerékpáros pihenők kialakítására is törekedni kell.</p>
Közreműködő Partner	Egererdő Zrt., BNPI, AÖFK, civil szervezetek, önkormányzatok
Főbb projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> • Kerékpáros megközelítés biztonságának javítása a Kékestetőn • Kerékpáros panorámaút kiépítése a Kékestetőn • Kerékpáros összekötő útvonalak fejlesztése a Kékestetőn és környezetében

PH6	Aktív turisztikai szálláshelyek fejlesztése
Mi a projekt célja?	A projekt célja az aktív turizmushoz közvetlenül köthető szálláshelyek (kulcsosházak, erdészházak, turistaházak, kempingek, bivakszállások, lombkoronaszállások, matracszállások) minőségi fejlesztése, a szálláskapacitások bővítése, újak létesítése. Az elmúlt években megújult turistaházakhoz hasonlóan minőségi ill. egyedi élményt nyújtó szállások kialakítására kell törekedni.
Tevékenység	<p>A Mátrában meglévő alkalmas épületállományra alapozva, azok fejlesztésével minőségileg aktív turisztikai szálláshelykínálat hozható létre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • nagyobb csoportok, osztályok, (vándor)táborok fogadására alkalmas szálláshelyek fejlesztése korábbi ifjúsági táborok felújításával (pl. Szurdokpüspöki, Gyöngyöspata, Mátrafüred, Bükkszék) • kulcsosházak, erdei szálláshelyek fejlesztése parlagon álló ingatlanokban • zarándokszállások, matracszállások fejlesztése • bivakszállások kialakítása pl. esőbeálló padlásterében, a borászati hagyományokhoz kapcsolódva „hordókban”, kilátókban stb. • lombkoronaszállások kialakítása
Közreműködő Partner	TDM-ek, „Mátra Térségi TDM” Nonprofit Kft., BNPI, Egererdő Zrt., tulajdonosok

PH7	Aktív Turisztikai Pályázati Keret
Mi a projekt célja?	Az Aktív Turisztikai Pályázati keret a Mátrában ill. azon belül külön kerettel a Kékestetőn működő turisztikai vállalkozások részére elsősorban aktív turisztikai, vagy ahhoz közvetlenül kapcsolódó fejlesztéseik megvalósítására biztosít forrást. Célja az AÖFK koordinációja mellett összehangolt fejlesztések megvalósítása, az elérhető támogatások legjobb kihasználása.
Tevékenység	<p>A keret segítségével megvalósuló fejlesztések közé tartozhat magán tulajdonú ingatlanon elvégzett szálláshelyfejlesztés (pl. Kékestető apartmanház, vagy adott esetben régi toronyban szálláshelyek kialakítása), vendéglátó funkció színvonalának növelése (Tető étterem rekonstrukciója, gasztrközponttá alakítása), vagy a zipline pálya kialakítása, mint aktív turisztikai attrakció. Szintén a keret segítségével megvalósuló fejlesztés lehet a hópótláshoz szükséges többlet vízellátás megvalósítása, a Déli sípálya fejlesztése, automatizált hópótló rendszer felállításával.</p> <p>Az elérhető keret összege, illetve a lehívhatóság feltételei, a fejlesztendő tevékenységek az elérhető támogatások felhívásaiban leírt elvárások alapján lesznek meghatározhatók.</p>
Közreműködő Partner	AÖFK, Mátra térségi TDM Nonprofit Kft.

